

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНЕ КӨРСЕТІЛЕТІН
МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ**

**МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ
ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН**

**STATE SUPPORT MEASURES
OF INVESTMENTS IN REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN**

2020

**АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ӨҢІРЛІК ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ
РЕГИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ
REGIONAL DEVELOPMENT CENTER OF ALMATY REGION**

МАЗМҰНЫ

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҒЫНТАЛАНДЫРУЛАР

АРНАЙЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ АЙМАҚТАР	6
ИНДУСТРИЯЛДЫҚ АЙМАҚТАР.....	7
ДИАЛОГТЫҚ АЛАҢДАР	7
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫМЕН ЖАСАЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ҒЫНТАЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ӨЗАРА ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМ-ШАРТТАР	9

ҚАЗАҚСТАНДА БИЗНЕС ЖҰРГІЗУ

ҚАЗАҚСТАНҒА КЕЛУ	10
ШЕТЕЛДІК АЗАМАТТАРДЫ ҚАЗАҚСТАНДА ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫРУ	14
БИЗНЕС АШУ.....	15
ЛИЦЕНЗИЯЛАР ЖӘНЕ РҰҚСАТ ҚАҒАЗДАР АЛУ.....	16
ЖЕР ТЕЛІМІН САТЫП АЛУ	18
ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІКТІ ҚОРҒАУ	21
САЛЫҚ САЛУ.....	22
КЕДЕНДІК ЗАҢНАМА.....	27
БАНК ЖҮЙЕСІ.....	28
БИЗНЕСКЕ АРНАЛҒАН ЭЛЕКТРОНДЫ ҚЫЗМЕТ	30

БИЗНЕСТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ

«БИЗНЕСТІҢ ЖОЛ КАРТАСЫ 2025» БАҒДАРЛАМАСЫ.....	31
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНІНІҢ 2017-2021 ЖЫЛДАРЫНЫҢ ДАМУЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ.....	36
«ҰЛТТЫҚ ЭКСПОРТТЫҚ СТРАТЕГИЯ» БАҒДАРЛАМАСЫ	43
ЕҢБЕК ӨНІМДІЛІГІН АРТТЫРУҒА ЖӘНЕ АУМАҚТЫҚ КЛАСТЕРЛЕРДІ ДАМУЫҒА БАҒЫТТАЛҒАН ИНДУСТРИЯЛЫҚ-ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ СУБЪЕКТІЛЕРІНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫН ҰСЫНУ ҚАҒИДАЛАРЫ.....	45
НӘТИЖЕЛІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ ЖӘНЕ ЖАППАЙ КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУЫНДАҒЫ 2017 – 2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН "ЕҢБЕК" МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ	48
ЖЭК МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ	49
МЕМЛЕКЕТТІК-ЖЕКЕШЕЛІК ӘРІПТЕСТІК	50

МЕМЛЕКЕТТІК ОРҒАНДАР МЕН ҰЙЫМДАРДЫҢ БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

ГЛОССАРИЙ

- АҚ** – акционерлік қоғам
- АЕК*** – айлық есептік көрсеткіш
- АӨК** – агроөнеркәсіп кешені
- АЭА** – арнайы экономикалық аймақ
- ҒЗТКӘ** – ғылыми-зерттеу және тәжірибелік- құрастырымдық талдамалар
- ЕАЭО** – Еуразиялық экономикалық одақ
- ЕДБ** – екінші деңгейдегі банктер
- ӘКК** – Әлеуметтік кәсіпкерлік корпорация
- ЖІӨ** – жалпы ішкі өнім
- ЖТС** – жеке табыс салығы
- ЖШС** – жауапкершілігі шектеулі серіктестік
- ЖЭК** – жаңартылған энергия көзі
- ИА** – индустриялық аймақ
- КК** – Кеден кодексы
- КО** – Кеден одағы
- КТС** – корпоративтік табыс салығы
- ҚҚС** – қосымша құн салығы
- ҚР** – Қазақстан Республикасы
- ҚР АШМ** – Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі
- ҚР ӘМ** – Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі
- ҚР ИИДМ** – Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі
- ҚР ІІМ** – Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі
- ҚР ҚМ** – Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
- ҚР СІМ** – Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі
- ИИДМБ** – Индустриялық- инновациялық дамытудың мемлекеттік бағдарламасы
- НҚА** – нормативтік-құқықтық акті
- СК** – Салық кодексі
- ТМД** – Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы
- ТШИ** – тікелей шетелдік инвестициялар
- ҰБХ** – Ұлттық басқарушы холдинг
- ШИК** – шетелдік инвесторлар Кеңесі
- ШОБ** - шағын және орта бизнес

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҮНТАЛАНДЫРУЛАР¹

Инвестициялық жобалар үшін (инвестициялық басым жобаларды қосқанда):

- Кедендік баждардан және импорт бойынша ҚҚС-дан босату (5 жылға дейін);
- Мемлекеттік нөмірлік гранттар (жер, ғимараттар, техника, жабдықтар және т.б.).

Инвестициялық басым жобалар үшін:

Салық жеңілдіктері:

- Корпоративтік табыс салығы – 0 %;
- Жер салығы – 0 %;
- Мүлік салығы – 0 %.

Инвестициялық субсидиялар:

- Құрылыс-монтаждау жұмыстары және жабдықты сатып алу құнының 30% дейін өтеу*.

Критерийлер:

- басымды қызмет түрлеріне кіретін қызмет түрлері бойынша жобаны жүзеге асыратын заңды тұлғаға беріледі (ҚР Үкіметі бекіткен);
- кем дегенде 5 млн. АЕК көлеміндегі инвестиция.

Арнайы инвестициялық жобалар үшін:

Салық және кедендік жеңілдіктері:

- Технологиялық жабдықтың және оның жинақтауыштарының импорты кезінде кедендік баждар салудан босату инвестициялық келісімшарттың қолданылу мерзіміне, бірақ инвестициялық келісімшарт тіркелген кезден бастап бес жылдан аспайтын мерзімге беріледі.
- Технологиялық жабдықтың қосалқы бөлшектерінің импорты кезінде бес жылға дейінгі мерзімге кедендік баж салудан босату тіркелген активтерге салынатын инвестициялардың көлеміне қарай және инвестициялық жоба Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен басым қызмет түрлерінің тізбесіне сәйкес келген жағдайда Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына беріледі.

- Шикізаттың және (немесе) материалдардың импорты кезінде кедендік баждар салудан босату жұмыс бағдарламасы бойынша тіркелген активтер пайдалану берілген күннен бастап бес жыл мерзімге ұсынылады.
- Кедендік баждар салудан босату инвестициялық келісімшарттың қолданылу мерзіміне, бірақ жұмыс бағдарламасы бойынша тіркелген активтер пайдалануға енгізілген күннен бастап бес жылдан аспайтын мерзімге беріледі.
- Арнайы инвестициялық жобаны іске асыру шеңберінде кедендік әкелу баждарын салудан босату:
 - 1) арнайы экономикалық аймақтарға қатысушыларға он бес жыл, бірақ арнайы экономикалық аймақтардың әрекет ету мерзімінен аспайтын мерзімге;
 - 2) еркін қоймалар иелеріне, арнайы инвестициялық келісімшарт тіркелген кезден бастап он бес жылдан аспайтын мерзімге;
 - 3) моторлы көлік құралдарын өнеркәсіптік құрастыру туралы келісім жасасқан Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына арнайы инвестициялық келісімшарт тіркелген кезден бастап он бес жылдан аспайтын мерзімге беріледі.
- Инвестициялар жөніндегі уәкілетті органмен арнайы инвестициялық келісімшарт жасасқан заңды тұлға бір мезгілде мынадай шарттар сақталған кезде:
 - 1) тауарлар еркін кедендік аймақ немесе еркін қойма кедендік рәсімімен орналастырылса;
 - 2) еркін кедендік аймақ немесе еркін қойма кедендік рәсімі ішкі тұтыну үшін шығару кедендік рәсімімен аяқталса;
 - 3) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес дайын өнім құрамындағы тауарларды сәйкестендіру жүзеге асырылса, арнайы экономикалық аймақтың немесе еркін қойманың аумағында өндірілген дайын өнім құрамындағы тауарлардың импорты кезінде қосылған құн салығын төлеуден босатуды қолдануға құқылы.

¹ 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V ҚРЗ Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексі

Қосымша ынталандырулар

Заңнаманың тұрақтылығы

Салық заңнамасының тұрақтылығы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының шетелдік жұмыс күшін тартуға қатысты заңнамасы (инвестициялық келісімшартқа сәйкес).

«Бір терезе» қағидасы

ҚР СІМ инвестициялары жөніндегі комитетінің негізінде бір офисте инвесторларға 363 мемлекеттік қызметтерін көрсету.

Шетелдік жұмыс күшін қатыстыру

Инвестициялық қызмет объектісін пайдалануға бергеннен кейін бір жыл өткенге дейін квотадан тыс және рұқсатсыз.

Визасыз режим

30 елдің азаматтары үшін.

(«Қазақстанға келу» тарауын қараңыз)

Инвестициялық Омбудсмен

Инвесторлардың құқықтарын және заңды мүдделерін қорғау жөнінде.

Инвестициялық преференциялар беруге байланысты барлық мәселелер бойынша ҚР-ң СІМ инвестициялары жөніндегі комитетке жүгінуге болады.

АРНАЙЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ АЙМАҚТАР²

Арнайы экономикалық аймақ (АЭА) – Қазақстан Республикасы аумағының дәл белгіленген шекаралары бар, басым қызмет түрлерін жүзеге асыру үшін арнайы экономикалық аймақтың арнайы құқықтық режимі қолданылатын бір бөлігі.

АЭА ҚАТЫСУШЫЛАРЫ ҮШІН ЖЕҢІЛДІКТЕР³

Салық жеңілдіктері:*

- Корпоративтік табыс салығы – 0 %
- Жер салығы – 0 %
- Мүлікке салынатын салық – 0 %
- ҚҚС – (АЭА-та тұтынылатын тауарлар үшін) – 0 %
- Әлеуметтік салық - 0 %

Кеден жеңілдіктері:

- АЭА аумағына әкелінетін шикізат пен жабдыққа кедендік баждарды төлеуден босату;
- Арнайы инвестициялық жобаны іске асыру шеңберінде импорттық кедендік баждарды төлеуден босату АЭА-ның жарамдылық мерзімінен 15 жылға дейін ұзартылады.

Басқа ынталандырулар:

- АЭА-та жұмыс істейтін мерзім бойына жерді ақысыз-пұлсыз пайдалануға беру;
- Шетелдік жұмыс күшін жалдаудың жеңілдетілген процедурасы.

*Салық жеңілдіктерін алу шарттары:

- АЭА-ң қатысушысы және оның аумағындағы салық төлеушісі ретінде тіркелген жағдайда;
- АЭА құру мақсаттарына сәйкес келетін басым қызметтің түрін жүзеге асыру.

АЭА қатысушылары

Төмендегілер АЭА қатысушылары бола алады:

АЭА аумағында қызметтің басымды түрлері бойынша жобаларын жүзеге асыруды жоспарлап отырған заңды тұлға (шетелдіктерді қоса алғанда).

Төмендегілер АЭА қатысушылары бола алмайды:

- жер қойнауын пайдаланушылар;
- "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 462-бабының б) тармақшасында көзделген акцизделетін тауарларды өндіруді, құрастыруды (жинақтауды) жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда, акцизделетін тауарларды өндіретін ұйымдар;
- арнаулы салық режимдерін қолданатын ұйымдар мен дара кәсіпкерлер;
- 2009 жылғы 1 қаңтарға дейін инвестициялар жөніндегі уәкілетті органмен жасалған келісімшарттар бойынша – инвестициялық салықтық преференцияларды қолданатын (қолданған) ұйымдар;
- Қазақстан Республикасының инвестициялар туралы заңнамасына сәйкес инвестициялық басым жобаны және инвестициялық стратегиялық жобаны іске асыратын (іске

² 2019 жылғы 3 сәуірдегі № 242-VI ҚРЗ «Арнайы экономикалық және индустриялық аймақтар туралы» ҚР Заңы

³ 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 120-VI ҚРЗ «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» ҚР Кодексі

- асырған) ұйымдар;
- ойын бизнесі саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдар

ИНДУСТРИЯЛЫҚ АЙМАҚТАР (ИА)²

Индустриялық аймақ – жеке кәсіпкерлік субъектілеріне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кәсіпкерлік қызмет, оның ішінде өнеркәсіп, агроөнеркәсіптік кешен, туристік индустрия, көлік логистикасы, қалдықтарды басқару саласындағы қызмет объектілерін орналастыру және пайдалану үшін берілетін, инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылыммен қамтамасыз етілген аумақ.

Индустриялық аймақтар мемлекеттік және жекешелік болып бөлінеді. Мемлекеттік индустриялық аймақтар республикалық маңызы бар индустриялық аймаққа, өңірлік маңызы бар индустриялық аймаққа және шағын индустриялық аймаққа бөлінеді.

Қатысушыларды индустриялық аймақтың аумағында қызметті жүзеге асыруға жіберу индустриялық аймақтың басқарушы компаниясы мен индустриялық аймақтың қатысушылары арасында жасалатын қызметті жүзеге асыру туралы шарттар негізінде жүргізіледі.

Алматы облысында 6 индустриялық аймақ бар:

- «Талдықорган» ИА
- «Боралдай» ИА
- «Арна» ИА
- «Қайрат» ИА
- «Қазбек бек» ИА
- «Береке» ИА.

ДИАЛОГТЫҚ АЛАНДАР

1. Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Шетелдік инвесторлар Кеңесі (ШИК)⁴

ШИК ҚР-ң Президенті төрағалығымен консультативтік-кеңесуші орган болып табылады, оның пленарлық отырысы жылына кем дегенде 1 рет өтеді. ШИК қызметін қамтамасыз етуді ҚР-ы Президентінің Әкімшілігі және ШИК-ң жұмысшы органы – ҚР СІМ инвестициялар жөніндегі комитет жүзеге асырады.

ШИК құрамы

Төмендегілер Қазақстан тарапынан ШИК тұрақты мүшелері болып табылады: Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі, Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің Төрағасы, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасарлары, Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігі Жетекшісінің орынбасары, немесе Қазақстан Республикасы Президентінің әлеуметтік-экономикалық мәселелерге жетекшілік ететін көмекшісі, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі, Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық дамыту министрі, Қазақстан Республикасының Қаржы министрі, Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі және Кеңестің жұмыс органының бірінші басшысы.

ШИК мүшелігіне қойылатын критерийлер:

- Қазақстан Республикасының экономикасына салынған тікелей инвестициялардың сомасы кемінде 125 млн. АҚШ доллары, кемінде 500 млн. АҚШ долларын салған жер қойнауын пайдаланушыларды қоспағанда.
- қолайлы инвестициялық климатты қалыптастыру және Қазақстан экономикасындағы инвестициялық процестерді жандандыру жөніндегі жұмыста белсенді қатысу.

Шетелдік тараптан шетелдік тікелей инвестициялар институтының құрамына халықаралық экономикалық және қаржы ұйымдарының өкілдерінен, шетелдік компаниялардың бірінші басшыларынан немесе олардың орынбасарларынан құрылады.

Кеңес қазіргі уақытта келесі шетелдік компаниялармен ұсынылған: Лукойл (РФ), Total S.A. (Франция), Евразиялық даму банкі, Ройял Датч Шелл (Ұлыбритания), Ресей Сбербанкiсi, Русал (РФ), Шеврон (АҚШ), Джей Пи Морган Чейс Интернейшл (АҚШ), Сити групп (АҚШ), Азиялық Даму Банкі, CNPC (ҚХР), Polpharma S.A. (Польша), Делойт, Эрнст энд Янг, Бейкер и Макензи Интернэшнл (АҚШ), Мицубиси (Жапония), ЭНИ С.п.А. (Италия), Арселор Миттал (Люксембург), GE Oil & Gas (АҚШ), ERG Sarl (Люксембург), Филипп Моррис (Нидерландтар), Кнауф (Германия), ЭксонМобил Продакшн Компани (АҚШ), Анадолу Групп (Түркия), Метро Кэш

⁴ 1998 жылғы 30 маусымдағы N 3985 «Қазақстан Республикасы Президентінің жанында Шетелдік инвесторлар кеңесін құру туралы» ҚР Президентінің Жарлығы

энд Кэрри (Германия), Дойче Банк А.Г. (Германия), Еуропа қайта құру және даму банкі (ЕО); Камеко (Канада), Сембол Констракшн Компани (Түркия), Полиметалл (РФ), Марубени Корпорейшн, Inpex Corporation (Жапония), KPMG (Нидерландтар), PricewaterhouseCoopers (Ұлыбритания), ТМК (РФ)⁵.

2. Инвесторларды тарту және Алматы облысының инвестициялық ахуалын жақсарту жөніндегі Өңірлік кеңес (Инвесторлар кеңесі)

Өңірдегі инвестициялық ахуалды жақсарту үшін 2016 жылғы 8 сәуіріндегі № 168 Алматы облысы әкімшілігінің «Инвесторларды тарту және Алматы облысының инвестициялық климатын жақсарту жөніндегі аймақтық кеңесі» консультативтік-кеңесші орган құрылды.

Инвесторлар кеңесі Алматы облысының инвестициялық саясатын жетілдіру, инвестициялық ахуалын жақсарту жөніндегі ұсынымдарды, ұсыныстарды әзірлеу мақсатында, сондай-ақ Алматы облысының жергілікті қамтуды дамыту, индустриялық-инновациялық дамуы және өңірге инвестиция салатын компаниялардың операциялық қызметі мәселелерінде отандық және шетелдік инвесторларға жәрдемдесу мақсатында құрылды.

Кеңес құрамына ірі және орта бизнес өкілдері, шетелдік және отандық қаржы институттарының, ұлттық компаниялар мен акционерлік қоғамдардың өкілдіктерінің басшылары, облыстық әкімдіктің басшылығы кіреді. Кеңестің төрағасы - Алматы облысының әкімі болып табылады.

Инвесторлар кеңесінің отырыстары жылына кем дегенде екі рет өткізіледі.

Инвесторлар кеңесінің жұмыс органы «Алматы облысының Өңірлік дамыту орталығы» ЖШС болып табылады.

ИНВЕТОРЛАРДЫ ҚОРҒАУ

ҚР Кәсіпкерлік кодексінде Қазақстанда инвестициялық қызметті жүзеге асыруға байланысты инвестордың орын алуы мүмкін қауіп-қатерін өте аз көлемге жеткізудің түрлі

кепілдіктері ескерілген.

ҚР-ң аумағында инвесторлардың қызметін құқықтық қорғау кепілдігі

Инвесторларға өздерінің құқықтарын және мүдделерін толық және сөзсіз қорғауға мүмкіндік беріледі.

Кірістерді пайдалану кепілдігі

Инвесторлар өздерінің қызметтерінен түскен кірісті, салықтарды және бюджетке түсетін міндетті түрдегі төлемдерді өтегеннен кейін өз ұйғарымдары бойынша пайдалануға, сонымен қатар ҚР аумағындағы банктерде ұлттық валютада және (немесе) шетелдік валютада ҚР-ң банктік және валюталық заңнамасына сәйкес банк шоттарын ашуға құқылы.

Инвесторларға қатысты мемлекеттік органдардың жариялылығы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарының ресми хабарламалары және инвесторлардың мүдделерін қозғайтын нормативтік құқықтық актілер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жарияланады. Инвесторларға заңды тұлғаларды, олардың жарғыларын, жылжымайтын мүлікпен мәмілелерді тіркеуді, берілген лицензиялардың, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген инвестициялық қызметті жүзеге асыруға байланысты және коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны қамтымайтын басқа да ақпараттар туралы ақпаратқа еркін қол жеткізіледі.

Ұлттандыру мен реквизициялау кезінде инвесторлардың құқықтарының кепілдіктері

Инвестордың мүлкін мәжбүрлеп тартып алу (мемлекет меншігіне алу, реквизициялау) мемлекеттік қажеттілікке Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген айрықша жағдайларда жол беріледі. Ұлттандыру жағдайында инвестор Қазақстан Республикасының

ұлттандыру туралы заңнамалық актілерін жариялау нәтижесінде келтірілген залалдар үшін толығымен өтеледі. Инвестордың мүлкін реквизициялау мүлктің нарықтық құнын төлеумен жүзеге асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫМЕН ЖАСАЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ҢНТАЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ӨЗАРА ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМ-ШАРТТАР⁶

Қазіргі күнде Қазақстанмен инвестицияларды ынталандыру және өзара қорғау туралы 48 екіжақты және 1 көпжақты (ЕурАзЭҚ) үкіметаралық Келісімдерге қол қойылған.

Осы Келісімдер Қазақстандағы шетел инвестицияларын көтермелеу және қорғау үшін қолайлы құқықтық шарттарды құруға, сондай-ақ инвестициялық ахуалды жақсартуға және елдер арасындағы өзара тиімді сауда-экономикалық ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ықпал етеді.

Қазақстанмен, инвестицияларды ынталандыру және өзара қорғау жөнінде Келісім жасаған елдердің тізімі

АМЕРИКА					
1	АҚШ				
ЕУРОПА					
2	Австрия	10	Латвия	18	Финляндия
3	Бельгиялық- Люксембургтік одақ	11	Литва	19	Франция
4	Болгария	12	Македония	20	Чехия
5	Ұлыбритания	13	Нидерланды	21	Швейцария
6	Венгрия	14	Польша	22	Швеция
7	Германия	15	Румыния	23	Эстония
8	Греция	16	Сербия		
9	Испания	17	Словакия		
ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТТЕР ДОСТАСТЫҒЫ ЕЛДЕРІ (ТМД) ЖӘНЕ БҰРЫНҒЫ КСРО					
24	Әзірбайжан	27	Қырғызстан	30	Өзбекстан
25	Армения	28	Ресей	31	Украина
26	Грузия	29	Тәжікстан		
АЗИЯ, АФРИКА ЖӘНЕ ТАЯУ ШЫҒЫС МЕМЛЕКЕТТЕРІ					
32	Ауғанстан	38	Катар	44	Пәкістан
33	Вьетнам	39	Қытай	45	Сингапур
34	Египет	40	Кувейт	46	Түркия
35	Израиль	41	Малайзия	47	Оңтүстік Корея
36	Иордания	42	Моңғолия	48	Жапония
37	Иран	43	БАӘ		
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАР					
49	Мемлекеттер-Еуразиялық экономикалық қауымдастықтың мүшелері (ЕурАзЭҚ)				

⁶ ҚР СІМ ресми ақпараттық ресурсы www.mfa.gov.kz

ҚАЗАҚСТАНДА БИЗНЕС ЖҮРГІЗУ

ҚАЗАҚСТАНҒА КЕЛУ

Шетелдік азаматтардың және азаматтығы жоқ тұлғалардың Қазақстан аумағына келіп кіруі үшін, ҚР-ң халықаралық шартымен басқа тәртіп белгіленбеген жағдайда, олардың визалары болуы тиіс.

ҚР-ң визасы паспортқа не болмаса тұлғаның жеке басын куәландыратын, ҚР-ы мойындаған, жол жүруіне байланысты күшінде бар және ҚР-на келіп кіруіне және тұруына, сонымен қатар шығып кетуіне немесе ҚР-ң аумағынан транзитпен өтуіне құқық беретін басқа құжатқа желіммен жапсырылады.

Визалардың түрлері және санаттары⁷: (http://egov.kz/cms/kk/articles/visa_classification)

- 1) инвесторлық – «А5»;
- 2) іскерлік – «В1», «В2», «В3»;
- 3) туристік – «В12»;
- 4) еңбек қызметін жүзеге асыру – «С3», «С4», «С5», «С6»;
- 5) және басқа.

ҚР-мен паспорттардың түрлері бойынша визасыз режим туралы келісім жасаған мемлекеттердің тізімі⁸

№	Мемлекет	Дипломатиялық паспорт	Қызметтік паспорт	Ұлттық паспорт	Визасыз болу мерізімі
1.	Ресей Федерациясы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
2.	Беларусь Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
3.	Қырғыз Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
4.	Тәжікстан Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
5.	Армения Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
6.	Грузия Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
7.	Молдова Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
8.	Өзбекстан Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
9.	Әзірбайжан Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
10.	Украина	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
11.	Түрікменстан*	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
				визасыз	5 күнге дейін * Атырау және Маңғыстау облыстарының тұрғындары үшін Балкан велятында визасыз
12.	Венгрия Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
13.	Словакия Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
14.	Румыния	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
15.	Польша Республикасы	визасыз	визамен	визамен	30 күнге дейін
16.	Хорватия Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
17.	Эстония Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
18.	Франция Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
19.	Испания Корольдігі	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін

⁷ 2016 жылғы 15 желтоқсанда № 14531 «Шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың Қазақстан Республикасына келуіне шақыруларын ресімдеу, шақыруларын келісу, Қазақстан Республикасының визаларын беру, күшін жою, қалпына келтіру, сондай-ақ олардың қолданылу мерзімдерін ұзарту және қысқарту қағидаларын бекіту туралы» бұйрық

⁸ 2012 жылғы 21 қаңтардағы № 148 «Көшіп келушілердің Қазақстан Республикасына келуінің және онда болуының, сондай-ақ олардың Қазақстан Республикасынан кетуінің қағидаларын және Көші-қон бақылауын жүзеге асыру, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасынан заңсыз өтетін, Қазақстан Республикасының аумағында заңсыз болатын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағына келуге тыйым салынған адамдарды есепке алу қағидаларын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің қаулысы

20.	Сербия Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
21.	Италия Республикасы	визасыз	визамен	визасыз	90 күнге дейін
22.	Словения Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
23.	Болгария Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
24.	Герман Федеративтік Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
25.	Дания Корольдігі	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
26.	Португалия Республикасы	визасыз	визамен	виза мен	90 күнге дейін
27.	Кипр Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
28.	Македония Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
29.	Босния және Герцеговина	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
30.	Грекия Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
31.	Финляндия Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
32.	Ватикан	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
33.	Моңғолия	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін
34.	Түркия Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
35.	Аргентина Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін
36.	Үндістан Республикасы	без виз	без виз	визамен	30 күнге дейін
37.	Иран Ислам Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
38.	Қытай Халық Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
39.	Пәкістан Ислам Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
40.	Филиппиндер Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз*	30 күнге дейін * 21.04.2014 жылдан ҚР азаматтарына визасыз (бір жақты тәртіппен)
41.	Египет Араб Республикасы	визасыз	визамен	визамен	30 күнге дейін
42.	Оңтүстік Корея Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз	90 күнге дейін * 30 күнге дейін (ұлттық паспорт)
43.	Израиль мемлекеті	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
44.	Вьетнам Социалистік Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
45.	Біріккен Араб Эмираттары	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
46.	Иорданиялық Хашимиттік Корольдік	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
47.	Индонезия Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
48.	Куба Республикасы	визасыз	визасыз	визамен	30 күнге дейін
49.	Бразилия Федеративтік Республикасы	визасыз	визасыз	визасыз 30 күнге дейін жыл ішінде	90 күнге дейін
50.	Литва Республикасы	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін 6 ай ішінде

51.	Арнайы Әкімшілік Аудан Гонконг ҚХР	визасыз	визасыз	визасыз	14 күнге дейін
52.	Латвия	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
53.	Норвегия	визасыз	визамен	визамен	90 күнге дейін
54.	Черногория	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
55.	Мексика	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
56.	Чили	визасыз	визасыз	визамен	90 күнге дейін
57.	Эквадор	визасыз	визасыз	визасыз	30 күнге дейін 180 күн ішінде
58.	Катар	визасыз	визамен	визамен	30 күнге дейін
59.	БҰҰ	–	–	–	30 күнге дейін 180 күн ішінде

2. Визасыз режим

Бір жақты тәртіпте 45 мемлекеттің азаматтары визалық талаптардан босатылған, егер олардың болу мерзімі әр келген кезде 30 күннен аспаса:

Австралия	Кипр	Сингапур
Австрия	Латвия	Словакия
Бельгия	Литва	Словения
Болгария	Люксембург	АҚШ
Великобритания	Малайзия	Түркия
Венгрия	Мальта	Финляндия
Германия	Мексика	Франция
Греция	Монако	Хорватия
Дания	Нидерланды	Чехия
Израиль	Жаңа Зеландия	Чили
Ирландия	Норвегия	Швейцария
Исландия	БАЭ	Швеция
Испания	Польша	Эстония
Италия	Португалия	Оңтүстік Корея
Канада	Румыния	Япония

3. Визаларды рәсімдеу

ҚР визаларын беруге қажет құжаттардың тізімі:

- Түрлі-түсті, не болмаса ақ-қара мөлшері 3,5x4,5 см болатын фотосуреті бар визаны ресімдеуге арналған визалық сауалнама;
- Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінде немесе Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінде тіркелген шақырудың нөмірі (шақыруды шақыру туралы нөмірді және оны шақыратын Тарапты шақырушы тарапқа) немесе виза санатын алушының өтінішін қанағаттандырады;
- шет мемлекеттің жарамды дипломаттық, қызметтік, шетелдік паспортын қоса алғанда жеке басын куәландыратын құжат;

- консулдық алым немесе мемлекеттік баж төленгенін растайтын төлем құжаттардың түпнұсқасы;
- Категорияларына байланысты визаны ресімдеуге қажетті қосымша құжаттар.

«А5» категориясындағы инвесторлық виза алу

Басшыларға және/немесе болмаса басшылардың орынбасарларына және/немесе Қазақстан Республикасының аумағында инвестициялық қызметті жүзеге асырушы заңды тұлғалардың құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына, сонымен қатар олардың отбасы мүшелеріне беріледі.

Инвесторлық визаның жарамдылығы:

Бір мәртелік	90 тәулікке дейін (визаның барлық кезеңінде)
Көп мәртелік	3 жылға дейін (визаның барлық кезеңінде)

Іскерлік виза «В1», «В2», «В3» конференцияларға, симпозиумдарға, форумдарға, көрмелерге, концерттерге, мәдени, ғылыми, спорт және басқа шараларға қатысушыларға; кеңестердің қатысушыларына, дөңгелек үстелдерді ұйымдастырушыларға, көрмелерге, сарапшылар жиналыстарына; гуманитарлық көмекке ілесіп жүрушілерге; оқу орындарында дәрістер оқып, сабақтар өткізу мақсатында келгендерге, жастардың, студенттердің және мектептердің алмасу бағдарламаларының қатысушыларына, Қазақстан Республикасындағы білім беру мекемелерінде оқығаннан басқа, құрал-жабдықтарды монтаждау, жөндеу және техникалық қызмет көрсету мақсатында келген тұлғаларға; консультациялық және аудиторлық қызмет көрсету мақсатында келген тұлғаларға; келіссөздер, келісім-шарттар жасау үшін келген тұлғаларға; кеңестің құрылтайшыларына не болмаса директорлар кеңесіне келгендерге беріледі.

Іскерлік визалар бір рет және көп рет кіру және шығып кету үшін беріледі.

Іскерлік визаның жарамдылығы:

Бір мәртелік «В1», «В2», «В3»	90 тәулікке дейін
Көп мәртелік «В1» және «В3»	1 жылға дейін
Көп мәртелік «В2»	180 тәулікке дейін

Еңбек қызметін жүзеге асыруға арналған виза «С3», «С4», «С5», «С6»

Қазақстан Республикасының аумағында жүрген немесе тұрғылықты жері бар тұлғаларға, сондай-ақ олардың отбасы мүшелеріне, Қазақстан РеспубликасынанемесеҚазақстанРеспубликасына сапар шегетін адамдарға экономиканың басым секторларында, іскерлік көшіп келушілерге, маусымдық шетелдік жұмысшыларға сұранысқа ие мамандықтар бойынша өзін-өзі жұмыспен қамтамасыз ету үшін беріледі.

Еңбек визаның жарамдылығы:

Бір мәртелік	90 тәулікке дейін
Көп мәртелік	Көп мәртелік С3, С4: 3 жылға дейін
	Көп мәртелік С5: 2 жылға дейін; (Этникалық қазақтарға – 3 жылға дейін)
	Көп мәртелік С6: 1 жылға дейін, бірақ рұқсаттың қолданылу мерзімінен артық емес

Визалардың мерзімін ұзарту

ҚР СІМ, ҚР ІІМ төмендегі визалардың мерзімін ұзартады:

- **Инвесторлық «А5»** - шақырушы тараптың өтініші бойынша және Қазақстан Республикасының инвестициялар жөніндегі уәкілетті органының жазбаша растауы. Визаны ұзарту 3 жылға дейін жүзеге асырылады;
- **Іскерлік «В2»** - Қазақстан Республикасында болу мақсатын көрсете отырып, бұрын бастапқы визаны алу туралы шақыруды ұсынған шақырушы тараптың өтініші негізінде. Визаны ұзарту 30 күнге дейін жүзеге асырылады;
- **Еңбек «С3»** - шақырушы тараптың өтініші негізінде және қажет болған жағдайда еңбек мигрантына рұқсаттың болуы 3 жылға дейін;
- **Еңбек «С4»** - біліктілігі сәйкестігі туралы анықтамада көрсетілген мамандық бойынша Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғамен жасалған қолдау хаттың және еңбек шартының негізінде мерзімі – 3 жылға дейін;
- **Еңбек «С5»** - жергілікті атқарушы органдардың жазбаша өтініші негізінде, мерзімі 2 жылға дейін.

ШЕТЕЛДІК АЗАМАТТАРДЫ ҚАЗАҚСТАНДА ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫРУ⁹

Шетелдік жұмыс күшін қатыстыру, сонымен қатар шетелдік жұмыскерлерді жұмысқа орналастыру үшін, жұмыс берушілер облыстар, сонымен қатар Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалалары арасында бөлініп, белгіленген квотаның* шектерінде рұқсат қағаз алулары қажет.

**Квота дегеніміз жұмыс берушінің Қазақстан Республикасының аумағында еңбек қызметін жүзеге асыру үшін шетелдік жұмыс күшін қатыстыруға шекті рұқсат берілген саны.*

Заңнаманың шетелдік жұмыс күшін квоталау және жұмыс берушілерге шетелдік жұмыс күшін тартуға рұқсаттар беру туралы нормалары:

- 1) Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын;
- 2) мемлекеттік органдарда жұмыс істейтін, Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен расталған құжаттары бар;
- 3) шетелдік заңды тұлғалар филиалдарының немесе өкілдіктерінің бірінші басшылары болып жұмыс істейтін;
- 4) еңбек қызметін жүзеге асыру үшін шетелдік жұмыс күшін тартуға жергілікті атқарушы органдардың рұқсаттары талап етілмейтін адамдардың Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тізбесінде көзделген;
- 5) "Астана Хаб" халықаралық технологиялық паркінде немесе "Астана Хаб" халықаралық технологиялық паркіне қатысушыларда басшылар лауазымдарында және жоғары білімі бар мамандар болып жұмыс істейтін шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарға;
- 6) экономиканың басым салаларында сұранысқа ие кәсіптер бойынша өз бетінше жұмысқа орналасуға келген;
- 7) құны 1 млн. АЕК-тен жоғары жобалары бар, АЭА қатысушылары болып табылатын заңды тұлғаларда, сондай-ақ АЭА аталған қатысушылары бас мердігер, қосалқы мердігер немесе АЭА аумағында құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындау кезеңінде орындаушы ретінде объект (объектілер) пайдалануға берілгеннен кейін бір жыл өткенге дейін тартатын ұйымдарда жұмыс істейтін;

- 8) дербес білім беру ұйымдарында, олардың ұйымдарында, сондай-ақ "Назарбаев Қорында" басшылар және мамандар лауазымдарында жұмыс істейтін жоғары білімді;
- 9) Инвестициялық басым жобаны іске асыруға арналған инвестициялық келісімшарттар жасасқан Қазақстан Республикасының ұйымдарында жұмыс істейтін, сондай-ақ, аталған заңды тұлғалар бас мердігер, мердігер, қосалқы мердігер немесе сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында көрсетілетін қызметтерді орындаушы ретінде инвестициялық қызмет объектісі пайдалануға берілгеннен кейін бір жыл өткенге дейінгі мерзімге тартатын ұйымдарда басшылар және жоғары білімі бар мамандар ретінде, сондай-ақ инвестициялық басым жобаны іске асыруға арналған инвестициялық келісімшарттарда айқындалатын кәсіптер тізбесіне және санына сәйкес білікті жұмысшылар ретінде жұмыс істейтін адамдарға қолданылмайды.

Халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкілетті орган мүдделі мемлекеттік не уәкілетті органдардың ұсыныстары негізінде бекітілген квотаны облыстар, Нұр-сұлтан және Алматы қалалары арасында Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген квота шегінде қайта бөлуді жүзеге асырады.

Жұмыс берушілер тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің жергілікті атқарушы органдары шетелдік жұмыс күшін тартуға берген рұқсаттар негізінде Қазақстан Республикасында еңбек қызметін жүзеге асыру үшін шетелдік жұмыс күшін тартады.

Жергілікті атқарушы орган қажетті құжаттар қабылдауды, сондай-ақ жұмыс берушілерге шетелдік жұмыс күшін тартуға рұқсаттар беруді және (немесе) ұзартуды халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкілетті орган айқындаған тәртіппен, оның ішінде рұқсаттар мен хабарламалардың ақпараттық жүйесі арқылы электрондық нысанда жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының аумағында еңбек

қызметін жүзеге асыру үшін жұмыс берушілер тартатын шетелдік жұмыс күшінің білім деңгейі (кәсіби даярлығы) мен практикалық жұмыс тәжірибесі (өтілі) кәсіптік стандарттарға, Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығына және Басшылар, мамандар мен басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығына, ұйымдардың басшылары, мамандары мен басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларына сәйкес жұмысшылардың кәсіптеріне және басшылардың, мамандар мен қызметшілердің лауазымдарына қойылатын біліктілік талаптарына сай келуге тиіс.

БИЗНЕС АШУ

ҚР заңнамасына сәйкес, Қазақстанда коммерциялық қызмет әртүрлі ұйымдастыру-құқықтық нысанындағы заңды тұлғалар арқылы жүзеге асырылады.

ҚР Азаматтық кодексінің 42-бабына сәйкес заңды тұлға әділет органдарында мемлекеттік тіркеуден өтуге тиіс және мемлекеттік тіркеуден өткен кезден бастап құрылды деп саналады.

Қазақстанда заңды тұлғаны ашу үшін төмендегілер қажет:

- қызмет түріне қарай жаңадан құрылып жатқан заңды тұлғаның ұйымдық-құқықтық нысанын таңдау;
- құрылатын компанияның бизнес санатын белгілеу;
- егер компания М&А жолымен құрылса немесе ҚР жұмыс істеп тұрған заңды тұлғаның акция пакетінің бөлігі сатып алынса – монополияға қарсы ведомствоның рұқсатын алу қажеттілігін анықтау;
- егер заңды тұлға қаржы қызметтерін көрсететін болса ҚР Ұлттық банкінің рұқсатын алуы қажет.

Шетелдік бизнеске арналған заңды тұлғаның нысандары

Коммерциялық заңды тұлғалар мемлекеттік кәсіпорын, шаруашылық серіктестік, акционерлік қоғам, өндірістік кооператив нысанында ғана құрылуы мүмкін.

Жауапкершілігі шектеулі серіктестік (ЖШС)¹⁰

ЖШС бір немесе бірнеше тұлғалармен құрылған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарында анықталған мөлшер үлестеріне бөлінген серіктестік деп танылады. ЖШС қатысушылары оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және ҚР заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, олар енгізген салымдардың құны шегінде серіктестік қызметіне байланысты шығындар тәуекелін көтереді.

Акционерлік қоғам (АҚ)¹¹

АҚ өзінің қызметін жүзеге асыру үшін қаржы қатыстыру мақсатында акциялар шығарумен айналысатын заңды тұлға болып танылады. АҚ өз акционерлерінің мүлкінен оқшауланған мүлкі бар және олардың міндеттемелері бойынша жауап бермейді. АҚ өзінің міндеттемелері бойынша өз мүлкінің шектерінде жауапкершілікте болады.

Акционер оның міндеттемелері бойынша және оның қызметіне байланысты орын алған қауіп-қатерге, ҚР-ң заңнамалық актілерімен ескерілген жағдайлардан басқасында өзіне тиесілі акциялар құнының шегінде, жауап бермейді.

Филиалдары және өкілдіктері¹²

Заңды тұлғаның орналасқан жерінен тыс орналасқан және оның функцияларының барлығын немесе бір бөлігін, оның ішінде өкілдік функциясын жүзеге асыратын заңды тұлғаның оқшауланған бөлімшесі филиал болып табылады. ҚР заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, заңды тұлғаның орналасқан жерінен тыс орналасқан және заңды тұлғаның мүдделерін қорғауды және өкілдік етуді жүзеге асыратын, оның атынан мәмілелер және өзге де құқықтық әрекеттер жасайтын оқшауланған бөлімшесі өкілдік болып табылады. Филиалдар және өкілдіктер заңды тұлғалар болып табылмайды. Оларға, өздерін құрған заңды тұлғалар мүлік бөліп береді және олар бекіткен Ережелер негізінде жұмыс істейді.

Заңды тұлғаларды тіркеу¹³

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_business/for_businessmen/passport/pass042_mu&lang=kk)

¹⁰ 1998 жылғы 22 сәуірдегі N 220-І «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» ҚР Заңы

¹¹ 2003 жылғы 13 мамырдағы N 415 «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңы

¹² 1994 жылғы 17 желтоқсандағы № 268-ХІІІ Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі

¹³ 1995 жылғы 17 сәуірдегі № 2198 «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» ҚР Заңы

1. Орта және ірі кәсіпкерлік субъектілерін тіркеу кезінде қажетті құжаттар:

- белгіленген нысандағы өтініш;
- заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есепке алуды жүргізу туралы нұсқаулыққа сәйкес құрылтай және өзге де құжаттар тізбесі.

1.1. Шағын кәсіпкерлік субъектісіне қатысты заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу «электрондық үкімет» веб-порталында толтырылған электрондық хабарламаны беру жолымен жүзеге асырылуы мүмкін. Шағын бизнес субъектілеріне, олардың филиалдары мен өкілдіктеріне қатысты заңды тұлғалардың жарғылары (ережелері) мемлекеттік тіркеу процесінде ұсынылмайды.

1.2. Филиалды және өкілдікті есепке алуды тіркеу үшін тіркеуші органға:

- уәкілетті тұлға қол қойған және заңды тұлғаның мөрі басылған тиісті өтініш.
- бюджетке тіркеу алымының төленгенін растайтын түбіртек немесе өзге де құжат.

1.3. Шетелдік қатысумен заңды тұлғаларды тіркеу Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларын тіркеу үшін белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Бұдан басқа, келесі құжаттар ұсынылады:

- сауда тізілімінен заңдастырылған үзінді немесе құрылтайшы – шетелдік заңды тұлға шет мемлекеттің заңнамасы бойынша заңды тұлға болып табылатынын куәландыратын басқа заңдастырылған қазақ және орыс тілдеріндегі нотариалды куәландырылған аудармасы бар құжат;
- шетелдіктің құрылтайшысының төл-құжатының көшірмесі немесе жеке басын куәландыратын басқа құжат, қазақ және орыс тілдеріне нотариалды куәландырылған аудармасы бар.

1.4. Шетелдік заңды тұлғаның филиалын немесе өкілдігін ашу үшін қазақ және орыс

тілдерінде нотариалды куәландырылған аудармасы бар келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- филиалдардың (өкілдіктердің) заңды тіркеуін тіркеу үшін белгіленген тәртіппен құжаттар. Қазақстан Республикасының азаматтары;
- сауда тізілімінен, құрылтай құжаттарынан немесе шетелдік заңды тұлғаның басқа да заңдастырылған құжатынан заңдастырылған үзінді көшірме. шетелдік заңды растайтын адамдар. филиалды (өкілдікті) құратын тұлға шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес заңды тұлға болып табылады;
- Шетелдік заңды тұлғаны тіркеу туралы салық есептілігін (немесе оның баламасын) көрсететін елде салықтық тіркеуді растайтын құжат.

Бизнес санаттары

Компанияны құру кезінде компанияның шамалы орташа жылдық табысы және филиалдар мен өкілдерінің штатын қоса отырып, персонал саны туралы мәліметті ұсыну қажет. Бұл Сіздің компанияның бизнес көлеміне қарай қандай мемлекеттік қолдау шараларын ала алатыныңызды айқындауға мүмкіндік береді.

Қазақстанда бизнестің келесідей санаттары бар:

- Микро-бизнес – 15 жұмыскерлерге дейін / кіріс мөлшері – 30 000 АЕК дейін;
- Шағын бизнес – 100 жұмыскерлерге дейін / кіріс мөлшері – 300 000 АЕК дейін;
- Орта бизнес – 100–250 жұмыскерлер / кіріс мөлшері – АЕК 300 000-нан 3 000 000-ға дейін;
- Ірі бизнес – 250 жұмыскерлерден астам / кіріс мөлшері – АЕК 3 000 000 астам.

2. Банктік шот ашу:

Мемлекеттік тіркеу алған ұйым банкте шот ашуға құқылы.

Инвесторлар ҚР аумағындағы банктерде ҚР банктік және валюталық заңнамасына сәйкес ұлттық және (немесе) шетелдік валютада банктік шоттар ашуға құқылы. Филиалдар мен өкілдіктер шетелдік шоттар арқылы жұмыс істеуге құқылы.

ЛИЦЕНЗИЯЛАР ЖӘНЕ РҰҚСАТ ҚАҒАЗДАР АЛУ¹⁴

«Рұқсаттар және хабарламалар туралы» ҚР Заңына сәйкес Қазақстанда жеке кәсіпкерлік субъектілері мен басқа да тұлғалардың жекелеген қызмет түрлерін немесе іс-қимылдарды жүзеге асыруының рұқсат беру немесе хабарлама жасау тәртібі көзделген.

I санаттағы рұқсаттар – жоғары деңгейлі қауіптілікке байланысты қызмет түрлеріне (кіші түрлеріне) немесе әрекеттерге (операцияларға) қатысты енгізілетін лицензиялар;

II санаттағы рұқсаттар – лицензиялар болып танылмайтын, орта деңгейлі қауіптілікке байланысты қызмет түрлеріне (кіші түрлеріне) немесе әрекеттерге (операцияларға) қатысты енгізілетін барлық рұқсаттар;

Хабарламалар төмен деңгейлі қауіптілікке байланысты, бірақ мемлекеттік органдардың осындай қызмет түрлерінің немесе әрекеттердің басталғандығы немесе тоқтатылғандығы туралы ақпарат алуын талап ететін қызмет түрлеріне немесе әрекеттерге қатысты енгізіледі.

**Қызметтің немесе әрекеттердің (операциялардың) қауіптілік деңгейлері реттеушілік әсерді талдау негізінде белгіленеді.*

1. Лицензиялау

Лицензиялау салалары

Лицензиялауға мынадай: 1) телерадиохабарларын тарату; 2) тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және пайдалану; 3) білім беру; 4) сәулет, қала құрылысы және құрылыс; 5) көмірсүтектер; 6) өнеркәсіп; 7) ақпараттандыру және байланыс; 8) есірткі, психотроптық заттардың, прекурсорлардың айналымы; 9) денсаулық сақтау; 10) атом энергиясын пайдалану; 11) ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету; 12) жедел-іздістіру іс-шараларын жүргізуге арналған арнайы техникалық құралдар; 13) қару-жарақ, әскери техника және жекелеген қару түрлерінің,

жарылғыш заттар мен олар қолданылатын бұйымдар айналымы; 14) улы заттар айналымы; 15) Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздерін дайындау; 16) этил спирті мен алкоголь өнімін өндіру және олардың айналымы, темекі өнімдерін өндіру; 17) тауар биржалары; 18) экспорт және импорт; 19) қаржы саласы және қаржы ресурстарын шоғырландыруға байланысты қызмет; 20) ғарыш кеңістігін пайдалану; 21) ойын бизнесі; 22) ветеринария; 23) ауыл шаруашылығы; 24) көлік; 25) сот сараптама қызметі, оның ішінде сот-медициналық, сот-наркологиалық және сот-психиатриялық сараптамалар; 26) жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсету салаларындағы жекелеген қызмет түрлері немесе әрекеттер (операциялар) жатады.

Лицензияларды беру

Лицензиялар жергілікті атқарушы органдар немесе орталық мемлекеттік органның аумақтық органдары лицензиарлар болып табылатын лицензиардың орналасқан жері бойынша беріледі.

Лицензия алуға қажет құжаттар**:

- өтініш;
- қаржы саласындағы қызметті және қаржы ресурстарын шоғырландыруға байланысты қызметті, сондай-ақ азаматтық және қызметтік қару мен оған патрондардың айналымына байланысты қызметті, есірткі құралдарының, психотроптық заттардың, прекурсорлардың айналымына байланысты қызметті, күзет қызметін жүзеге асыруға байланысты қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалар үшін – жарғысының (салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары ұсынылмаған жағдайда нотариат куәландырған) көшірмесі;
- заңды тұлға үшін – өтініш беруші заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтамасы;
- жеке тұлға үшін – жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- "электрондық үкіметтің" төлем шлюзі арқылы төленген жағдайларды қоспағанда, жекелеген

¹⁴ 2014 жылғы 16 мамырдағы № 202-V ҚРЗ «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» ҚР Заңы

қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алымның төленгенін растайтын құжаттың көшірмесі;

- Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларда және тәртіппен өтініш берушінің біліктілік талаптарына сәйкестігін растайтын құжаттар.

***Шетелдік заңды тұлға, шетелдік немесе азаматтығы жоқ адам болып табылатын өтініш беруші өзінде осы баптың 3-тармағының 2), 3), 4) және 5) тармақшаларында көзделген құжаттар болмаған кезде өтініш беруші туралы осыған ұқсас мәліметтерді қамтитын басқа да құжаттарды ұсынады.*

Лицензиясы бар қызмет түрі немесе әрекет (операция) шеңберінде **жарамды лицензияға қосымшаны алу** үшін мынадай құжаттар қажет:

- 1) өтініш;
- 2) өтініш берушінің біліктілік талаптарына сәйкестігін растайтын құжаттар;
- 3) ұсынылуы Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де құжаттар.

2. Рұқсат беру рәсімдері

II санаттағы рұқсаттарды беру үшін қажетті рұқсат беру талаптары мен құжаттар тізбесі нормативтік құқықтық актілерде (бұдан әрі - НҚА) айқындалады.

Бұл ретте тізбеде ақпараты мемлекеттік ақпараттық жүйелерден және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда өтініш беруші беретін мәліметтер нысанынан алынуы мүмкін құжаттар қамтылмауға тиіс.

II санаттағы рұқсат НҚА айқындалатын жағдайларда және тәртіппен өз қолданысын тоқтатады.

ЖЕР ТЕЛІМІН САТЫП АЛУ¹⁵

«Жер заңнамасының кейбір нормаларын қолдануға мораторий енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 6 мамырдағы № 248 Жарлығымен 2021 жылдың 31 желтоқсанына дейін төмендегілерге мораторий жарияланды:

- «Қазақстан Республикасының Жер кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

2015 жылғы 2 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының нормаларын қолдануға;

- шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, шетелдік заңды тұлғаларға, сондай-ақ жарғылық капиталындағы шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың, шетелдік заңды тұлғалардың үлесі елу пайыздан асатын заңды тұлғаларға ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін жалдау шарттарымен уақытша жер пайдалану құқығын беруге;
- жеке және заңды тұлғаларға мемлекеттік меншіктегі ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелеріне жеке меншік құқығын беруге.

Негізгі ұғымдар

ҚР жер мемлекеттің меншігінде және жеке меншікте болуы мүмкін.

Жер пайдалану құқығы тұрақты немесе уақытша, иеліктен шығарылатын немесе шығарылмайтын, өтеулі немесе өтеусіз алынатын болуы мүмкін.

Меншік құқығының субъектілері:

- 1) мемлекеттік меншік құқығының субъектісі – ҚР;
- 2) жеке меншік құқығының субъектісі – азаматтар және мемлекеттік емес заңды тұлғалар.

Жер учаскесіне меншік құқығы:

- меншік құқығын табыстау;
- меншік құқығын беру;
- меншік құқығының әмбебап құқықтық мирасқорлық тәртібімен (мұраға қалдыру, заңды тұлғаның қайта ұйымдастырылуы) ауысуы арқылы туындайды.

Жер пайдалану құқығының субъектілері

Жер пайдаланушылар:

- 1) мемлекеттік және мемлекеттік емес;
- 2) ұлттық және шетелдік;
- 3) жеке және заңды тұлғалар;
- 4) тұрақты және уақытша;
- 5) бастапқы және кейінгі болып бөлінеді.

ҚР мемлекеттік емес заңды тұлғаларының жеке меншігінде ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу, орман өсіру үшін, үйлерді (құрылыстарды, ғимараттарды) олардың мақсатына сәйкес қызмет көрсетуге арналған жерді қоса алғанда, өндірістік және өндірістік емес, оның ішінде тұрғын үйлер (құрылыстар, ғимараттар) мен олардың кешендерін салу үшін берілген (берілетін) немесе олар салынған жер учаскелері болуы мүмкін.

Мемлекеттік меншіктегі ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелері ҚР азаматтарына және шетелдік қатысуы жоқ заңды тұлғаларына жер пайдалану құқығымен берілуі мүмкін.

Жер учаскелері тұрақты жер пайдалану құқығымен мынадай мемлекеттік жер пайдаланушыларға:

- 1) ауыл шаруашылығы және орман шаруашылығы өндірісін жүзеге асыратын заңды тұлғаларға, сондай-ақ ғылыми-зерттеу, тәжірибе және оқу мақсаттарына;
- 2) ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерінде жер пайдалануды жүзеге асыратын заңды тұлғаларға;
- 3) ҚР заң актілерінде көзделген өзге де жағдайларда беріледі.

Жер учаскесіне **уақытша өтеулі (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді) жер пайдалану (жалдау) құқығы** азаматтарға, мемлекеттік емес заңды тұлғаларға, сондай-ақ халықаралық ұйымдарға табысталуы мүмкін.

Ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ҚР мемлекеттік емес заңды тұлғаларына 49 жылға дейінгі мерзімге беріледі.

1. Шетелдік азаматтарға жер беру

Шетелдіктер, азаматтығы жоқ адамдар, сондай-ақ шетелдік заңды тұлғалар жер құқығы қатынастарында Қазақстан Республикасының азаматтарымен және заңды тұлғаларымен тең құқықтарды пайдаланады және сондай міндеттер атқарады.

2. Мемлекет меншігіндегі жер учаскелерді меншікке немесе жер пайдалануға беру

Жер учаскелерін беретін орган:

- облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдері.

Құқық беру тәртібі*:

**Сауда-саттыққа (конкурстарға, аукциондарға) шығарылатын жерді және келесідей жағдайларда: объектілер салуға арналған жер учаскесі мен елді мекен шегінде объектілер салуға арналған жер учаскесін және де құрылысқа байланысты емес жер учаскелері қоспағанда.*

- 1) жер учаскесіне тиісті құқық беру туралы өтінішті (өтінімді) қарауға қабылдау;
- 2) сұралып отырған жер учаскесін аумақтық аймақтарға бөлуге сәйкес мәлімделген нысаналы мақсаты бойынша пайдалану мүмкіндігін айқындау;
- 3) жер учаскесін алдын ала таңдау (елді мекен шегінде объектілер салуды қоспағанда, объектілер салу үшін жер учаскесі сұралған кезде);
- 4) жер комиссиясының қорытынды дайындауы;
- 5) жерге орналастыру жобасын әзірлеу және бекіту;
- 6) облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның, облыстық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органының, аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл, ауылдық округ әкімінің жер учаскесіне құқық беру туралы шешім қабылдауы;
- 7) сатып алу-сату немесе уақытша (қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді) өтеулі (өтеусіз) жер пайдалану шартын жасасу;
- 8) жергілікті жердегі жер учаскесінің шекарасын белгілеу;
- 9) елді мекен шегінде объектілер салуға арналған жер учаскесін қоспағанда, жер учаскесіне сәйкестендіру құжатын дайындау және беру.

Мемлекеттік жер кадастрын жүргізетін Мемлекеттік корпорация беретін мынадай құжаттар:

- жер учаскесі жеке меншікте болған кезде - **жер учаскесіне жеке меншік құқығы актісі;**
- тұрақты жер пайдалану кезінде - **тұрақты жер пайдалану құқығы актісі;**
- уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) кезінде – **уақытша өтеулі (ұзақ мерзімді, қысқа мерзімді) жер пайдалану (жалдау) құқығы актісі;**
- уақытша өтеусіз жер пайдалану кезінде - **уақытша өтеусіз жер пайдалану құқығы актісі** жер учаскесіне сәйкестендіру құжаттары болып табылады.

3. Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелеріне құқықтарды сауда-саттықта (конкурстарда, аукциондарда) алу

Жер учаскесі немесе жер учаскесін жалдау құқығы:

- 1) Инвестициялық жобаларды іске асыру үшін;
- 2) халықаралық шарттарға сәйкес шет мемлекеттерге және халықаралық ұйымдарға;
- 3) Қазақстан Республикасының мемлекеттік жер пайдаланушыларына;
- 4) мемлекеттік органдар өткізетін объектілерді салу жөніндегі конкурстарды (тендерлерді) жеңіп алған тұлғаларға және мұндай құрылыс тікелей аталған тұлғаларға жер учаскесін беруді талап еткен кезде;
- 5) жеке және заңды тұлғаларға оларға меншік құқығымен және (немесе) өзге де заттай құқықпен тиесілі үйлерді пайдалану және ұстау үшін, оның ішінде іргелес аумақтағы үйлерді сәулет-қала құрылысы және (немесе) құрылыс құжаттамасына сәйкес кеңейту және реконструкциялау үшін;
- 6) кондоминиум объектісін пайдалану және ұстау үшін кондоминиумға қатысушыларға;
- 7) жайылымдық және шабындық алқаптарды халықтың жеке ауласын ұстау, сондай-ақ бақша өсіру жөніндегі мұқтажын қанағаттандыру мақсатында пайдалану үшін;
- 8) жер қойнауын пайдалануға арналған лицензия немесе келісімшарт негізінде жер қойнауын пайдалану мақсаттары үшін;
- 9) жасалған инвестициялық келісімшарттың негізінде мемлекеттік заттай гранттар ретінде;
- 10) ҚР арнайы экономикалық және индустриялық

аймақтар туралы заңнамасына сәйкес АЭА немесе республикалық немесе өңірлік маңызы бар ИА қатысушысына, АЭА немесе ИА басқарушы компаниясына;

- 10-1) аумақтық сулар алып жатқан су қоры жерлерінің құрамынан жасанды ғимараттар салу үшін;
- 11) теміржол, автомобиль, теңіз және ішкі су, әуе, құбыржолы көлігінің мұқтажы үшін, байланыс пен энергетика мұқтажы үшін, сондай-ақ мемлекеттік маңызы бар өзге де объектілерді салу үшін;
- 12) халықтың мұқтажын қанағаттандыруға арналған ортақ пайдаланудағы объектілерге (су құбырлары, жылу трассалары, тазарту құрылыстары және басқа да инженерлік-коммуникациялық желілер мен жүйелер), сондай-ақ Жер кодексіне сәйкес арнайы мақсаттағы объектілерге;
- 13) жерді ерекше шарттармен пайдалану аймақтарын белгілеу үшін;
- 14) өзіндік қосалқы шаруашылық жүргізу, бағбандық, жеке тұрғын үй және саяжай құрылыстары үшін;
- 14-1) жекеше орман өсіру үшін;
- 15) ҚР Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарында көзделген объектілерді салу, мемлекеттік мүдделерді және қоғамдық маңызды мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз ететін инвестициялық жобалар үшін;
- 16) халықаралық қатысуы бар ғылыми орталықтар мен отандық өнеркәсіп орындарына;
- 17) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру үшін жекеше әріптестерге не концессиялық жобаларды іске асыру үшін концессионерлерге;
- 18) инвестициялық және инновациялық жобаларды іске асыру үшін әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияларға;
- 19) индустриялық-инновациялық жобаларды іске асыру үшін индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне;
- 20) шаруашылық серіктестігінің немесе өндірістік кооперативтің қатысушыларына (мүшелеріне) олар осы Кодекстің 101-бабының 3-тармағына сәйкес қатысушылар (мүшелер) құрамынан шыққан кезде;

21) қоныс аударушыларға Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған өңірлерде, облыстық маңызы бар қалаларды қоспағанда, елді мекендердің шегінде объектілер салу үшін берілетін жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік меншіктегі және жер пайдалануға берілмеген жер учаскелерін немесе жер учаскелерін жалға алу құқығын беру сауда-саттықта (конкурстарда, аукциондарда) жүзеге асырылады.

Уақытша жер пайдалану мерзімі аяқталып келе жатқан ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелері уақытша жер пайдаланушы жаңа мерзімге уақытша жер пайдалану туралы шарт жасасудан бас тартқан жағдайда ғана сауда-саттыққа (конкурстарға, аукциондарға) шығарылады.

ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІКТІ ҚОРҒАУ

Зияткерлік меншік объектілері:

- 1) Зияткерлік шығармашылық қызметтің нәтижелеріне:
 - ғылым, әдебиет және өнер туындылары;
 - эфирлік және кәбiлдік хабар тарату ұйымдарының орындаушылығы, қойылымдары, фонограммалары мен хабарлары;
 - өнертабыс, пайдалы үлгілер, өндірістік үлгілер;
 - селекциялық жетістіктер;
 - интегралдық микросызба топологиялары;
 - ашылмаған ақпарат, оның ішінде өндіріс құпиялары (ноу-хау);
 - Азаматтық Кодексте немесе өзге де НҚА көзделген реттерде зияткерлік шығармашылық қызметтің басқа да нәтижелері жатады.
- 2) Азаматтық айналымға қатысушыларды, тауарларды, жұмыстарды немесе қызмет көрсетулерді дараландыру құралдарына:
 - фирмалық атаулар;
 - тауарлық белгілер (қызмет көрсету белгілері);
 - тауарлар шығарылатын жерлердің атаулары (шығатын жерін көрсету);

- Азаматтық Кодексте және заң актілерінде көзделген реттерде азаматтық айналымға қатысушылардың, тауарлар мен қызмет көрсетулердің басқа да дараландыру құралдары (логотип, слоган) жатады.

Авторлық құқық¹⁶

Авторлық құқық белгілі бір объективті түрге ие болған:

- 1) жазбаша (қолжазба, машинкаға басылған, нотаға жазылған және сол сияқты);
- 2) ауызша (көпшілік алдында айтушылық, көпшілік алдында орындаушылық және сол сияқты);
- 3) үнжазба немесе бейнежазба (механикалық, сандық, магниттік, оптикалық және сол сияқты);
- 4) бейнелеу (сурет, нобай, көркемсурет, жоспар, сызба, кино, телебейне - немесе фотокадрлар және сол сияқты);
- 5) көлемді - кеңістікті (мүсін, үлгі, макет, ғимарат, және сол сияқты);
- 6) өзгеденісанда жария болғанда (жарияланған, жарыққа шыққан, баспадан шыққан, көпшілік алдында орындалған, көпшілік алдында көрсетілген), жарияланбаған да туындыларға қолданылады.

Авторлық құқық автордың бүкіл ғұмыры бойы және қайтыс болғаннан кейін 70 жыл бойы күшін сақтайды.

2. Өнеркәсіптік меншікті қорғау үшін патент алу

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=kk)

2.1. Өнертабысқа, пайдалы модельге және өнеркәсіптік үлгіге құқықтар патентпен қорғалады.

Егер жаңа, өнертабыстық деңгейге жеткен әрі өнеркәсіпте қолдануға жарамды болса, өнертабысқа құқықтық қорғау беріледі, техникалық шешім танылады.

Егер жаңа және өнеркәсіпте қолдануға болса, пайдалы модельге құқықтық қорғау беріледі, техникалық шешім танылады.

2.2. Бұйымның сыртқы түрін айқындайтын өнеркәсіптік немесе қолөнер кәсібі өндірісі бұйымының көркем-конструкторлық шешімі **өнеркәсіптік үлгіге** жатады. Өнеркәсіптік үлгіге, егер ол жаңа, бірегей болып табылса, құқықтық қорғау беріледі.

Патент сараптама жасау ұйымына өтінім берілген күннен бастап қолданылады және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген талаптар сақталған жағдайда күшін сақтайды:

- 1) өнертабысқа патент – жиырма жыл ішінде. 5 жылдан аспайтын мерзімге ұзарту;
- 2) пайдалы модельге патент – бес жыл ішінде. Патенттің қолданылу мерзімін патент иеленушінің өтініші бойынша сараптама жасау ұйымы ұзартуы мүмкін, бірақ үш жылдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін;
- 3) өнеркәсіптік үлгіге патент – он бес жыл ішінде. Патенттің қолданылу мерзімін патент иеленушінің өтініші бойынша сараптама жасау ұйымы ұзартуы мүмкін, бірақ бес жылдан аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін.

2.3. Селекциялық жетістіктер¹⁷

Адамның шығармашылық қызметінің нәтижесі болып табылатын, патент берілген өсімдіктің жаңа сұрпы, жануардың жаңа тұқымы.

Өсімдіктер сортына патенттің **қолданылу мерзімі** сараптама жасау ұйымына өтінім берілген күннен бастап - 25 жыл, мал тұқымдарына - 30 жыл, жүзім, сәндік ағаш, жеміс және орман дақылдары сорттарына, оның ішінде олардың қалемшелеріне - 35 жыл болады.

Патенттің қолданылу мерзімі патент иеленушінің өтінішхаты бойынша әрбір ұзарту жылы үшін жүргізілген төлем ескеріле отырып, бірақ он жылдан аспайтындай етіп ұзартылуы мүмкін.

3. Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары¹⁸

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=kk)

3.1. Тауар таңбасы ретінде бейнелеу, сөз, әріп, цифр, көлем белгілері және өзге де белгілер немесе бір тұлғалардың тауарлары мен қызметтерін басқа тұлғалардың біртектес тауарларынан немесе қызметтерінен ажыратуға мүмкіндік беретін олардың аралас үлгілері тіркелуі мүмкін.

3.2. Тауар шығарылған жердің атауы ретінде елдің, өңірдің, елді мекеннің, жердің немесе басқа да географиялық объектінің қазіргі немесе тарихи, ресми немесе бейресми, толық немесе қысқартылған атауы, сондай-ақ осындай атаудан шыққан белгі және олардың тауардың көріністік атауымен тіркесі тіркелуі мүмкін.

Тіркеудің қолданылу мерзімі

Тауар таңбасының тіркелуі өтінім берілген күннен бастап он жыл бойы қолданылады.

Тауар белгісін тіркеудің қолданылу мерзімі оның қолданылуының соңғы жылы ішінде иесі берген өтінішхат бойынша әр жолы он жылға ұзартылады.

Тауар шығарылған жер атауын пайдалану құқығының қолданылу мерзімі тауар шығарылған жер атауының тіркелуіне қатысты тауардың ерекше қасиеттері сақталған жағдайда оның қолданылуының соңғы жылында берілген иесінің өтініші бойынша әр жолы он жыл ұзартылып отырады.

Патент, тіркеу туралы куәлік алу¹⁹

Өнертабысқа, пайдалы модельге, өнеркәсіптік үлгіге, селекциялық жетістіктерге патент беруге өтінімді қарайтын ұйым; тауар таңбасын, қызмет көрсету белгісін, шығарылған жердің атауын және оған ерекше құқықты беруді және олардың нәтижелері бойынша Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Ұлттық зияткерлік меншік институты сараптамалық қорытынды дайындайды.

¹⁷ 1999 жылғы 13 шілдедегі N 422 «Селекциялық жетістіктерді қорғау туралы» ҚР Заңы

¹⁸ 1999 жылғы 26 шілдедегі N 456 «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» ҚР Заңы

¹⁹ Ұлттық зияткерлік меншік институтының ресми ақпараттық ресурсы kazpatent.kz

САЛЫҚ САЛУ²⁰

(<http://www.kgd.gov.kz/kk>)

1. Корпоративтік табыс салығы (КТС)

Мемлекеттік мекемелерді және орта білім беретін мемлекеттік оқу орындарын қоспағанда, Қазақстан Республикасының резидент-заңды тұлғалары, сондай-ақ ҚР қызметті тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын немесе Қазақстан Республикасындағы көздерден кіріс алатын бейрезидент-заңды тұлғалар **КТС төлеушілер** болып табылады.

КТС салу объектілері:

- 1) салық салынатын кіріс;
- 2) төлем көзінен салық салынатын кіріс;
- 3) ҚР қызметті тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын бейрезидент-заңды тұлғаның таза кірісі.

2. Жеке табыс салығы (ЖТС)

Жеке тұлғаның төлем көзінен және дербес салық салу кезіндегі салық салынатын кірісі түріндегі салық салу объектілері бар жеке тұлғалар **ЖТС төлеушілер** болып табылады.

Мыналар **жеке табыс салығы салынатын объектілер** болып табылады:

- 1) жеке тұлғаның төлем көзінен салық салынатын кірісі;
- 2) жеке тұлғаның дербес салық салу кезіндегі салық салынатын кірісі.

Салық мөлшерлемелері

- 1) Осы баптың 2-тармағында көрсетілген кірістерді қоспағанда, салық төлеушінің кірістеріне 10 пайыз мөлшерлеме бойынша салық салынады.
- 2) Қазақстан Республикасындағы көздерден алынған дивидендтер түріндегі кірістерге 5 пайыз мөлшерлеме бойынша салық салынады.

3. Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Мыналар **ҚҚС төлеушілер** болып табылады:

- 1) Қазақстан Республикасында қосылған құн салығы бойынша тіркеу есебіне қою жүргізілген мынадай тұлғалар:
 - дара кәсіпкерлер, жеке практикамен айналысатын адамдар;
 - мемлекеттік мекемелерді және орта білім беретін мемлекеттік оқу орындарын қоспағанда, резидент-заңды тұлғалар;
 - Қазақстан Республикасында қызметін құрылымдық бөлімше арқылы жүзеге асыратын бейрезиденттер;
- 2) Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасына және (немесе) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағына тауарларды импорттайтын тұлғалар.

Мыналар **ҚҚС салынатын объектілер** болып табылады:

- салық салынатын айналым;
- салық салынатын импорт.

4. Акциздер

Мыналар:

- ҚР аумағында акцизделетін тауарлар шығаратын;
- акцизделетін тауарларды ҚР аумағына импорттайтын;
- ҚР аумағында бензинді (авиациялық бензинді қоспағанда) және дизель отынын көтерме, бөлшек саудада өткізуді жүзеге асыратын;
- осы Кодекстің 462-бабы бірінші бөлігінің 5) – 7) тармақшаларында көрсетілген және олар бойынша акциз ҚР аумағында ҚР заңнамасына сәйкес бұрын төленбеген, ҚР аумағында тәркіленген, иесіз, мұрагерлік құқығы бойынша мемлекетке өткен және мемлекет меншігіне өтеусіз берілген акцизделетін тауарларды өткізуді жүзеге асыратын;
- осы Кодекстің 462-бабында көрсетілген және олар бойынша акциз ҚР аумағында ҚР заңнамасына сәйкес бұрын төленбеген, акцизделетін тауарлардың мүліктік массасын өткізуді жүзеге асыратын;

- осы Кодекстің 462-бабы бірінші бөлігінің б) тармақшасында көзделген акцизделетін тауарларды жинауды (жинақтауды) жүзеге асыратын **жеке және заңды тұлғалар акциз төлеушілер** болып табылады.

Акцизделетін тауарлардың тізбесі

- 1) спирттің барлық түрлері;
- 2) алкоголь өнімі;
- 3) темекі бұйымдары (және де қыздырылатын темекісі бар өнімдер, электрондық сигареттерде пайдалануға арналған құрамында никотині бар сұйықтық);
- 4) бензин (авиациялық бензинді қоспағанда), дизель отыны;
- 5) шағын автобустарды, автобустар мен троллейбустарды қоспағанда, қозғалтқышының көлемі 3000 текше сантиметрден асатын, 10 және одан да көп адам тасымалдауға арналған моторлы көлік құралдары;
- 6) қозғалтқышының көлемі 3000 текше сантиметрден асатын, адамдар тасымалдауға арналған жеңіл автомобильдер және өзге де моторлы көлік құралдары (арнайы мүгедектерге арналған қолмен басқарылатын немесе қолмен басқару адаптері бар автомобильдерден басқа);
- 7) қозғалтқышының көлемі 3000 текше сантиметрден асатын, жүкке арналған платформасы және жүк бөлігінен қатты стационарлық қабырғамен бөлінген жүргізуші кабинасы бар жеңіл автомобиль шассиіндегі моторлы көлік құралдары (арнайы мүгедектерге арналған қолмен басқарылатын немесе қолмен басқару адаптері бар автомобильдерден басқа);
- 8) шикі мұнай, газ конденсаты;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дәрілік зат ретінде тіркелген, құрамында спирті бар медициналық мақсаттағы өнім.

Сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган шығарылған елі бойынша акциздер салуға жатқызылатын импортталатын тауарлардың қосымша тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған тәртіппен айқындайды.

5. Экспортқа рента салығы

Мыналар:

- 1) Салық кодекстің 722-бабының 1-тармағында көрсетілген келісімшарттар шеңберінде жер қойнауын пайдаланушылар;
 - мыналарды:
 - жер қойнауын пайдалануға баламалы салық төлеушілер болып табылатын, Қазақстан Республикасының құрлықтық қайраңында немесе тау-кендік бөлуде немесе тау-кендік бөлу болмаған кезде өндіруге немесе барлауға және көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшартта көрсетілген көмірсутектер кен жатындары жоғарғы нүктесінің тереңдігі 4500 метрден жоғары емес және тау-кендік бөлуде немесе тау-кендік бөлу болмаған кезде өндіруге немесе барлауға және көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшартта көрсетілген көмірсутектер кен жатындары төменгі нүктесінің тереңдігі 5000 метр және одан төмен кен орындарында өндіруге немесе барлауға және көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарттар шеңберінде жер қойнауын пайдаланушылар өндірген шикі мұнай мен газ конденсатының экспорты көлемдерін қоспағанда, шикі мұнайды және шикі мұнай өнімдерін экспортқа өткізетін жеке және заңды тұлғалар экспортқа рента салығын төлеушілер болып табылады.
- 2) көмірді экспортқа өткізетін жеке және заңды тұлғалар **экспортқа рента салығын төлеушілер** болып танылады.

Салық салу объектісі

Жер қойнауын пайдаланушы салықтық міндеттемені орындау есебіне заттай нысанда берген пайдалы қазбалардың экспортқа өткізілетін және мемлекет атынан алушы немесе осындай өткізуге мемлекет атынан алушы уәкілеттік берген тұлға өткізетін көлемдерді қоспағанда, экспортқа өткізілетін шикі мұнайдың және шикі мұнай өнімдерінің, көмірдің көлемі экспортқа рента салығын салу объектісі болып табылады.

6. Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдері мен салықтары:

- қол қою бонусын;
- тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемді;
- роялтиді;
- ҚР өнімді бөлу бойынша үлесін;
- пайдалы қазбаларды өндіру салығын;
- үстеме пайда салығын қамтиды.

6.1. Қол қою бонусы

Қол қою бонусы жер қойнауын пайдаланушының келісімшарт аумағында, сондай-ақ келісімшарт аумағы кеңейтілген кезде жер қойнауын пайдалану құқығын иелену үшін біржолғы тіркелген төлемі болып табылады.

6.2. Тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт жасалғанға дейін келісімшарт аумағын геологиялық зерделеуге және кен орындарын барлауға мемлекет шеккен жиынтық шығындарды өтеу бойынша жер қойнауын пайдаланушының тіркелген төлемі тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем болып табылады.

6.3. Пайдалы қазбаларды өндіру салығы

Жер қойнауын пайдаланушы пайдалы қазбаларды өндіру салығын ҚР аумағында өндірілетін минералды шикізаттың, көмірсутектердің, жерасты сулары мен емдік балшықтың әрбір түрі бойынша жеке төлейді.

6.3. Үстеме пайда салығы

Үстеме пайда салығы Салық кодекстің 753-бабына сәйкес жер қойнауын пайдаланушы үстеме пайда салығын төлеуші болып табылатын жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке келісімшарт бойынша салықтық кезең үшін есептеледі.

7. Әлеуметтік салық

Мыналар әлеуметтік салық төлеушілер болып табылады:

- 1) жеке кәсіпкерлер;
- 2) жеке практикамен айналысатын адамдар;

- 3) ҚР резидент - заңды тұлғалары;
- 4) ҚР қызметін тұрақты мекемелер арқылы жүзеге асыратын бейрезидент - заңды тұлғалар;
- 5) тұрақты мекеме құруға әкеп соқпайтын құрылымдық бөлімше арқылы қызметін жүзеге асыратын бейрезидент-заңды тұлғалар.

Салық мөлшерлемелері

Егер Салық кодексінде өзгеше белгіленбесе, әлеуметтік салық:

- 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап – 9,5 пайыз;
- 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап – 11 пайыз мөлшерлемесі бойынша есептеледі.

8. Жер салығы

Мынадай:

- 1) жеке меншік құқығында;
- 2) тұрақты жер пайдалану құқығында;
- 3) бастапқы өтеусіз уақытша жер пайдалану құқығында салық салу объектілері бар тұлғалар **жер салығын төлеушілер** болып табылады.

Жер учаскесі (жер учаскесіне ортақ үлестік меншік кезінде – жер үлесі) **салық салу объектісі** болып табылады.

9. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салынатын мүлік салығы

Мыналар мүлік салығын төлеушілер болып табылады:

- 1) Қазақстан Республикасының аумағында меншік, шаруашылық жүргізу немесе жедел басқару құқығында салық салу объектісі бар заңды тұлғалар;
- 2) Қазақстан Республикасының аумағында меншік құқығында салық салу объектісі бар дара кәсіпкерлер;
- 3) концессия шартына сәйкес концессия объектісі болып табылатын салық салу объектісін иеленуге, пайдалануға құқығы бар концессионер;
- 4) Салық Кодекстің 518-бабында көрсетілген тұлғалар.

10. Инвестициялық басым жобаларды іске асыратын ұйымдарға салық салу

Жаңа өндірістерді құру және (немесе) жұмыс істеп тұрған өндірістерді кеңейту, жаңарту бойынша инвестициялық басым жобаны іске асыратын ұйым:

- 1) инвестициялық келісімшартта көрсетілген қызметтің басым түрлерін жүзеге асырудан алынған кірістер бойынша осы Кодекстің 302-бабына сәйкес есептелген корпоративтік табыс салығын 100 пайызға азайтады;
- 2) инвестициялық басым жобаны іске асыру үшін пайдаланылатын жер учаскелері бойынша жер салығын есептеу кезінде жер салығының тиісті мөлшерлемелеріне 0 коэффициентін қолданады;
- 3) ҚР аумағында алғаш рет пайдалануға берілген объектілер бойынша мүлік салығын салықтық базаға 0 пайыз мөлшерлеме бойынша есептейді.

11. Шикізат және (немесе) материалдар импортын ҚҚС босату

Бір мезгілде мынадай шарттарға сәйкес келген кезде:

- шикізат және (немесе) материалдар импорты инвестициялық келісімшарт шеңберінде қосылған құн салығынан босатылатын шикізаттың және (немесе) материалдардың тізбесіне енгізілсе;
- әкелінген шикізатты және (немесе) материалдарды қосылған құн салығын төлеуші талап қоюдың ескіру мерзімі шегінде тек қана инвестициялық келісімшарт шеңберінде қызметін жүзеге асыру кезінде қолданса, инвестициялық келісімшарт шеңберіндегі шикізаттың және (немесе) материалдардың импорты қосылған құн салығынан босатылады.

Инвестициялық келісімшарт шеңберінде шикізаттың және (немесе) материалдардың импортын қосылған құн салығынан босату Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына Қазақстан Республикасының кәсіпкерлік саласындағы заңнамасына сәйкес жасалған

инвестициялық келісімшартқа қосымша болып табылатын жұмыс бағдарламасында көзделген тіркелген активтер пайдалануға берілген айдың 1-күнінен бастап қатарынан бес жыл бойғы мерзімге беріледі. Егер жұмыс бағдарламасында екі және одан көп тіркелген активті енгізу көзделген жағдайда, инвестициялық келісімшарт шеңберінде шикізаттың және (немесе) материалдардың импортын ҚҚС төлеуден босату мерзімін есептеу жұмыс бағдарламасы бойынша алғашқы тіркелген актив пайдалануға берілген айдың 1-күнінен бастап жүргізіледі.

12. Қызметін арнайы экономикалық аймақтар аумақтарында жүзеге асыратын ұйымдарға салық салу

АЭА аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйым немесе дара кәсіпкер арнайы экономикалық аймақтың аумағында орналасқан және қызметтің басым түрлерін жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын салық салу объектілері (салық салу объектілері) бойынша жер салығының, мүлік салығының және жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлемақының бюджетке төленуге жататын сомасын айқындау кезінде есептелген салық және (немесе) төлемақы сомасын 100 пайызға азайтады.

АЭА аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйым бюджетке төлеуге жататын корпоративтік табыс салығының сомасын айқындау кезінде қызметтің басым түрлерін жүзеге асырудың нәтижесі болып табылатын тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізуден алынған кірістер бойынша Салық Кодексінің 302-бабына сәйкес есептелген корпоративтік табыс салығының сомасын 100 пайызға азайтады.

Шектері Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасының учаскелерімен толық немесе ішінара тұспа-тұс келетін арнайы экономикалық аймақтың аумағында қызметін жүзеге асыратын жеке кәсіпкер бюджетке төлеуге жататын жеке табыс салығының сомасын айқындау кезінде, есептелген жеке табыс салығының сомасын 100 пайызға азайтады. Осы тармақтың ережесі қызметін жалпыға бірдей белгіленген тәртіппен жүзеге асыратын жеке кәсіпкерлерге қолданылады.

Арнайы экономикалық аймақтың аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйымның немесе жеке кәсіпкердің қызметтің басым түріне жатпайтын өзге түрлерін жүзеге асырудан түсетін кірістеріне жалпыға бірдей белгіленген тәртіппен корпоративтік табыс салығы немесе жеке табыс салығы салынуға жатады.

Салық жеңілдіктерін алу шарттары:

- АЭА аумағында салық төлеуші ретінде тіркеу;
- АЭА қатысушысы ретінде тіркелу;
- АЭА аумағынан тыс жердегі өкілдіктерді қоспағанда, филиалдары мен өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшелері жоқтығы;
- Арнайы экономикалық аймақты құру мақсатына сәйкес келетін, қызметтің басым түрлерін АЭА аумағында жүзеге асыру.

КЕДЕНДІК ЗАҢНАМА²¹

1. Кедендік төлемдер мен салықтар

1.1. Кедендік төлемдер мен салықтарға:

- 1) кедендік әкелу бажы;
- 2) кедендік әкетубажы;
- 3) тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына әкелу кезінде алынатын ҚҚС;
- 4) тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына әкелу кезінде алынатын акциз (акциздер);
- 5) кедендік алымдар жатады.

1.2. Кедендік баждар мөлшерлемелерінің түрлері

- 1) баж салынатын тауарлардың кедендік құнынан пайызбен белгіленетін – адвалорлық;
- 2) заттай көріністегі физикалық сипаттамаларға (санына, салмағына, көлеміне немесе өзге де сипаттамаларына) қарай белгіленетін – өзіндік ерекшелікті;
- 3) осы баптың 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген түрлерді ұштастыратын, аралас.

1.3. Кедендік алымдар

Кеден органдары тауарларды шығаруға, көлік құралдарын кедендік алып жүруге байланысты

кедендік операцияларды жасағаны үшін, сондай-ақ осы Кодексте белгіленген өзге әрекеттерді жасағаны үшін алынатын міндетті төлемдер кедендік алымдар болып табылады.

Кедендік алымдарға:

- тауарларды кедендік декларациялау үшін кедендік алым;
- кедендік алып жүру үшін кедендік алым;
- алдын ала шешім қабылдау үшін төлем жатады.

Мемлекеттік кірістер органдары өндіріп алатын кедендік алымдардың мөлшерлемелері²²

- 1) Тауарларды кедендік декларациялау үшін кедендік алым - тауарға арналған декларация үшін 20000 теңге;
- 2) Кедендік алып жүру үшін кедендік алым:

50 км-ға дейін	4 000 теңге
50-100 км	6 000 теңге
100-200 км	9 000 теңге
200-400 км	45 000 теңге
400-600 км	76 000 теңге
600-800 км	116 000 теңге
800-1000 км	121 000 теңге
1000-1500 км	199 000 теңге
1500-2000 км	273 000 теңге
2000-2500 км	321 000 теңге

- 3) Алдын ала шешім қабылдау үшін кедендік алым – 32000 теңге.

1.4. Кедендік төлемдерді, салықтарды төлеу бойынша жеңілдіктер және тарифтік преференциялар

Кеден кодексінде кедендік төлемдерді, салықтарды төлеу бойынша жеңілдіктер деп:

- 1) кедендік әкелу баждарын (тарифтік жеңілдіктер);
- 2) кедендік әкету баждарын;
- 3) салықтарды;
- 4) кедендік алымдарды төлеу бойынша жеңілдіктер (тауарларды кедендік декларациялау үшін) түсініледі.

²¹ 2017 жылғы 26 желтоқсандағы № 123-VI ҚРЗ «Қазақстан Республикасындағы кедендік реттеу туралы» ҚР Кодексі

²² 2018 жылғы 5 сәуірдегі № 171 «Мемлекеттік кірістер органдары өндіріп алатын кедендік алымдардың мөлшерлемелерін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің қаулысы

Тарифтік преференциялар Одақ туралы шартқа және Еуразиялық экономикалық одақтың үшінші тараппен, еркін сауда режимін қолдануды көздейтін халықаралық шарттарына сәйкес беріледі.

2. Кедендік баждарды, салықтарды есептеу

Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарлар кедендік баждарды, салықтарды салудың объектісі болып табылады.

Егер Кеден кодексіне өзгеше белгіленбесе, тауарлардың кедендік құны және (немесе) олардың заттай көріністегі физикалық сипаттамасы (тауардың саны, салмағы, оның ішінде тауарды тұтынғанға дейін одан ажырамайтын және (немесе) тауар бөлшек сауда үшін ұсынылатын тауардың бастапқы қаптамасын ескергендегі салмағы, тауардың көлемі немесе өзге де сипаттамасы) тауардың түріне және мөлшерлемелердің қолданылатын түрлеріне қарай кедендік баждарды есептеуге арналған база болып табылады.

3. Валютаны, бағалы қағаздарды, вексельдерді, чектерді әкелу/әкету²³

1) Жеке тұлғаның кеден одағының кеден аумағына қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін әкелуі мынадай тәртіппен шектеусіз жүзеге асырылады:

- баламасы 10 мың АҚШ долларына тең не одан аспайтын жалпы сомадағы қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін біржолғы әкелген кезде көрсетілген ақша қаражаты және (немесе) жол чектері жазбаша нысанда кедендік декларациялануға жатпайды;
- баламасы 10 мың АҚШ долларынан асатын жалпы сомадағы қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін біржолғы әкелген кезде көрсетілген ақша қаражаты және (немесе) жол чектері әкелінетін қолма-қол ақша қаражатының және (немесе) жол чектерінің барлық сомасына жолаушының кедендік декларациясын беру арқылы жазбаша нысанда кедендік декларациялануға жатады.

2) Жеке тұлғаның кеден одағының кеден аумағынан қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін әкетуі мынадай тәртіппен шектеусіз жүзеге асырылады:

- баламасы 10 мың АҚШ долларына тең не одан аспайтын жалпы сомадағы қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін біржолғы әкеткен кезде көрсетілген ақша қаражаты және (немесе) жол чектері жазбаша нысанда кедендік декларациялануға жатпайды;
- баламасы 10 мың АҚШ долларынан асатын жалпы сомадағы қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) жол чектерін біржолғы әкеткен кезде көрсетілген ақша қаражаты және (немесе) жол чектері әкетілетін қолма-қол ақша қаражатының және (немесе) жол чектерінің барлық сомасына жолаушының кедендік декларациясын беру арқылы жазбаша нысанда кедендік декларациялануға жатады.

Барынша жан-жақты ақпарат келесі сайттарда берілген:

www.keden.kz – ҚР ҚМ Кедендік бақылау комитеті;
www.customs.kz – Кедендік ақпараттық портал;
www.eaeunion.org – ЕАЭО;
eec.eaeunion.org – Еуразиялық экономикалық комиссия.

АЭА қатысушыларына арналған кедендік жеңілдіктер²⁴

АЭА аумағы кеден одағының кедендік аумағының бір бөлігі болып табылады.

Еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі қолданылатын және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсіміне орналастырылған АЭА аумағына әкелінген тауарлар кедендік баждарды, салықтарды, сондай-ақ тарифтік емес реттеу шараларын қолдану мақсаты үшін кеден одағының кедендік аумағынан тыс тұрған тауарлар ретінде қаралады.

²³ 2010 жылғы 5 шілдедегі № 51 «Жеке тұлғалардың кеден одағының кеден шекарасы арқылы қолма-қол ақша қаражатын және (немесе) ақша құралдарын өткізу тәртібі туралы шарт туралы» Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Мемлекетаралық Кеңесінің шешімі

²⁴ 2010 жылғы 30 маусымдағы № 312-IV «Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері жөніндегі келісімді ратификациялау туралы» ҚР Заңы

БАНК ЖҮЙЕСІ²⁵

Қазақстан Республикасының екі деңгейлі банк жүйесі бар.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мемлекеттің орталық банкі болып табылады және ол банк жүйесінің жоғарғы (бірінші) деңгейін білдіреді.

Ерекше құқықтық мәртебесі бар Қазақстанның Даму Банкін қоспағанда, өзге банкілердің бәрі банк жүйесінің төменгі (екінші) деңгейіне жатады.

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚҰБ)

ҚҰБ қызметі

ҚҰБ басқа елдердің орталық банктерімен және басқа банктермен қарым-қатынаста, халықаралық банктер мен басқа да қаржы-кредит ұйымдарында өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының мүддесін білдіретін мемлекеттік орган болып табылады.

2. Екінші деңгейлі банктер²⁶

Екінші деңгейлі банктердің негізгі қызметіне салымдарды тарту және жеке және заңды тұлғаларға қарыз беру жатады.

Қазақстанның банк секторының құрылымы

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Екінші деңгейдегі банктердің саны, соның ішінде:	38	38	33	32	28	27
жарғылық капиталға мемлекеттің 100% қатысуымен жұмыс істейтін банктер	1	1	1	1	1	1
Шетелдіктердің қатысуымен жұмыс істейтін екінші деңгейдегі банктер	17	16	15	13	14	14
Екінші деңгейдегі еншілес банктер	14	14	11	11	12	12
<i>*01.01.2020 ж. жағдай бойынша</i>						
Банк секторындағы макроэкономикалық көрсеткіштердің динамикасы						
ЕДБ-ң көрсеткіштері, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ІЖӨ -ге қарағандағы активтер	45,1	47,2	55,2	50,1	43,3	39,6
ІЖӨ-ге қарағандағы қарыз беретін қоржын	38,9	36,7	33,5	28,1	23,6	21,8
ІЖӨ-ге қарағандағы клиенттердің салымы	28,7	29,4	36,7	34,5	29,3	26,6
<i>*01.01.2020 ж. жағдай бойынша</i>						
Қазақстанның банк секторын шоғырландыру динамикасы						
Ірі бес банктің үлесі, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
банк секторының активтеріндегі	55,4	52,4	59,2	57,5	62,4	63
бірлесе отырып қарыз беретін портфеліндегі	62,1	58,9	63,4	56,6	61,8	60,8
бірлескен клиенттердің салымындағы	54,4	51,0	60,6	60,5	64,1	65,8
Қазақстанның жетекші ЕДБ активтері және қарыз беру портфелі, млрд теңге						
ЕДБ активтері	18 239	23 780,3	25 556,8	24 157,9	25 241,0	26 814,0
Қарыз беру портфелі	14 185	15 553,7	15 510,8	13 590,5	13 762,7	14 742,0
Заңды тұлғаларға несиелер	7 017	7 307,2	6 553,5	4 195,1	3 928,0	4105,3
Жеке тұлғаларға несиелер	3 708	3 872,9	3 766,6	4 259,1	4 993,4	6329,5
Тұтынушылық несиелер	2 640	2 622,7	2 547,5	2 955,9	3 508,8	4366,5
Кіші және орта бизнес несиелері	2 342	4 242,2	5 002,0	4 664,5	4 567,1	3961,8

²⁵ 1995 жылғы 31 тамыздағы N 2444 «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» ҚР Заңы

²⁶ ҚР Ұлттық Банкінің ресми ақпараттық ресурсы www.nationalbank.kz

3. Қазақстан Даму Банкі (ҚДБ)²⁷

ҚДБ акцияларының бақылау пакеті «Бәйтерек» ҰБХ тиесілі және экономиканың шикізаттық емес секторын дамытуға бағытталған акционерлік қоғам болып табылады.

Даму Банкінің міндеттері:

- 1) «Қазақстанның Даму Банкі туралы» Заңының 7-бабында көзделген операцияларды (банктерге нысаналы кредит беруді, кредит желілерін қоса алғанда) жүзеге асыру арқылы орта мерзімді (бес жыл және одан көп мерзімге) және ұзақ мерзімді (он жылдан жиырма жылға дейінгі мерзімге) негізде, орналастырудан түсетін қаражатты эмитент Меморандумда айқындалған тәртіппен инвестициялық жобаларды іске асыруға жіберетін облигацияларды Даму Банкінің сатып алуы арқылы инвестициялық жобаларды қаржыландыру, сондай-ақ инвестициялық жобаларды дайындауды және іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында аралық қаржыландыру;
- 2) экспорттық операцияларды қаржыландыру;
- 3) мезониндік қаржыландыруды ұсыну, жобалық қаржыландыру, синдикатталған қарыз ұсыну, Даму Банкі қаржыландыратын жобаларды іске асыру шеңберінде қарыз алушылардың ағымдағы қызметін қаржыландыру;
- 4) басқа да кредит институттары ұсынатын қарыздар бойынша кепілдік міндеттемелер беру, сондай-ақ қоса қаржыландыру және банкаралық кредит беру, лизинг беруші ұйымдарға, сондай-ақ банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға кредиттер беру арқылы Қазақстан Республикасының экономикасына кредит беруді ынталандыру;
- 5) жобаларды қаржыландыру тетіктерін жетілдіру;
- 6) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де міндеттер болып табылады.

БИЗНЕСКЕ АРНАЛҒАН ЭЛЕКТРОНДЫ ҚЫЗМЕТ

Қазақстанда әр азаматқа және кез келген

компания үшін ақпараттық-коммуникативтік технологияларды қолдана отырып «Электрондық үкімет» мемлекеттік қызмет көрсету қолжетімді.

1. «Электронды үкімет» www.egov.kz

– Заңды тұлғаның мемлекеттік тіркелуі, филиалдық өкілдіктердің есептік тіркемесі, бизнесті тарату, сонымен қатар заңды тұлғалар туралы мәліметтер мен бизнесті қолдау ақпараттарын алу жөнінде бизнестің автоматтандырылған қызмет түрлерін алуға мүмкіндік береді. Тіркелу, тіркелген заңды тұлға туралы анықтама алу, заңды тұлғаның қызметін тоқтатуын тіркеу сияқты басқа да көптеген қызмет түрлерін алу үшін электронды санды қолтаңбаның болуы қажет.

2. «Электронды мемлекеттік сатып алулар» www.goszakup.gov.kz

– мемлекеттік сатып алуларға тапсырыс беруші, ұйымдастырушы және жеткізуші ретінде қатысуды жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

3. «Е-лицензиялау» www.elicense.kz

– онлайн лицензия алуға мүмкіндік береді, оның ішінде олардың телнұсқалары және қызметтің әр түрі бойынша рұқсаттар. Бұдан басқа, портал Қазақстанда алған барлық лицензиялардың толық базасын ұсынады.

4. «Е-нотариат» www.enis.kz

– нотариустардың тиімді жұмысын және олардың республикалық және аумақтық нотариаттық палаталармен, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігімен өзара іс-қимылын қамтамасыз ету, сондай-ақ халықты сапалы, құқықтық нотариалдық қызметтермен қамтамасыз ету үшін құрылған бағдарламалық-аппараттық кешен.

5. «Е-рәу» www.epay.gov.kz

– Электрондық үкіметтің төлем шлюзі – екінші деңгейдегі банктердің шоттарында орналастырылған тұрғындар мен заңды тұлғалардың қаражаты есебінен «электрондық үкімет» шеңберінде көрсетілетін қызметтер үшін online режимінде қолма-қол ақшасыз төлеудің автоматтандырылған жүйесі.

Электрондық цифрлық қолтаңба (бұдан әрі – ЭЦҚ)

ЭЦҚ қолмен қол қоюдың электрондық аналогы бола отырып, мемлекеттік және басқа да қызмет түрлерін электрондық нысанда (online) алуға мүмкіндік береді.

ЭЦҚ «Еgov» электрондық үкімет порталында (www.egov.kz) онлайн-өтінім беріп, «Жеке және заңды тұлғалар үшін ЭЦҚ алу» бөлімінен алуға болады (<http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/getecp&lang=kz>) және оны компьютерге сақтауға болады. Бұл жағдайда берілген өтінімді растау үшін Халыққа қызмет көрсету орталығына жүгіну қажет.

БИЗНЕСТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ

АЭА және ИА аясындағы инвестициялық преференциялар мен жеңілдіктерден басқа Қазақстанда бизнесті қолдау бойынша жан-жақты жүйе құрылған.

«БИЗНЕСТІҢ ЖОЛ КАРТАСЫ 2025» БАҒДАРЛАМАСЫ²⁸ <http://www.damu.kz/kz>

Қазақстан Республикасында шағын және орта бизнесті қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы.

Бағдарламаны іске асырудың төрт негізгі бағыты бар²⁹:

1. Моноқалалар, шағын қалалар мен ауылдық елді мекендер кәсіпкерлерінің жаңа бизнес-бастамаларын қолдау

Бағдарламаның бірінші бағыты кәсіпкерлерге мынадай:

1. банктердің/даму банкінің/лизингтік компаниялардың кредиттері/қаржылық лизинг шарттары бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау;
2. ислам банктерінің кірісін құрайтын тауарға үстеме бағаның бір бөлігін және жалдау төлемінің бір бөлігін субсидиялау;
3. банктердің/даму банкінің кредиттері бойынша ішінара кепілдік беру бойынша қаржылық қолдау шараларын көрсетуді көздейді.

Моноқалалар, шағын қалалар және ауылдық елді мекендердегі жобаларды субсидиялау шарттары:

- 1) Субсидиялау номиналды сыйақы мөлшерлемесі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген базалық сыйақы мөлшерлемесінен аспайтын және 5 (бес) пайыздық тармаққа ұлғайтылған кредиттер/қаржылық лизинг шарттары бойынша ғана жүзеге асырылады, оның номиналды мөлшерлемесінің 50 %-ын мемлекет өтейді, ал айырмасын кәсіпкер төлейді.
- 2) Сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау жаңа тиімді инвестициялық жобаларды, сондай-ақ өндірісті жаңғыртуға, кеңейтуге және кешенді кәсіпкерлік лицензияға (франчайзинг) бағытталған жобаларды іске асыру үшін берілетін жаңа кредиттер/қаржы лизингі шарттары бойынша жүзеге асырылады.
- 3) «Даму» қорының кепілдігі болған жағдайда, 100% айналым қаражатын толықтыруға бағытталған несиелер субсидияланады.
- 4) Несиенің/лизингтің ең жоғары сомасы – 750,0 млн теңгеден аспайды.
- 5) 180 млн. теңгеге дейінгі несиелер бойынша жоба құнының 10 пайызы көлемінде өзінің қатысуы – талап етілмейді.
- 6) Инвестицияларға бағытталған кредиттер/қаржы лизингі шарттары бойынша субсидиялау мерзімі субсидиялау мерзімін ұзарту құқығынсыз 5 (бес) жылды құрайды. Айналым қаражатын толықтыруға бағытталған кредиттерді субсидиялау мерзімі субсидиялау мерзімін ұзарту құқығынсыз 3 (үш) жылды құрайды. 2018 жылғы 27 қаңтарға дейін мақұлданған, субсидиялау мерзімі үш жыл болатын жобалар бойынша қаржы агенттігі ұзартуды мақұлдау күніне қолданыстағы шарттарда қосымша екі жылға ұзарту мүмкін.
- 7) Қайта қаржыландырылатын кредит/лизингті беру мерзімі бойынша талаптар – 4 жылға дейін.

²⁸ 2019 жылғы 24 желтоқсандағы № 968 «“Бизнестің жол картасы-2025” бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің қаулысы

²⁹ 2019 жылғы 31 желтоқсандағы № 1060 «Жеке кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдаудың кейбір шаралары туралы» ҚР Үкіметінің қаулысы

Ерекше шарттары:

- қолдау салалық шектеулерсіз жүзеге асырылады;
- мақұлданған жобалары бойынша Банк/даму банкі/лизингтік компания кәсіпкерге ағымдағы жылдың басынан бастап қаржы агенттігінің шешімі қабылданған күнге дейін ұсталған комиссияларды, алымдарды және/немесе өзге де төлемдерді қаржы агенттігінен қол қойылған шартты алған күннен бастап 3 (үш) ай ішінде өтейді.

Субсидиялар беру механизмі

1. Кәсіпкер банкке/даму банкіне/лизингтік компанияға /қаржыландыруға арналған өтінішпен жүгінеді.
2. Банк/даму банкі/лизингтік компания жобаның қаржы-экономикалық тиімділігіне бағалау жүргізеді және кредит/лизинг беру немесе кредит/лизинг бойынша сыйақы мөлшерлемесін Бағдарламада/Тетікте белгіленген мөлшерге дейін төмендету туралы оң шешім болған жағдайда қаржы агенттігіне хабарлай отырып, 3 (үш) жұмыс күні ішінде кәсіпкерге жазбаша жауап жолдайды.
3. Банктің/даму банкінің/лизингтік компанияның оң шешімі бар кәсіпкер қаржы агенттігіне жүгінеді.
4. Субсидиялау туралы шешімді қаржы агенттігінің уәкілетті органы құжаттар пакеті және қажетті ақпарат келіп түскен күннен бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылдайды.
5. Қаржы агенттігі қаржы агенттігінің уәкілетті органы шешім қабылдағаннан кейін 1 (бір) жұмыс күні ішінде хаттаманың көшірмесін Банкке/Даму Банкіне/Лизингтік компанияға және Кәсіпкерге жібереді. Қаржы агенттігінің уәкілетті органының оң шешімінің қолданылу мерзімі қаржы агенттігінің уәкілетті органы қабылдаған күннен бастап 6 айды құрайды.
6. Банк / лизингтік компания, кәсіпкер және қаржы агенттігі банктік қарыз / қаржы лизингін субсидиялау туралы үш жақты келісім жасайды.

Механизм шеңберінде субсидиялау шарттары

Келесі жобалар шеңберінде кредиттер бойынша субсидиялау үшін тауарлар тізбесіне сәйкес инвестицияларға және айналым қаражатын (оның ішінде жаңартылатын негізде) толықтыруға банктер берген жаңа және қолданыстағы кредиттер субсидиялауға жатады:

- агроөнеркәсіптік кешендегі өңдеу бойынша;
- агроөнеркәсіптік кешендегі өндіру бойынша;
- өңдеу өнеркәсібі және көрсетілетін қызметтер бойынша.

Айналым қаражатының мөлшері қарыз алушының бір жобасы шеңберіндегі кредит сомасының 50%-нан аспайтын айналым қаражатын толықтыруға арналған кредитті субсидиялауға жол беріледі.

Өңдеу өнеркәсібіндегі және көрсетілетін қызметтердегі, сондай-ақ агроөнеркәсіптік кешендегі өндіру мен қайта өңдеудегі сомасы 10 (он) миллиард теңгеден асатын жобаларға кредит беру бойынша тиісті салалық орталық уәкілетті органның оң қорытындысы қажет.

Жеке кәсіпкерлік субъектісі көрсетілген қорытындыны алғанға дейін банкке мынадай құжаттарды ұсынады:

- өтініш беруші бекіткен жобаның паспорты;
- өтініш беруші бекіткен жобаның бизнес-жоспары;
- өтініш беруші бекіткен жобаны іске асыру жоспар-кестесі.

Субсидиялау номиналдық сыйақы мөлшерлемесі жылдық 15%-дан аспайтын кредиттер бойынша жүзеге асырылады, олардың 6 %-ын жеке кәсіпкерлік субъектісі төлейді, ал айырмасын мемлекет субсидиялайды. Кредит жеке кәсіпкерлік субъектісіне ұлттық валютамен беріледі.

Инвестицияларға бағытталған кредиттер бойынша субсидиялау мерзімі субсидиялау мерзімін ұзарту құқығынсыз 10 (он) жылдан аспайтын мерзімді құрайды.

Айналым қаражатын толықтыруға бағытталған кредиттерді субсидиялау мерзімі субсидиялау мерзімін ұзарту құқығынсыз 3 (үш) жылдан аспайтын мерзімді құрайды. Егер бір жоба бойынша бірнеше субсидиялау шарты жасалса,

субсидиялаудың жалпы мерзімі қаржы агенттігі бірінші субсидиялау шартына қол қойған күннен бастап белгіленеді.

2. Экономиканың басым секторларында қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлерді салалық қолдау

Бағдарламаның екінші бағыты кәсіпкерлерге мынадай қаржылық қолдау шараларын көрсетуді көздейді:

- 1) банктердің/даму банкінің/лизингтік компаниялардың кредиттері/қаржылық лизинг шарттары бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау;
- 2) ислам банктерінің кірісін құрайтын тауарға үстеме бағаның бір бөлігін және жалдау төлемінің бір бөлігін субсидиялау;
- 3) өңдеу өнеркәсібінде және көрсетілетін қызметтер, сондай-ақ агроөнеркәсіптік кешендегі қайта өңдеу бойынша қолжетімді кредиттеу міндетін шешу үшін ұзақ мерзімді теңгелік өтімділікті қамтамасыз ету шеңберінде берілген кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау;
- 4) кәсіпкерлік субъектілері шығарған облигациялар бойынша купондық сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау;
- 5) банктердің/даму банкінің кредиттері бойынша ішінара кепілдік беру;
- 6) өңдеу өнеркәсібінде және көрсетілетін қызметтер, сондай-ақ агроөнеркәсіптік кешендегі қайта өңдеу бойынша қолжетімді кредиттеу міндетін шешу үшін ұзақ мерзімді теңгелік өтімділікті қамтамасыз ету шеңберінде банктер беретін кредиттер бойынша ішінара кепілдік беру;
- 7) мемлекеттік гранттар беру;
- 8) өндірістік (индустриялық) инфрақұрылымды дамыту;
- 9) индустриялық аймақтар құру.

Экономиканың басым секторларында жобаларға субсидиялар беру шарттары

- 1) Сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау жаңа тиімді инвестициялық жобаларды, сондай-ақ өндірісті жаңғыртуға, кеңейтуге және франчайзингке бағытталған

жобаларды іске асыру үшін берілетін жаңа кредиттер/қаржылық лизинг шарттары бойынша жүзеге асырылады.

- 2) Бағдарлама шеңберінде экономиканың басым секторларында субсидиялау номиналды сыйақы мөлшерлемесі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің базалық сыйақы мөлшерлемесінен аспайтын, 5 (бес) пайыздық тармаққа көбейтілген, оның ішінде 40 % номиналды мөлшерлемесін мемлекет өтейтін, ал айырмасын кәсіпкер төлейтін кредиттер/қаржылық лизинг шарттары бойынша ғана субсидиялау жүзеге асырылады.
- 3) 100% айналым қаражатын толықтыруға бағытталған 360 млн. теңгеге дейінгі кредиттерге «Даму» қоры кепілдік берген кезде субсидия беріледі.
- 4) Несиенің/лизингтің ең жоғары сомасы – 2,5 млрд теңгеден аспайды.
- 5) Сомасы 180 (бір жүз сексен) млн. теңгеден аспайтын кредиттер бойынша жобаны іске асыруға өзінің қатысуы талап етілмейді.
- 6) Инвестицияға бағытталған кредиттер/қаржылық лизинг шарттары бойынша субсидиялау мерзімі субсидиялау мерзімін ұзарту құқығынсыз 5 (бес) жылды құрайды. 2018 жылғы 27 қаңтарға дейін мақұлданған, субсидиялау мерзімі үш жылға жобалар бойынша қаржы агенттігі ұзартуды мақұлдаған күні қолданыста болатын шарттар бойынша қосымша екі жылға ұзартылуы мүмкін.
- 7) Қайта қаржыландырылатын кредит/лизингті беру мерзімі бойынша талаптар – 4 жылға дейін.

Ерекше шарты:

- ӨҮК мақұлдаған жобалар бойынша банк/даму банкі /лизингтік компания қаржы агенттігінен қол қойылған шартты алған күннен бастап 3 (үш) ай ішінде ағымдағы жылдың басынан бастап Қаржы агенттігі шешім қабылдаған күнге дейінгі кезеңде ұсталған комиссияларды, алымдарды және/немесе өзге де төлемдерді кәсіпкерге өтейді.

Өндірістік (индустриялық) инфрақұрылымды дамыту бойынша қолдау көрсету механизмі

- Өндірістік (индустриялық) инфрақұрылымды дамыту экономиканың басым секторларында, өңдеу өнеркәсібінің салаларында және көрсетілетін қызметтердің жекелеген түрлерінде қызметтерін жүзеге асыратын кәсіпкерлер үшін, сондай-ақ жобаларын моноқалаларда, шағын қалалар мен ауылдық елді мекендерде салалық шектеулерсіз және кәсіпкердің тіркелген жерін есепке алусыз жүзеге асыратын кәсіпкерлер үшін жүзеге асырылады.
- Мынадай өлшемшарттарға сай келетін заманауи форматтағы сауда объектілерін салу жобаларына жетіспейтін инфрақұрылымды жүргізуге жол беріледі:
 - 1) Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларында – кемінде 3 мың шаршы метр сауда алаңы бар;
 - 2) облыстарда – сауда алаңы кемінде 1 мың шаршы метр.
- Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің және индустриялық аймақтың жобаларына жетіспейтін инфрақұрылымды жүргізу жергілікті бюджеттен құрылыс құнының кем дегенде 10% мөлшерінде қоса қаржыландыру кезінде жүзеге асырылады.

Инфрақұрылымды жүргізу/қайта жаңартуға өлшемшарттар:

- жобаға салынған инвестициялардың көлемі 200 (екі жүз) млн. теңгеден кем болмауы тиіс;
- инфрақұрылымды салу (реконструкциялау) құны 50 млн. теңгеден кем болмайды, бұл ретте инфрақұрылымды салудың (реконструкциялаудың) барынша көп сомасы 1 млрд. теңгеден аспауы тиіс;
- инфрақұрылымды салу (реконструкциялау) құны жоба құнының 50 %-ынан аспауы тиіс.

Бағдарламаның өлшемшарттарына сай келмейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері мен индустриялық аймақтың жобаларына инфрақұрылым жүргізу жергілікті бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Мемлекеттік қолдау шараларын алу кезеңдері:

- 1) Кәсіпкер жетіспейтін өндірістік (индустриялық) инфрақұрылымды қаржыландыруға арналған инфрақұрылымды жүргізу немесе жақсарту қажеттілігінің негіздемесі қамтылған өтінішпен Бағдарламаның өңірлік үйлестірушісіне жүгінеді, оған мына құжаттар қоса беріледі: бизнес-жоспар, жобаның ТЭН-і (ТЭН әзірлеуді талап етпейтін жобаларды қоспағанда), жоба бойынша жобалау-сметалық құжаттама.
- 2) Жобаны ӨҮК-де қарау.
- 3) Жобаны мемлекеттік жоспарлау жөніндегі уәкілетті органда қарау.

Бағдарлама аясында төмендегі инфрақұрылымдардың құрылысы мен қайта қалпына келтірілуі жүргізіледі: су бұру, сумен жабдықтау (сумен жабдықтау үшін ұңғыма бұрғылау), газдандыру, су таратқыш, бу құбырлары, жылумен жабдықтау, су құбырлары, теміржол тұйықтары, кірме теміржолдар, телефон желілері, кіші электр станциялары, электр беру желілері, септиктер, бу және газ құрылғылары.

Жетіспейтін инфрақұрылымды жеткізу шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің объектісі аумағының шекарасына дейін жүзеге асырылады, бұл ретте кәсіпкер объектісі аумағының ішінде инфрақұрылымды жеткізуге қаражат бөлу көзделмейді.

3. Кәсіпкерлердің валюталық тәуекелін төмендету

Бағдарламаның үшінші бағыты кәсіпкерлерге келесі қаржылық қолдау шараларын көрсетуді көздейді:

- 1) банктердің/даму банкінің/лизингтік компаниялардың кредиттері/Қаржы лизингі шарттары бойынша сыйақы ставкасын субсидиялау;
- 2) тауарларға үстеме бағаның бір бөлігін және ислам банктерінің табысын құрайтын жалдау төлемінің бір бөлігін субсидиялау.

Субсидиялау негізгі құралдарды сатып алуға және/немесе жаңғыртуға және/ немесе өндірісті кеңейтуге және/немесе айналым қаражатын толықтыруға және/немесе қайта қаржыландыруға берілген кредиттер/қаржы лизингі шарттары бойынша жүзеге асырылуы мүмкін.

4. Кәсіпкерлікті қаржылай емес қолдау шаралары

Төртінші бағыт кәсіпкерлік субъектілері мен кәсіпкерлік бастамасы бар халыққа мынадай:

- 1) кәсіпкерлікті ақпараттық-талдамалық қамтамасыз ету;
- 2) кәсіпкерлердің құзыреттерін дамыту;
- 3) кәсіпкерлердің өнімділігін арттыру;
- 4) іскерлік байланыстарды кеңейту функционалдық бағыттары бойынша мемлекеттік қаржылай емес қолдау көрсетуді көздейді.

Бағдарламаның әлеуетті қатысушылары үшін экономиканың басым секторларының тізімі

ЭКТЖЖ коды	Атауы
Агроөнеркәсіптік кешен	
01	Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және 01.11 Дәндідақылдар (күрішті қоспағанда) бұршақ дақылдар және май тұқымдарын өсіруді» қоспағанда, осы салаларда көрсетілетін қызметтер
03	Балық шаруашылығы және аквадақылдар
10	Тағам өнімдері өндірісі
11.06	Ашытқы өндіру
11.07	Минералды сулар мен алкогольсіз сусындар өндірісі
Тау-кен өндіру өнеркәсібі	
08.12.1	Қиыршықтас және құм карьерлерін қазу
09	Тау-кен өнеркәсібі саласындағы техникалық қызметтер
Жеңіл өнеркәсіп және жиһаз өндірісі	
13	Тоқыма бұйымдарын шығару
14	Киім шығару
15	Теріден және оған жататын өнімдер шығару
16	Жиһаздан басқа, ағаш және тығын бұйымдарын шығару; сабан және өруге арналған материалдардан бұйымдар шығару
17	Қағаз және қағаз өнімдері өндірісі
18	Баспа және жазылған материалдарды қайта қалпына келтіру
20	Химиялық өнеркәсіп өнімдері өндірісі
21	Негізгі фармацевтикалық өнімдер мен препараттар өндірісі
22	Резеңке және пластмасса бұйымдары өндірісі
31	Жиһаз өндірісі
Құрылыс материалдары және өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісі	
23	Өзге де металл емес минералды өнімдер өндіру
Металлургия, металл өңдеу, машина жасау өнеркәсібі	
24	Металлургиялық өнеркәсіп
25	Машина мен жабдықтардан басқа, дайын металл бұйымдарын өндіру
26	Компьютерлер, электронды және оптикалық өнімдер жасау
27	Электр жабдықтарын жасау
28	Басқа санаттарға қамтылмаған машина және жабдықтар жасау
29	Автокөлік құралдарын, трейлерлер және жартылай тіркемелер шығару
30	Өзге де көлік құралдарын шығару
33	Машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату

Өнеркәсіптің өзге секторлары	
32	Басқа да дайын бұйымдар шығару
35.11.4	Басқа электр станцияларының электр энергиясын өндіру
35.11.2	Гидроэлектр станцияларының электр энергиясын өндіруі
38	Қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, қалдықтарды кәдеге жарату
39	Рекультивация және қалдықтарды жою саласындағы өзге де қызметтер
Көлік және жинақтау	
45.2	Көлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу
49.3	Құрлықта жүретін басқа да жолаушылар көлігі
49.41	Автомобиль көлігімен жүк тасымалдау
50	Су көлігі
52	Қойма шаруашылығы және көмекші көлік қызметі
53	Табиғи монополиялар саласына жататын қызметті қоспағанда пошта және курьерлік қызмет
Туризм	
55.10	Қонақ үйлердің қызмет көрсетуі
55.20	Демалыс күндеріне және қысқа мерзімді тұрудың өзге де кезеңдеріне тұрғын үй беру
55.30	Кемпингке арналған алаңдар, рекреациялық автопарктер және трейлер парктері
Ақпарат және байланыс	
59.14	Кинофильмдер көрсету бойынша қызмет
61	Байланыс
62	Компьютерлік бағдарламалау, консультациялар беру және өзге де ілеспе қызметтер
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	
69.2	Бухалтерлік есеп және аудит саласындағы қызмет; салық салу жөніндегі кеңестер
71	Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет
72	Ғылыми зерттеулер мен әзірленімдер
74	Басқа да кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет түрлері
75	Ветеринарлық қызмет
81	Ғимараттар мен аумақтарға қызмет көрсету саласындағы қызметтер
Білім	
85	Білім
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	
86	Денсаулық сақтау саласындағы қызмет
87	Тұрғын орынмен қамтамасыз ете отырып әлеуметтік қызмет ұсыну
88	Тұратын жермен қамтамасыз етпей әлеуметтік қызметтер көрсету
Өнер, ойын-сауық және демалыс	
91	Кітапханалардың, мұрағаттардың, мұражайлардың және басқа да мәдени қызмет көрсету мекемелерінің қызметі
93	Спорт, ұйымдастыру және ойын-сауық (дискотекаларды қоспағанда) саласындағы қызмет
Басқа да қызмет түрлерін ұсыну	
95	Компьютерлерді, жеке пайдалану заттарын және тұрмыстық бұйымдарды жөндеу
96.01	Тоқыма бұйымдары мен үлбір бұйымдарын жуу және (химиялық) тазалау

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНІНІҢ
2017-2021 ЖЫЛДАРЫНЫҢ ДАМУЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ³⁰**

Мақсаты - АӨК еңбек өнімділігін арттыру, қайта өңделген ауыл шаруашылығы өнімдерін экспорттау және саланың бәсекеге қабілеттілігін арттыру.

Міндеттері:

- 1) Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- 2) АӨК субъектілері үшін қаржыландырудың қолжетімділігін арттыру және АӨК субъектілеріне салық салудың оңтайлы режимдерін қамтамасыз ету;
- 3) Жер ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру;
- 4) Су ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру;
- 5) Өткізу нарықтарының қолжетімділігін және экспортты дамытуды қамтамасыз ету;
- 6) Аграрлық ғылымды, технологиялар трансфертін және АӨК субъектілері құзыретінің деңгейін дамытуды қамтамасыз ету;
- 7) АӨК-дегі өндірісті техникалық жарақтау және қарқындату деңгейін арттыру;
- 8) Мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру және АӨК-ге цифрлық технологияларды енгізуді қамтамасыз ету;
- 9) Ауылдық жерлерде тұратын халықтың өмір сүру жағдайына қанағаттануы деңгейін арттыру.

Асыл тұқымды мал шаруашылығын дамытуды, мал шаруашылығының өнімділігін және өнім сапасын арттыруды субсидиялау бағыттары мен нормативтерінің тізбесі³¹

Р/с №	Субсидиялау бағыты	Өлшем бірлігі	1 бірлікке арналған субсидиялар нормативтері, теңге
Етті және етті-сүтті мал шаруашылығы			
1.	Селекциялық және асыл тұқымдық жұмыс жүргізу		
1.1	Ірі қара малдың тауарлық аналық басы	бас/шағылыстыру	10 000
1.2	Ірі қара малдың асыл тұқымды аналық басы*	маусымы	20 000
2.	Табынның өсімін молайту үшін пайдаланылатын етті және етті-сүтті тұқымдардың асыл тұқымды тұқымдық бұқасын күтіп-бағу	бас/шағылыстыру маусымы	100 000
3.	Отандық асыл тұқымды ірі қара мал сатып алу	сатып алынған бас	150 000
4.	Шетелдік асыл тұқымды аналық мал басын сатып алу*	бас	225 000
5.	Сыйымдылығы бір уақытта кемінде 1000 бас болатын бордақылау алаңдарына бордақылау үшін өткізілген немесе ауыстырылған бұқашықтардың құнын арзандату	тірідей салмағы, килограмм	200
6.	Сыйымдылығы бір уақытта кемінде 1000 бас болатын бордақылау алаңдары үшін бұқашықтарды бордақылау шығындарын арзандату	қосқан салмағы, килограмм	200
7.	Ірі қара малды союмен және етін бастапқы өңдеумен айналысатын ет өңдеуші кәсіпорындардың сиыр етін дайындау құнын арзандату (2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылады)	өндірілген сиыр етінің бір килограммы	175
Сүтті және сүтті-етті мал шаруашылығы			
1.	Сүтті және сүтті-етті тұқымдардың асыл тұқымды бұқасының ұрығын сатып алу		
1.1	Бір жынысты	сатып алынған	10 000
1.2	Қос жынысты	доза	5 000
2.	Ірі қара малдың асыл тұқымды аналық басын сатып алу:		
2.1	отандық немесе ТМД елдерінен әкелінген шетелдік	сатып алынған	150 000
2.2	Аустралия, АҚШ, Канада және Еуропа елдерінен әкелінген*	бас	225 000

³⁰ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 12 шілдедегі № 423 «Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы

³¹ ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 15 наурыздағы № 108 «Асыл тұқымды мал шаруашылығын дамытуды, мал шаруашылығының өнімділігін және өнім сапасын арттыруды субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

Р/с №	Субсидиялау бағыты	Өлшем бірлігі	1 бірлікке арналған субсидиялар нормативтері, теңге
3.	Сүт өндіру құнын арзандату:		
3.1	бағымдағы сиырларының саны 600 бастан басталатын шаруашылық	Өткізілген немесе өңделген килограмм	35
3.2	бағымдағы сиырларының саны 400 бастан басталатын шаруашылық		20
3.3	бағымдағы сиырларының саны 50 бастан басталатын шаруашылық		10
3.4	Ауыл шаруашылығы кооперативі		10
4.	Шаруа (фермер) қожалықтарында және ауыл шаруашылығы кооперативтерінде ірі қара малдың аналық басын қолдан ұрықтандыру жөніндегі көрсетілетін қызметтерді субсидиялау	ұрықтандырылған бас/шағылысу маусымы	5000
5.	Табынның өсімін молайту үшін пайдаланылатын сүтті және сүтті-етті тұқымдардың асыл тұқымды тұқымдық бұқасын күтіп-бағу	бас/шағылыстыру маусымы	100 000
6.	Эмбриондарды телу жөніндегі көрсетілетін қызметтерді субсидиялау	бас	80 000
7.	Сүтті және сүтті-етті бағыттағы аналық басының және толықтыратын мал басының азығына жұмсалған шығындар құнын арзандату*/**	бас	120 000
Етті құс шаруашылығы			
1.	Ата-енелік/ата-тектік нысандағы асыл тұқымды тәуліктік балапан сатып алу	сатып алынған бас	600
2.	Құс етін өндіру құнын арзандату		
1)	15 000 тоннадан басталатын нақты өндіріс	өткізілген немесе өңделген килограмм	80
2)	10 000 тоннадан басталатын нақты өндіріс		70
3)	5 000 тоннадан басталатын нақты өндіріс		60
4)	2 000 тоннадан басталатын нақты өндіріс		50
3.	Күрке тауық етін өндіру құнын арзандату		200
4.	Суда жүзетін құс етін өндіру құнын арзандату		40
Жұмыртқалы құс шаруашылығы			
1.	Асыл тұқымды құстардан алынған жұмыртқа бағытындағы финалдық нысандағы тәуліктік балапан сатып алу	сатып алынған бас	60
2.	Тағамдық жұмыртқа өндіру құнын арзандату		
1)	200 миллион данадан басталатын нақты өндіріс	өткізілген дана	3
2)	150 миллион данадан басталатын нақты өндіріс		2,7
3)	100 миллион данадан басталатын нақты өндіріс		2,5
4)	50 миллион данадан басталатын нақты өндіріс		2,2
5)	20 миллион данадан басталатын нақты өндіріс		2
Шошқа шаруашылығы			
1.	Асыл тұқымды шошқалар сатып алу	сатып алынған бас	140 000
2.	Шошқалардың аналық және шошқа басын толықтыратын басымен селекциялық және асыл тұқымдық жұмыстар жүргізу*	бас/шағылысу маусымы	40 000

Р/с №	Субсидиялау бағыты	Өлшем бірлігі	1 бірлікке арналған субсидиялар нормативтері, теңге
Қой шаруашылығы			
1.	Шаруашылықтарда және ауыл шаруашылығы кооперативтерінде қойлардың аналық басын қолдан ұрықтандыру жөніндегі көрсетілетін қызметтерді субсидиялау	ұрықтандырылған бас / шағылысу маусымы	1 000
2.	Селекциялық және асыл тұқымдық жұмыс жүргізу		
2.1	Қойлардың асыл тұқымды аналық басы	бас/ шағылысу маусымы	2 500
2.2	Қойлардың тауарлық аналық басы		1 500
3.	Асыл тұқымды қойлар сатып алу	сатып алынған бас	8 000
3.1	Асыл тұқымды ешкілердің аналық басын сатып алу**		40 000
4.	Тауарлық отардың өсімін молайту үшін пайдаланылатын асыл тұқымды тұқымдық қошқарды күтіп-бағу	бас/шағылысу маусымы	10 000
5.	Қозы өткізу құнын арзандату	өткізілген бас	3 000
6.	Өңдеуге өткізілген биязы және жартылай биязы жүн құнын арзандату		
6.1	Сапасы 60-тан басталатын жүн		150
6.2	Сапасы 50-ден басталатын жүн	өткізілген немесе өңделген килограмм	100
Жылқы шаруашылығы			
1.	Өнімді бағыттағы асыл тұқымды тұқымдық айғырлар сатып алу	сатып алынған бас	100 000
2.	Бие сүтін өндіру және өңдеу құнын арзандату	килограмм	60
Түйе шаруашылығы			
1.	Асыл тұқымды тұқымдық түйелер сатып алу	сатып алынған бас	100 000
2.	Түйе сүтін өндіру және өңдеу құнын арзандату	килограмм	55
Марал шаруашылығы (бұғы шаруашылығы)			
1.	Маралдардың (бұғылардың) аналық басымен селекциялық және асыл тұқымдық жұмыс жүргізу	бас/шағылысу маусымы	10 000
Балара шаруашылығы			
1.	Балара ұясымен селекциялық және асыл тұқымдық жұмыс жүргізу	балара ұясы/ маусым	5 000

Ескертпе:

* - жергілікті бюджеттен қосымша бюджет қаражаты бөлінген кезде және/немесе басқа бюджеттік бағдарламалардан қайта бөлінген кезде субсидиялау нормативтерін осы Қағидалардың 4-тармағына сәйкес Министрлікпен келісім бойынша белгіленген нормативтен 50%-ға дейін және мал азығын субсидиялау бойынша 100 %-ға дейін ұлғайтуға жол беріледі;

** - жергілікті бюджеттен қосымша бюджет қаражаты бөлінгенде.

Асыл тұқымды жануарлардың барлық түрлерін, етті бағыттағы құстардың ата-енелік/ата-тектік нысандағы асыл тұқымды тәуліктік балапанын, асыл тұқымды құстан алынған жұмыртқа бағытындағы финалдық нысандағы тәуліктік балапан сатып алу бекітілген нормативке дейін, бірақ оны сатып алу құнының 50%-ынан аспайтын мөлшерде субсидияланады.

Отандық асыл тұқымды ірі қара мал мен қойлардың аналық мал басын сатып алу қаржы институтымен кредит беру шарты болған кезде субсидияланады, бұл ретте субсидиялар кредитті өтеу есебіне арнайы шотқа аударылады.

Инвестициялық салымдар кезінде агроөнеркәсіптік кешен субъектісі шеккен шығыстардың бір бөлігін өтеу бойынша субсидиялау қағидалары³²

Инвестициялық субсидиялар жаңа, бұрын қолданылмаған техниканы сатып алуға арналған Инвестордың инвестициялық салымдары бойынша төленеді.

Инвестициялық субсидия электрондық/қағаз түрінде өтінім берілген жылға дейін екі жылдан ерте емес пайдалануға берілген инвестициялық жобалар бойынша ұсынылады. Субсидиялауға:

- 1) инвестициялық жоба пайдалануға берілетін күнге дейін 24 (жиырма төрт) айдан ерте емес сатып алынған;
- 2) инвестициялық жоба пайдалануға берілетін күнге дейін 36 (отыз алты) айдан ерте емес шығарылған техника және/немесе жабдық жатады.

Егер жобалардың паспорттары бойынша тек жабдықты және/немесе техниканы сатып алу көзделсе, онда өтінім берілетін жылға дейін үш жылдан ерте емес шығарылған, екі жылдан ерте емес сатып алынған жабдық және (немесе) техника субсидиялауға жатады.

Субсидиялауға жататын бағыттар

№	Басым бағыттар	Инвестициялық салымдарды өтеу үлесі, %
1.	Ауыл шаруашылығы техникасын сатып алу	25
2.	Селекциялық-тұқым шаруашылығы техникасы мен жабдығын сатып алу	25
3.	Тұқым тазарту-сұрыптау жабдықтарын сатып алу	25
4.	Жайылымдарды суландыру инфрақұрылымын құру және мал өсіруші шаруашылықтарды сумен қамтамасыз ету (құдықтар, ұңғымалар)	80
5.	Еріген қар суларын жинау үшін жасанды су айдындарын (тоғандарын) құру	25
6.	Етті бағыттағы ауыл шаруашылығы жануарларын өсіруге арналған техника мен жабдықтарды сатып алу (етті мал шаруашылығы, жылқы шаруашылығы, қой шаруашылығы, түйе шаруашылығы)	25
7.	Ірі қара малды бордақылауға арналған объектілерді құру және кеңейту	25
8.	Бір мезгілде 20 000 бастан бастап ұсақ мал бордақылауға арналған объектілер салу және кеңейту және бір мезгілде 1 000 бастан бастап ұсақ мал ұстауға арналған сервистік-дайындау алаңдарын құру және кеңейту	25
9.	50 аналық бастан басталатын тауарлық сүт фермасын құру және кеңейту	25
10.	Қуаттылығы 400 аналық бастан басталатын сүтті бағыттағы ірі қара малды өсіруге арналған объектілерді құру және кеңейту	25
11.	Мал союға және етті өңдеуге арналған объектілерді құру және кеңейту	25
12.	Өндірістік қуаты тәулігіне 50 тоннадан басталатын сүт өңдеу объектісін құру және кеңейту	25
13.	Сүт өңдеу кәсіпорындары және дайындау ұйымдары базасында сыйымдылығы тәулігіне 1 тонна сүттен басталатын сүт қабылдау пункттерін құру	25
14.	Сүт өңдеу кәсіпорындары мен дайындау ұйымдарының сүт тасуы үшін көлік құралын сатып алу	25
15.	Жүн дайындау пунктіне арналған жабдық сатып алу	25
16.	Суару жүйелерін құру және кеңейту және тамшылатып суару	50

³² ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 2018 жылғы 23 шілдедегі № 317 «Инвестициялық салымдар кезінде агроөнеркәсіптік кешен субъектісі шеккен шығыстардың бір бөлігін өтеу бойынша субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

№	Басым бағыттар	Инвестициялық салымдарды өтеу үлесі, %
17.	Жылыжай кешенін салу және кеңейту	25
18.	5 гектардан бастап қарқынды алма бағын отырғызу	25
19.	5 гектардан бастап жеміс-жидек дақылдары мен жүзім отырғызу	25
20.	Қуаты жылына 20 мың тоннадан басталатын құс етін өндіруге арналған объектілерді құру және кеңейту	25
21.	Қуаты жылына 20 000 мың тоннадан басталатын күрке тауық етін өндіруге арналған объектілерді құру және кеңейту	25
22.	Қуаты 1200 бас аналық шошқадан басталатын селекциялық-гибридтік орталық құру	25
23.	Қуаты 50000 бастан басталатын шошқаларды өсіруге арналған объектілерді құру және кеңейту	25
24.	Құрамажем зауытын салу	25
25.	Тәулігіне 150 тонна тауық саңғырығын өндеуге арналған техника мен жабдықтар сатып алу	25
26.	Құс шаруашылығындағы асыл тұқымды репродуктор құру	25
27.	Қуаттылығы жылына 1 миллион дана шабақтан басталатын балық питомниктерінің жабдық пен техника сатып алуы	25
28.	Алаңы кемінде 50 гектар көлдік-тауарлы балық шаруашылығына арналған жабдық пен техника сатып алу	25
29.	5 000 тоннадан басталатын майлы дақылдарға арналған астық сақтау қоймаларын салу және кеңейту	25
30.	1 000 тоннадан басталатын картоп сақтау қоймаларын салу, кеңейту	25
31.	1 000 тоннадан басталатын жеміс сақтау қоймаларын салу және кеңейту	25
32.	Қуаты шикізат бойынша сағатына 1 тоннадан басталатын жемістерді/көкөністерді өңдеу жөніндегі қолданыстағы кәсіпорынды кеңейту және (немесе) салу	25
33.	Картоп өңдеу жөніндегі кәсіпорынды салу	25
34.	Май-тоңмай өнімдерін өндіру жөніндегі кәсіпорынды салу және (немесе) кеңейту	25
35.	Өңдеу қуаты тәулігіне 170 тонна шикізаттан басталатын дәнді дақылдарды тереңдете қайта өңдеу жөніндегі кәсіпорынды кеңейтуге арналған жабдық сатып алу	25
36.	Қуаты шикізат бойынша сағатына 2 тоннадан басталатын жарма өндіру жөніндегі қолданыстағы кәсіпорынды кеңейту және (немесе) құру	25
37.	Қуаты шикізат бойынша сағатына 1 тоннадан басталатын макарон өнімдерін өндіру жөніндегі қолданыстағы кәсіпорынды кеңейту және (немесе) құру	25
38.	Қуаты шикізат бойынша тәулігіне 1600 тоннадан басталатын қант өндіру жөніндегі кәсіпорынды кеңейту	25
39.	Қуаты жылына 2 мың тонна өнімнен басталатын кондитерлік өнімдерді өндіру жөніндегі кәсіпорынды кеңейту үшін жабдықты сатып алу	25

ҚР қолданыстағы заңнамасымен өсімдік шаруашылығы саласында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілерді қолдау қарастырылған:

1. Тыңайтқыштар құнын субсидиялау³³

Субсидиялар ағымдағы жылы және өткен жылғы 4 (төртінші) тоқсанда тыңайтқыштарды сатушыдан сатып алынған тыңайтқыштарға жұмсалған шығындарды өтеу үшін ауылшартауарынөндірушілерге немесе ауылшаркооперативтеріне төленеді.

Өтініш беру – электрондық, "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы. Өтінімдерді қабылдау жер учаскесі орналасқан жер бойынша тиісті жылғы 1 ақпаннан бастап 1 желтоқсанға дейін жүзеге асырылады.

Субсидиялар ауыл шаруашылық тауарын өндіруші (ауыл шаруашылық кооперативі) өтінім берген тыңайтқыштардың түрлері мен көлеміне сүйене отырып, мынадай формула бойынша есептеледі:

$$C = N_b \times S \times N_c,$$

мұнда:

C – тиесілі субсидиялар сомасы, теңге;

N_b – субсидияларды есептеу үшін субсидиялаудың ақпараттық жүйесінде орналастырылған топырақтың агрохимиялық жай-күйін ескере отырып, 1 гектарға тыңайтқыш енгізу нормасы (нақты салмақпен тонна/гектар, килограмм/гектар, литр/гектар);

S – тыңайтқышты қолдану алаңы, гектар;

N_c – тыңайтқышқа арналған субсидиялар нормасы, теңге

2. Өсімдіктерді қорғау мақсатында ауыл шаруашылығы дақылдарын өңдеуге арналған гербицидтердің, биоагенттердің (энтомофагтардың) және биопрепараттардың құнын субсидиялау³⁴

Субсидия:

- ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге ағымдағы жылы және өткен жылдың 4 (төртінші) тоқсанында гербицид жеткізушіден гербицидтер сатып алған кезде шығындарын өтеу үшін;
- ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге өсімдіктерді қорғау мақсатында ауыл

шаруашылығы дақылдарын өңдеуге арналған биоагенттерді (энтомофагтарды) және биопрепараттарды биоагенттерді (энтомофагтарды) биопрепараттарды жеткізушіден сатып алған кезде шығындарын өтеу үшін;

- оларды арзандатылған құны бойынша ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге өткізу шартымен биоагенттерді (энтомофагтарды) биопрепараттарды өндіруге биоагенттерді (энтомофагтарды) биопрепараттарды жеткізушілерге төленеді.

Субсидия ауыл шаруашылығы тауарын өндіруші ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) ауыл шаруашылығы бөліміне өтінім бергенде төленеді: Субсидиялар:

- 1) ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер өтінім берген гербицидтердің түрлері мен көлемдерін (өтінімде көрсетілген егістік алаңына қолданудың ғылыми негізделген нормасын есепке ала отырып) және облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органы бекіткен гербицидтердің түрлері мен гербицидтердің 1 литріне (килограмына) арналған субсидиялар нормаларын;
- 2) ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер өтінім берген биоагенттердің (энтомофагтардың) және биопрепараттардың түрлері мен көлемдерін (өтінімде көрсетілген егістік алаңына қолданудың ғылыми негізделген нормасы) және облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органы бекіткен биоагенттердің (энтомофагтардың) және биопрепараттардың түрлері мен сатып алынған биоагенттердің (энтомофагтардың) және биопрепараттардың 1 грамына (данасына) арналған субсидиялар нормаларын негізге ала отырып есептеледі.

Сатып алынған гербицидтердің 1 литріне (килограмына) арналған субсидиялардың нормалары пайыздық арақатынаста құруы тиіс:

- 1) сатып алынған отандық өндірістің гербицидтерінің құнынан 50 %-ға дейін қоса алғанда;
- 2) сатып алынған шетелдік өндірістің гербицидтерінің құнынан 30 %-ға дейін қоса алғанда.

³³ ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 6 сәуірдегі № 4-4/305 «Тыңайтқыштардың құнын (органикалық тыңайтқыштарды қоспағанда) субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

³⁴ ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 6 сәуірдегі № 4-4/306 «Өсімдіктерді қорғау мақсатында ауыл шаруашылығы дақылдарын өңдеуге арналған гербицидтердің, биоагенттердің (энтомофагтардың) және биопрепараттардың құнын субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

3. Басым дақылдар өндіруді субсидиялау арқылы өсімдік шаруашылығының шығымдылығын және өнім сапасын арттыруды, жанар-жағармай материалдарының және көктемгі егіс пен егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін қажетті басқа да тауарлық-материалдық құндылықтардың құнын субсидиялау³⁵

Субсидиялар ауылшартауарынөндірушілерге және (немесе) ауылшаркооперативтеріне жыл сайын ағымдағы жылы жұмсалған дәндік жүгеріні, күрішті, мақтаны және қант қызылшасын өндіру шығындарын ішінара өтеуге, сондай-ақ қант қызылшасы бойынша – өткен жылғы желтоқсанда тапсырылған өнім үшін шығындарды ішінара өтеуге бөлінеді.

Субсидиялар ЖАО-ның қаулысымен белгіленген басым ауыл шаруашылығы дақылдары бойынша субсидиялар нормалары бойынша 1 тоннаға төленеді.

Өтініш беру – электрондық, "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы. Өтінімдерді қарастыруды ЖАО электрондық карталарының орналасқан жері бойынша тиісті жылдың 1 ақпанынан бастап жүзеге асырады, бұл ретте, өтінімдерді қабылдауды аяқтау күні тиісті жылдың 1 желтоқсанынан ерте болмауы тиіс.

Субсидиялар ауылшартауарынөндіруші және (немесе) ауылшаркооперативі растаған өңдеуге өткізілген (тапсырылған), субсидиялауға жататын өнімнің көлемдерінен және ЖАО-ның қаулысымен бекітілген субсидиялар нормаларынан мынадай формула бойынша есептеледі:

$$C = 3 \times H_c,$$

мұнда:

C – тиесілі субсидиялар сомасы, теңге;

3 – өңдеуге өткізілген өнімнің расталған (тапсырылған) көлемі, тонна;

H_c – қосылған құн салығынсыз субсидиялар нормасы, теңге.

4. Тұқым шаруашылығын дамытуды субсидиялау³⁶

Субсидиялар:

1) элит тұқым шаруашылықтардың (тұқым шаруашылықтардың, өткізушілердің)

ауыл шаруашылық тауар өндірушіге (ауыл шаруашылық кооперативіне) нақты босатқан норма бойынша элиталық тұқымдардың және (немесе) бірінші репродукция тұқымдарының шығындарын толық өтеуге арналады.

Субсидия әрбір өтінім берілген дақыл бойынша мына формуламен есептеледі:

$$C = H \times A \times B;$$

мұнда:

C – тиесілі субсидиялар сомасы, бір килограмм үшін теңге;

H – әкімдік қаулысымен бекітілген норма, бір гектарға килограмм;

A – ауылшартауарөндірушідегі (ауылшаркооперативіндегі) ауыл шаруашылығы дақылының алаңы, гектар;

B – босатылған тұқымның бағасы, бір килограмм үшін теңге.

2) ауыл шаруашылық тауар өндірушілердің (ауыл шаруашылық кооперативтерінің) нақты сатып алынған бірінші ұрпақ будандарының тұқымдарына және (немесе) мақта тұқымдарына, сондай-ақ өткен жылдың 4 (төртінші) тоқсанында немесе ағымдағы жылы сатып алынған элиталық көшеттерге жұмсалған шығындарын ішінара (50 %) өтеуге арналады.

Субсидиялар мына формула бойынша есептеледі:

$$C = CH \times A \times (B \times K);$$

мұнда:

C – тиесілі субсидиялар сомасы, бір килограмм (дана) үшін теңге;

CH – себу нормасы (саны), бір гектарға килограмм (дана);

A – ауыл шаруашылық тауар өндірушідегі (ауылшаркооперативіндегі) ауыл шаруашылығы дақылының алаңы, гектар;

B – бірінші ұрпақ будандарының тұқымдарын (мақта тұқымдарын, элиталық көшеттерді) сатып алу бағасы, бір килограмм (дана) үшін теңге.

³⁵ ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 2015 жылғы 27 ақпандағы № 4-3/177 «Басым дақылдар өндіруді субсидиялау арқылы өсімдік шаруашылығының шығымдылығын және өнім сапасын арттыруды, жанар-жағармай материалдарының және көктемгі егіс пен егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін қажетті басқа да тауарлық-материалдық құндылықтардың құнын субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

³⁶ ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2014 жылғы 12 желтоқсандағы № 4-2/664 «Тұқым шаруашылығын дамытуды субсидиялау қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

«ҰЛТТЫҚ ЭКСПОРТТЫҚ СТРАТЕГИЯ» БАҒДАРЛАМАСЫ³⁷

Шикізаттық емес экспорт көлемін ұлғайту үшін жағдай жасау, сондай-ақ тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өткізу және экспорттау нарықтарын әртараптандыру бағытталған бағдарлама.

Бағдарлама операторлары:

- "Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы" АҚ (kidi.gov.kz);

Бағдарлама келесі бағыттарды қамтиды:

1. Экспорттаушыларды қолдаудың институционалдық негіздерін күшейту

- Экспортты ілгерілету саласында, оның ішінде экспорттаушылар үшін "бір терезе" құру арқылы үйлестіруді жетілдіру;
- Экспортты ілгерілету жөніндегі бірыңғай оператордың Қазақстан Республикасы өңірлерінде және шетелде қатысуын қамтамасыз ету.

2. Экспорттаушыларды қолдаудың қаржылай және қаржылай емес шараларын көрсету

Экспортты ілгерілетуге арналған қаржылай шаралар³⁸

Шығындардың бір бөлігін өтеу отандық өңделген тауарларды өндіретін индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне (не өндірілген өнімді өткізетін олардың еншілес компанияларына) оларды жылжыту бойынша шығындары ішінара өтелетін отандық өңделген тауарлар тізбесінің (бұдан әрі – тізбе) негізінде және ағымдағы қаржы жылына арналған республикалық бюджетте осы мақсаттарға көзделген қаражат шегінде беріледі.

Индустриялық-инновациялық қызмет субъектілерінің отандық өңделген тауарларды жылжыту бойынша шығындарының бір бөлігін өтеу мынадай түрлер бойынша жүргізіледі:

- 1) шетелде тауарларды жарнамалауға байланысты шығындар;
- 2) шетелдік көрмелерге, жәрмеңкелерге, фестивальдарға тікелей қатысуға арналған шығындар;
- 3) шетелде тарату үшін мамандандырылған каталогты әзірлеуге, шет тілдеріне аударуға және шығаруға байланысты шығындар;

- 4) шетелдегі филиалдарды, өкілдіктерді, сауда алаңдарын және қойманы ұстауға арналған шығындар;
- 5) шетелде тауар таңбаларын (брендін), электронды сауда алаңдарында тіркеуге байланысты рәсімдерді жүргізуге арналған шығындар;
- 6) ұйымның стандарттарын қоса алғанда, тауарлардың техникалық регламенттерде, стандарттарда белгіленген талаптарға немесе шарттардың талаптарына сәйкес келу рәсімдеріне немесе тауарларды шетелде өткізу жөніндегі қызметті жүзеге асыру құқығын растауға байланысты іс-шараларды жүргізуге арналған шығындар (сертификаттар, рұқсаттар, тіркеу куәліктері және басқа да құжаттар);
- 7) тауарларды темір жол, әуе, автомобиль, теңіз көлігімен жеткізуге байланысты және тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі шығындар.

1)-6) тармақшаларында көрсетілген кәсіпкерлік субъектілерінің санатына қарай индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне негізделген және құжатпен расталған шығындар мынадай тәртіппен өтеледі:

- 1) ірі кәсіпкерлік субъектілеріне өтеуге ұсынылған соманың 40% мөлшерінде;
- 2) орта кәсіпкерлік субъектілеріне өтеуге ұсынылған соманың 50% мөлшерінде;
- 3) шағын кәсіпкерлік субъектілеріне өтеуге ұсынылған соманың 60% мөлшерінде.

1)-6) тармақшаларында көрсетілген түрлері бойынша шығындардың бір бөлігін өтеудің шекті мөлшері ағымдағы қаржы жылында индустриялық-инновациялық қызметтің бір субъектісіне он үш мың айлық есептік көрсеткіштен аспауға тиіс.

Тарихи өтеу кезеңі - өтінім беру күніне дейін 32 ай. Тауарларды темір жол, әуе, автомобиль, теңіз көлігімен жеткізуге байланысты және тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі шығындарды өтеу мөлшері - 50% ірі, орта және кіші бизнес үшін.

Автокөлік арқылы тауарларды жеткізу кезінде шығындардың бір бөлігін өтеу лимиті жүрудің 1 (бір) километріне 0,12 АЕК-тен аспайды.

Тарихи өтеу кезеңі - 2019 жылғы 1 қаңтардан кейін, бірақ өтінім беру күніне дейін 12 айдан ерте емес.

³⁷ ҚР Үкіметінің 2017 жылғы 26 тамыздағы № 511 «"Ұлттық экспорттық стратегия" бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы

³⁸ ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы № 1128 «Отандық өңделген тауарларды ілгерілету бойынша индустриялық-инновациялық қызмет субъектілері шығындарының бір бөлігін өтеу қағидаларын, оларды ілгерілету бойынша шығындары ішінара өтелетін отандық өңделген тауарлардың тізбесін бекіту туралы» бұйрығы

3. Экспортты дамытуға кедергі келтіретін бөгеттерді жою

- 1) Экспорттық рәсімдерді жетілдіру;
- 2) Көліктік-логистикалық және сауда инфрақұрылымын дамыту;
- 3) Қазақстан Республикасы мен мүдделілігі басым және жоғары елдер арасында өнімге қойылатын талаптар мен стандарттарды өзара қабылдауды қамтамасыз ету;
- 4) Сыртқы нарықтарға экспортты ілгерілету үшін жағдайларды жақсарту.

4. Көрсетілетін қызметтер экспортының даму жағдайларын жақсарту.

ЕҢБЕК ӨНІМДІЛІГІН АРТТЫРУҒА ЖӘНЕ АУМАҚТЫҚ КЛАСТЕРЛЕРДІ ДАМУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ИНДУСТРИЯЛЫҚ-ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ СУБЪЕКТІЛЕРІНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫН ҰСЫНУ ҚАҒИДАЛАРЫ³⁹

<http://kidi.gov.kz/>

Бағдарлама еңбек өнімділігін арттыру және аумақтық кластерлерді дамыту жолымен экономиканың басым секторларында өнеркәсіп кәсіпорындарының бәсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған.

Қатысушылар: бағдарламаға қосымшаға сәйкес экономиканың басым секторларында кемінде 1 жыл қызметін жүзеге асыратын жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар.

Еңбек өнімділігін арттыруда және аумақтық кластерлерді дамытуда индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне мемлекеттік қолдау шараларын ұсынуды индустриялық-инновациялық қызметті мемлекеттік қолдау саласындағы уәкілетті орган индустрияны дамыту саласындағы ұлттық институтты тарта отырып жүзеге асырады.

Қолдау құралдарын қаржыландыру шарттары

№ п/п	Мемлекеттік қолдау шараларының атауы	Мем. қолдау мөлшері	Мемлекеттік қолдаудың ең көп сомасы
1	Инвестициялық жобаның кешенді жоспарын әзірлеуге және/немесе сараптауға арналған төлем		
1.1	Ұзақ мерзімді лизингтік қаржыландыруды алу үшін индустриялық-инновациялық жобаның кешенді жоспарын әзірлеу	40 %	Өтеуге арналған сома төмендегілер негізінде анықталады: 1) төлем құжаттары; 2) ұлттық институтқа өтінім түскен күнге дейін жиырма төрт айдан ерте емес қол қойылған көрсетілген қызметтердің (орындалған жұмыстардың) жалпы сомасына акт (акт). Өтеу сомасы осы мемлекеттік қолдау шарасы бойынша күнтізбелік жылы алпыс миллион теңгеден аспауға тиіс.
1.2	Картаға енгізілген жоба үшін техникалық-экономикалық негіздемені әзірлеу және/немесе сараптау	40 %	Өтеу сомасы осы мемлекеттік қолдау шарасы бойынша күнтізбелік жылы алпыс миллион теңгеден аспауға тиіс.
2	Кәсіпорынның құзыретін арттыру үшін шығындарды өтеу		
2.1	Еңбек өнімділігін арттыру және/немесе Индустрия 4.0 технологияларын (элементтерін) енгізу мәселелері бойынша инженерлік-техникалық персоналды, өндірістік персоналды, оның ішінде топ-менеджерлерді, оның ішінде шетелде кәсіби даярлау және/немесе қайта даярлау және/немесе біліктілігін арттыру; инженерлік-техникалық персоналды, өндірістік персоналды, оның ішінде топ-менеджерлерді, оның ішінде шетелде кәсіптік даярлау және/немесе қайта даярлау кезіндегі ұзақтығы 1 (бір) айдан аспайды, инженерлік-техникалық персоналдың, өндірістік персоналдың, оның ішінде топ-менеджерлердің, оның ішінде шетелде біліктілігін арттыру кезінде – 3 (үш) айдан аспайды	40 %	Инженерлік-техникалық персоналды, өндірістік персоналды, оның ішінде топ-менеджерлерді кәсіби даярлауға және/немесе қайта даярлауға және/немесе олардың біліктілігін арттыруға өтеуге арналған сома мынадай формула бойынша айқындалады: 1) төлем құжаттары; 2) ұлттық институтқа өтінім түскен күнге дейін жиырма төрт айдан ерте емес қол қойылған көрсетілген қызметтердің (орындалған жұмыстардың) жалпы сомасына акт (акт).

³⁹ ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 9 желтоқсандағы № 1194 «Еңбек өнімділігін арттыруға және аумақтық кластерлерді дамытуға бағытталған индустриялық-инновациялық қызмет субъектілеріне мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы

2.2	технологиялық процесті жетілдіру және/немесе өндірісті ұйымдастырудың тиімділігін арттыру және/немесе Индустрия 4.0 технологияларын (элементтерін) енгізу мақсатында еңбек шарты бойынша шетелдік қызметкерді тарту	40 %	Шетелдік қызметкерді тарту шығындарын өтеуге қабылданған өтініш беруші шығындарының сомасы төлем құжаттары, есеп айырысу ведомостары, төлем ведомостары (болған кезде), заңнамада белгіленген тәртіппен ресімделген тартылған шетелдік қызметкерге еңбек шартына сәйкес еңбекақы төлегенін растайтын өзге де құжаттар (болған кезде) негізінде айқындалады. Өтеу сомасы күнтізбелік жылы отыз миллион теңгеден аспауы тиіс.
3	Технологиялық процестерді жетілдіруге арналған шығындарды өтеу		
3.1	Кәсіпорынның жалпы жұмыс істеуін оңтайландыру, оның ішінде төмендегі шығындар: - Технологиялық аудит, энергия аудитін жүргізу; - Ақпараттық технологиялар саласында консалтингті тарту, оның ішінде автоматтандырылған жүйенің (бағдарламалық қамтамасыз ету) функционалдық сипаттамаларына қойылатын талаптарды қалыптастыру және/немесе оны енгізу бойынша; - Компанияны басқару жүйесін қалыптастыруға, қайта ұйымдастыруға және жұмыс істеуіне байланысты проблемалар жиынтығын шешу бойынша консалтингті тарту;	40 %	Өтеуге арналған сома төмендегілер негізінде анықталады: 1) төлем құжаттары; 2) ұлттық институтқа өтінім түскен күнге дейін жиырма төрт айдан ерте емес қол қойылған көрсетілген қызметтердің (орындалған жұмыстардың) жалпы сомасына акт (акт). Өтеу сомасы осы мемлекеттік қолдау шарасы бойынша күнтізбелік жылы алпыс миллион теңгеден аспауға тиіс.
3.2	Өндірілетін өнімнің өнеркәсіптік дизайнын әзірлеу	40 %	
3.3	Инженерлік ойлар мен шешімдерді дайындау, жаңа құрылымдарды, технологияларды, жабдықтарды іздеу және оларды өндіріске енгізу мүмкіндіктерін анықтау	40 %	
3.4	Өнімді өндіруге байланысты шығындарды қамтитын процестерді қамтамасыз ету, сүйемелдеу және басқару: - Жабдықты монтаждау және/немесе жабдықты шеф-монтаждау; - Жабдықты іске қосу-баптау жұмыстары; жабдықты пайдалануға виртуалды енгізу; - Инженерлік, конструкторлық әзірлемелер; - Әзірлеудің сандық және виртуалды инжинирингі; - Тәжірибелік үлгілерді дайындау және/немесе объектілерді сандық үлгілеу; - Жабдықтарға техникалық қызмет көрсету; өнімге өнеркәсіптік сынақ жүргізу; - Өндірісте толықтырылған нақтылықты енгізу жөніндегі қызметтер	40 %	
4	Өндірісті ұйымдастырудың тиімділігін арттыруға арналған шығындарды өтеу		
4.1	Өндірісті ұйымдастырудың тиімділігін арттыру және/немесе прогрессивті басқару және өндірістік технологияларды (өндірісті ұйымдастырудың тиімділігін арттыратын технологиялар, оның ішінде басқарудың автоматтандырылған жүйелері (бағдарламалық қамтамасыз ету), энергия тиімді және жасыл технологиялар, жобаларды басқару стандарттары, үнемді өндіріс элементтері (Kaizen, TPM, Six Sigma, 5 S, Kanban және басқалар) енгізу үшін құжаттама әзірлеу жолымен жүзеге асырылатын өндірісті ұйымдастырудың тиімділігін арттыру, Индустрия 4.0 технологиясын (элементтерін) енгізу.	40 %	Өтеуге арналған сома төмендегілер негізінде анықталады: 1) төлем құжаттары; 2) ұлттық институтқа өтінім түскен күнге дейін жиырма төрт айдан ерте емес қол қойылған көрсетілген қызметтердің (орындалған жұмыстардың) жалпы сомасына акт (акт). Өтеу сомасы алпыс миллион теңгеден аспауы тиіс

Өтінім берушілер үшін экономиканың басым секторларының тізбесі

ЭҚЖЖ	Атауы
Агроөнеркәсіп кешені	
10	Азық-түлік өнімдерін өндіру
11.07	Минералды сулар мен басқа алкогольсіз сусындар өндіру
Тау-кен өндіру өнеркәсібі	
09	Тау-кен өндіру өнеркәсібі саласындағы техникалық қызметтер
09.1	Мұнай және табиғи газ өндіру саласындағы техникалық қызметтер
09.10	Мұнай және табиғи газ өндіру кезіндегі техникалық қолдау
09.9	Тау-кен өндіру өнеркәсібінің және жерасты жұмыстарының өзге де салалары үшін техникалық қолдау
Жеңіл және ағаш өңдеу өнеркәсібі	
13	Тоқыма бұйымдарын шығару
14	Киім шығару
15	Тері және оған жататын өнімдер шығару
16	Жиһаздан басқа, ағаш және тығын бұйымдарын шығару, сабаннан және өруге арналған материалдардан бұйымдар шығару
17	Қағаз және қағаз өнімдерін шығару
31	Жиһаз жасау
Химиялық және фармацевтикалық өнеркәсіп	
19.20	Мұнай өңдеу өнімдерін өндіру
20	Химиялық өнеркәсіп өнімдерін өндіру
21	Негізгі фармацевтикалық өнімдер мен препараттар өндіру
22	Резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіру
Құрылыс материалдары мен өзге де металл емес минералды өнімдер өндіру	
23	Өзге де металл емес минералды өнімдер өндіру
Металлургия, металл өңдеу, машина жасау	
24	Металлургия өнеркәсібі
25	Машиналар мен жабдықтардан басқа, дайын металл бұйымдарын өндіру
26	Компьютерлер, электронды және оптикалық өнімдер жасау
27	Электр жабдықтарын жасау
28	Басқа санаттарға қосылмаған машиналар мен жабдықтар жасау
29	Автокөлік құралдарын, трейлерлер және жартылай тіркемелер жасау
30	Өзге де көлік құралдарын жасау
33	Машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату
33.1	Дайын металл бұйымдарын, машиналар мен жабдықтарды жөндеу
33.2	Өнеркәсіптік техника мен жабдықтарды құрастыру
Өнеркәсіптің өзге де секторлары	
32	Басқа да дайын бұйымдарды жасау
35.11	Электр энергиясын өндіру

ЭҚЖЖ	Атауы
38.21	Қауіпті емес қалдықтарды өңдеу және жою
38.22	Қауіпті қалдықтарды өңдеу және жою
38.32	Сұрыпталған материалдарды кәдеге жарату
82.92	Буып-түю
Көлік және қоймаға қою	
50	Су көлігі
51	Әуе көлігі
52	Қойма қызметі және көмекші көлік қызметі
Ақпарат және байланыс	
61	Байланыс
62	Компьютерлік бағдарламалау, консультациялар және өзге де ілеспе қызметтер

НӘТИЖЕЛІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ ЖӘНЕ ЖАППАЙ КӘСІПкерлікті дамытудың 2017 – 2021 Жылдарға арналған "ЕҢБЕК" мемлекеттік бағдарламасы⁴⁰

Халықты нәтижелі жұмыспен қамтуға жәрдемдесу және азаматтарды кәсіпкерлікке тартуға бағытталған.

Қатысушылар: жұмыссыз және өзін-өзі жұмыспен қамтыған жеке тұлғалар, шағын және орта бизнес субъектілері, бизнесті ашқысы келетін немесе жұмыс істеп тұрғандарын кеңейтуге ниет білдірген кәсіпкерлер.

Бағдарлама келесі бағыттарды қамтиды:

1) Бағдарлама қатысушыларын техникалық және кәсіптік біліммен және қысқа мерзімді кәсіптік оқытумен қамтамасыз ету:

- еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, техникалық және кәсіптік білімі бар кадрларды даярлау;
- жұмыс берушілердің өтінімдері және еңбек нарығында сұранысқа ие біліктіліктер мен дағдылар бойынша қысқа мерзімді кәсіптік оқыту;
- "Мәңгілік ел жастары – индустрияға!" ("Серпін") жобасы шеңберінде кадрлар даярлау;
- еңбек шарты бойынша жұмыс істейтін, оның ішінде қысқартылатын жұмыскерлерді кәсіптік даярлау.

2) Жаппай кәсіпкерлікті дамыту:

- "Бастау Бизнес" жобасы бойынша кәсіпкерлік негіздеріне оқыту;
- ауылдық елді мекендерде, шағын қалаларда, қалалар мен моноқалаларда микрокредит беруді, оның ішінде зәкірлік кооперацияны және әлеуметтік кәсіпкерлікті дамыту арқылы кеңейту;
- ауылдық елді мекендер мен шағын қалаларда, қалалар мен моноқалаларда кредиттерге/микрокредиттерге кепілдік беру;
- жаңа бизнес-идеяларды іске асыруға мемлекеттік гранттар беру.

Кредит беру

«Еңбек» бағдарламасына қатысушыларға кредиттер/микрокредиттер беру шарттары:

- 1) кредит/микрокредит мерзімі – 5 жылға дейін, мал шаруашылығы саласындағы жобалар және ауыл шаруашылығы кооперативтерін құру үшін кредит/микрокредит беру мерзімі – 7 жылға дейін;
- 2) кредиттің/микрокредиттің ең жоғары сомасы:
 - ауылдық елді мекендерде (оларың әкімшілік бағыныстылығына қарамастан) және шағын қалаларда – 2,5 мың АЕК-ке дейін, зәкірлік кооперацияны дамыту үшін – 5,0 мың АЕК-ке дейін;
 - қалаларда, моноқалаларда (Нұр-Сұлтан, Алматы, Ақтау, Атырау қалаларынан басқа) – 6,5 мың АЕК-ке дейін;

- Нұр-Сұлтан, Алматы, Ақтау, Атырау қалаларында – 8,0 мың АЕК-ке дейін.
- 3) номиналды сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 6 %-дан аспайды.

Кепілдік беру

Ісін жаңа бастаған/ісін жаңа бастаған жас кәсіпкер үшін кепілдіктердің мөлшері кредит/микрокредит сомасының 85 %-ынан аспайды, ал көп балалы және табысы аз отбасы мүшелері үшін кредит/микрокредит сомасының 95%-нан аспайды.

Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес салық органдарында мемлекеттік тіркелу мерзімі кредит/микрокредит алу үшін МҚҰ/КС/ЕДБ-ға жүгінген сәтте үш жылдан асқан жұмыс істеп жүрген кәсіпкерлер мен зәкірлік кооперациялардың мүшелері үшін кепілдіктердің мөлшері кредит/микрокредит сомасының 50 %-ынан аспайды.

Кепілдік берілуге тиіс кредит/микрокредит сомасы сегіз мың АЕК-тен аспайды.

Кепілдік жүзеге асырылатын МҚҰ/КС/ЕДБ кредиттері/микрокредиттері бойынша сыйақының номиналды мөлшерлемесі 6 %-дан, ал көпбалалы және/немесе табысы аз отбасы мүшелері үшін 4%-дан аспайды.

Гранттар беру

Мемлекеттік гранттар бастапқы бизнесті іске асыруды жоспарлайтын "Еңбек" бағдарламасына қатысушыларға өтеусіз және қайтарымсыз негізде беріледі.

Жаңа бизнес-идеяларды іске асыруға арналған мемлекеттік гранттар 200 еселік айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде беріледі.

Мемлекеттік гранттар қажетті инвентарьді, еңбек құралдарын, технологиялық жабдықты, жануарларды, малды, құстарды сатып алуға пайдаланылады.

Халықты жұмыспен қамтуға жәрдемдесу және еңбек ресурстарының ұтқырлығы арқылы еңбек нарығын дамыту

- Жұмыспен қамтамасыз етуге жәрдемдесу;
- Еңбек ресурстарының ұтқырлығын арттыру;
- Жұмысқа орналастыру бойынша бірыңғай цифрлық алаңды дамыту.

«Жастар – ел тірегі» жалпыұлттық жобасының кешенді іс-шараларын іске асыру

- «100/200» қағидаты бойынша «Жас маман» жобасы шеңберінде еңбек нарығында сұранысқа ие мамандықтар бойынша білікті кадрларды даярлау»;
- «Жас кәсіпкер» жобасы шеңберінде жастар кәсіпкерлігін дамыту.

ЖЭК МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ⁴¹

Мемлекеттік қолдау көздейді:

- 1) ЖЭК әрбір түрі үшін жыл сайынғы инфляция бойынша индекстелумен 15 жыл мерзімге электр энергиясына арналған преференциялық тіркелген тарифтер.

⁴¹ 2009 жылғы 4 шілдедегі N 165-IV «Жаңартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 12 маусымдағы қаулысына сәйкес тіркелген тарифтер №645
«Тіркелген тарифтерді бекіту туралы»:

№ п/п	Электр энергиясын алу үшін пайдаланылатын жаңартылатын энергия көздерінің технологиясы	Тарифтің шамасы, теңге/кВт*сағ (ҚҚС-сыз)*
1	Жел электр станциялары, "Астана ЕХРО-2017" жел электр станциясы жобасы үшін тіркелген тарифті қоспағанда» қуаты 100 МВт, жел энергиясын түрлендіру үшін	22,68
1-1	Қуаты 100 МВт "Астана ЕХРО-2017" жел электр станциясы, жел энергиясын түрлендіру үшін	59,7
2	Қазақстандық кремний (Kaz PV) негізінде күн сәулесінің энергиясын түрлендіру үшін фотоэлектрлік модульдерді пайдаланатын күн электр станцияларының жобалары үшін тіркелген тарифті қоспағанда, күн энергиясын фотоэлектрлік түрлендіргіштер	34,61
3	Шағын су электр станциялары	16,71
4	Биогаз қондырғылары	32,23

* Тұтыну бағаларының индекс тарифі бойынша жыл сайынғы индекстелумен

- 2) Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілері өндірген электр және (немесе) жылу энергиясын сату кезіндегі қолдау.
- 3) Жаңартылатын энергия көздерін пайдалану объектілерін энергия беруші ұйымның электр немесе жылу желілеріне қосу, электр және (немесе) жылу энергиясын беру кезіндегі қолдау.

МЕМЛЕКЕТТІК-ЖЕКЕШЕЛІК ӘРІПТЕСТІК⁴²

Қазақстанда тәуекелдерді, пайда мен шығындарды, құқықтар мен міндеттерді теңгерімді бөлу жағдайында мемлекеттің жауапкершілігі саласына дәстүрлі жататын салаларда мемлекеттің және жеке сектордың ресурстары мен тәжірибесін біріктіру жолымен инфрақұрылымды дамыту үшін **мемлекеттік-жекеменшік әріптестікті (МЖӘ)** дамыту бойынша белсенді іс-қимылдар қабылдануда.

МЖӘ қолданылу аясы:

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік экономиканың барлық саласында (аясында) жүзеге асырылады. Бұл ретте тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын объектілер мемлекеттік-жекешелік әріптестікті іске асыру үшін берілмейді.

МЖӘ объектісін құруға (реконструкциялауға) байланысты шығыстарды өтеуге бағытталған МЖӘ жобаларын қоса қаржыландырудың және инвестициялық шығындар өтемақысының жиынтық көлемі МЖӘ объектісін құру және (немесе) реконструкциялау құнынан аспауға тиіс.

МЖӘ түрлері

МЖӘ жүзеге асырылу тәсілі бойынша институционалдық және келісімшарттық болып бөлінеді.

Келісімшарттық МЖӘ мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартын, оның ішінде мынадай түрлерін:

- концессия;
- мемлекеттік мүлікті сенімгерлік басқару;
- мемлекеттік мүлікті мүліктік жалдау (жалға алу);

- лизинг;
- технологиялар әзірлеуге, тәжірибелік үлгі дайындауға, тәжірибелік-өнеркәсіптік сынауға және аз сериялы өндіріске жасалатын шарттар;
- өмірлік цикл келісімшарты;
- сервистік келісімшарт;
- мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің белгілеріне сәйкес келетін өзге де шарттар жасасу арқылы іске асырылады.

Институционалдық МЖӘ

Институционалдық мемлекеттік-жекешелік әріптестікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартына сәйкес мемлекеттік-жекешелік әріптестік компаниясы іске асырады.

Институционалдық мемлекеттік-жекешелік әріптестікті іске асыру үшін мемлекеттік әріптес пен жекеше әріптес акционерлік қоғамның не жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің ұйымдық-құқықтық нысанында жүзеге асыратын, онда мемлекеттік әріптес пен жекеше әріптес жиынтығында дауыс беретін акциялардың (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) бір жүз пайызына ие болатын мемлекеттік-жекешелік әріптестік компаниясын құрады.

Жекеше әріптесті айқындау мынадай тәсілдермен:

- конкурс тәсілімен, оның ішінде екі кезеңдік рәсімдерді пайдаланылумен;
- тікелей келіссөздер тәсілімен жүзеге асырылады.

Квазимемлекеттік сектор субъектілерінің мемлекеттік-жекешелік әріптестікке қатысу нысандары:

- 1) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыратын заңды тұлғаларды құруға және (немесе) олардың қызметіне қатысу не заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) иеліктен шығару (беру);
- 2) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын іске асыру мақсатында ғылыми-өндірістік аймақтар, венчурлік қорлар, зерттеу

орталықтарын құруға және (немесе) олардың қызметіне қатысу;

- 3) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын іске асыру мақсаттары үшін мүлік пен мүліктік құқықтарды беру;
- 4) зияткерлік меншік объектілеріне айрықша құқықтар беру;
- 5) мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларына инвестициялар тарту;
- 6) сервистік қолдау, оның ішінде технологиялар трансферті, инновацияларды қолдау, консалтинг, инжиниринг, кадрларды оқыту және олардың біліктілігін арттыру бойынша көрсетілетін қызметтер;
- 7) технопарктердің, бизнес-инкубаторлардың, арнайы экономикалық және индустриялық аймақтардың көрсетілетін қызметтерін ұсыну;
- 8) экспортты ілгерілету;
- 9) мемлекеттік-жекешелік әріптестік объектілерін салу, құру, реконструкциялау, жаңғырту және (немесе) пайдалану нысандарында;
- 10) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де нысандарда қатысады.

Қазақстандағы МЖӘ даму институттары

«Қазақстандық мемлекеттік-жекеменшік әріптестік орталығы» АҚ – бұл ҚР Үкіметінің Қазақстандағы мемлекеттік-жеке меншік әріптестікті дамыту жөніндегі талдамалық және сараптамалық орталығы. МЖӘ орталығы инвестициялық жобаларды іске асыруды зерттеу, оқыту және кеңес беру, сараптау және бағалау бойынша қызметтер көрсетеді (www.kzppr.kz).

«Мемлекеттік-жекеменшік әріптестік жобаларын сүйемелдеу орталығы» ЖШС республикалық және өңірлік концессиялық жобаларды консультациялық сүйемелдеу орталығы болып табылады, МЖӘ тетігі шеңберінде іске асырылатын инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға жәрдем көрсетеді (www.kppf.kz).

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР МЕН ҰЙЫМДАРДЫҢ БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ТАРТУҒА ЖАУАПТЫ МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАР МЕН ҰЙЫМДАР

ҚР СЫРТҚЫ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ

(<http://mfa.gov.kz>)

010000, Нұр-Сұлтан қ., Қонаев к-сі, 31,

Кеңсе: +7 (7172) 72 05 17;

E-mail: kezekshi@mfa.kz

«KAZAKH INVEST»

ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

(<http://invest.gov.kz>)

010000, Нұр-Сұлтан қ., Мәңгілік Ел д-лы, 55/15

Ресепшн: +7 (7172) 620 500

Факс: +7 (7172) 620 600

E-mail: info@invest.gov.kz

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ЖЕРГІЛІКТІ АТҚАРУШЫ ОРГАНДАР

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ӘКІМДІГІ

(<http://zhetysu.gov.kz>)

040000, Талдықорған қ.,

Назарбаев д-лы, 38

Тел: +7 (7282) 24-74-29

E-mail: akimat@zhetysu.gov.kz

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ КӘСІПКЕРЛІК ЖӘНЕ ИНДУСТРИАЛДЫҚ-ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ БАСҚАРМАСЫ

(<http://industry.gov.kz>)

040000, Талдықорған қ.,

Қабанбай батыр к-сі, 26

Тел.: +7 (7282) 32-95-58

Факс: +7 (7282) 32-95-61

E-mail: upiir@industry.gov.kz

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ИНВЕТОРЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ОРТАЛЫҒЫ

«АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ӨҢІРЛІК ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ» ЖШС

(<http://invest.almreg.kz>)

040000, Талдықорған қ., Абылай хан к-сі, 113

1 қабат, сол жақ қанаты

Тел: +7 (7282) 40-04-94; +7 (7282) 32-95-14;

+7 (7282) 32-97-33;

E-mail: info@almreg.kz

050000, Алматы қ.,

Желтоқсан к-сі, 112, 2 қабат

Тел: +7 (727) 390-48-84

СОДЕРЖАНИЕ

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ СТИМУЛЫ

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ	56
ИНДУСТРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ	57
ДИАЛОГОВЫЕ ПЛОЩАДКИ	57
ЗАЩИТА ИНВЕСТОРОВ.....	58
СОГЛАШЕНИЯ О ПООЩРЕНИИ И ВЗАИМНОЙ ЗАЩИТЕ ИНВЕСТИЦИЙ, ЗАКЛЮЧЕННЫЕ РЕСПУБЛИКОЙ КАЗАХСТАН	59

ВЕДЕНИЕ БИЗНЕСА В КАЗАХСТАНЕ

ПРИБЫТИЕ В КАЗАХСТАН.....	60
ТРУДОУСТРОЙСТВО ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН В КАЗАХСТАНЕ	64
ОТКРЫТИЕ БИЗНЕСА	65
ПОЛУЧЕНИЕ ЛИЦЕНЗИЙ И РАЗРЕШЕНИЙ.....	67
ПРИБРЕТЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА	68
ЗАЩИТА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ.....	71
НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ.....	73
ТАМОЖЕННОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО	77
БАНКОВСКАЯ СИСТЕМА.....	79
ЭЛЕКТРОННЫЕ УСЛУГИ ДЛЯ БИЗНЕСА	80

МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ БИЗНЕСА

ПРОГРАММА «ДОРОЖНАЯ КАРТА БИЗНЕСА 2025».....	81
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПРОГРАММА РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА 2017-2021 ГОДЫ	87
ПРОГРАММА «НАЦИОНАЛЬНАЯ ЭКСПОРТНАЯ СТРАТЕГИЯ».....	93
ПРАВИЛА ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ СУБЪЕКТАМ ИНДУСТРИАЛЬНО- ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, НАПРАВЛЕННОЙ НА ПОВЫШЕНИЕ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА И РАЗВИТИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ КЛАСТЕРОВ	95
ПРОГРАММА РАЗВИТИЯ ПРОДУКТИВНОЙ ЗАНЯТОСТИ И МАССОВОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА НА 2017 - 2021 ГОДЫ «ЕНБЕК»	98
МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ ВИЭ	99
ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО	100

КОНТАКТНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ И ОРГАНИЗАЦИЙ

ГЛОССАРИЙ

- АО** – акционерное общество
- АПК** – агропромышленный комплекс
- БВУ** – банки второго уровня
- ВВП** – валовой внутренний продукт
- ВИЭ** – возобновляемые источники энергии
- ГПИИР** – Государственная программа индустриально-инновационного развития
- ГЧП** – государственно-частное партнерство
- ЕАЭС** – Евразийский экономический союз
- ИЗ** – индустриальная зона
- ИПН** – индивидуальный подоходный налог
- КПН** – корпоративный подоходный налог
- МВД РК** – Министерство внутренних дел Республики Казахстан
- МИД РК** – Министерство иностранных дел Республики Казахстан
- МИИР РК** – Министерство индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан
- МРП*** – месячный расчетный показатель
- МСБ** – малый и средний бизнес
- МСХ РК** – Министерство сельского хозяйства Республики Казахстан
- МФ РК** – Министерство финансов Республики Казахстан
- МЮ РК** – Министерство юстиции Республики Казахстан
- НДС** – налог на добавленную стоимость
- НИОКР** – научно-исследовательские и опытно-конструкторские разработки
- НК** – Налоговый кодекс
- НПА** – нормативно-правовой акт
- НУХ** – Национальный управляющий холдинг
- ПИИ** – прямые иностранные инвестиции
- РК** – Республика Казахстан
- СИИ** – Совет иностранных инвесторов
- СНГ** – Содружество Независимых Государств
- СПК** – Социально-предпринимательская корпорация
- СЭЗ** – специальная экономическая зона
- ТК** – Таможенный кодекс
- ТОО** – Товарищество с ограниченной ответственностью
- ТС** – Таможенный союз

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ СТИМУЛЫ¹

Для инвестиционных проектов (в том числе инвестиционных приоритетных проектов):

- Освобождение от обложения таможенными пошлинами и НДС на импорт (до 5 лет);
- Государственные натурные гранты (предоставление земельных участков, зданий, машин, оборудования и др.).

Для инвестиционных приоритетных проектов:

Налоговые льготы:

- Корпоративный подоходный налог – 0 %;
- Земельный налог – 0 %;
- Налог на имущество – 0 %.

Инвестиционные субсидии:

- Возмещение до 30% фактических затрат на строительно-монтажные работы и приобретение оборудования*.

**Критерии:*

- предоставляются юридическому лицу, осуществляющему проект по видам деятельности, входящим в перечень приоритетных видов деятельности (утвержден Правительством РК);
- инвестиции не менее 5 млн. МРП.

Для специальных инвестиционных проектов:

Налоговые и таможенные льготы:

- Освобождение от обложения таможенными пошлинами при импорте технологического оборудования и комплектующих к нему предоставляется на срок действия инвестиционного контракта, но не более пяти лет с момента регистрации инвестиционного контракта.
- Освобождение от обложения таможенной пошлиной при импорте запасных частей к технологическому оборудованию сроком до пяти лет предоставляется юридическим лицам Республики Казахстан в зависимости от объема инвестиций в фиксированные активы и в случае соответствия инвестиционного проекта перечню приоритетных видов деятельности, утвержденному Правительством Республики Казахстан.

- Освобождение от обложения таможенной пошлиной при импорте сырья и (или) материалов предоставляется сроком на пять лет со дня ввода в эксплуатацию фиксированных активов по рабочей программе.
- Освобождение от обложения таможенными пошлинами предоставляется на срок действия инвестиционного контракта, но не более пяти лет со дня ввода в эксплуатацию фиксированных активов по рабочей программе.
- Освобождение от обложения ввозными таможенными пошлинами в рамках реализации специального инвестиционного проекта предоставляется:
 - 1) участникам специальных экономических зон на пятнадцатилетний срок, но не более срока действия специальных экономических зон;
 - 2) владельцам свободных складов на срок не более пятнадцати лет с момента регистрации специального инвестиционного контракта;
 - 3) юридическим лицам Республики Казахстан, заключившим соглашение о промышленной сборке моторных транспортных средств, на срок не более пятнадцати лет с момента регистрации специального инвестиционного контракта.
- Юридическое лицо, заключившее специальный инвестиционный контракт с уполномоченным органом по инвестициям, вправе применить освобождение от уплаты налога на добавленную стоимость при импорте товаров в составе готовой продукции, произведенной на территории специальной экономической зоны или свободного склада, при соблюдении следующих условий:
 - 1) товары помещены под таможенную процедуру свободной таможенной зоны или свободного склада;
 - 2) таможенная процедура свободной таможенной зоны или свободного склада завершается таможенной процедурой выпуска для внутреннего потребления;
 - 3) осуществлена идентификация товаров в составе готовой продукции в соответствии с таможенным законодательством Республики Казахстан.

¹ Предпринимательский Кодекс Республики Казахстан от 29 октября 2015 года № 375-V ЗРК

Дополнительные стимулы

Стабильность законодательства

Стабильность налогового законодательства, а также законодательства РК в сфере привлечения иностранной рабочей силы (при условии заключения инвестиционного контракта).

Принцип «одного окна»

Оказание инвесторам государственных услуг в одном офисе на базе Комитета по инвестициям МИД РК.

Привлечение иностранной рабочей силы

Вне квоты и без разрешений до истечения одного года после ввода объекта инвестиционной деятельности в эксплуатацию.

Безвизовый режим

Для граждан порядка 30 стран.
(см. Раздел «Прибытие в Казахстан»)

Инвестиционный Омбудсмен

По защите прав и законных интересов инвесторов.

По всем вопросам, касающимся предоставления инвестиционных преференций, можно обратиться в Комитет по инвестициям МИД РК.

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ²

Специальная экономическая зона (СЭЗ) - часть территории Республики Казахстан с точно обозначенными границами, на которой действует специальный правовой режим специальной экономической зоны для осуществления приоритетных видов деятельности.

Льготы для участников СЭЗ³

Налоговые льготы:*

- Корпоративный подоходный налог – 0 %
- Земельный налог – 0 %
- Налог на имущество – 0 %
- НДС – (для товаров, потребляемых в СЭЗ) – 0 %
- Социальный налог – 0 %

Таможенные льготы:

- Освобождение от уплаты таможенных пошлин на сырье и оборудование, ввозимые на территорию СЭЗ;
- В рамках реализации специального инвестиционного проекта срок освобождения от обложения ввозными таможенными пошлинами – 15 лет, но не более срока действия СЭЗ.

Другие стимулы:

- Предоставление бесплатной земли на весь срок существования СЭЗ;
- Упрощенная процедура найма иностранной рабочей силы.

**Условия получения налоговых льгот:*

- регистрация в качестве участника и налогоплательщика СЭЗ;
- осуществление приоритетного вида деятельности, соответствующего целям создания СЭЗ.

Участники СЭЗ

Кто может быть участником СЭЗ:

юридическое лицо (включая иностранное), планирующее осуществлять на территории СЭЗ проекты по приоритетным видам деятельности.

Кто не может быть участником СЭЗ:

- недропользователи;
- организации, производящие подакцизные товары, за исключением организаций, осуществляющих производство, сборку (комплектацию) подакцизных товаров, предусмотренных подпунктом б) статьи 462 Налогового Кодекса (НК);
- организации и индивидуальные предприниматели, применяющие специальные налоговые режимы;
- организации, применяющие (применившие) инвестиционные налоговые преференции, по контрактам, заключенным с уполномоченным государственным органом по инвестициям до 1 января 2009 года;
- организации, реализующие (реализовавшие) инвестиционный приоритетный проект или инвестиционный стратегический проект в соответствии с законодательством РК об инвестициях;

² Закон РК от 3 апреля 2019 года № 242-VI ЗРК «О специальных экономических и индустриальных зонах в Республике Казахстан»

³ Кодекс «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» от 25 декабря 2017 года № 120-VI ЗРК

- организации, осуществляющие деятельность в сфере игорного бизнеса.

ИНДУСТРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ (ИЗ)²

Индустриальная зона – территория, обеспеченная инженерно-коммуникационной инфраструктурой, предоставляемая субъектам частного предпринимательства для размещения и эксплуатации объектов предпринимательской деятельности в области промышленности, агропромышленного комплекса, туристской индустрии, транспортной логистики, управления отходами в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Индустриальные зоны подразделяются на государственные и частные. Государственные индустриальные зоны подразделяются на индустриальные зоны республиканского значения, регионального значения и малую индустриальную зону.

Допуск участников к осуществлению деятельности на территории индустриальной зоны производится на основании договоров, заключаемых между управляющей компанией индустриальной зоны и участниками индустриальной зоны.

В Алматинской области 6 индустриальных зон:

- ИЗ «Талдыкорган»
- ИЗ «Боралдай»
- ИЗ «Арна»
- ИЗ «Кайрат»
- ИЗ «Казбек бек»
- ИЗ «Береке».

ДИАЛОГОВЫЕ ПЛОЩАДКИ

1. Совет иностранных инвесторов при Президенте Республики Казахстан (СИИ)⁴

СИИ является консультативно-совещательным органом под председательством Президента РК. Обеспечение деятельности СИИ осуществляется Администрацией Президента РК и рабочим органом СИИ – Комитетом по инвестициям Министерства иностранных дел РК.

Состав СИИ

Постоянными членами Совета являются по

должности: Премьер-Министр Республики Казахстан, Председатель Национального Банка Республики Казахстан, Первый заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан, заместители Премьер-Министра Республики Казахстан, заместитель Руководителя Администрации Президента Республики Казахстан или помощник Президента Республики Казахстан, курирующий социально-экономические вопросы, Министр иностранных дел Республики Казахстан, Министр индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан, Министр финансов Республики Казахстан, Министр национальной экономики Республики Казахстан и первый руководитель рабочего органа Совета.

Критерии для членства в СИИ:

- вложение в экономику РК прямых инвестиций на сумму не менее 125 млн. долларов США, за исключением компаний-недропользователей - 500 млн. долл. США;
- активное участие в работе по формированию благоприятного инвестиционного климата и активизации инвестиционных процессов в экономике РК.

Состав СИИ с иностранной стороны формируется из числа представителей международных экономических и финансовых организаций, первых руководителей иностранных компаний или их заместителей.

Совет на текущий момент представлен следующими зарубежными компаниями: Лукойл (РФ), Total S.A. (Франция), Евразийский банк развития, Ройял Датч Шелл (Великобритания), Сбербанк России, Русал (РФ), Шеврон (США), Джей Пи Морган Чейс Интернейшл (США), Сити групп (США), Азиатский Банк Развития, CNPC (КНР), Polpharma S.A. (Польша), Делойт, Эрнст энд Янг, Бейкер и Макензи Интернэшнл (США), Мицубиси (Япония), ЭНИ С.п.А. (Италия), Арселор Миттал (Люксембург), GE Oil & Gas (США), ERG Sarl (Люксембург), Филипп Моррис (Нидерланды), Кнауф (Германия), ЭксонМобил Продакшн Компани (США), Анадолу Груп (Турция), Метро Кэш энд Кэрри (Германия), Дойче Банк А.Г. (Германия), Европейский Банк Реконструкции и Развития (ЕС); Камеко (Канада), Сембол Констракшн

⁴ Указ Президента РК от 30 июня 1998 года № 3985 «Об образовании Совета иностранных инвесторов» при Президенте РК»

Компани (Турция), Полиметалл (РФ), Марубени Корпорейшн, Inpex Corporation (Япония), KPMG (Нидерланды), PricewaterhouseCoopers (Великобритания), ТМК (РФ)⁵.

2. Региональный совет по привлечению инвесторов и улучшению инвестиционного климата Алматинской области (Совет инвесторов)

Для улучшения инвестиционного климата в регионе Постановлением Акимата Алматинской области от 8 апреля 2016 года №168 создан консультативно-совещательный орган «Региональный совет по привлечению инвесторов и улучшению инвестиционного климата Алматинской области». Совет инвесторов образован в целях выработки рекомендаций, предложений по совершенствованию инвестиционной политики, улучшению инвестиционного климата Алматинской области, а также в целях содействия отечественным и иностранным инвесторам в вопросах развития местного содержания, индустриально-инновационного развития Алматинской области и операционной деятельности компаний, инвестирующих в регион.

В состав Совета входят представители крупного и среднего бизнеса, руководители представительств зарубежных и отечественных финансовых институтов, национальных компаний и акционерных обществ, руководство Акимата области. Председателем Совета является Аким Алматинской области.

Заседания совета инвесторов проводится не менее двух раз в год.

Рабочим органом Совета инвесторов является ТОО «Региональный центр развития Алматинской области».

ЗАЩИТА ИНВЕСТОРОВ

Предпринимательский кодекс РК предусматривает предоставление различных гарантий, позволяющих свести к минимуму риски, которые может понести инвестор при осуществлении инвестиционной деятельности в Казахстане.

Гарантия правовой защиты деятельности инвесторов на территории РК

Инвестору предоставляется полная и безусловная защита прав и интересов.

Гарантии использования доходов

Инвесторы вправе по своему усмотрению использовать доходы, полученные от своей деятельности, после уплаты налогов и других обязательных платежей в бюджет, а также открывать в банках на территории РК банковские счета в национальной валюте и (или) иностранной валюте в соответствии с банковским и валютным законодательством РК.

Гласность деятельности государственных органов в отношении инвесторов и обеспечение доступа инвесторов к информации, связанной с осуществлением инвестиционной деятельности

Официальные сообщения государственных органов Республики Казахстан и нормативные правовые акты, затрагивающие интересы инвесторов, публикуются в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Инвесторам, включая инвесторов, осуществивших инвестиции в размере менее десяти процентов от голосующих акций (менее десяти процентов голосов от общего количества голосов участников), обеспечивается свободный доступ к информации о регистрации юридических лиц, их уставах, регистрации сделок с недвижимостью, выданных лицензиях, а также к иной предусмотренной законами Республики Казахстан информации, которая связана с осуществлением ими инвестиционной деятельности и не содержит коммерческой и иной охраняемой законом тайны.

Гарантии прав инвесторов при национализации и реквизиции

Принудительное изъятие имущества инвестора (национализация, реквизиция) для государственных нужд допускается в исключительных случаях, предусмотренных законами РК. При национализации инвестору в полном объеме возмещаются убытки, причиненные в результате издания законодательных актов РК о национализации. Реквизиция имущества инвестора осуществляется с выплатой ему рыночной стоимости имущества.

СОГЛАШЕНИЯ О ПООЩРЕНИИ И ВЗАИМНОЙ ЗАЩИТЕ ИНВЕСТИЦИЙ, ЗАКЛЮЧЕННЫЕ РЕСПУБЛИКОЙ КАЗАХСТАН⁶

Сегодня Казахстаном подписано 48 двусторонних и 1 многостороннее (ЕАЭС) межправительственных Соглашений о поощрении и взаимной защите инвестиций.

Данные Соглашения направлены на создание благоприятных правовых условий для поощрения и защиты казахстанских инвестиций за рубежом, иностранных инвестиций на территории Казахстана, а также способствуют улучшению инвестиционного климата и дальнейшему развитию взаимовыгодного торгово-экономического сотрудничества между странами.

Список стран, с которыми Казахстаном заключены Соглашения о поощрении и взаимной защите инвестиций

АМЕРИКА				
1	США			
ЕВРОПА				
2	Австрия	10	Латвия	18
3	Бельгийско-Люксембургский союз	11	Литва	19
4	Болгария	12	Македония	20
5	Великобритания	13	Нидерланды	21
6	Венгрия	14	Польша	22
7	Германия	15	Румыния	23
8	Греция	16	Сербия	
9	Испания	17	Словакия	
СТРАНЫ СОДРУЖЕСТВА НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВ (СНГ) И БЫВШЕГО СССР				
24	Азербайджан	27	Кыргызстан	30
25	Армения	28	Россия	31
26	Грузия	29	Таджикистан	
СТРАНЫ АЗИИ, АФРИКИ И БЛИЖНЕГО ВОСТОКА				
32	Афганистан	38	Катар	44
33	Вьетнам	39	Китай	45
34	Египет	40	Кувейт	46
35	Израиль	41	Малайзия	47
36	Иордания	42	Монголия	48
37	Иран	43	ОАЭ	
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ				
49	Государства-члены Евразийского экономического сообщества			

ВЕДЕНИЕ БИЗНЕСА В КАЗАХСТАНЕ

ПРИБЫТИЕ В КАЗАХСТАН

Иностранцам гражданам и лицам без гражданства для въезда на территорию Казахстана необходима виза, если иной порядок не установлен международным договором РК.

Виза РК вклеивается в паспорт или другой признаваемый РК документ, удостоверяющий личность и действительный для проезда, дает право въезда и пребывания в РК, а также выезда из нее или пересечения территории РК транзитом.

1. Типы и категории виз⁷: (http://egov.kz/cms/ru/articles/visa_classification)

- 1) инвесторская – «А5»;
- 2) деловая – «В1», «В2», «В3»;
- 3) туристская – «В12»;
- 4) осуществление трудовой деятельности – «С3», «С4», «С5», «С6»;
- 5) и другие.

Список стран, имеющих с РК соглашения о безвизовом режиме по видам паспортов⁸

№	Страна	Дипломатический паспорт	Служебный паспорт	Национальный паспорт	Срок безвизового пребывания
1.	Российская Федерация	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
2.	Республика Беларусь	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
3.	Кыргызская Республика	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
4.	Республика Таджикистан	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
5.	Республика Армения	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
6.	Республика Грузия	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
7.	Республика Молдова	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
8.	Республика Узбекистан	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
9.	Азербайджанская Республика	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
10.	Украина	без виз	без виз	без виз	до 90 дней
11.	Туркменистан*	без виз	без виз	виза	до 30 дней
				без виз	до 5 дней * п р е б ы в а н и е в Балканском веляте без виз для жителей Атырауской и Мангыстауской области
12.	Венгерская Республика	без виз	без виз	виза	до 30 дней
13.	Словацкая Республика	без виз	без виз	виза	до 90 дней
14.	Румыния	без виз	без виз	виза	до 90 дней
15.	Республика Польша	без виз	виза	виза	до 30 дней
16.	Республика Хорватия	без виз	без виз	виза	до 90 дней
17.	Эстонская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
18.	Французская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
19.	Королевство Испания	без виз	виза	виза	до 90 дней

⁷ Приказ от 15 декабря 2016 года № 14531 «Об утверждении Правил оформления приглашений, согласования приглашений на въезд иностранцев и лиц без гражданства в Республику Казахстан, выдачи, аннулирования, восстановления виз Республики Казахстан, а также продления и сокращения сроков их действия»

⁸ Постановление Правительства Республики Казахстан от 21 января 2012 года № 148 «Об утверждении Правил въезда и пребывания иммигрантов в Республике Казахстан, а также их выезда из Республики Казахстан и Правил осуществления миграционного контроля, а также учета иностранцев и лиц без гражданства, незаконно пересекающих Государственную границу Республики Казахстан, незаконно пребывающих на территории Республики Казахстан, а также лиц, которым запрещен въезд на территорию Республики Казахстан»

20.	Республика Сербия	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
21.	Итальянская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
22.	Республика Словения	без виз	виза	виза	до 90 дней
23.	Республика Болгария	без виз	без виз	виза	до 90 дней
24.	Федеративная Республика Германия	без виз	виза	виза	до 90 дней
25.	Королевство Дания	без виз	виза	виза	до 90 дней
26.	Португальская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
27.	Республика Кипр	без виз	без виз	виза	до 90 дней
28.	Республика Македония	без виз	без виз	виза	до 90 дней
29.	Босния и Герцеговина	без виз	без виз	виза	до 30 дней
30.	Греческая Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
31.	Финляндская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней
32.	Ватикан	без виз	виза	виза	до 90 дней
33.	Монголия	без виз	без виз	без виз	до 90 суток
34.	Турецкая Республика	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
35.	Аргентинская Республика	без виз	без виз	без виз	до 30 дней
36.	Республика Индия	без виз	без виз	виза	до 30 дней
37.	Исламская Республика Иран	без виз	без виз	виза	до 30 дней
38.	Китайская Народная Республика	без виз	без виз	виза	до 30 дней
39.	Исламская Республика Пакистан	без виз	без виз	виза	до 30 дней
40.	Республика Филиппины	без виз	без виз	*без визы	до 30 дней *с 21.04.2014 без виз для граждан РК (в одностороннем порядке)
41.	Арабская Республика Египет	без виз	виза	виза	до 30 дней
42.	Республика Южная Корея	без виз	без виз	*без виз	до 90 дней *до 30 дней (нац.паспорт)
43.	Государство Израиль	без виз	без виз	виза	до 90 дней
44.	Социалистическая Республика Вьетнам	без виз	без виз	виза	до 30 дней
45.	Объединенные Арабские Эмираты	без виз	виза	виза	до 90 дней
46.	Иорданское Хашимитское Королевство	без виз	без виз	виза	до 90 дней
47.	Республика Индонезия	без виз	без виз	виза	до 30 дней
48.	Республика Куба	без виз	без виз	виза	до 30 дней
49.	Федеративная Республика Бразилия	без виз	без виз	без виз до 30 дней в течении года	до 90 дней
50.	Литовская Республика	без виз	виза	виза	до 90 дней в течении 6 месяцев

51.	Специальный Административный Район Гонконг КНР	без виз	без виз	без виз	до 14 дней
52.	Республика Латвия	без виз	виза	виза	до 90 дней
53.	Республика Норвегия	без виз	виза	виза	до 90 дней
54.	Республика Черногория	без виз	без виз	виза	до 90 дней
55.	Республика Мексика	без виз	без виз	виза	до 90 дней
56.	Республика Чили	без виз	без виз	виза	до 90 дней
57.	Республика Эквадор	без виз	без виз	без виз	до 30 дней в течении 180 дней
58.	Республика Катар	без виз	виза	виза	до 30 дней
59.	ООН	–	–	–	до 30 дней в течение 180 дней

2. Безвизовый режим

В одностороннем порядке граждане 45 государств освобождены от визовых требований, если период их пребывания не превышает 30 дней при каждом въезде:

Австралия	Кипр	Сингапур
Австрия	Латвия	Словакия
Бельгия	Литва	Словения
Болгария	Люксембург	США
Великобритания	Малайзия	Турция
Венгрия	Мальта	Финляндия
Германия	Мексика	Франция
Греция	Монако	Хорватия
Дания	Нидерланды	Чехия
Израиль	Новая Зеландия	Чили
Ирландия	Норвегия	Швейцария
Исландия	ОАЭ	Швеция
Испания	Польша	Эстония
Италия	Португалия	Южная Корея
Канада	Румыния	Япония

3. Оформление виз

Список документов, необходимых для выдачи виз РК:

- визовая анкета на получение визы с цветной, либо черно-белой фотографией размером 3,5 x 4,5 сантиметров;
- номер, дата приглашения, зарегистрированного в МВД РК или МИД РК (номер и дату выдачи приглашения получателю визы сообщает приглашающая сторона), или ходатайство получателя категории виз;
- документ, удостоверяющий личность, в том числе действительный дипломатический, служебный, заграничный паспорт иностранного государства;

- оригинал платежных документов, подтверждающих уплату консульского сбора или государственной пошлины;
- дополнительные документы, необходимые для получения визы в зависимости от категории.

Получение инвесторской визы категорий «А5»

Выдается руководителям и/или заместителям руководителя и/или руководителям структурных подразделений юридических лиц, осуществляющих инвестиционную деятельность на территории Республики Казахстан, а также членам их семей.

Срок действия инвесторской визы:

Однократная	до 90 суток на весь период действия визы
Многократная	до 3 лет на весь период действия визы

Деловые визы «В1», «В2», «В3» выдаются участникам конференций, симпозиумов, форумов, выставок, концертов, культурных, научных, спортивных и других мероприятий; участникам совещаний, организаций круглых столов, выставок, собраний экспертов; сопровождающим гуманитарную помощь; лицам, прибывающим с целью чтения лекций и ведения занятий в учебных заведениях; участникам программ молодежных, студенческих и школьных обменов, за исключением обучения в образовательных учреждениях Республики Казахстан, лицам, прибывающим с целью монтажа, ремонта и технического обслуживания оборудования; лицам, прибывающим с целью оказания консультационных или аудиторских услуг; лицам, прибывающим для проведения переговоров, заключения контрактов; учредителям или совету директоров.

Деловые визы выдаются на однократный и многократный въезд и выезд.

Срок действия деловой визы:

Однократная «В1», «В2», «В3»	до 90 суток
Многократная «В1» и «В3»	до 1 года
Многократная «В2»	до 180 суток

Виза для осуществления трудовой деятельности «С3», «С4», «С5», «С6»

Выдается лицам, следующим либо находящимся в РК с целью осуществления трудовой деятельности, а также членам их семей, лицам, следующим в Республику Казахстан либо находящимся в РК, для самостоятельного трудоустройства по профессиям, востребованным в приоритетных отраслях экономики, бизнес-иммигрантам, сезонным иностранным работникам.

Срок действия трудовой визы:

Однократная	до 90 суток
Многократная	многократные С3, С4: до 3 лет
	Многократная С5: до 2 лет; (Этническим казахам – до 3 лет)
	Многократная С6: до 1 года, но не свыше срока действия разрешения

Продление виз

МИД, МВД РК продлевают визы:

- **Инвесторская «А5»** – на основании ходатайства приглашающей стороны и письменного подтверждения уполномоченного органа РК по инвестициям. Продление срока действия визы осуществляется на срок до 3 лет;
- **Деловая «В2»** - на основании ходатайства приглашающей стороны, которая ранее оформила приглашение для получения первичной визы, с указанием цели пребывания в РК. Продление срока действия визы осуществляется на срок до 30 суток;
- **Трудовая «С3»** – на основании ходатайства приглашающей стороны и наличии разрешения трудовому иммигранту в случае необходимости, срок – до 3 лет;
- **Трудовая «С4»** – на основании ходатайства и трудового договора, заключенного с юридическим лицом – резидентом Республики Казахстан по специальности, указанной в справке о соответствии квалификации, срок - до 3 лет;
- **Трудовая «С5»** – на основании письменного обращения местных исполнительных органов, срок - до 2 лет.

ТРУДОУСТРОЙСТВО ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН В КАЗАХСТАНЕ⁹

Работодателям для привлечения иностранной рабочей силы, а также иностранным работникам для трудоустройства необходимо получить разрешение в пределах установленной квоты*, распределенной между областями, г. Нур-Султан, Алматы, Шымкент.

**Квота – предельно допустимое количество иностранной рабочей силы, разрешенное к привлечению работодателем для осуществления трудовой деятельности на территории Республики Казахстан.*

Нормы законодательства о квотировании иностранной рабочей силы и выдаче разрешений работодателям на привлечение иностранной рабочей силы не распространяются на:

- 1) постоянно проживающих в РК;
- 2) работающих в государственных органах с подтвержденными документами в порядке, установленном Правительством Республики Казахстан;
- 3) работающих первыми руководителями филиалов или представительств иностранных юридических лиц;
- 4) предусмотренных определяемым Правительством Республики Казахстан перечнем лиц, для которых не требуются разрешения местных исполнительных органов на привлечение иностранной рабочей силы для осуществления трудовой деятельности;
- 5) работающих в международном технологическом парке "Астана Хаб" или у участников международного технологического парка "Астана Хаб" на должностях руководителей и специалистов с высшим образованием;
- 6) прибывших для самостоятельного трудоустройства по профессиям, востребованным в приоритетных отраслях экономики;
- 7) работающих в юридических лицах, являющихся участниками СЭЗ, с проектами стоимостью свыше 1 млн. МРП, а также в организациях, привлекаемых указанными участниками СЭЗ в качестве генерального

подрядчика, субподрядчика или исполнителя услуг в период выполнения строительно-монтажных работ на территории СЭЗ и до истечения одного года после ввода объекта в эксплуатацию;

- 8) работающих в автономных организациях образования, их организациях, а также в "Назарбаев Фонде" на должностях руководителей и специалистов с высшим образованием;
- 9) работающих в организациях РК, заключивших инвестиционные контракты на реализацию инвестиционного приоритетного проекта, а также работающих в организациях, привлекаемых указанными юридическими лицами в качестве генерального подрядчика, подрячика, субподрядчика или исполнителя услуг, в сфере архитектурной, градостроительной и строительной деятельности, на срок до истечения одного года после ввода объекта в эксплуатацию в качестве руководителей и специалистов с высшим образованием, а также в качестве квалифицированных рабочих согласно перечню профессий и численности, определяемых в инвестиционных контрактах на реализацию инвестиционного приоритетного проекта.

Уполномоченный орган по вопросам занятости населения на основании предложений заинтересованных государственных либо уполномоченных органов осуществляет перераспределение утвержденной квоты между областями, городами Нур-Султан и Алматы в пределах квоты, установленной Правительством Республики Казахстан.

Иностранная рабочая сила привлекается работодателями для осуществления трудовой деятельности в Республике Казахстан на основании разрешений на привлечение иностранной рабочей силы, выданных местным исполнительным органом соответствующей административно-территориальной единицы.

Прием необходимых документов, а также выдача и (или) продление разрешений работодателям на привлечение иностранной рабочей силы осуществляются местным исполнительным

органом в порядке, определенном уполномоченным органом по вопросам занятости населения, в том числе в электронной форме посредством информационной системы разрешений и уведомлений.

Уровень образования (профессиональная подготовка) и опыт (стаж) практической работы иностранной рабочей силы, привлекаемой работодателями для осуществления трудовой деятельности на территории Республики Казахстан, должны отвечать квалификационным требованиям, предъявляемым к профессиям рабочих и должностям руководителей, специалистов и служащих, в соответствии с профессиональными стандартами, Единым тарифно-квалификационным справочником работ и профессий рабочих и Квалификационным справочником должностей руководителей, специалистов и других служащих, типовыми квалификационными характеристиками должностей руководителей, специалистов и других служащих организаций.

ОТКРЫТИЕ БИЗНЕСА

В соответствии с законодательством РК коммерческая деятельность в Казахстане осуществляется через юридические лица различной организационно-правовой формы.

Согласно статье 42 Гражданского кодекса РК юридическое лицо подлежит государственной регистрации в органах юстиции и считается созданным с момента ее получения.

Для того, чтобы открыть юридическое лицо в Казахстане необходимо:

- выбрать организационно-правовую форму вновь создаваемого юридического лица в зависимости от вида деятельности;
- определить категорию бизнеса создаваемой компании;
- если компания создается путем M&A или покупки части пакета акций в действующем юридическом лице РК – выяснить необходимость получения разрешения антимонопольного ведомства;
- если юридическое лицо будет оказывать финансовые услуги необходимо получить разрешение Национального банка РК.

Формы юридического лица для иностранного бизнеса

Коммерческие юридические лица могут быть созданы только в форме государственного предприятия, хозяйственного товарищества, акционерного общества, производственного кооператива.

Товарищество с ограниченной ответственностью (ТОО)¹⁰

ТОО признается учрежденное одним или несколькими лицами товарищество, уставный капитал которого разделен на доли определенных учредительными документами размеров. Участники ТОО не отвечают по его обязательствам и несут риск убытков, связанных с деятельностью товарищества, в пределах стоимости внесенных ими вкладов за исключением случаев, предусмотренных законодательными актами РК.

Акционерное общество (АО)¹¹

АО признается юридическое лицо, выпускающее акции с целью привлечения средств для осуществления своей деятельности. АО обладает имуществом, обособленным от имущества своих акционеров, и не отвечает по их обязательствам. АО несет ответственность по своим обязательствам в пределах своего имущества.

Акционер не отвечает по его обязательствам и несет риск убытков, связанных с его деятельностью, в пределах стоимости принадлежащих ему акций, за исключением случаев, предусмотренных законодательными актами РК.

Филиалы и представительства¹²

Филиалом является обособленное подразделение юридического лица, расположенное вне места его нахождения и осуществляющее все или часть его функций, в том числе функции представительства. Представительством является обособленное подразделение юридического лица, расположенное вне места его нахождения и осуществляющее защиту, и представительство интересов юридического лица, совершающее от его имени сделки и иные правовые действия, за исключением случаев, предусмотренных законодательными актами РК.

¹⁰ Закон РК «О товариществах с ограниченной и дополнительной ответственностью» от 22 апреля 1998 года № 220-І

¹¹ Закон РК «Об акционерных обществах» от 13 мая 2003 года № 415

¹² Гражданский кодекс РК от 27 декабря 1994 года № 268-ХІІІ

Филиалы и представительства не являются юридическими лицами. Они наделяются имуществом создавшим их юридическим лицом и действуют на основании утвержденных им положений.

Регистрация юридических лиц¹³

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_business/for_businessmen/passport/pass042_mu&lang=ru)

1. Необходимые документы при регистрации субъектов среднего и крупного предпринимательства:

- заявление по установленной форме;
- перечень учредительных и других документов согласно Инструкции по государственной регистрации юридических лиц и учетной регистрации филиалов и представительств.

1.1. Государственная регистрация юридического лица, относящегося к субъекту малого предпринимательства, может быть осуществлена посредством подачи электронного уведомления, которое заполняется на веб-портале "электронного правительства". Уставы (положения) юридических лиц, относящихся к субъектам малого предпринимательства, их филиалов и представительств в процессе государственной регистрации не представляются.

1.2. Для учетной регистрации филиала и представительства в регистрирующий орган подаются:

- соответствующее заявление, подписанное уполномоченным лицом и с печатью юридического лица.
- квитанция или иной документ, подтверждающие уплату в бюджет регистрационного сбора.

1.3. Регистрация юридических лиц с иностранным участием производится в порядке, установленном для регистрации юридических лиц РК. Дополнительно должны быть представлены следующие документы:

- легализованная выписка из торгового реестра или другой легализованный документ, удостоверяющий, что учредитель-иностранное юридическое лицо является юридическим лицом по законодательству иностранного государства, с нотариально засвидетельствованным переводом на казахском и русском языках;
- копия паспорта или другой документ, удостоверяющий личность учредителя иностранца, с нотариально засвидетельствованным переводом на казахский и русский языки.

1.4. Для открытия филиала или представительства иностранного юридического лица необходимо представить следующие документы с нотариально засвидетельствованным переводом на казахский и русский языки:

- документы в порядке, установленном для учетной регистрации филиалов (представительств) юр. лиц РК;
- легализованная выписка из торгового реестра, учредительные документы или другой легализованный документ иностранного юр. лица, подтверждающие, что иностранное юр. лицо, создающее филиал (представительство), является юридическим лицом по законодательству иностранного государства;
- документ, подтверждающий налоговую регистрацию в стране инкорпорации иностранного юридического лица, с указанием номера налоговой регистрации (или его аналога).

Категории бизнеса

При создании компании необходимо предоставить данные о приблизительном среднем годовом доходе и численности персонала компании, включая штат филиалов и представительств. Это позволит определить на какие меры государственной поддержки может рассчитывать компания в зависимости от размера ее бизнеса. В Казахстане существуют следующие категории бизнеса:

¹³ Закон РК от 17 апреля 1995 года № 2198 «О государственной регистрации юридических лиц и учетной регистрации филиалов и представительств»

- Микро-бизнес – до 15 сотрудников / размер дохода – до 30 000 МРП;
- Малый бизнес – до 100 сотрудников / размер дохода – до 300 000 МРП;
- Средний бизнес – 100–250 сотрудников / размер дохода – от 300 000 до 3000 000 МРП;
- Крупный бизнес – свыше 250 сотрудников / размер дохода – свыше 3000 000 МРП.

2. Открытие банковского счета:

Организация, получившая государственную регистрацию, имеет право открыть счет в банке.

Инвесторы вправе открывать в банках на территории РК банковские счета в национальной и (или) иностранной валюте в соответствии с банковским и валютным законодательством РК. Филиалы и представительства вправе работать через зарубежные счета.

ПОЛУЧЕНИЕ ЛИЦЕНЗИЙ И РАЗРЕШЕНИЙ¹⁴

Согласно Закону РК «О разрешениях и уведомлениях» в Казахстане предусмотрен разрешительный или уведомительный порядок осуществления субъектами частного предпринимательства и другими лицами отдельных видов деятельности или действий.

Разрешения I категории – лицензии, которые вводятся в отношении видов (подвидов) деятельности или действий (операций), связанных с высоким уровнем опасности;

Разрешения II категории – все разрешения, не являющиеся лицензиями, которые вводятся в отношении видов (подвидов) деятельности или действий (операций), связанных со средним уровнем опасности;

Уведомления вводятся в отношении видов деятельности или действий, связанных с низким уровнем опасности, но требующих получения государственными органами информации о начале или прекращении таких видов деятельности или действий.

**Уровни опасности деятельности или действий (операций) устанавливаются на основании анализа регуляторного воздействия.*

1. Лицензирование

Сферы лицензирования

Лицензированию подлежат отдельные виды деятельности или действий (операций) в следующих сферах: 1) телерадиовещания; 2) охраны и использования объектов историко-культурного наследия; 3) образования; 4) архитектуры, градостроительства и строительства; 5) углеводородов; 6) промышленности; 7) информатизации и связи; 8) оборота наркотических средств, психотропных веществ, прекурсоров; 9) здравоохранения; 10) использования атомной энергии; 11) обеспечения информационной безопасности; 12) специальных технических средств, предназначенных для проведения оперативно-розыскных мероприятий; 13) оборота вооружения, военной техники и отдельных видов оружия, взрывчатых веществ и изделий с помощью их применением; 14) оборота ядовитых веществ; 15) изготовления государственных символов РК; 16) производства и оборота этилового спирта и алкогольной продукции, производства табачных изделий; 17) товарных бирж; 18) экспорта и импорта; 19) финансовой сфере и деятельности, связанной с концентрацией финансовых ресурсов; 20) использования космического пространства; 21) игорного бизнеса; 22) ветеринарии; 23) сельского хозяйства; 24) транспорта; 25) судебно-экспертной деятельности; 26) обслуживания физических и юридических лиц.

Выдача лицензий

Лицензии выдаются по месту нахождения лицензиара, которым является местный исполнительный орган или территориальный орган центрального государственного органа.

Необходимые документы** для получения лицензии:

- заявление;
- для юридических лиц, осуществляющих деятельность в финансовой сфере и деятельность, связанную с концентрацией финансовых ресурсов, а также деятельность,

¹⁴ Закон РК от 16 мая 2014 г. № 202-V ЗРК «О разрешениях и уведомлениях»

- связанную с оборотом гражданского и служебного оружия и патронов к нему, деятельность, связанную с оборотом наркотических средств, психотропных веществ, прекурсоров, деятельность, связанную с осуществлением охранной деятельности – копия устава (нотариально засвидетельствованная в случае непредставления оригиналов для сверки);
- справка о государственной регистрации (перерегистрации) юридического лица заявителя – для юридического лица;
 - копия документа, удостоверяющего личность – для физического лица;
 - копия документа, подтверждающего уплату лицензионного сбора за право занятия отдельными видами деятельности, за исключением случаев оплаты через платежный шлюз «электронного правительства (www.egov.kz)» (см. раздел «Электронные услуги для бизнеса»);
 - документы, подтверждающие соответствие заявителя квалификационным требованиям в случаях и порядке, установленных законодательством РК.

***Заявитель, являющийся иностранным юридическим лицом, иностранцем или лицом без гражданства, при отсутствии у него документов, предусмотренных подпунктами 2), 3), 4) и 5), представляет другие документы, содержащие аналогичные сведения о заявителе.*

Для получения приложения к действительной лицензии в рамках вида деятельности или действия (операции), на которые имеется лицензия, необходимы следующие документы:

- 1) заявление;
- 2) документы, подтверждающие соответствие заявителя квалификационным требованиям;
- 3) иные документы, представление которых предусмотрено законами РК.

2. Разрешительные процедуры

Разрешительные требования и перечень документов, необходимых для выдачи разрешений II категории, определяются нормативными правовыми актами (далее – НПА). При этом перечень не должен содержать

документы, информация из которых может быть получена из государственных информационных систем и (или) из формы сведений, предъявляемой заявителем в случаях, предусмотренных законодательством РК.

Разрешение второй категории прекращает свое действие в случаях и в порядке, определяемых НПА.

ПРИБРЕТЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА¹⁵

Указом Президента Республики Казахстан от 6 мая 2016 года № 248 «О введении моратория на применение отдельных норм земельного законодательства» до 31.12.2021 г. введен мораторий на:

- применение норм Закона Республики Казахстан от 2 ноября 2015 года «О внесении изменений и дополнений в Земельный кодекс Республики Казахстан»;
- предоставление иностранцам, лицам без гражданства, иностранным юридическим лицам, а также юридическим лицам, в уставном капитале которых доля иностранцев, лиц без гражданства, иностранных юридических лиц составляет более чем пятьдесят процентов, права временного землепользования на условиях аренды земельных участков сельскохозяйственного назначения;
- предоставление права частной собственности на земельные участки сельскохозяйственного назначения, находящиеся в государственной собственности, физическим и юридическим лицам.

Общие понятия

Земля в РК может находиться в государственной и частной собственности.

Право землепользования может быть постоянным или временным, отчуждаемым или неотчуждаемым, приобретаемым возмездно или безвозмездно.

Субъекты права собственности:

- 1) субъект права государственной собственности – РК;

- 2) субъект права частной собственности – граждане и негосударственные юридические лица.

Право собственности на земельный участок возникает путем:

- предоставления права собственности;
- передачи права собственности;
- перехода права собственности в порядке универсального правопреемства (наследование, реорганизация юридического лица).

Субъекты права землепользования:

Землепользователи подразделяются на:

- 1) государственные и негосударственные;
- 2) национальные и иностранные;
- 3) физические и юридические лица;
- 4) постоянные и временные;
- 5) первичные и вторичные.

В частной собственности негосударственных юридических лиц РК могут находиться земельные участки, предоставленные для ведения сельскохозяйственного производства, лесоразведения, под застройку или застроенные производственными и непроизводственными, в том числе жилыми, зданиями (строениями, сооружениями) и их комплексами, включая земли, предназначенные для обслуживания зданий (строений, сооружений) в соответствии с их назначением.

Земельные участки сельскохозяйственного назначения, находящиеся в государственной собственности, могут предоставляться гражданам и юридическим лицам без иностранного участия на праве землепользования.

На праве постоянного землепользования предоставляются земельные участки следующим государственным землепользователям:

- 1) юридическим лицам, осуществляющим сельскохозяйственное и лесохозяйственное производство, а также для научно-исследовательских, опытных и учебных целей;
- 2) юридическим лицам, осуществляющим землепользование на землях особо

охраняемых природных территорий;

- 3) в иных случаях, предусмотренных законодательными актами РК.

Право временного возмездного (краткосрочного и долгосрочного) землепользования (аренды) земельным участком может предоставляться гражданам, негосударственным юридическим лицам, а также международным организациям. Негосударственным юридическим лицам РК право аренды для ведения сельскохозяйственного производства предоставляется сроком до 49 лет.

1. Предоставление земли иностранным гражданам

Иностранцы, лица без гражданства, а также иностранные юридические лица пользуются правами и несут обязанности в земельных правоотношениях наравне с гражданами и юридическими лицами РК.

2. Предоставление земельных участков в собственность или землепользование, находящихся в государственной собственности

Орган, предоставляющий земельные участки:

- местные исполнительные органы областей, городов республиканского значения, столицы, районов, городов областного значения, акиматы городов районного значения, поселков, сел, сельских округов (далее – местные исполнительные органы).

Порядок предоставления*:

**За исключением земель, выставляемых на торги (конкурсы, аукционы) и следующих случаев: предоставление земельных участков для строительства объектов и строительства объекта в черте населенного пункта, а также участков, не связанных со строительством.*

- 1) принятие к рассмотрению заявления о предоставлении соответствующего права на земельный участок;
- 2) определение возможности использования испрашиваемого земельного участка по заявленному целевому назначению в соответствии с территориальным зонированием;

- 3) предварительный выбор земельного участка (при испрашивании земельного участка для строительства объектов, за исключением строительства объектов в черте населенного пункта);
- 4) подготовка заключения земельной комиссией;
- 5) разработка и утверждение землеустроительного проекта;
- 6) принятие решения местным исполнительным органом области, города республиканского значения, столицы, района, города областного значения, акимом города районного значения, поселка, села, сельского округа о предоставлении права на земельный участок;
- 7) заключение договора купли-продажи или временного (краткосрочного, долгосрочного) возмездного (безвозмездного) землепользования;
- 8) установление границ земельного участка на местности;
- 9) изготовление и выдача идентификационного документа на земельный участок, за исключением земельного участка, предназначенного для строительства объектов в черте населенного пункта.

Идентификационными документами на земельный участок, выдаваемыми Государственной корпорацией, ведущей государственный земельный кадастр, являются:

- при частной собственности на земельный участок – **акт на право частной собственности на земельный участок**;
- при постоянном землепользовании – **акт на право постоянного землепользования**;
- при временном возмездном землепользовании (аренде) – **акт на право временного возмездного (долгосрочного, краткосрочного) землепользования (аренды)**;
- при временном безвозмездном землепользовании – **акт на право временного безвозмездного землепользования**.

3. Приобретение права на земельные участки, находящиеся в государственной собственности, на торгах (конкурсах, аукционах)

Предоставление земельных участков или права аренды земельных участков, находящихся в государственной собственности и не предоставленных в землепользование, осуществляется на торгах (конкурсах, аукционах), за исключением случаев, когда земельный участок или право аренды земельного участка предоставляется:

- 1) для реализации инвестиционных проектов;
- 2) иностранным государствам и международным организациям в соответствии с международными договорами;
- 3) государственным землепользователям РК;
- 4) лицам, выигравшим конкурсы (тендеры) по строительству объектов, проводимые государственными органами, и когда такое строительство требует предоставления земельного участка непосредственно указанным лицам;
- 5) физическим и юридическим лицам для эксплуатации и содержания зданий, принадлежащих им на праве собственности и (или) иных вещных прав, в том числе для расширения и реконструкции зданий на прилегающей территории в соответствии с архитектурно-градостроительной и (или) строительной документацией;
- 6) участникам кондоминиума для эксплуатации и содержания объекта кондоминиума;
- 7) для использования пастбищных и сенокосных угодий в целях удовлетворения нужд населения по содержанию их личного подворья, а также огородничества;
- 8) для целей недропользования на основании лицензии или контракта на недропользование;
- 9) в качестве государственных натуральных грантов на основании инвестиционного контракта;
- 10) участнику СЭЗ или ИЗ республиканского или регионального значения, управляющей компании СЭЗ или ИЗ в соответствии с законодательством РК о специальных экономических и промышленных зонах;
- 10-1) из состава земель водного фонда, занятых территориальными водами, для строительства искусственных сооружений;
- 11) для нужд железнодорожного, автомобильного, морского и внутреннего водного, воздушного, трубопроводного транспорта, для нужд связи и энергетики,

- а также для строительства иных объектов, имеющих государственное значение;
- 12) под объекты общего пользования, предназначенные для удовлетворения нужд населения (водопроводы, теплотрассы, очистные сооружения и другие инженерно-коммуникационные сети и системы), а также под объекты специального назначения в соответствии с Земельным кодексом РК;
 - 13) для установления зон с особыми условиями пользования землей;
 - 14) для ведения личного подсобного хозяйства, садоводства, индивидуального жилищного и дачного строительства;
 - 14-1) для частного лесоразведения;
 - 15) для строительства объектов, предусмотренных документами Системы государственного планирования РК, инвестиционных проектов, обеспечивающих государственные интересы и достижение общественно значимых целей;
 - 16) научным центрам с международным участием и отечественным промышленным предприятиям;
 - 17) частным партнерам для реализации проектов государственно-частного партнерства либо концессионерам для реализации концессионных проектов;
 - 18) социально-предпринимательским корпорациям для реализации инвестиционных и инновационных проектов;
 - 19) субъектам индустриально-инновационной деятельности для реализации индустриально-инновационных проектов;
 - 20) участникам хозяйственного товарищества или производственного кооператива при выходе из состава участников в соответствии с пунктом 3 статьи 101 Земельного Кодекса РК;
 - 21) переселенцам в регионах, определенных Правительством Республики Казахстан, для строительства объектов в черте населенных пунктов, за исключением городов областного значения.

Земельные участки сельскохозяйственного назначения, по которым истекает срок временного землепользования, выставляются на торги (конкурсы, аукционы) только в случае отказа временного землепользователя от заключения договора о временном землепользовании на новый срок.

ЗАЩИТА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Объекты интеллектуальной собственности:

- 1) Результаты интеллектуальной творческой деятельности:
 - произведения науки, литературы и искусства;
 - исполнения, постановки, фонограммы и передачи организаций эфирного и кабельного вещания;
 - изобретения, полезные модели, промышленные образцы;
 - селекционные достижения;
 - топологии интегральных микросхем;
 - нераскрытая информация, в том числе секреты производства (ноу-хау);
 - другие результаты интеллектуальной творческой деятельности в случаях, предусмотренных Гражданским Кодексом или иными НПА.
- 2) Средства индивидуализации участников гражданского оборота, товаров, работ и услуг:
 - фирменные наименования;
 - товарные знаки (знаки обслуживания);
 - наименования мест происхождения (указания происхождения) товаров;
 - другие средства индивидуализации участников гражданского оборота, товаров и услуг в случаях, предусмотренных Кодексом и законодательными актами (логотип, слоган).

Авторское право¹⁶

Распространяется на обнародованные и необнародованные произведения, существующие в какой-либо объективной форме:

- 1) письменной (рукопись, машинопись, нотная запись и т.п.);
- 2) устной (публичное произнесение, публичное исполнение и т.п.);
- 3) звуко– или видеозаписи (механической, цифровой, магнитной, оптической и т.п.);
- 4) изображения (рисунок, эскиз, картина, план, чертеж, кино, теле-, видео– или фотокадр и т.п.);
- 5) объемно-пространственной (скульптура, модель, макет, сооружение и т.п.);
- 6) иных формах.

¹⁶ Закон РК от 10 июня 1996 г. № 6 «Об авторском праве и смежных правах»

Срок действия авторского права – в течение всей жизни автора и 70-ти лет после его смерти.

2. Получение патента для защиты промышленной собственности

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=ru)

2.1. Права на изобретение, полезную модель и промышленный образец охраняются патентом.

Изобретением, которому предоставляется правовая охрана, признается техническое решение, являющееся новым, имеющее изобретательский уровень и промышленно применимое.

Полезной моделью, которой предоставляется правовая охрана, признается техническое решение, являющееся новым и промышленно применимым.

2.2. Промышленным образцом, которому предоставляется правовая охрана, признается художественно-конструкторское решение изделия, определяющее его внешний вид и являющееся новым, оригинальным.

Патент действует с даты подачи заявки в экспертную организацию и сохраняет силу при условии соблюдения требований, установленных законами Республики Казахстан:

- 1) патент на изобретение – в течение двадцати лет. Продление не более чем на 5 лет.
- 2) патент на полезную модель – в течение пяти лет. Срок действия патента может быть продлен экспертной организацией по ходатайству патентообладателя, но не более чем на три года;
- 3) патент на промышленный образец – в течение пятнадцати лет. Срок действия патента может быть продлен экспертной организацией по ходатайству патентообладателя, но не более чем на пять лет.

2.3. Селекционные достижения¹⁷

Новый сорт растения, новая порода животного, являющиеся результатом творческой деятельности человека, на которые выдан патент.

Срок действия патента на сорта растений

составляет 25 лет, породы животных - 30 лет, на сорта винограда, древесных декоративных, плодовых и лесных культур, в том числе их подвоев, составляет - 35 лет с даты подачи заявки в экспертную организацию.

Срок действия патента может продлеваться по ходатайству патентообладателя с учетом произведенной оплаты за каждый год продления, но не более чем на десять лет.

3. Товарные знаки, знаки обслуживания и наименования мест происхождения товаров¹⁸

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=ru)

3.1. В качестве товарного знака могут быть зарегистрированы изобразительные, словесные, буквенные, цифровые, объемные и иные обозначения или их комбинации, позволяющие различать товары и услуги одних лиц от однородных товаров или услуг других лиц.

3.2. В качестве наименования места происхождения товара могут быть зарегистрированы современное или историческое, официальное или неофициальное, полное или сокращенное наименование страны, региона, населенного пункта, местности или другого географического объекта, а также обозначение, производное от такого наименования, и их сочетания с видовым наименованием товара.

Срок действия регистрации:

Регистрация товарного знака действует в течение десяти лет с даты подачи заявки. Срок действия регистрации товарного знака продлевается каждый раз на десять лет по ходатайству владельца, поданному в течение последнего года ее действия.

Право пользования наименованием места происхождения товара действует в течение десяти лет с даты подачи заявки в экспертную организацию. Срок действия права пользования наименованием места происхождения товара продлевается каждый раз на десять лет по ходатайству владельца, поданному в течение последнего года его действия, при условии

¹⁷ Закон РК от 13 июля 1999 года № 422-І «Об охране селекционных достижений»

¹⁸ Закон РК от 26 июля 1999 года № 456 «О товарных знаках, знаках обслуживания и наименованиях мест происхождения товаров»

сохранения особых свойств товара, в отношении которого зарегистрировано наименование места происхождения товара.

Получение патента, свидетельства о регистрации¹⁹

Организация, которая проводит экспертизу заявок на выдачу патента на изобретение, полезную модель, промышленный образец, селекционное достижение; заявок на государственную регистрацию товарного знака, знака обслуживания, наименования места происхождения товара и на предоставление исключительного права на него и по их результатам подготавливает экспертные заключения – Национальный институт интеллектуальной собственности МЮ РК.

НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ²⁰

(<http://www.kgd.gov.kz/ru>)

1. Корпоративный подоходный налог (КПН)

Плательщиками КПН являются юридические лица – резиденты РК, за исключением государственных учреждений, а также юридические лица-нерезиденты, осуществляющие деятельность в РК через постоянное учреждение или получающие доходы из источников в РК.

Объекты налогообложения КПН:

- 1) налогооблагаемый доход;
- 2) доход, облагаемый у источника выплаты;
- 3) чистый доход юридического лица-нерезидента, осуществляющего деятельность в РК через постоянное учреждение.

2. Индивидуальный подоходный налог (ИПН)

Плательщиками ИПН являются физические лица, имеющие объекты налогообложения в виде облагаемого дохода физического лица у источника выплаты и при самостоятельном налогообложении.

Объектами обложения индивидуальным подоходным налогом являются:

- 1) облагаемый доход физического лица у источника выплаты;
- 2) облагаемый доход физического лица при самостоятельном налогообложении.

Ставки налога

- 1) Доходы налогоплательщика, за исключением доходов, указанных в пункте 2 настоящей статьи, облагаются налогом по ставке 10 процентов.
- 2) Доходы в виде дивидендов, полученные из источников в Республике Казахстан, облагаются по ставке 5 процентов.

3. Налог на добавленную стоимость (НДС)

Плательщиками НДС являются:

- 1) лица, по которым произведена постановка на регистрационный учет по налогу на добавленную стоимость в Республике Казахстан:
 - индивидуальные предприниматели, лица, занимающиеся частной практикой;
 - юридические лица-резиденты, за исключением государственных учреждений и государственных учебных заведений среднего образования;
 - нерезиденты, осуществляющие деятельность в Республике Казахстан через структурные подразделения;
- 2) лица, импортирующие товары на территорию Республики Казахстан в соответствии с таможенным законодательством Евразийского экономического союза и (или) таможенным законодательством Республики Казахстан.

Объектами обложения НДС являются:

- облагаемый оборот;
- облагаемый импорт.

4. Акцизы

Плательщиками акцизов являются физические и юридические лица, которые:

- производят и импортируют подакцизные товары на территории РК;
- осуществляют оптовую, розничную реализацию бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива на территории РК;
- осуществляют реализацию конфискованных, бесхозных, перешедших по праву наследования к государству и безвозмездно

¹⁹ Официальный информационный ресурс национального института интеллектуальной собственности kazpatent.kz

²⁰ Кодекс РК 25 декабря 2017 года № 121-VI «О налогах и других обязательных платежах в бюджет (Налоговый кодекс)»

переданных в собственность государства на территории Республики Казахстан подакцизных товаров, указанных в подпунктах 5) - 7) части первой статьи 462 Налогового Кодекса, и по которым акциз на территории Республики Казахстан ранее не был уплачен в соответствии с законодательством Республики Казахстан РК;

- осуществляют реализацию имущественной массы подакцизных товаров, указанных в статье 462 Налогового Кодекса, и по которым акциз на территории Республики Казахстан ранее не был уплачен в соответствии с законодательством Республики Казахстан;
- осуществляют сборку (комплектацию) подакцизных товаров, предусмотренных подпунктом б) части первой статьи 462 Кодекса.

Перечень подакцизных товаров

- 1) все виды спирта;
- 2) алкогольная продукция;
- 3) табачные изделия (а также изделия с нагреваемым табаком, жидкость для использования в электронных сигаретах);
- 4) бензин (за исключением авиационного), дизельное топливо;
- 5) моторные транспортные средства, предназначенные для перевозки 10 и более человек с объемом двигателя более 3 тыс. см³, за исключением микроавтобусов, автобусов и троллейбусов;
- 6) автомобили легковые и прочие моторные транспортные средства, предназначенные для перевозки людей с объемом двигателя более 3 тыс. см³ (кроме автомобилей, предназначенных для инвалидов);
- 7) моторные транспортные средства на шасси легкового автомобиля с платформой для грузов и кабиной водителя, отделенной от грузового отсека жесткой стационарной перегородкой, с объемом двигателя более 3 тыс. см³ (кроме автомобилей, предназначенных для инвалидов);
- 8) сырая нефть, газовый конденсат;
- 9) спиртосодержащая продукция медицинского назначения, зарегистрированная в качестве лекарственного средства.

Уполномоченный орган в области регулирования торговой деятельности определяет дополнительный перечень импортируемых товаров, которые будут подлежать обложению акцизами по стране происхождения.

5. Рентный налог на экспорт

Плательщиками рентного налога на экспорт являются физические и юридические лица, реализующие на экспорт:

- 1) нефть сырую и нефтепродукты сырые, за исключением объемов экспорта сырой нефти и газового конденсата, добытых:
 - недропользователями в рамках контрактов, указанных в пункте 1 статьи 722 Налогового Кодекса;
 - недропользователями в рамках контрактов на добычу или разведку и добычу углеводородов на континентальном шельфе Республики Казахстан или месторождениях с глубиной верхней точки залежей углеводородов, указанной в горном отводе или в контракте на добычу или разведку и добычу углеводородов при отсутствии горного отвода, не выше 4500 метров и нижней точки залежей углеводородов, указанной в горном отводе или в контракте на добычу или разведку и добычу углеводородов при отсутствии горного отвода, 5000 метров и ниже, являющимися плательщиками альтернативного налога на недропользование.
- 2) уголь.

Объект обложения

Объектом обложения рентным налогом на экспорт является объем нефти сырой и нефтепродуктов сырых, угля, реализуемых на экспорт, за исключением объемов реализуемых на экспорт полезных ископаемых, переданных недропользователем в счет исполнения налогового обязательства в натуральной форме и реализуемых получателем от имени государства или лицом, уполномоченным получателем от имени государства на такую реализацию.

6. Налогообложение недропользователей

Специальные платежи и налоги недропользователей включают:

- подписной бонус;
- платеж по возмещению исторических затрат;
- роялти;
- альтернативный налог на недропользование;
- Долю РК по разделу продукции;
- налог на добычу полезных ископаемых;
- налог на сверхприбыль.

6.1. Подписной бонус

Подписной бонус является разовым фиксированным платежом недропользователя за приобретение права недропользования на контрактной территории, а также при расширении контрактной территории.

6.2. Платеж по возмещению исторических затрат

Платеж по возмещению исторических затрат является фиксированным платежом недропользователя по возмещению суммарных затрат, понесенных государством на геологическое изучение контрактной территории и разведку месторождений до заключения контракта на недропользование.

6.3. Налог на добычу полезных ископаемых

Налог на добычу полезных ископаемых уплачивается недропользователем отдельно по каждому виду добываемых на территории РК минерального сырья, нефти, подземных вод и лечебных грязей.

6.4. Налог на сверхприбыль

Налог на сверхприбыль исчисляется за налоговый период по каждому отдельному контракту на недропользование, по которому недропользователь является плательщиком налога на сверхприбыль в соответствии со статьей 753 Кодекса.

7. Социальный налог

Плательщиками социального налога являются:

- 1) индивидуальные предприниматели;
- 2) частные нотариусы, частные судебные исполнители, адвокаты, профессиональные медиаторы;

- 3) юридические лица-резиденты РК;
- 4) юридические лица - нерезиденты, осуществляющие деятельность в РК через постоянные учреждения;
- 5) юридические лица-нерезиденты, осуществляющие деятельность через структурное подразделение, которое не приводит к образованию постоянного учреждения.

Ставки налога

Если иное не установлено Налоговым Кодексом, социальный налог исчисляется по ставке:

- с 1 января 2018 года - 9,5 процента;
- с 1 января 2025 года - 11 процентов.

8. Земельный налог

Плательщиками земельного налога являются физические и юридические лица, имеющие объекты обложения:

- 1) на праве собственности;
- 2) на праве постоянного землепользования;
- 3) на праве первичного безвозмездного временного землепользования.

Объектом налогообложения является земельный участок (при общей долевой собственности на земельный участок – земельная доля).

9. Налог на имущество юридических лиц и индивидуальных предпринимателей

Плательщиками налога на имущество являются:

- 1) юридические лица, имеющие объект налогообложения на праве собственности, хозяйственного ведения или оперативного управления на территории РК;
- 2) индивидуальные предприниматели, имеющие объект налогообложения на праве собственности на территории РК;
- 3) концессионер, имеющий на праве владения, пользования объект налогообложения, являющийся объектом концессии в соответствии с договором концессии;
- 4) лица, указанные в статье 518 НК.

10. Налогообложение организаций,

реализующей инвестиционный приоритетный проект

Организация, реализующая инвестиционный приоритетный проект по созданию новых производств и (или) по расширению, обновлению действующих производств:

- 1) уменьшает корпоративный подоходный налог, исчисленный в соответствии со статьей 302 Налогового Кодекса, по доходам, полученным от осуществления приоритетных видов деятельности, указанных в инвестиционном контракте на 100%;
- 2) при исчислении земельного налога по земельным участкам, используемым для реализации инвестиционного приоритетного проекта, к соответствующим ставкам земельного налога применяет коэффициент 0;
- 3) по объектам, впервые введенным в эксплуатацию на территории Республики Казахстан, исчисляет налог на имущество по ставке 0 процента к налоговой базе.

11. Освобождение от НДС импорта сырья и (или) материалов

В рамках инвестиционного контракта осуществляется при одновременном соответствии следующим условиям:

- сырье и (или) материалы включены в перечень сырья и (или) материалов, импорт которых освобождается от налога на добавленную стоимость в рамках инвестиционного контракта;
- ввезенные сырье и (или) материалы будут использованы плательщиком налога на добавленную стоимость в пределах срока исковой давности исключительно при осуществлении деятельности в рамках инвестиционного контракта.

Освобождение от налога на добавленную стоимость импорта сырья и (или) материалов в рамках инвестиционного контракта предоставляется юридическим лицам Республики Казахстан на срок в течение пяти последовательных лет, начиная с 1 числа месяца, в котором введены в эксплуатацию

фиксированные активы, предусмотренные в рабочей программе, являющейся приложением к инвестиционному контракту, заключенному в соответствии с законодательством РК в сфере предпринимательства. В случае, если рабочей программой предусматривается ввод двух и более фиксированных активов, исчисление срока освобождения от уплаты НДС импорта сырья и (или) материалов в рамках инвестиционного контракта производится, начиная с 1 числа месяца, в котором введен в эксплуатацию первый фиксированный актив по рабочей программе.

12. Налогообложение организаций, осуществляющих деятельность на территориях СЭЗ

Организация или индивидуальный предприниматель, осуществляющие деятельность на территории СЭЗ, при определении суммы земельного налога, налога на имущество и платы за пользование земельными участками, подлежащей уплате в бюджет, по объектам налогообложения (объектам обложения), расположенным на территории специальной экономической зоны и используемым при осуществлении приоритетных видов деятельности, уменьшают суммы исчисленного налога и (или) платы на 100 процентов.

Организация, осуществляющая деятельность на территории СЭЗ, при определении суммы корпоративного подоходного налога, подлежащей уплате в бюджет, уменьшает сумму исчисленного в соответствии со статьей 302 Налогового Кодекса корпоративного подоходного налога на 100 процентов по доходам, полученным от реализации товаров, работ, услуг, являющихся результатом осуществления приоритетных видов деятельности.

Индивидуальный предприниматель, осуществляющий деятельность на территории специальной экономической зоны, пределы которой полностью или частично совпадают с участками таможенной границы Евразийского экономического союза, при определении суммы индивидуального подоходного налога, подлежащей уплате в бюджет, уменьшает сумму исчисленного индивидуального подоходного

налога на 100 процентов. Положение настоящего пункта распространяется на индивидуальных предпринимателей, осуществляющих деятельность в общеустановленном порядке.

Доходы организации или индивидуального предпринимателя, осуществляющих деятельность на территории специальной экономической зоны, от осуществления иных видов деятельности, не относящихся к приоритетным, подлежат обложению корпоративным подоходным налогом или индивидуальным подоходным налогом в общеустановленном порядке.

Условия получения налоговых льгот:

- регистрация в качестве налогоплательщика на территории СЭЗ;
- регистрация в качестве участника СЭЗ;
- отсутствие за пределами СЭЗ филиалов и иных обособленных структурных подразделений, за исключением представительств;
- осуществление на территории СЭЗ приоритетного вида деятельности, соответствующего целям создания специальной экономической зоны.

ТАМОЖЕННОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО²¹

1. Таможенные платежи и налоги

1.1. К таможенным платежам и налогам относятся:

- 1) ввозная таможенная пошлина;
- 2) вывозная таможенная пошлина;
- 3) НДС, взимаемый при ввозе товаров на территорию Евразийского экономического союза;
- 4) акциз (акцизы), взимаемый (взимаемые) при ввозе товаров на таможенную территорию Евразийского экономического союза;
- 5) таможенные сборы.

1.2. Виды ставок таможенных пошлин:

- 1) адвалорные – установленные в процентах к таможенной стоимости облагаемых товаров;
- 2) специфические – установленные в зависимости от физических характеристик в натуральном выражении (количества, массы, объема или иных характеристик);

- 3) комбинированные – сочетающие виды.

1.3. Таможенные сборы

Таможенные сборы – обязательные платежи, взимаемые за совершение таможенными органами таможенных операций, связанных с выпуском товаров, таможенным сопровождением транспортных средств, а также за совершение иных действий, установленных Таможенным кодексом (далее - ТК).

Виды таможенных сборов:

- таможенные сборы за таможенное декларирование товаров;
- таможенные сборы за таможенное сопровождение;
- плата за предварительное решение.

Ставки таможенных сборов, взимаемые органами государственных доходов²²

- 1) Таможенный сбор за таможенное декларирование товаров – 20 000 тенге за декларацию на товары;
- 2) Таможенный сбор за таможенное сопровождение:

До 50 км	4 000 тенге
50-100 км	6 000 тенге
100-200 км	9 000 тенге
200-400 км	45 000 тенге
400-600 км	76 000 тенге
600-800 км	116 000 тенге
800-1000 км	121 000 тенге
1000-1500 км	199 000 тенге
1500-2000 км	273 000 тенге
2000-2500 км	321 000 тенге

- 3) Таможенный сбор за принятие предварительного решения – 32 000 тенге.

1.4. Льготы по уплате таможенных платежей, налогов и тарифные преференции

В ТК под льготами по уплате таможенных платежей и налогов понимаются льготы по уплате:

- 1) ввозных таможенных пошлин;
- 2) вывозных таможенных пошлин;

²¹ Кодекс РК от 26 декабря 2017 года № 123-VI ЗПК «О таможенном регулировании в Республике Казахстан»

²² Постановление Правительства РК от 5 апреля 2018 года № 171 «Об утверждении ставок таможенных сборов, взимаемых органами государственных доходов»

- 3) налогов;
- 4) таможенных сборов (за таможенное декларирование товаров).

Тарифные преференции предоставляются в соответствии с Договором о Союзе и предусматривают применение режима свободной торговли международными договорами Евразийского экономического союза с третьей стороной.

2. Исчисление таможенных пошлин, налогов

Объектом обложения таможенными пошлинами, налогами являются товары, перемещаемые через таможенную границу Евразийского экономического союза.

Базой для исчисления таможенных пошлин в зависимости от вида товара и применяемых видов ставок являются таможенная стоимость товаров и (или) их физическая характеристика в натуральном выражении (количество, масса, в том числе с учетом первичной упаковки товара, которая неотделима от товара до его потребления и (или) в которой товар представляется для розничной продажи, объем или иная характеристика товара), если иное не установлено настоящим Кодексом.

3. Ввоз/вывоз валюты, ценных бумаг, векселей, чеков²³:

- 1) Ввоз физическим лицом наличных денежных средств и (или) дорожных чеков на таможенную территорию таможенного союза осуществляется без ограничений в следующем порядке:
 - при единовременном ввозе наличных денежных средств и (или) дорожных чеков на общую сумму, равную либо не превышающую в эквиваленте 10 тысяч долларов США, указанные денежные средства и (или) дорожные чеки не подлежат таможенному декларированию в письменной форме;
 - при единовременном ввозе наличных денежных средств и (или) дорожных чеков на общую сумму, превышающую в эквиваленте \$10 тыс., указанные денежные средства и (или) дорожные чеки подлежат таможенному декларированию в письменной форме

путём подачи пассажирской таможенной декларации на всю сумму ввозимых или вывозимых ценностей.

- 2) Вывоз физическим лицом наличных денежных средств и (или) дорожных чеков с таможенной территории таможенного союза осуществляется без ограничений в следующем порядке:
 - при единовременном вывозе наличных денежных средств и (или) дорожных чеков на общую сумму, равную либо не превышающую в эквиваленте 10 тысяч долларов США, указанные денежные средства и (или) дорожные чеки не подлежат таможенному декларированию в письменной форме;
 - при единовременном вывозе наличных денежных средств и (или) дорожных чеков на общую сумму, превышающую в эквиваленте 10 тысяч долларов США, указанные денежные средства и (или) дорожные чеки подлежат таможенному декларированию в письменной форме путем подачи пассажирской таможенной декларации на всю сумму вывозимых наличных денежных средств и (или) дорожных чеков.

Более подробная информация расположена на сайтах:

www.keden.kz – Комитет таможенного контроля МФ РК;

www.customs.kz – Таможенный информационный портал;

www.eaeunion.org – ЕАЭС;

eec.eaeunion.org – Евразийский экономическая комиссия.

4. Таможенные льготы для участников СЭЗ²⁴

Территория СЭЗ является частью таможенной территории таможенного союза.

Товары, ввезенные на территорию СЭЗ, на которой применяется таможенная процедура свободной таможенной зоны, и помещенные под таможенную процедуру свободной таможенной зоны, рассматриваются как находящиеся вне таможенной территории таможенного союза для целей применения таможенных пошлин, налогов, а также мер нетарифного регулирования.

²³ Решение Межгосударственного Совета Евразийского экономического сообщества от 5 июля 2010 года № 51 «О Договоре о порядке перемещения физическими лицами наличных денежных средств и (или) денежных инструментов через таможенную границу таможенного союза»

²⁴ Закон Республики Казахстан от 30 июня 2010 года № 312-IV «О ратификации Соглашения по вопросам свободных (специальных, особых) экономических зон на таможенной территории таможенного союза и таможенной процедуры свободной таможенной зоны»

БАНКОВСКАЯ СИСТЕМА²⁵

Казахстан имеет двухуровневую банковскую систему.

Национальный Банк РК является центральным банком государства и представляет собой верхний (первый) уровень банковской системы.

Все иные банки представляют собой нижний (второй) уровень банковской системы за исключением Банка Развития Казахстана, имеющего особый правовой статус.

1. Национальный банк РК (НБ РК)

Деятельность НБ РК

НБ РК является государственным органом, представляющий интересы Казахстана в отношениях с центральными банками и банками других стран, в международных банках и иных финансово-кредитных организациях.

2. Банки второго уровня²⁶

К основной деятельности банков второго уровня относится привлечение вкладов и предоставление ссуд физическим и юридическим лицам.

Структура банковского сектора Казахстана

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Количество банков второго уровня, в т. ч.:	38	38	33	32	28	27
банки со 100% участием государства в уставном капитале	1	1	1	1	1	1
банки второго уровня с иностранным участием	17	16	15	13	14	14
дочерние банки второго уровня	14	14	11	11	12	12
<i>*по состоянию на 01.01.2020</i>						
Динамика макроэкономических показателей банковского сектора						
Показатели БВУ, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Активы к ВВП	45,1	47,2	55,2	50,1	43,3	39,6
Ссудный портфель к ВВП	38,9	36,7	33,5	28,1	23,6	21,8
Вклады клиентов к ВВП	28,7	29,4	36,7	34,5	29,3	26,6
<i>*по состоянию на 01.01.2020</i>						
Динамика концентрации банковского сектора Казахстан						
Доля пяти крупнейших банков, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
в активах банковского сектора	55,4	52,4	59,2	57,5	62,4	63
в совокупном ссудном портфеле	62,1	58,9	63,4	56,6	61,8	60,8
в совокупных вкладах клиентов	54,4	51,0	60,6	60,5	64,1	65,8
Активы и ссудный портфель ведущих БВУ Казахстана, млрд тенге						
Активы БВУ	18 239	23 780,3	25 556,8	24 157,9	25 241,0	26 814,0
Ссудный портфель	14 185	15 553,7	15 510,8	13 590,5	13 762,7	14 742,0
Займы юридическим лицам	7 017	7 307,2	6 553,5	4 195,1	3 928,0	4105,3
Займы физическим лицам	3 708	3 872,9	3 766,6	4 259,1	4 993,4	6329,5
Потребительские займы	2 640	2 622,7	2 547,5	2 955,9	3 508,8	4366,5
Займы МСБ	2 342	4 242,2	5 002,0	4 664,5	4 567,1	3961,8

²⁵ Закон РК от 31 августа 1995 г. № 2444 «О банках и банковской деятельности в Республике Казахстан»

²⁶ Официальный информационный ресурс Национального Банка РК www.nationalbank.kz

3. Банк Развития Казахстана (БРК)²⁷

БРК является акционерным обществом, контрольный пакет акций которого принадлежит НУХ «Байтерек» и ориентированным на развитие несырьевого сектора экономики.

Основные задачи БРК:

- 1) финансирование инвестиционных проектов посредством осуществления операций, предусмотренных статьей 7 Закона РК «О Банке Развития Казахстана» (включая целевые кредиты банкам, кредитные линии), на среднесрочной и долгосрочной основе, приобретения БРК облигаций, средства от размещения которых направляются эмитентом на реализацию инвестиционных проектов, а также промежуточное финансирование для обеспечения подготовки и реализации инвестиционных проектов;
- 2) финансирование экспортных операций;
- 3) предоставление мезонинного финансирования, проектное финансирование, предоставление синдицированного займа, финансирование текущей деятельности заемщиков в рамках реализации проектов, финансируемых БРК;
- 4) стимулирование кредитования экономики РК путем выдачи гарантийных обязательств по займам, предоставляемым другими кредитными институтами, а также софинансирования и межбанковского кредитования, выдачи кредитов организациям-лизингодателям, а также организациям, осуществляющим отдельные виды банковских операций;
- 5) совершенствование механизмов финансирования проектов;
- 6) иные задачи в соответствии с законами РК.

ЭЛЕКТРОННЫЕ УСЛУГИ ДЛЯ БИЗНЕСА

Каждому гражданину и любой компании в Республике Казахстан доступно своевременное предоставление государственных услуг «Электронного правительства» с использованием информационно-коммуникационных технологий.

1. «Электронное правительство» www.egov.kz
 - позволяет бизнесу получить автоматизированную услугу по государственной регистрации юридического лица, учетной регистрации филиалов и представительств, ликвидации бизнеса, а также получить сведения о юридических лицах и информацию в поддержку бизнеса. Для некоторых видов услуг, таких как регистрация, получение справки о зарегистрированном юридическом лице, регистрации прекращения деятельности юридического лица и многих других, необходимо наличие электронной цифровой подписи.
2. «Электронные государственные закупки» www.goszakup.gov.kz
 - позволяет осуществлять участие в государственных закупках в качестве заказчика, организатора и поставщика онлайн.
3. «Е-лицензирование» www.elicense.kz
 - позволяет получить онлайн лицензии, в том числе их дубликаты, и разрешения по различным видам деятельности. Помимо этого, портал предоставляет полную базу всех когда-либо полученных в Казахстане лицензий.
4. «Е-нотариат» www.enis.kz
 - программно-аппаратный комплекс, созданный для обеспечения эффективной работы нотариусов и их взаимодействие с республиканской и территориальными нотариальными палатами, с Министерством юстиции Республики Казахстан, а также обеспечение населения качественными, правовыми нотариальными услугами.
5. «Е-рп» www.epay.gov.kz
 - Платежный шлюз электронного правительства – автоматизированная система безналичной оплаты в режиме online за услуги, оказываемые в рамках «электронного правительства» за счет средств населения и юридических лиц, размещенных на счетах в банках второго уровня.

Электронная цифровая подпись (далее – ЭЦП)

ЭЦП позволяет получить государственные и прочие виды услуг в электронной форме (online), являясь электронным аналогом ручной подписи.

ЭЦП можно получить, подав онлайн-заявку на портале Электронного правительства «Egov» (www.egov.kz), в разделе «Получение ЭЦП для физических и юридических лиц» (<http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/getecp&lang=ru>), и сохранить ее на компьютер. В этом случае необходимо обратиться в Центр обслуживания населения для подтверждения поданной заявки.

МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ БИЗНЕСА

Помимо инвестиционных преференций и льгот в рамках СЭЗ и ИЗ, в Казахстане выстроена всесторонняя система по поддержке бизнеса.

ПРОГРАММА «ДОРОЖНАЯ КАРТА БИЗНЕСА 2025»²⁸

<http://www.damu.kz/ru>

Государственная программа поддержки малого и среднего бизнеса

Реализация Программы осуществляется по четырем направлениям²⁹:

1. Поддержка новых бизнес-инициатив предпринимателей моногородов, малых городов и сельских населенных пунктов

Первое направление Программы предусматривает оказание предпринимателям следующих мер финансовой поддержки:

1. Субсидирование части ставки вознаграждения по кредитам/договорам финансового лизинга банков/банка развития/лизинговых компаний;
2. Субсидирование части наценки на товар и части арендного платежа, составляющих доход исламских банков;
3. Частичное гарантирование по кредитам банков/банка развития.

Условия субсидирования проектов в моногородах, малых городах и сельских населенных пунктах:

- 1) Субсидирование осуществляется только по кредитам/договорам финансового лизинга с номинальной ставкой вознаграждения, не превышающей базовую ставку вознаграждения, установленную Национальным Банком РК и увеличенную на 5 (пять) процентных пунктов, из которых 50 % от номинальной ставки будет субсидироваться государством, а разница оплачивается предпринимателем.
- 2) Субсидирование ставки вознаграждения осуществляется по новым кредитам/договорам финансового лизинга, выдаваемым для реализации новых эффективных инвестиционных проектов, а также проектов, направленных на модернизацию, расширение производства и комплексную предпринимательскую лицензию (франчайзинг).
- 3) Кредиты в размере до 180,0 млн тенге, 100% которых направлены на ПОС – субсидируются, при наличии гарантии Фонда «Даму».
- 4) Максимальная сумма кредита/лизинга – не более 750,0 млн тенге.
- 5) По кредитам до 180,0 млн тенге собственное участие в размере 10% от стоимости проекта – не требуется.
- 6) Срок субсидирования по кредитам/договорам финансового лизинга, направленным на инвестиции, составляет 5 (пять) лет без права пролонгации срока субсидирования. Срок субсидирования кредитов, направленных на пополнение оборотных средств, составляет 3 (три) года без права пролонгации срока субсидирования. По проектам, одобренным до 27 января 2018 года, со сроком субсидирования три года возможна пролонгация на дополнительные два года на условиях, действующих на дату одобрения пролонгации финансовым агентством.
- 7) Требование по сроку выдачи рефинансируемого кредита/лизинга – до 4 лет.

²⁸ Постановление Правительства Республики Казахстан от 24 декабря 2019 года № 968 «Об утверждении Государственной программы поддержки и развития бизнеса «Дорожная карта бизнеса-2025»

²⁹ Постановление Правительства Республики Казахстан от 31 декабря 2019 года № 1060 «О некоторых мерах государственной поддержки частного предпринимательства»

Особые условия:

- поддержка осуществляется без отраслевых ограничений;
- по одобренным проектам банк/банк развития/лизинговая компания возмещает предпринимателю комиссии, сборы и/или иные платежи, удержанные в период с начала текущего года до даты принятия решения финансовым агентством в течение 3 (трех) месяцев с даты получения от финансового агентства подписанного договора.

Механизм предоставления субсидий

1. Предприниматель обращается в банк/лизинговую компанию с заявкой на предоставление финансирования.
2. Банк/банк развития/лизинговая компания проводят оценку финансово-экономической эффективности проекта и, в случае положительного решения о предоставлении кредита/лизинга, в течение трех рабочих дней направляют письменный ответ предпринимателю с уведомлением финансового агентства.
3. Предприниматель с положительным решением банка/банка развития/лизинговой компании, заявлением-анкетой и пакетом документов обращается в финансовое агентство.
4. Решение о субсидировании принимает уполномоченный орган финансового агентства в течение 5 рабочих дней с даты поступления пакета документов и необходимой информации.
5. Финансовое агентство в течение 1 (одного) рабочего дня после принятия решения уполномоченным органом финансового агентства направляет копию протокола банку/банку развития/лизинговой компании и предпринимателю. Срок действия положительного решения уполномоченного органа финансового агентства составляет 6 месяцев с даты принятия уполномоченным органом финансового агентства.
6. Банк/лизинговая компания, предприниматель и Финансовое агентство заключают трехсторонний договор субсидирования банковского займа/ финансового лизинга.

Условия субсидирования в рамках Механизма

Субсидированию подлежат новые и действующие кредиты, выданные (выдаваемые) банками на инвестиции и на пополнение оборотных средств (в том числе на возобновляемой основе), в рамках перечня товаров (услуг) по проектам:

- по переработке в агропромышленном комплексе;
- по производству в агропромышленном комплексе;
- по обрабатывающей промышленности и услугам.

Допускается субсидирование кредита на пополнение оборотных средств, по которому размер оборотных средств не должен превышать 50 % от суммы кредита в рамках одного проекта заемщика.

По кредитованию проектов в обрабатывающей промышленности и услуг, а также производству и переработке в агропромышленном комплексе на сумму свыше 10 миллиардов тенге необходимо положительное заключение соответствующего отраслевого центрального уполномоченного органа.

Субъектом частного предпринимательства до получения указанного заключения в банк представляются следующие документы:

- утвержденный заявителем паспорт проекта;
- утвержденный заявителем бизнес-план проекта;
- утвержденный заявителем план-график реализации проекта.

Субсидирование осуществляется по кредитам с номинальной ставкой вознаграждения, не превышающей 15 % годовых, из которых 6 % оплачиваются субъектом частного предпринимательства, а разница субсидируется государством. Кредит выдается субъекту частного предпринимательства в национальной валюте.

Срок субсидирования по кредитам, направленным на инвестиции, составляет не более 10 лет без права пролонгации срока субсидирования.

Срок субсидирования кредитов, направленных на пополнение оборотных средств, составляет не более 3 лет без права пролонгации срока субсидирования. В случае, если по одному

проекту заключается несколько договоров субсидирования, то общий срок субсидирования устанавливается со дня подписания финансовым агентством первого договора субсидирования.

2. Отраслевая поддержка предпринимателей в приоритетных секторах экономики

Второе направление Программы предусматривает оказание предпринимателям следующих мер финансовой поддержки:

- 1) субсидирование ставки вознаграждения по кредитам/договорам финансового лизинга банков/банка развития/лизинговых компаний;
- 2) субсидирование части наценки на товар и части арендного платежа, составляющих доход исламских банков;
- 3) субсидирование ставки вознаграждения по кредитам, выданным в рамках обеспечения долгосрочной тенговой ликвидности для решения задачи доступного кредитования в обрабатывающей промышленности и услуг, а также по переработке в агропромышленном комплексе;
- 4) субсидирование ставки купонного вознаграждения по облигациям, выпущенным субъектами предпринимательства;
- 5) частичное гарантирование по кредитам банков/банка развития;
- 6) частичное гарантирование по кредитам, выдаваемым банками в рамках обеспечения долгосрочной тенговой ликвидности для решения задачи доступного кредитования в обрабатывающей промышленности и услуг, а также по переработке в агропромышленном комплексе;
- 7) предоставление государственных грантов;
- 8) развитие производственной (индустриальной) инфраструктуры;
- 9) создание индустриальных зон;

Условия субсидирования проектов в приоритетных секторах экономики

- 1) Субсидирование части ставки вознаграждения осуществляется по новым кредитам/договорам финансового лизинга, выдаваемым для реализации новых

эффективных инвестиционных проектов, а также проектов, направленных на модернизацию, расширение производства и франчайзинг.

- 2) В приоритетных секторах экономики в рамках Программы субсидирование осуществляется только по кредитам/договорам финансового лизинга с номинальной ставкой вознаграждения, не превышающей базовую ставку вознаграждения, установленную Национальным Банком Республики Казахстан и увеличенную на 5 (пять) процентных пунктов, из которых 40 % от номинальной ставки компенсирует государство, а разницу оплачивает предприниматель.
- 3) Кредиты в размере до 360,0 млн тенге, 100% которых направлены на ПОС – субсидируются, при наличии гарантии Фонда «Даму».
- 4) Максимальная сумма кредита/лизинга – не более 2,5 млрд тенге.
- 5) По кредитам до 180,0 млн тенге собственное участие в размере 10% от стоимости проекта – не требуется.
- 6) Срок субсидирования по кредитам/договорам финансового лизинга, направленным на инвестиции, составляет 5 (пять) лет без права пролонгации срока субсидирования. Срок субсидирования кредитов, направленных на пополнение оборотных средств, составляет 3 (три) года без права пролонгации срока субсидирования. По проектам, одобренным до 27 января 2018 года, со сроком субсидирования три года возможна пролонгация на дополнительные два года на условиях, действующих на дату одобрения пролонгации финансовым агентством.
- 7) Требование по сроку выдачи рефинансируемого кредита/лизинга – до 4 лет.

Особое условие:

- по одобренным РКС проектам банк/банк развития/лизинговая компания возмещает предпринимателю комиссии, сборы и/или иные платежи, удержанные в период с начала текущего года до даты принятия решения финансовым агентством в течение 3 (трех) месяцев с даты получения от финансового агентства подписанного договора.

Механизм предоставления поддержки по развитию производственной (индустриальной) инфраструктуры

- Развитие производственной (индустриальной) инфраструктуры осуществляется для предпринимателей, осуществляющих деятельность в приоритетных секторах экономики, отраслях обрабатывающей промышленности и отдельных видах услуг, а также предпринимателей, реализующих проекты в моногородах, малых городах и сельских населенных пунктах без отраслевых ограничений и учета места регистрации предпринимателя;
- Допускается подведение недостающей инфраструктуры к проектам строительства торговых объектов современного формата, отвечающим следующим критериям:
 - 1) с торговой площадью не менее 3 тысяч кв. метров в городах Астане, Алматы и Шымкенте;
 - 2) с торговой площадью не менее 1 тысяч кв. метров в областях.
- Подведение недостающей инфраструктуры к проектам субъектов малого и среднего предпринимательства и индустриальной зоны осуществляется при софинансировании из местного бюджета в размере не менее 10 % от стоимости строительства.

Критерии подведения/ реконструкции инфраструктуры:

- объем инвестиций в проект не может быть меньше 200 млн. тенге;
- стоимость строительства (реконструкции) инфраструктуры не может быть меньше 50 млн. тенге, при этом максимальная сумма строительства (реконструкции) инфраструктуры не должна превышать 1,0 млрд. тенге;
- стоимость строительства (реконструкции) инфраструктуры не должна превышать 50 % от стоимости проекта.

Подведение инфраструктуры к проектам субъектов малого и среднего предпринимательства, не отвечающим вышеуказанным критериям, осуществляется за счет средств местного бюджета.

Этапы получения меры гос. поддержки:

- 1) Предприниматель обращается к региональному координатору Программы с заявкой на финансирование недостающей производственной (индустриальной) инфраструктурой, включающей обоснование необходимости подведения или улучшения инфраструктуры, к которой прилагает бизнес-план, ТЭО проекта (за исключением проектов, не требующих разработки ТЭО), проектно-сметную документацию.
- 2) Рассмотрение проекта на РКС.
- 3) Рассмотрение проекта в уполномоченном органе по государственному планированию.

В рамках Программы проводится строительство и реконструкция следующей инфраструктуры: водоотведение, водоснабжение (бурение скважин для водоснабжения), газификация, водоводы, паропроводы, теплоснабжение, водопроводы, железнодорожные тупики, железнодорожные подъездные пути, телефонизация, электрические подстанции, линии электропередачи, септики, парогазовые установки.

Подведение недостающей инфраструктуры осуществляется до границы территории объекта субъектов малого и среднего предпринимательства, при этом не предусматривается выделение средств на подведение инфраструктуры внутри территории объекта предпринимателя.

3. Снижение валютных рисков предпринимателей

Третье направление Программы предусматривает оказание предпринимателям следующих мер финансовой поддержки:

- 1) субсидирование ставки вознаграждения по кредитам/договорам финансового лизинга банков/банка развития/лизинговых компаний;
- 2) субсидирование части наценки на товар и части арендного платежа, составляющих доход исламских банков.

Субсидирование может осуществляться по кредитам/договорам финансового лизинга, выданным на приобретение и/или модернизацию основных средств и/или расширение производства и/или пополнение оборотных средств и/или рефинансирование.

4. Предоставление нефинансовых мер поддержки предпринимательства.

Четвертое направление предусматривает оказание государственной нефинансовой поддержки субъектам частного предпринимательства и населению с предпринимательской инициативой по следующим функциональным направлениям:

- 1) информационно-аналитическое обеспечение предпринимательства;
- 2) развитие компетенций предпринимателей/субъектов индустриально-инновационной деятельности;
- 3) повышение производительности предпринимателей/субъектов индустриально-инновационной деятельности;
- 4) расширение деловых связей.

Перечень приоритетных секторов экономики для потенциальных участников Программы

Код ОКЭД	Наименование
Агропромышленный комплекс	
01	Растениеводство и животноводство, охота и предоставление услуг в этих областях, за исключением 01.11 «Выращивание зерновых культур (за исключением риса), бобовых культур и масличных семян»
03	Рыболовство и аквакультура
10	Производство продуктов питания
11.06	Производство солода
11.07	Производство минеральных вод и других безалкогольных напитков
Горнодобывающая промышленность	
08.12.1	Разработка гравийных и песчаных карьеров
09	Технические услуги в области горнодобывающей промышленности
Легкая промышленность и производство мебели	
13	Производство текстильных изделий
14	Производство одежды
15	Производство кожаной и относящейся к ней продукции
16	Производство деревянных и пробковых изделий, кроме мебели; производство изделий из соломки и материалов для плетения
17	Производство бумаги и бумажной продукции
18	Печать и воспроизведение записанных материалов
20	Производство продуктов химической промышленности
21	Производство основных фармацевтических продуктов и препаратов
22	Производство резиновых и пластмассовых изделий
31	Производство мебели
Производство строительных материалов и прочей не металлической минеральной продукции	
23	Производство прочей не металлической минеральной продукции
Металлургия, металлообработка, машиностроение	
24	Металлургическая промышленность
25	Производство готовых металлических изделий, кроме машин и оборудования
26	Производство компьютеров, электронной и оптической продукции
27	Производство электрического оборудования
28	Производство машин и оборудования, не включенных в другие категории
29	Производство автотранспортных средств, трейлеров и полуприцепов
30	Производство прочих транспортных средств
33	Ремонт и установка машин и оборудования

Код ОКЭД	Наименование
Другие сектора промышленности	
32	Производство прочих готовых изделий
35.11.4	Производство электроэнергии прочими электростанциями
35.11.2	Производство электроэнергии гидроэлектростанциями
38	Сбор, обработка и удаление отходов, утилизация отходов
39	Рекультивация и прочие услуги в области удаления отходов
Транспорт и складирование	
45.2	Техобслуживание и ремонт транспортных средств
49.3	Прочий пассажирский сухопутный транспорт
49.41	Грузовые перевозки автомобильным транспортом
50	Водный транспорт
52	Складское хозяйство и вспомогательная транспортная деятельность
53	Почтовая и курьерская деятельность, за исключением деятельности, относящейся к сфере естественных монополий
Туризм	
55.10	Предоставление услуг гостиницами
55.20	Предоставление жилья на выходные и прочие периоды краткосрочного проживания
55.30	Площадки для кемпинга, рекреационные автопарки и трейлерные парки
Информация и связь	
59.14	Деятельность по показу кинофильмов
61	Связь
62	Компьютерное программирование, консультации и другие сопутствующие услуги
Профессиональная, научная и техническая деятельность	
69.2	Деятельность в области бухгалтерского учета и аудита; консультации по налогообложению
71	Деятельность в области архитектуры, инженерных изысканий; технических испытаний и анализа
72	Научные исследования и разработки
74	Прочая профессиональная, научная и техническая деятельность
75	Ветеринарная деятельность
81	Деятельность в области обслуживания зданий и территорий
Образование	
85	Образование
Здравоохранение и социальные услуги	
86	Деятельность в области здравоохранения
87	Предоставление социальных услуг с обеспечением проживания
88	Предоставление социальных услуг без обеспечения проживания
Искусство, развлечение и отдых	
91	Деятельность библиотек, архивов, музеев и других учреждений культурного обслуживания
93	Деятельность в области спорта, организации и развлечений (за исключением дискотек)
Предоставление прочих видов услуг	
95	Ремонт компьютеров, предметов личного потребления и бытовых товаров
96.01	Стирка и химическая) чистка текстильных изделий и изделий из меха

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПРОГРАММА РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН НА 2017-2021 ГОДЫ³⁰**

Цель – увеличение производительности труда в АПК, экспорта переработанной сельскохозяйственной продукции и конкурентоспособности отрасли.

Задачи:

- 1) Обеспечение продовольственной безопасности;
- 2) Повышение доступности финансирования для субъектов АПК и обеспечение оптимальных режимов налогообложения субъектов АПК;
- 3) Повышение эффективности использования земельных ресурсов;
- 4) Повышение эффективности использования водных ресурсов;
- 5) Обеспечение доступности рынков сбыта и развитие экспорта;
- 6) Обеспечение развития аграрной науки, трансферта технологий и уровня компетенций субъектов АПК;
- 7) Повышение уровня технической оснащенности и интенсификации производства в АПК;
- 8) Повышение качества государственных услуг и обеспечение внедрения цифровых технологий в АПК;
- 9) Повышение уровня удовлетворенности условиями жизни населения, проживающего в сельской местности.

Перечень направлений и нормативов субсидирования развития племенного животноводства, повышения продуктивности и качества продукции животноводства³¹

№ п/п	Направления субсидирования	Единица измерения	Нормативы субсидий на 1 единицу, тенге
Мясное и мясо-молочное скотоводство			
1.	Ведение селекционной и племенной работы:		
1.1	Товарное маточное поголовье крупного рогатого скота	голова/случной сезон	10 000
1.2	Племенное маточное поголовье крупного рогатого скота*		20 000
2.	Содержание племенного быка-производителя мясных и мясо-молочных пород, используемых для воспроизводства стада	голова/случной сезон	100 000
3.	Приобретение отечественного племенного крупного рогатого скота	приобретенная голова	150 000
4.	Приобретение зарубежного племенного маточного поголовья*		225 000
5.	Удешевление стоимости бычков, реализованных или перемещенных на откорм в откормочные площадки вместимостью не менее 1000 голов единовременно	килограмм живого веса	200
6.	Удешевление затрат откорма бычков для откормочных площадок вместимостью не менее 1000 голов единовременно	килограмм привеса	200
7.	Удешевление стоимости заготовки говядины мясоперерабатывающими предприятиями, занимающимися забоем и первичной переработкой мяса крупного рогатого скота (действует с 1 января 2020 года)	килограмм произведенной говядины	175
Молочное и молочно-мясное скотоводство			
1.	Приобретение семени племенного быка молочных и молочно-мясных пород		
1.1	Однополое	приобретенная доза	10 000
1.2	Двуполое		5 000
2.	Приобретение племенного маточного поголовья крупного рогатого скота:		
2.1	Отечественный или зарубежный из стран СНГ	приобретенная голова	150 000
2.2	из Австралии, США, Канады и Европы*		225 000

³⁰ Постановление Правительства Республики Казахстан от 12 июля 2018 года № 423 «Об утверждении Государственной программы развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 2017 – 2021 годы»

³¹ Приказ Министра сельского хозяйства РК от 15 марта 2019 года № 108 «Об утверждении Правил субсидирования развития племенного животноводства, повышения продуктивности и качества продукции животноводства»

№ п/п	Направления субсидирования	Единица измерения	Нормативы субсидий на 1 единицу, тенге
3.	Удешевление стоимости производства молока:		
3.1	Хозяйства с фуражным поголовьем коров от 600 голов	реализованный или переработанный килограмм	35
3.2	Хозяйства с фуражным поголовьем коров от 400 голов		20
3.3	Хозяйства с фуражным поголовьем коров от 50 голов		10
3.4	Сельскохозяйственный кооператив		10
4.	Субсидирование услуги по искусственному осеменению маточного поголовья крупного рогатого скота в крестьянских (фермерских) хозяйствах и сельскохозяйственных кооперативах	осеменная голова/случной сезон	5 000
5.	Содержание племенного быка-производителя молочных и молочно-мясных пород, используемых для воспроизводства стада	голова/случной сезон	100 000
6.	Субсидирование услуги по трансплантации эмбрионов	голова	80 000
7.	Удешевление стоимости затрат на корма маточному и ремонтному поголовью молочного и молочно-мясного направления */**	голова	120 000
Мясное птицеводство			
1.	Приобретение племенного суточного молодняка родительской/ прародительской формы	приобретенная голова	600
2.	Удешевление стоимости производства мяса птицы		
1)	фактическое производство от 15 000 тонн	реализованный или переработанный килограмм	80
2)	фактическое производство от 10 000 тонн		70
3)	фактическое производство от 5 000 тонн		60
4)	фактическое производство от 2 000 тонн		50
3.	Удешевление стоимости производства мяса индейки		200
4.	Удешевление стоимости производства мяса водоплавающей птицы		40
Яичное птицеводство			
1.	Приобретение суточного молодняка финальной формы яичного направления, полученного от племенной птицы	приобретенная голова	60
2.	Удешевление стоимости производства пищевого яйца		
1)	фактическое производство от 200 миллионов штук	реализованная штука	3
2)	фактическое производство от 150 миллионов штук		2,7
3)	фактическое производство от 100 миллионов штук		2,5
4)	фактическое производство от 50 миллионов штук		2,2
5)	фактическое производство от 20 миллионов штук		2
Свиноводство			
1.	Приобретение племенных свиней	приобретенная голова	140 000
2.	Ведение селекционной и племенной работы с маточным и ремонтным поголовьем свиней *	голова/случной сезон	40 000

№ п/п	Направления субсидирования	Единица измерения	Нормативы субсидий на 1 единицу, тенге
Овцеводство			
1.	Субсидирование услуги по искусственному осеменению маточного поголовья овец в хозяйствах и сельскохозяйственных кооперативах	осеменная голова/случной сезон	1 000
2.	Ведение селекционной и племенной работы		
2.1	Племенное маточное поголовье овец	голова/случной сезон	2 500
2.2	Товарное маточное поголовье овец		1 500
3.	Приобретение племенных овец	приобретенная голова	8 000
3.1	Приобретение племенного маточного поголовья коз		40 000
4.	Содержание племенного барана-производителя, используемых для воспроизводства товарной отары	голова/случной сезон	10 000
5.	Удешевление стоимости реализации ягнят	реализованная голова	3 000
6.	Удешевление стоимости тонкой и полутонкой шерсти		
6.1	Шерсть от 60 качества	реализованный или переработанный килограмм	150
6.2	Шерсть от 50 качества		100
Коневодство			
1.	Приобретение племенных жеребцов-производителей продуктивного направления	приобретенная голова	100 000
2.	Удешевление стоимости производства и переработки кобыльего молока	килограмм	60
Верблюдоводство			
1.	Приобретение племенных верблюдов-производителей	приобретенная голова	100 000
2.	Удешевление стоимости производства и переработки верблюжьего молока	килограмм	55
Мараловодство (оленоводство)			
1.	Ведение селекционной и племенной работы с маточным поголовьем маралов (олений)	голова/случной сезон	10 000
Пчеловодство			
1.	Ведение селекционной и племенной работы с пчелосемьями	пчелиная семья/сезон	5 000

Примечание:

* При выделении дополнительных бюджетных средств из местного бюджета и/или при перераспределении с других бюджетных программ допускается увеличение нормативов субсидирования до 50% и по субсидированию кормов до 100% от утвержденного норматива по согласованию с Министерством в соответствии с пунктом 4 Правил;

** При выделении дополнительных бюджетных средств из местного бюджета.

Приобретение племенных животных всех видов, племенного суточного молодняка родительской/прародительской формы мясного направления птиц, суточного молодняка финальной формы яичного направления, полученного от племенной птицы, субсидируется до утвержденного норматива, но не более 50% стоимости от его стоимости приобретения.

Приобретение отечественного племенного маточного поголовья крупного рогатого скота и овец субсидируется при наличии договора кредитования с финансовым институтом, при этом субсидии перечисляются на специальный счет в счет погашения кредита.

Правила субсидирования по возмещению части расходов, понесенных субъектом агропромышленного комплекса, при инвестиционных вложениях³²

Инвестиционные субсидии выплачиваются по инвестиционным вложениям Инвестора на приобретение новой, ранее неиспользованной техники.

Инвестиционные субсидии предоставляются по инвестиционным проектам, введенным в эксплуатацию, не ранее двух лет до года подачи электронной/бумажной заявки. Субсидированию подлежат техника и (или) оборудование:

- 1) приобретенные не ранее 24 (двадцати четырех) месяцев до даты ввода инвестиционного проекта в эксплуатацию;
- 2) годом выпуска не ранее 36 (тридцати шести) месяцев до даты ввода инвестиционного проекта в эксплуатацию.

Если по паспортам проекта предполагается приобретение только оборудования и/или техники, то субсидированию подлежат оборудование и (или) техника, годом выпуска не ранее трех лет, приобретенные не ранее двух лет до года подачи заявки.

Направления, подлежащие субсидированию

№	Приоритетные направления	Доля возмещения инвестиционных вложений, %
1.	Приобретение сельскохозяйственной техники	25
2.	Приобретение селекционно-семеноводческой техники и оборудования	25
3.	Приобретение семяочистительно-сортировального оборудования	25
4.	Создание инфраструктуры обводнения пастбищ и обеспечение водой животноводческих хозяйств (колодцы, скважины)	80
5.	Создание искусственного водоема (прудокопани) для сбора талых вод	25
6.	Приобретение техники и оборудования для выращивания сельскохозяйственных животных мясного направления (мясное скотоводство, коневодство, овцеводство, верблюдоводство)	25
7.	Создание и расширение объектов для откорма крупного рогатого скота	25
8.	Создание и расширение объектов для откорма мелкого рогатого скота от 20 000 голов единовременного содержания, создание сервисно-заготовительных площадок от 1 000 голов мелкого рогатого скота единовременного содержания	25
9.	Создание и расширение молочно-товарной фермы от 50 голов маточного поголовья	25
10.	Создание и расширение объектов для выращивания крупного рогатого скота молочного направления мощностью от 400 голов маточного поголовья	25
11.	Создание и расширение объектов для убоя скота и переработки мяса	25
12.	Создание и расширение молокоперерабатывающего объекта производственной мощностью от 50 тонн в сутки	25
13.	Создание молокоприемных пунктов емкостью от 1 тонны молока в сутки на базе молокоперерабатывающих предприятий и заготовительных организаций	25
14.	Приобретение транспортного средства для перевозки молока молокоперерабатывающими предприятиями и заготовительными организациями	25
15.	Приобретение оборудования для пункта заготовки шерсти	25

³² Приказ и.о. Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 23 июля 2018 года № 317 «Об утверждении Правил субсидирования по возмещению части расходов, понесенных субъектом агропромышленного комплекса, при инвестиционных вложениях»

№	Приоритетные направления	Доля возмещения инвестиционных вложений, %
16.	Создание и расширение оросительных систем и капельного орошения	50
17.	Строительство и расширение тепличного комплекса	25
18.	Закладка интенсивного яблоневого сада от 5 гектаров	25
19.	Закладка плодово-ягодных культур и винограда от 5 гектаров	25
20.	Создание и расширение объектов для производства мяса птицы мощностью от 20 тысяч тонн в год	25
21.	Создание и расширение объектов для производства мяса индейки мощностью от 20 000 тонн в год	25
22.	Создание селекционно-гибридного центра с мощностью получения и выращивания от 1200 гибридных свиноматок	25
23.	Создание и расширение объектов для выращивания свиней мощностью от 50 000 голов в год	25
24.	Создание комбикормового завода	25
25.	Приобретение техники и оборудования для переработки куриного помета, мощностью 150 тонн/сутки	25
26.	Создание племенного репродуктора в птицеводстве	25
27.	Приобретение оборудования и техники рыбопитомниками мощностью от 1 миллиона штук сеголеток	25
28.	Приобретение оборудования и техники для озерно-товарного рыбоводного хозяйства с площадью не менее 50 гектаров	25
29.	Строительство и расширение зернохранилищ для масличных культур от 5 000 тонн	25
30.	Строительство, расширение картофеле-овощехранилищ от 1 000 тонн	25
31.	Строительство и расширение фруктохранилищ от 1 000 тонн	25
32.	Создание и (или) расширение действующего предприятия по переработке фруктов/овощей мощностью от 1 тонны сырья в час	25
33.	Строительство предприятия по переработке картофеля	25
34.	Создание и (или) расширение предприятия по производству масложировой продукции	25
35.	Приобретение оборудования для расширения предприятия по производству продуктов глубокой переработки зерновых культур мощностью переработки от 170 тонн сырья в сутки	25
36.	Создание и (или) расширение действующего предприятия по производству крупы мощностью от 2 тонн сырья в час	25
37.	Создание и (или) расширение действующего предприятия по производству макаронных изделий мощностью от 1 тонны сырья в час	25
38.	Расширение предприятия по производству сахара мощностью от 1600 тонн сырья в сутки	25
39.	Приобретение оборудования для расширения предприятия по производству кондитерских изделий мощностью от 2 000 тонн продукции в год	25

Действующим законодательством РК предусмотрена следующая поддержка сельхозпроизводителей в сфере растениеводства:

1. Субсидирование стоимости удобрений³³

Субсидии выплачиваются сельхозпроизводителям или сельхозкооперативам для возмещения затрат на приобретенные удобрения в текущем году и в 4 (четвертом) квартале предыдущего года у продавца удобрений.

Подача заявки – электронно, посредством веб-портала "электронного правительства". Прием заявок осуществляется по месту нахождения земельного участка с 1 февраля до 1 декабря соответствующего года.

Субсидии рассчитываются, исходя из заявленных сельхозпроизводителем (сельхозкооперативом) видов и объемов удобрений по следующей формуле:

$$C = N_b \times S \times N_c,$$

где:

C – сумма причитающихся субсидий, тенге;

N_b – норма внесения удобрения на 1 га с учетом агрохимического состояния почв, размещенная в информационной системе субсидирования для расчета субсидий (тн/га, кг/га, л/га в физическом весе);

S – площадь применения удобрения, га;

N_c – норма субсидий на удобрение.

2. Субсидирование стоимости гербицидов, биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов, предназначенных для обработки сельскохозяйственных культур в целях защиты растений³⁴

Субсидии выплачиваются:

- сельхозпроизводителям (сельхозкооперативам) для возмещения стоимости средств защиты растений, приобретенных в текущем году и (или) в 4 квартале предыдущего года;
- сельхозтоваропроизводителям для возмещения затрат при приобретении биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов, предназначенных для обработки сельскохозяйственных культур в целях защиты растений, у поставщика биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов;

- поставщикам биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов на производство биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов при условии их реализации сельхозтоваропроизводителям по удешевленной стоимости.

Субсидии выплачиваются при подаче заявки в отдел сельского хозяйства района (города областного значения).

Субсидии рассчитываются:

- 1) исходя из заявленного сельхозтоваропроизводителем видов и объемов гербицидов (с учетом научно-обоснованных норм применения на указанную в заявках посевную площадь) и утвержденных местным исполнительным органом области, города республиканского значения, столицы видов гербицидов и норм субсидий на 1 литр (килограмм) гербицидов ;
- 2) исходя из заявленного сельхозтоваропроизводителем видов и объема биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов (научно-обоснованных норм применения на указанную в заявках посевную площадь) и утвержденных местным исполнительным органом области, города республиканского значения, столицы видов биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов и норм субсидий на 1 грамм (штук) приобретенных биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов.

В процентном соотношении нормы субсидий на 1 литр (килограмм) приобретенных гербицидов должны составлять:

- 1) до 50 % включительно от стоимости приобретенных гербицидов отечественного производства ;
- 2) до 30 % включительно от стоимости приобретенных гербицидов иностранного производства.

3. Субсидирование повышения урожайности и качества продукции растениеводства, стоимости горюче-смазочных материалов и других товарно-материальных ценностей, необходимых для проведения весенне-полевых и уборочных работ, путем субсидирования производства приоритетных культур³⁵.

³³ Приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 6 апреля 2015 года № 4-4/305 «Об утверждении Правил субсидирования стоимости удобрений (за исключением органических)»

³⁴ Приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 6 апреля 2015 года № 4-4/306 «Об утверждении Правил субсидирования стоимости гербицидов, биоагентов (энтомофагов) и биопрепаратов, предназначенных для обработки сельскохозяйственных культур в целях защиты растений»

³⁵ Приказ и.о. Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 27 февраля 2015 года № 4-3/177 «Об утверждении Правил субсидирования повышения урожайности и качества продукции растениеводства, стоимости горюче-смазочных материалов и других товарно-материальных ценностей, необходимых для проведения весенне-полевых и уборочных работ, путем субсидирования производства приоритетных культур»

Субсидии выделяются сельхозпроизводителям и (или) сельхозкооперативам на частичное возмещение затрат производства кукурузы на зерно, риса, хлопчатника и сахарной свеклы, понесенных в текущем году, а также по сахарной свекле – на частичное возмещение затрат за сданную продукцию в декабре предыдущего года. Субсидии выплачиваются по приоритетным сельскохозяйственным культурам на 1 тонну по нормам субсидий, установленным постановлением МИО.

Подача заявки – электронно, посредством веб-портала "электронного правительства". Рассмотрение заявок осуществляется МИО по месту нахождения производственных полей с 1 февраля соответствующего года, при этом дата окончания приема заявок не должна быть ранее 1 декабря соответствующего года.

Субсидии рассчитываются из заявленных сельхозпроизводителем и (или) сельхозкооперативом объемов сданной на переработку продукции, подлежащих субсидированию, и норм субсидий, утвержденных постановлением МИО по следующей формуле:

$$C = 3 \times H_c,$$

где

C – сумма причитающихся субсидий, тенге;

3 – подтвержденный объем реализованной (сданной) на переработку продукции, тонна;

H_c – норма субсидий без налога на добавленную стоимость, тенге.

4. Субсидирование развития семеноводства³⁶

Субсидии предназначаются для:

- 1) полного возмещения затрат элитсемхозов (семхозов, реализаторов) за фактически отпущенные сельхозтоваропроизводителю (сельхозкооперативу) элитные семена и (или) семена первой репродукции по норме;

Субсидия рассчитывается по каждой заявленной культуре по формуле:

$$C = H \times P \times \Pi \times \Psi,$$

где:

C – сумма причитающихся субсидий, тенге за килограмм;

H – норма, утвержденная постановлением акимата, килограмм на гектар;

П – площадь сельскохозяйственной культуры у сельхозпроизводителя (сельхозкооператива), га;

Ψ – цена отпущенных семян, тенге за кг.

- 2) частичного (50 %) возмещения затрат сельхозпроизводителей (сельхозкооперативов) за фактически приобретенные семена гибридов первого поколения и (или) семена хлопчатника, а также элитные саженцы, приобретенные в 4 (четвертом) квартале предыдущего года или в текущем году.

Субсидии рассчитываются по следующей формуле:

$$C = H \times P \times \Pi \times (\Psi \times K),$$

где:

C – сумма причитающихся субсидий, тенге за килограмм;

HВ – норма высева (количество), килограмм (штук) на га;

П – площадь сельскохозяйственной культуры у сельхозпроизводителя (сельхозкооператива), гектар;

Ψ – цена приобретения семян гибридов первого поколения (семян хлопчатника, элитных саженцев), тенге за килограмм (штук).

Подача заявки – электронно, посредством веб-портала "электронного правительства". Прием заявок (переводных заявок) осуществляется по месту нахождения земельного участка с 1 февраля до 1 декабря соответствующего года.

ПРОГРАММА «НАЦИОНАЛЬНАЯ ЭКСПОРТНАЯ СТРАТЕГИЯ»³⁷

Программа, направленная на создание условий для увеличения объема несырьевого экспорта, а также диверсификацию рынков сбыта и экспорта товаров и услуг.

Оператор программы:

- АО "Казахстанский центр индустрии и экспорта" (kidi.gov.kz);

Программа включает в себя следующие направления:

1. Усиление институциональных основ поддержки экспортеров

- Совершенствование координации в сфере продвижения экспорта, в том числе посредством создания "единого окна" для экспортеров.

³⁶ Приказ Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 12 декабря 2014 года № 4-2/664 «Об утверждении Правил субсидирования развития семеноводства»

³⁷ Постановление Правительства Республики Казахстан от 26 августа 2017 года № 511 «Об утверждении Программы "Национальная экспортная стратегия»

- Обеспечение присутствия Единого оператора по продвижению экспорта в регионах Республики Казахстан и за рубежом.

2. Оказание финансовых и нефинансовых мер поддержки для экспортеров.

Финансовые меры для продвижения экспорта³⁸

Возмещение части затрат предоставляется субъектам индустриально-инновационной деятельности, производящим отечественные обработанные товары (либо их дочерним компаниям, реализующим произведенную продукцию), на основании перечня отечественных обработанных товаров, по которым частично возмещаются затраты по их продвижению (далее – перечень) и в пределах средств, предусмотренных на эти цели республиканским бюджетом на текущий финансовый год.

Возмещение части затрат субъектов индустриально-инновационной деятельности по продвижению товаров производится по следующим видам:

- 1) затраты, связанные с рекламой товаров за рубежом;
- 2) затраты на прямое участие в зарубежных выставках, ярмарках, фестивалях;
- 3) затраты, связанные с разработкой, переводом на иностранные языки и изданием специализированного каталога для распространения за рубежом;
- 4) затраты на содержание представительства, торговой точки и склада за рубежом;
- 5) затраты на проведение процедур, связанных с регистрацией товарных знаков (бренда) за рубежом, на электронно-торговых площадках;
- 6) затраты на проведение мероприятий, связанных с процедурами соответствия товаров требованиям, установленным техническими регламентами, стандартами, включая стандарты организации, или условиям договоров или подтверждением права на осуществление деятельности по реализации товаров за рубежом (сертификаты, разрешения, регистрационные удостоверения и другие документы);
- 7) затраты, связанные с доставкой товаров

железнодорожным, воздушным, автомобильным, морским транспортом и по организации перевозок.

Указанные в пунктах 1) – 6) обоснованные и документально подтвержденные затраты возмещаются в следующем порядке:

- 1) субъектам крупного предпринимательства в размере 40% от суммы, предъявленной к возмещению;
- 2) субъектам среднего предпринимательства в размере 50% от суммы, предъявленной к возмещению;
- 3) субъектам малого предпринимательства в размере 60% от суммы, предъявленной к возмещению.

Предельный размер возмещения части затрат, по видам, указанным в пунктах 1) – 6) не может превышать тринадцати тысяч месячных расчетных показателей на одного субъекта индустриально-инновационной деятельности в текущем финансовом году.

Исторический период возмещения 32 месяца до даты подачи заявки.

При доставке товаров железнодорожным, автомобильным, воздушным, морским транспортом и по организации перевозок размер возмещения затрат – 50% для крупного, среднего и малого бизнеса. Лимит возмещения части затрат при доставке товаров автотранспортом составляет не более 0,12 МРП на 1 километр пробега. Исторический период возмещения после 1-го января 2019 года, но не ранее 12 месяцев до даты подачи заявки.

3. Устранение барьеров, препятствующих развитию экспорта.

- 1) Совершенствование экспортных процедур
- 2) Развитие транспортно-логистической и торговой инфраструктуры
- 3) Обеспечение взаимного признания стандартов и требований к товарам между Республикой Казахстан и странами приоритетного и высокого интереса
- 4) Улучшение условий для продвижения экспорта на внешние рынки

4. Улучшение условий развития экспорта услуг.

³⁸ Приказ Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 30 ноября 2015 года № 1128 «Об утверждении Правил возмещения части затрат субъектов индустриально-инновационной деятельности по продвижению отечественных обработанных товаров, перечня отечественных обработанных товаров, по которым частично возмещаются затраты по их продвижению»

ПРАВИЛА ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ СУБЪЕКТАМ ИНДУСТРИАЛЬНО-ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, НАПРАВЛЕННОЙ НА ПОВЫШЕНИЕ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА И РАЗВИТИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ КЛАСТЕРОВ³⁹

<http://kidi.gov.kz/>

Программа направлена на повышение конкурентоспособности промышленных предприятий в приоритетных секторах экономики путем увеличения производительности труда и развитие территориальных кластеров.

Участники: действующие предприятия, осуществляющие деятельность не менее 1 года в приоритетных секторах экономики согласно приложению к Программе.

Предоставление мер государственной поддержки субъектам индустриально-инновационной деятельности в повышении производительности труда и развитии территориальных кластеров осуществляется уполномоченным органом в области государственной поддержки индустриально-инновационной деятельности с привлечением национального института развития в области развития индустрии.

Условия финансирования инструментов поддержки

№ п/п	Наименование меры государственной поддержки	Размер гос. поддержки	Максимальная сумма государственной поддержки
1	Оплата за разработку и/или экспертизу комплексного плана инвестиционного проекта:		
1.1	За разработку комплексного плана индустриально-инновационного проекта для получения долгосрочного лизингового финансирования	40 %	Сумма к возмещению определяется на основании: 1) платежных документов; 2) акта (актов) на общую сумму оказанных услуг (выполненных работ), подписанных не ранее двадцати четырех месяцев до даты поступления заявки в национальный институт. Сумма возмещения не должна превышать шестидесяти миллионов тенге в календарном году по данной мере государственной поддержки.
1.2	За разработку и/или экспертизу технико-экономического обоснования для проекта, включенного в Карту	40 %	
2	Возмещение затрат по повышению компетенции предприятия:		
2.1	Профессиональная подготовка и/или переподготовка и/или повышение квалификации инженерно-технического персонала, производственного персонала, в том числе топ-менеджеров, в том числе за рубежом, по вопросам повышения производительности труда и/или внедрения технологий (элементов) Индустрии 4.0; продолжительность при профессиональной подготовке и/или переподготовке инженерно-технического персонала, производственного персонала, в том числе топ-менеджеров, в том числе за рубежом, составляет не более 1 (одного) месяца, при повышении квалификации инженерно-технического персонала, производственного персонала, в том числе топ-менеджеров, в том числе за рубежом, – не более 3 (трех) месяцев *	40 %	Сумма к возмещению на профессиональную подготовку и/или переподготовку и/или повышение квалификации инженерно-технического персонала, производственного персонала, в том числе топ-менеджеров, определяется на основании: 1) платежных документов; 2) акта (актов) на общую сумму оказанных услуг (выполненных работ), подписанных не ранее двадцати четырех месяцев до даты поступления заявки в национальный институт. Сумма затрат заявителя, принимаемая к возмещению затрат на привлечение иностранного работника, определяется на основании платежных документов, расчетных ведомостей, платежных ведомостей (при наличии), иных документов, оформленных в установленном законодательством порядке, подтверждающих оплату труда согласно трудовому договору привлеченному иностранному работнику (при наличии). Сумма возмещения не должна превышать тридцати миллионов тенге в календарном году.
2.2	Привлечение иностранного работника по трудовому договору с целью совершенствования технологического процесса и/или повышения эффективности организации производства и/или внедрения технологий (элементов) Индустрии 4.0.	40 %	

³⁹ Приказ Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 9 декабря 2015 года № 1194 «Об утверждении Правил предоставления государственной поддержки субъектам индустриально-инновационной деятельности, направленной на повышение производительности труда и развитие территориальных кластеров»

№ п/п	Наименование меры государственной поддержки	Размер гос. поддержки	Максимальная сумма государственной поддержки
3	Возмещение затрат на совершенствование технологических процессов		
3.1	<p>Оптимизация общего функционирования предприятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведение технологического аудита, энергоаудита; - Привлечением консалтинга в области информационных технологий, в том числе по формированию требований к функциональным характеристикам автоматизированной системы (программное обеспечение) и/или ее внедрением; - Привлечением консалтинга по решению совокупности проблем, связанных с формированием, реорганизацией и функционированием системы управления компанией; 	40 %	<p>Сумма к возмещению определяется на основании:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) платежных документов; 2) акта (актов) на общую сумму оказанных услуг (выполненных работ), подписанных не ранее двадцати четырех месяцев до даты поступления заявки в национальный институт. <p>Сумма возмещения не должна превышать шестидесяти миллионов тенге в календарном году по данной мере государственной поддержки.</p>
3.2	Разработка промышленного дизайна производимой продукции	40 %	
3.3	Подготовка инженерного замысла и решения, поиск новых конструкций, технологий, оборудования и определение возможности их внедрения на производстве	40 %	
3.4	<p>Обеспечение, сопровождение и управление процессами производства продукции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Монтажом оборудования и/или шеф-монтажом оборудования; - Пусконаладочными работами оборудования; виртуальным вводом оборудования в эксплуатацию; - Инженерными, конструкторскими разработками; - Цифровым и виртуальным инжинирингом разработки; - Изготовлением опытных образцов и/или цифрового моделирования объектов; - Техническим обслуживанием оборудования; проведением промышленных испытаний продукции; - Услугами по внедрению дополненной реальности на производстве; 	40 %	
4	Возмещение затрат на повышение эффективности организации производства		
4.1	<p>осуществляется путем разработки документации для повышения эффективности организации производства и/или внедрения прогрессивных управленческих и производственных технологий (технологии, повышающие эффективность организации производства, в том числе автоматизированные системы управления (программное обеспечение), энергоэффективные и зеленые технологии, стандарты управления проектами, элементы Бережливого производства (Kaizen, TPM, Six Sigma, 5 S, Kanban и прочие), внедрение технологии (элементы) Индустрии 4.0.</p>	40 %	<p>Сумма к возмещению определяется на основании:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) платежных документов; 2) акта (актов) на общую сумму оказанных услуг (выполненных работ), подписанных не ранее двадцати четырех месяцев до даты поступления заявки в национальный институт. <p>Сумма возмещения не должна превышать шестидесяти миллионов тенге</p>

Перечень приоритетных секторов экономики для заявителей

ОКЭД	Наименование
Агропромышленный комплекс	
10	Производство продуктов питания
11.07	Производство минеральных вод и других безалкогольных напитков
Горнодобывающая промышленность	
09	Технические услуги в области горнодобывающей промышленности
09.1	Технические услуги в области добычи нефти и природного газа
09.10	Техническая поддержка при добыче нефти и природного газа
09.9	Техническая поддержка для прочих областей горнодобывающей промышленности и подземной разработки
Легкая и деревообрабатывающая промышленность	
13	Производство текстильных изделий
14	Производство одежды
15	Производство кожаной и относящейся к ней продукции
16	Производство деревянных и пробковых изделий, кроме мебели, производство изделий из соломки и материалов для плетения
17	Производство бумаги и бумажной продукции
31	Производство мебели
Химическая и фармацевтическая промышленность	
19.20	Производство продуктов нефтепереработки
20	Производство продуктов химической промышленности
21	Производство основных фармацевтических продуктов и препаратов
22	Производство резиновых и пластмассовых изделий
Производство строительных материалов и прочей не металлической минеральной продукции	
23	Производство прочей не металлической минеральной продукции
Металлургия, металлообработка, машиностроение	
24	Металлургическая промышленность
25	Производство готовых металлических изделий, кроме машин и оборудования
26	Производство компьютеров, электронной и оптической продукции
27	Производство электрического оборудования
28	Производство машин и оборудования, не включенных в другие категории
29	Производство автотранспортных средств, трейлеров и полуприцепов
30	Производство прочих транспортных средств
33	Ремонт и установка машин и оборудования
33.1	Ремонт готовых металлических изделий, машин и оборудования
33.2	Монтаж промышленной техники и оборудования
Другие сектора промышленности	
32	Производство прочих готовых изделий
35.11	Производство электроэнергии
38.21	Обработка и удаление неопасных отходов

ОКЭД	Наименование
38.22	Обработка и удаление опасных отходов
38.32	Утилизация отсортированных материалов
82.92	Упаковывание
Транспорт и складирование	
50	Водный транспорт
51	Воздушный транспорт
52	Складское хозяйство и вспомогательная транспортная деятельность
Информация и связь	
61	Связь
62	Компьютерное программирование, консультации и другие сопутствующие услуги

ПРОГРАММА РАЗВИТИЯ ПРОДУКТИВНОЙ ЗАНЯТОСТИ И МАССОВОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА НА 2017 - 2021 ГОДЫ «ЕҢБЕК»⁴⁰

Направлена на содействие продуктивной занятости населения и вовлечение граждан в предпринимательство.

Участники: безработные и самостоятельно занятые физические лица, субъекты малого и среднего бизнеса, предприниматели, открывающие бизнес или желающие расширить существующий.

Программа включает в себя следующие направления:

- 1) обеспечение участников Программы техническим и профессиональным образованием и краткосрочным профессиональным обучением:**
 - подготовка кадров с техническим и профессиональным образованием с учетом потребностей рынка труда;
 - краткосрочное профессиональное обучение по востребованным на рынке труда профессиям и навыкам;
 - подготовка кадров в рамках проекта «Мәңгілік ел жастары – индустрияға!» («Серпін»);
 - профессиональное обучение работающих по трудовому договору, в том числе сокращаемых работников;
- 2) развитие массового предпринимательства:**
 - обучение основам предпринимательства по проекту «Бастау Бизнес»;
 - расширение микрокредитования в сельских населенных пунктах, малых городах, городах и моногородах, в том числе через развитие якорной кооперации и социального предпринимательства;
 - гарантирование кредитов/микрокредитов в сельских населенных пунктах и малых городах, городах и моногородах;
 - предоставление государственных грантов на реализацию новых бизнес-идей

Кредитование

Условия выдачи кредитов/микрокредитов участникам программы «Еңбек»:

- 1) срок кредита/микрокредита - до пяти лет, срок кредита/микрокредита для проектов в сфере животноводства и создания сельскохозяйственных кооперативов - до семи лет;
- 2) максимальная сумма кредита/микрокредита:
 - в сельских населенных пунктах (вне зависимости от их административной подчиненности) и малых городах - до 2,5 тысяч МРП, для развития якорной кооперации - до 8,0 тысяч МРП;
 - в городах, моногородах (кроме городов Нур-Султан, Алматы, Шымкент, Актау, Атырау) - до 6,5 тысяч МРП;
 - в городах Нур-Султан, Алматы, Шымкент, Актау, Атырау - до 8,0 тысяч МРП.
- 3) номинальная ставка вознаграждения - не более 6% годовых.

⁴⁰ Постановление Правительства Республики Казахстан от 13 ноября 2018 года № 746 «Об утверждении Государственной программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017 – 2021 годы «Еңбек»

Гарантирование

Размер гарантий для начинающего/начинающего молодого предпринимателя не может быть выше 85% от суммы кредита/микрокредита, а для членов малообеспеченных и/или многодетных семей не может быть выше 95% от суммы кредита/микрокредита.

Для действующих предпринимателей и участников якорной кооперации, срок государственной регистрации которых в налоговых органах в соответствии с налоговым законодательством Республики Казахстан составляет на момент обращения в МФО/КТ/БВУ за кредитом/микрокредитом более трех лет, размер гарантии не может быть выше 50% от суммы кредита/микрокредита.

Сумма кредита/микрокредита, подлежащего гарантированию, не может превышать восемь тысяч МРП.

Номинальная ставка вознаграждения по кредитам/микрокредитам МФО/КТ/БВУ, по которым осуществляется гарантирование, не может быть выше 6%, а для членов малообеспеченных и/или многодетных семей не выше 4%.

Предоставление грантов

Государственные гранты предоставляются участникам программы «Еңбек», планирующим реализовать стартовый бизнес, на безвозмездной и безвозвратной основе.

Государственные гранты на реализацию новых бизнес-идей предоставляются в размере до 200-кратного месячного расчетного показателя.

Государственные гранты используются на приобретение необходимого инвентаря, орудий труда, технологического оборудования, животных, скота, птицы.

Развитие рынка труда через содействие занятости населения и мобильность трудовых ресурсов

- Содействие в обеспечении занятости;
- Повышение мобильности трудовых ресурсов;
- Развитие единой цифровой площадки по трудоустройству.

Реализация комплексных мероприятий национального проекта «Жастар – ел тірегі»

- подготовка квалифицированных кадров по востребованным специальностям на рынке труда в рамках проекта «Жас маман» по принципу «100/200»;
- развитие молодежного предпринимательства в рамках проекта «Жас кәсіпкер».

МЕРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ ВИЭ⁴¹

Государственная поддержка предполагает:

- 1) Преференциальные фиксированные тарифы на электроэнергию для каждого вида ВИЭ сроком на 15 лет с ежегодной индексацией по инфляции.

⁴¹ Закон Республики Казахстан от 4 июля 2009 года №165-IV «О поддержке использования возобновляемых источников энергии»

Фиксированные тарифы, согласно постановлению Правительства Республики, Казахстан от 12 июня 2014 года №645 «Об утверждении фиксированных тарифов»:

№ п/п	Технология возобновляемых источников энергии, используемая для получения электрической энергии	Величина тарифа, тенге/кВт*ч (без НДС)*
1	Ветровые электростанции, за исключением фиксированного тарифа для проекта ветровой электростанции «Астана EXPO-2017» мощностью 100 МВт, для преобразования энергии ветра	22,68
1-1	Ветровая электростанция «Астана EXPO-2017» мощностью 100 МВт, для преобразования энергии ветра	59,7
2	Фотоэлектрические преобразователи солнечной энергии, за исключением фиксированного тарифа для проектов солнечных электрических станций, использующих фотоэлектрические модули на основе казахстанского кремния (Kaz PV), для преобразования энергии солнечного излучения	34,61
3	Малые гидроэлектростанции	16,71
4	Биогазовые установки	32,23

* С ежегодной индексацией по тарифу ИПЦ

- 2) Поддержка при продаже электрической и (или) тепловой энергии, произведенной объектами по использованию возобновляемых источников энергии.
- 3) Поддержка при подключении объектов по использованию возобновляемых источников энергии к электрическим или тепловым сетям энергопередающей организации и передаче электрической и (или) тепловой энергии.

ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО⁴²

В Казахстане предпринимаются активные действия по развитию государственно-частного партнерства (ГЧП) для развития инфраструктуры путем объединения ресурсов и опыта государства и частного сектора в отраслях, традиционно относящихся к сфере ответственности государства, на условиях сбалансированного распределения рисков, выгод и затрат, прав и обязанностей.

Сферы применения ГЧП:

Государственно-частное партнерство осуществляется во всех сферах экономики. При этом не могут быть переданы для реализации государственно-частного партнерства объекты, перечень которых определяется Правительством Республики Казахстан.

Совокупный объем софинансирования проектов ГЧП и компенсации инвестиционных затрат, направленных на возмещение расходов, связанных с созданием (реконструкцией) объекта ГЧП, не может превышать стоимость создания и (или) реконструкции объекта ГЧП.

Виды ГЧП

Государственно-частное партнерство по способу осуществления подразделяется на институциональное и контрактное.

Контрактное ГЧП реализуется посредством заключения договоров следующих видов:

- концессии;
- доверительного управления государственным имуществом;

- имущественного найма (аренды) государственного имущества;
- лизинга;
- договоров, заключаемых на разработку технологии, изготовление опытного образца, опытно-промышленное испытание и мелкосерийное производство;
- контракта жизненного цикла;
- сервисного контракта;
- иных договоров, соответствующих признакам государственно-частного партнерства.

Институциональное ГЧП

Институциональное государственно-частное партнерство реализуется компанией государственно-частного партнерства в соответствии с договором государственно-частного партнерства.

Для реализации проекта институционального ГЧП государственный партнер и частный партнер учреждают компанию ГЧП в организационно-правовой форме акционерного общества или товарищества с ограниченной ответственностью, в которых государственный партнер и частный партнер в совокупности обладают ста процентами голосующих акций / долей участия в уставном капитале.

Определение частного партнера осуществляется одним из следующих способов:

- конкурс, в том числе с использованием двухэтапных процедур;
- прямые переговоры.

Формы участия субъектов квазигосударственного сектора в проектах ГЧП:

- 1) участия в создании и (или) деятельности юридических лиц либо отчуждения (передачи) акций (долей участия в уставном капитале) юридических лиц, реализующих проекты государственно-частного партнерства;
- 2) участия в создании и (или) деятельности научно-производственных зон, венчурных фондов, исследовательских центров в целях реализации проекта государственно-частного партнерства;

- 3) передачи имущества и имущественных прав для целей реализации проекта государственно-частного партнерства;
- 4) передачи исключительных прав на объекты интеллектуальной собственности;
- 5) привлечения инвестиций в проекты государственно-частного партнерства;
- 6) сервисной поддержки, в том числе услуги по трансферу технологий, поддержке инноваций, консалтингу, инжинирингу, обучению и повышению квалификации кадров;
- 7) предоставления услуг технопарков, бизнес-инкубаторов, специальных экономических и промышленных зон;
- 8) продвижения экспорта;
- 9) строительства, создания, реконструкции, модернизации и (или) эксплуатации объектов государственно-частного партнерства;
- 10) иных формах, не противоречащих законодательству Республики Казахстан.

Институты развития ГЧП в Казахстане

АО «Казахстанский центр государственно-частного партнерства» – аналитический и экспертный центр Правительства РК по развитию государственно-частного партнерства в Казахстане. Центр ГЧП оказывает услуги по исследованиям, обучению и консультированию, экспертизе и оценке реализации инвестиционных проектов (www.kzppp.kz).

ТОО «Центр сопровождения проектов государственно-частного партнерства» является центром по консультативному сопровождению республиканских и региональных концессионных проектов, оказывает содействие в реализации инфраструктурных проектов, реализуемых в рамках механизма ГЧП (www.kppf.kz).

КОНТАКТНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ И ОРГАНИЗАЦИЙ

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ОРГАНЫ И ОРГАНИЗАЦИИ, ОТВЕТСТВЕННЫЕ ЗА ПРИВЛЕЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ

МИНИСТЕРСТВО ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ РК

(<http://mfa.gov.kz>)
010000, г. Нур-Султан, Ул. Кунаева 31,
Канцелярия: +7 (7172) 72 05 17;
E-mail: kezekshi@mfa.kz

АО «НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ

«KAZAKH INVEST»
(<http://invest.gov.kz>)
010000, г. Нур-Султан Проспект Мәңгілік Ел, 55/15
Ресепшн: +7 (7172) 620 500
Факс: +7 (7172) 620 600
E-mail: info@invest.gov.kz

ОРГАНЫ МЕСТНОГО УПРАВЛЕНИЯ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ

АКИМАТ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ

(<http://zhetysu.gov.kz>)
040000, г. Талдыкорган,
пр. Н.Назарбаева, 38
Тел: +7 (7282) 24-74-29
E-mail: akimat@zhetysu.gov.kz

УПРАВЛЕНИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ИНДУСТРИАЛЬНО-ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ

(<http://industry.gov.kz>)
040000, г. Талдыкорган,
ул. Кабанбай батыра, 26
Тел.: +7 (7282) 32-95-58
Факс: +7 (7282) 32-95-61
E-mail: upiir@industry.gov.kz

ЦЕНТР ОБСЛУЖИВАНИЯ ИНВЕСТОРОВ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ ТОО «РЕГИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ»

(<http://invest.almreg.kz>)

040000, г. Талдыкорган, ул. Абылай хана, 113,
1 этаж, левое крыло
Тел: +7 (7282) 40-04-94; +7 (7282) 32-95-14;
+7 (7282) 32-97-33;
E-mail: info@almreg.kz

050000, г. Алматы,
ул. Желтоқсан, 112, 2 этаж
Тел: +7 (727) 390-48-84

CONTENTS

INVESTMENT INCENTIVES

SPECIAL ECONOMIC ZONES.....	106
INDUSTRIAL ZONES	107
DIALOG PLATFORMS	107
INVESTOR PROTECTION	108
AGREEMENTS ON REWARD AND MUTUAL PROTECTION OF INVESTMENTS ENTERED INTO BY KAZAKHSTAN.....	108

BUSINESS CONDUCTING IN KAZAKHSTAN

ARRIVAL IN KAZAKHSTAN.....	109
EMPLOYMENT OF FOREIGN CITIZENS IN KAZAKHSTAN	113
BUSINESS START UP	114
OBTAINING LICENSES AND PERMITS.....	116
PURCHASE OF GROUND AREA.....	117
PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY	120
TAXATION.....	121
CUSTOMS LEGISLATION	125
BANKING SYSTEM.....	126
ELECTRONIC SERVICES FOR BUSINESS.....	128

MEASURES OF STATE SUPPORT OF BUSINESS

“BUSINESS ROAD MAP 2025” PROGRAM.....	128
STATE PROGRAM FOR AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX DEVELOPMENT IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN FOR 2017–2021	134
“NATIONAL EXPORT STRATEGY” PROGRAM	140
REGULATIONS OF STATE SUPPORT PROVISION OF INDUSTRIAL INNOVATIVE ACTIVITY, DIRECTED TO LABOR EFFICIENCY INCREASE AND DEVELOPMENT OF TERRITORIAL CLUSTERS.....	141
“ENBEK” PROGRAM FOR DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE EMPLOYMENT AND MASS ENTREPRENEURSHIP FOR 2017-2021.....	145
MEASURES OF STATE SUPPORT FOR RENEWABLE POWER SOURCES (RPS).....	146
PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS	146

CONTACTS OF PUBLIC BODIES AND ORGANIZATIONS

GLOSSARY

- AIC** – agro-industrial complex
- CC** – Customs code
- CIS** – Commonwealth of Independent States
- CIT** – corporate income tax
- CU** – Customs Union
- EAEU** – Eurasian Economic Union
- FDI** – foreign direct investment
- FIC** – Foreign Investors Council
- GDP** – gross domestic product
- IZ** – industrial zone
- JSV** – joint-stock venture
- LLP** – Limited Liability Partnership
- MA of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Agriculture of the Republic of Kazakhstan
- MCI*** – monthly calculation index
- MF of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Finance of the Republic of Kazakhstan
- MFA of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan
- MIA of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Kazakhstan
- MIID of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Industry and Infrastructure Development of the Republic of Kazakhstan
- MJ of the Republic of Kazakhstan** – the Ministry of Justice of the Republic of Kazakhstan
- NMH** – National Management Holding
- PIT** – personal income tax
- PPP** – public private partnership
- R&D** – research and development activities
- RK** – the Republic of Kazakhstan
- RLA** – regulatory legal act
- RPS** - renewable power sources
- SEC** – Social-Entrepreneurial Corporation
- SEZ** – Special Economic Zone
- SMB** – small and medium business
- SPIID** – State Program of Industrial-Innovative Development
- STB** – second-tier banks
- TC** – Tax Code
- VAT** – value added tax

INVESTMENT INCENTIVES¹

For investment projects (including investment priority projects):

- Exemption from customs duties and import VAT (up to 5 years);
- State grants in-kind (provision of land, buildings, machinery and equipment, etc).

For investment priority projects:

Tax preferences:

- Corporate Income Tax - 0%
- Land Tax - 0%
- Property Tax - 0%

Investment subsidies:

- Reimbursement up to 30% of actual costs of construction, installation works and purchase of equipment *

Criteria*

- are given to the legal entity implementing the project by types of activities included in the list of priority activities (approved by the Government of the Republic of Kazakhstan);
- investments not less than 5 million MCI.

For special investment projects:

Tax and customs preferences:

- Exemption from customs duties on imports of technological equipment and components is provided for investment contract period, but not more than five years from the date of registration of the investment contract.
- Exemption from customs duty on import of spare parts for technological equipment for up to five years is provided for to legal entities of the Republic of Kazakhstan depending on the volume of investments in fixed assets and in case of compliance of the investment project with the list of priority activities approved by the Government of the Republic of Kazakhstan.
- Exemption from customs duties on imports of

raw materials and (or) materials is provided for a period of five years from the date of commissioning of fixed assets under the working program.

- Exemption from customs duties is provided for the investment contract period, but not more than five years from the date of commissioning of fixed assets under the working program.
- Exemption from import customs duties in the framework of a special investment project is provided for:
 - 1) the participants of the special economic zones in the fifteen-year period, but not longer than the validity period of the special economic zones;
 - 2) owners of free custom zone stock for a period not exceeding fifteen years from the date of registration of the special investment contract;
 - 3) legal entities of the Republic of Kazakhstan that have concluded an industrial assembly agreement of motor vehicles for a period not exceeding fifteen years from the date of registration of a special investment contract.
- A legal entity that has concluded special investment contract with an authorized investment body has the right to apply exemption from value added tax when importing goods as part of finished products manufactured in the territory of a special economic zone or free warehouse, subject to the following conditions:
 - 1) goods are placed under the customs procedure of a free customs zone or free warehouse;
 - 2) the customs procedure of a free customs zone or free warehouse is completed by the customs release procedure for domestic consumption
 - 3) identification of goods as finished products is carried out in accordance with the customs legislation of the Republic of Kazakhstan.

Additional incentives

Stable legislation

Stability of tax legislation and foreign labor employment legislation of the Republic of Kazakhstan (subject to an investment contract).

“One window” principle

Provides public services for investors in one office on the basis of the Investment Committee of the MFA of the Republic of Kazakhstan.

Foreign labor employment

Without quota and permissions till the expiry date of 1 year after commissioning of the investment project.

Visa-free entrance

For citizens of around 30 countries.
(see Section “Arrival in Kazakhstan”)

Investment Ombudsman

Related to protection of investors rights and legal interests.

On any questions relating to the provision of the investment preferences, please contact the Investment Committee of the MFA of the Republic of Kazakhstan.

SPECIAL ECONOMIC ZONES²

The Special Economic Zone (SEZ) is a part of the territory of the Republic of Kazakhstan with precisely defined borders, where the special legal regime of the special economic zone for priority activities operating is acting.

PREFERENCES FOR SEZ PARTICIPANTS³

Tax advantages*

- Corporate Income Tax – 0%
- Land Tax – 0%
- Property Tax – 0%
- VAT – (for products consumed in SEZ) – 0%
- Social Tax – 0%.

Customs advantages

- Exemption from customs duties for raw materials and equipment, imported to SEZ territory;
- Within special investment project realization exemption term from import customs duties is 15 years, but not more than SEZ validity period.

Other incentives

- Free plot of land for the entire period of SEZ existence;
- Simplified procedure for foreign labor employment.

**Conditions for tax advantages obtain:*

- registration as a SEZ member and as a SEZ taxpayer;
- priority activity carrying out, meeting the requirements of SEZ aims creation.

SEZ members

Who can be a member of the SEZ:

A legal entity (including foreign one) that plans to implement projects under priority activities in the SEZ.

Who cannot be a member of the SEZ:

- subsoil users;
- organizations producing excisable goods, except for organizations engaged in the production and assembly of excise goods under sub-paragraph 6) of Article 462 of the Tax Code in the Republic of Kazakhstan (TC);
- organizations and self-employed entrepreneurs applying special tax regimes;
- organizations that apply (have applied) investment tax preferences under the concluded contracts with investment public authorities till January 1st, 2009;
- organizations that implement (have implemented) investment priority projects and investment strategic projects under the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of investments;
- organizers of gambling industry activities.

² “About special economic and industrial zones of the Republic of Kazakhstan Law of the Republic of Kazakhstan No.242-VI LRK dated April 3, 2019

³ “About taxes and other obligatory payments in budget” Code No.120-VI LRK dated December 25, 2017

INDUSTRIAL ZONES (IZ)²

Industrial zone is the territory, provided by engineering-communication infrastructure, presented to private entrepreneurship units for location and maintenance of entrepreneurship activity in a field of production, agricultural-industrial complex, tourist industry, transport logistics, waste management according as Legislation of Republic of Kazakhstan.

Industrial zones are divided into state and private. State industrial zones are divided into republic, regional subordination zones and small industrial zone.

Attendants access to industrial zone activity is made under concluded contracts between managing company and participants of industrial zone.

There are 6 industrial zones in Almaty region:

- the «Taldykorgan» IZ
- the «Boraldai» IZ
- the «Arna» IZ
- the «Kairat» IZ
- the «Kazbek bek» IZ
- the «Bereke» IZ.

DIALOG PLATFORMS

1. The Foreign Investors Council under by the President of the Republic of Kazakhstan (FIC)⁴

The FIC is an advisory body which is chaired by the President of the Republic of Kazakhstan, which plenary sessions are made not less than once a year. The FIC activities are supported by the Administration of the President of Kazakhstan and the FIC working body – the Investment Committee of the MFA of the Republic of Kazakhstan.

FIC members

Permanent members of the Council according to rank are : the Prime Minister of the Republic of Kazakhstan, the Chairman of the National Bank of the Republic of Kazakhstan, the First Deputy Prime Minister of the Republic of Kazakhstan, Deputy Prime Ministers of the Republic of Kazakhstan, Deputy Head of the Presidential Administration of the Republic of Kazakhstan or the Assistant to the President of the Republic of Kazakhstan in charge of socio-economic

issues, Minister of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan, Minister of Industry and Infrastructure Development of the Republic of Kazakhstan, Minister of Finance of the Republic of Kazakhstan, Minister of National Economy of the Republic of Kazakhstan and the first head of the working body of the Council.

The main criterion for admission to the FIC is:

- to make direct investments in Kazakhstan economy in the amount of not less than 125 million USD, except for subsoil users - 500 million USD;
- to take active part under formation of favorable investment climate and activation of investment processes in economy of the Republic of Kazakhstan.

The composition of FIC from the foreign side is formed from representatives of international economic and financial organizations, the first heads of foreign companies or their deputies.

The Council is currently represented by the following foreign companies: Lukoil (Russia), Total S.A.(France), Eurasian Development Bank, Royal Dutch Shell (United Kingdom), Sberbank of Russia, Rusal (Russian Federation), Chevron (USA), JP Morgan Chase International (USA), Citigroup (USA), Asian Development Bank, CNPC (China), Polpharma S.A. (Poland), Deloitte, Ernst & Young, Baker & McKenzie International (USA), Mitsubishi (Japan), ENI S.p.A. (Italy), Arcelor Mittal (Luxembourg), GE Oil & Gas (USA), ERG Sarl (Luxembourg), Philip Morris (Netherlands), Knauf (Germany), ExxonMobil Production Company (USA), Anadolu Group (Turkey), Metro Cash&Carry (Germany), Deutsche Bank A.G. (Germany), The European Bank for Reconstruction and Development (EU), Cameco (Canada), Sembol Construction Company (Turkey), Polymetal Managing company (Russian Federation), Marubeni Corporation (Japan), Inpex Corporation (Japan), KPMG (Netherlands), PricewaterhouseCoopers (Great Britain), TMK (Russian Federation)⁵.

2. The Regional Council on investors attraction and improvement of investment climate in Almaty region (Investors Council)

To improve the investment climate in the region a consultative and advisory body “The Regional

⁴ “About creation of foreign investors Council” at President of the Republic of Kazakhstan” № 3985 President’s Resolution dated June 30, 1998

⁵ FIC official information resource www.fic.kz

Council on investors attraction and improvement of investment climate in Almaty region” was setup according to the Resolution №168 of the Administration (Akimat) of the Almaty region on April 8, 2016.

The Investor Council is set up with the aim of developing recommendations, proposals and improving investment policy, improving the investment climate of the Almaty region, assistance of domestic and foreign investors in the questions of development of local content, industrial and innovative development of the Almaty region and operating activities of companies that invest in the region.

The Council includes representatives of large and medium business, the heads of foreign and domestic financial institutions, national companies and joint stock companies, Administration in the region. The Chairman of the Council is the Governor of the Almaty region.

Meetings of the Board of Investors are held at least twice a year.

The working body of the Investor Council is «Regional Development Center of Almaty Region» limited liability partnership.

INVESTOR PROTECTION

The Entrepreneurial Code of the Republic of Kazakhstan provides various guarantees that minimize risks an investor may incur in carrying out investment activities in Kazakhstan:

A guarantee of legal protection of investors in Kazakhstan

An investor is provided with full and unconditional protection of rights and interests.

A guarantee of income use

Investors shall have the discretion to use income generated from their operations, after taxes and other obligatory payments to the budget, and to open bank accounts in the national currency and (or) foreign currency in banks in Kazakhstan, in accordance with banking and currency laws of the Republic of Kazakhstan.

Publicity of state authorities’ activities in relation to investors and providing investors with access to information related to investment activities

Official announcements of state bodies of the Republic of Kazakhstan and regulatory legal acts affecting the interests of investors are published in the order established by the legislation of the Republic of Kazakhstan.

Investors, including investors who have made investments in the amount of less than ten percent of voting shares (less than ten percent of the total votes of participants), are provided with free access to information on registration of legal entities, their charters, registration of real estate transactions, issued licenses, as well as to other information provided for by the laws of the Republic of Kazakhstan, which is related to their investment activities and does not contain commercial and other secrets protected by law.

A guarantee of investor rights in case of nationalization and requisition

Forcible seizure of investor’s property (nationalization, requisition) for government needs is permitted in exceptional cases stipulated by the legislation of the Republic of Kazakhstan. In case of nationalization, losses incurred by an investor as a result of issue of the Republic of Kazakhstan legislative acts on the nationalization, shall be compensated in full. Requisition of investor property shall be made with payment of the market value of property.

AGREEMENTS ON REWARD AND MUTUAL PROTECTION OF INVESTMENTS ENTERED INTO BY KAZAKHSTAN⁶

Today Kazakhstan signed 48 bilateral and 1 multilateral (EAEC) intergovernmental Agreements on the reward and mutual protection of investments.

These Agreements are aimed at creating a favorable legal environment for the promotion and protection of Kazakh investments abroad and foreign investments in Kazakhstan. They also contribute to the improvement of the investment climate and further development of mutually beneficial trade and economic cooperation between countries.

**The list of countries with which Kazakhstan signed
Agreements on reward and mutual protection of investments**

AMERICA					
1	USA				
EUROPE					
2	Austria	10	Latvia	18	Finland
3	Belgium-Luxembourg Union	11	Lithuania	19	France
4	Bulgaria	12	Macedonia	20	Czech Republic
5	Great Britain	13	Netherlands	21	Switzerland
6	Hungary	14	Poland	22	Sweden
7	Germany	15	Romania	23	Estonia
8	Greece	16	Serbia		
9	Spain	17	Slovakia		
COMMONWEALTH OF INDEPENDENT STATES (CIS) AND THE FORMER USSR STATES					
24	Azerbaijan	27	Kyrgyzstan	30	Uzbekistan
25	Armenia	28	Russia	31	Ukraine
26	Georgia	29	Tajikistan		
ASIA, AFRICA AND MIDDLE EAST COUNTRIES					
32	Afghanistan	38	Qatar	44	Pakistan
33	Vietnam	39	China	45	Singapore
34	Egypt	40	Kuwait	46	Turkey
35	Israel	41	Malaysia	47	South Korea
36	Jordan	42	Mongolia	48	Japan
37	Iran	43	UAE		
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS					
48	Member states of the Eurasian Economic Community (EAEC)				

BUSINESS CONDUCTING IN KAZAKHSTAN

ARRIVAL IN KAZAKHSTAN

Visa is required for foreign citizens and stateless persons to enter the territory of Kazakhstan, unless otherwise has been stipulated by international treaties of the Republic of Kazakhstan.

Kazakhstan visa is glued in the passport or other valid identity document which is acknowledged in Kazakhstan and gives the right to enter and stay in Kazakhstan, and leave it or cross the territory of Kazakhstan in transit.

1. Visa types and categories⁷: (http://egov.kz/cms/ru/articles/visa_classification)

- 1) Investor – A5;
- 2) Business – B1, B2, B3;
- 3) Tourism – B12;
- 4) Employment/work – C3, C4, C5, C6;
- 5) others.

⁷ Registered in the Ministry of Justice of the Republic of Kazakhstan on December 15, 2016 No. 14531 "About approval of the rules for issuing invitations, concordance of invitations for entry of foreigners and stateless persons to the Republic of Kazakhstan, issuance, cancellation, restoration of visas of the Republic of Kazakhstan, as well as prolongation and shortening their action".

**List of countries which have entered into agreements with the Republic of Kazakhstan
on visa-free regime by passport types⁸**

№	Country	Diplomatic passport	Service passport	National passport	Visa-free stay period
1.	Russian Federation	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
2.	Republic of Belarus	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
3.	Kyrgyz Republic	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
4.	Republic of Tajikistan	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
5.	Republic of Armenia	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
6.	Republic of Georgia	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
7.	Republic of Moldova	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
8.	Republic of Uzbekistan	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
9.	Republic of Azerbaijan	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
10.	Ukraine	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
11	Turkmenistan*	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
				visa-free	up to 5 days
					* without visas for residents of Atyrau and Mangystau regions in the Balkan velayat
12.	Republic of Hungary	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
13.	Slovak Republic	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
14.	Romania	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
15.	Republic of Poland	visa-free	visa	visa	up to 30 days
16.	Republic of Croatia	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
17.	Republic of Estonia	visa-free	visa	visa	up to 90 days
18.	French Republic	visa-free	visa	visa	up to 90 days
19.	Kingdom of Spain	visa-free	visa	visa	up to 90 days
20.	Republic of Serbia	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
21.	Italian Republic	visa-free	visa	visa	up to 90 days
22.	Republic of Slovenia	visa-free	visa	visa	up to 90 days
23.	Republic of Bulgaria	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
24.	Federal Republic of Germany	visa-free	visa	visa	up to 90 days
25.	Kingdom of Denmark	visa-free	visa	visa	up to 90 days
26.	Republic of Portugal	visa-free	visa	visa	up to 90 days
27.	Republic of Cyprus	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
28.	Republic of Macedonia	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
29.	Bosnia and Herzegovina	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
30.	Greece	visa-free	visa	visa	up to 90 days
31.	Republic of Finland	visa-free	visa	visa	up to 90 days

⁸ Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated January 21, 2012 No. 148 "On approval of the Rules of entry and stay of immigrants in the Republic of Kazakhstan, as well as their exit from the Republic of Kazakhstan and the Rules for the implementation of migration control, as well as registration of foreigners and stateless persons illegally crossing the state border of the Republic of Kazakhstan, illegally staying on the territory of the Republic of Kazakhstan, as well as persons who are prohibited from entering the territory of the Republic of Kazakhstan"

32.	Vatican	visa-free	visa	visa	up to 90 days
33.	Mongolia	visa-free	visa-free	visa-free	up to 90 days
34.	Republic of Turkey	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
35.	Argentine Republic	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days
36.	Republic of India	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
37.	Islamic Republic of Iran	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
38.	People's Republic of China	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
39.	Islamic Republic of Pakistan	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
40.	Republic of the Philippines	visa-free	visa-free	*visa-free	up to 30 days *from 21.04.2014 without visas for citizens of Kazakhstan (unilaterally)
41.	Arab Republic of Egypt	visa-free	visa	visa	up to 30 days
42.	South Korea	visa-free	visa-free	*visa-free	up to 90 days *up to 30 days (with national passport)
43.	State of Israel	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
44.	Socialist Republic of Vietnam	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
45.	United Arab Emirates	visa-free	visa	visa	up to 90 days
46.	Hashemite Kingdom of Jordan	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
47.	Republic of Indonesia	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
48.	Republic of Cuba	visa-free	visa-free	visa	up to 30 days
49.	Federative Republic of Brazil	visa-free	visa-free	visa-free up to 30 days during the year	up to 90 days
50.	Republic of Lithuania	visa-free	visa	visa	up to 90 days within 6 months
51.	Hong Kong Special Administrative Region, PRC	visa-free	visa-free	visa-free	up to 14 days
52.	Republic of Latvia	visa-free	visa	visa	up to 90 days
53.	Republic of Norway	visa-free	visa	visa	up to 90 days
54.	Republic of Montenegro	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
55.	Republic of Mexico	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
56.	Republic of Chile	visa-free	visa-free	visa	up to 90 days
57.	Republic of Ecuador	visa-free	visa-free	visa-free	up to 30 days within 180 days
58.	Republic of Qatar	visa-free	visa	visa	up to 30 days
59.	UNO	–	–	–	up to 30 days within 180 days

2. Visa-free regime

Unilaterally, citizens of 45 states are exempt from visa requirements if their period of stay does not exceed 30 days at each entry:

Australia	Cyprus	Singapore
Austria	Latvia	Slovakia
Belgium	Lithuania	Slovenia
Bulgaria	Luxemburg	USA
Great Britain	Malaysia	Turkey
Hungary	Malta	Finland
Germany	Mexico	France
Greece	Monaco	Croatia
Denmark	Netherlands	Czech Republic
Israel	New Zealand	Chile
Ireland	Norway	Switzerland
Iceland	UAE	Sweden
Spain	Poland	Estonia
Italy	Portugal	South Korea
Canada	Romania	Japan

3. Visa processing

List of documents required for the Kazakhstan visa:

- Visa application form with one black-and-white or color photo, size 3.5x4.5 cm;
- Invitation number, date, which is registered in MIA or MFA of the Republic of Kazakhstan (inviter informs the visa receiver a number and date of invitation issue), or request of visa category receiver;
- The identifying document, including current diplomatic, official, travel passport of foreign state;
- Originals of payment documents, confirming consular fee or state fee payment;
- Additional documents, which are necessary for visa receipt, depending on category.

Investor visa receipt of A5 categories

An investor visa (A5) is issued to the heads and/or deputy heads and/or the heads of organization departments of legal entities realizing investment activities on the territory of the Republic of Kazakhstan, as well as the members of their families.

Investor visa validity period:

Single	up to 90 days (for the whole period of visa validity)
Multiple	up to 3 years (for the whole period of visa validity)

B1, B2, B3 business visa is issued to participants of conferences, symposiums, forums, exhibitions, concerts, cultural, scientific, sports and other events; participants of meetings, organizations of round tables, exhibitions, meetings of experts; persons accompanying humanitarian aid; persons arriving for lecturing and conducting classes in educational institutions; participants of youth programs, student and school exchanges, except studying in educational

institutions of the Republic of Kazakhstan, persons arriving for installation, repair and maintenance of equipment; persons arriving for providing consulting or auditing services; persons arriving for negotiations, contracting; the founders or the board of directors. Business visas are issued for single and multiple entry and exit.

Business visa validity period:

Single B1, B2, B3	up to 90 days
Multiple B1 and B3	up to 1 year
Multiple B2	up to 180 days

C3, C4, C5, C6 visa for employment

Is issued to persons who are following in the Republic of Kazakhstan, or who are in the Republic of Kazakhstan for the purpose of carrying out labor activity, as well as members of their families, persons who are coming to the Republic of Kazakhstan or residing in the Republic of Kazakhstan, for self-employment by professions in demand in priority sectors of the economy, business Immigrants, seasonal foreign workers.

Employment visa validity period:

Single	up to 90 days
Multiple	multiple C3, C4: up to 3 years
	multiple C5: up to 2 years Ethnic Kazakhs – up to 3 years
	multiple C6: up to 1 year, but not over of permit’s validity period

Visa extension

The MFA and MIA of the Republic of Kazakhstan shall extend the following visa categories:

- **A5 investor visa** – based on a request of inviting party and written confirmation of investments authority in the Republic of Kazakhstan. Extension of visa validity is made up to 3 years;
- **B2 business visa** – based on a request of inviting party, which has previously issued the invitation in order to receive primary visa and stipulated the purpose of stay in the Republic of Kazakhstan. Extension of visa validity is made up to 30 days;
- **C3 labor visa** – based on a request of inviting party and available permission of working immigrant in case of need, validity is up to 3

years;

- **C4 labor visa** – based on a request of inviting party and labor contract, validity is up to 3 years;
- **C5 labor visa** – based on a written application of local executive authority, validity is up to 2 years.

EMPLOYMENT OF FOREIGN CITIZENS IN KAZAKHSTAN⁹

Employers in order to engage foreign labor and foreign workers in order to get employment shall obtain permits within the established quota distributed among Kazakhstan regions, Nur-Sultan, Almaty and Shymkent cities.

** A quota is a maximum permissible number of foreign labor force allowed for an employer to engage to carry out labor activities in the territory of Kazakhstan.*

Legislation Rules about quotation of foreign labor and employers permissions for foreign working labor, which are not covered by:

- 1) permanent residents of Kazakhstan;
- 2) Employed in state authorities, with confirming documents under established order of Government of Republic of Kazakhstan.
- 3) employed as chief executive officers of branches and representative offices of foreign legal entities;
- 4) list of persons, who were designated by the Government of the Republic of Kazakhstan and who do not need permissions of local authorities for foreign labor attraction;
- 5) working persons in “Astana Hub” international technological park or at the participants of “Astana Hub” international technological park under heads and specialists with higher education positions.;
- 6) arrived persons for self-initiated employment under demanded professions in priority economic sectors;
- 7) working persons in legal entities, which are SEZ participants, having more than 1 mln. MCI cost projects, and also in SEZ participants’ organizations as a head contractor, subcontractor or service provider within assembly construction work period on SEZ territory and till one-year

⁹ “About employment” Law of the Republic of Kazakhstan dated April 6, 2016 No. 482-V of the legislation of the RK

- expiry after commissioning.;
- 8) employed in autonomous educational organizations, their organizations, in “Fund of Nazarbaev” on executive positions and as specialists with higher education;
 - 9) employed by Kazakhstan legal entities which have signed investment contracts for the implementation of an investment priority project and employed in organizations attracted by legal entities as a head contractor, subcontractor or service provider in field of architecture, construction and city construction works for the period of one year after commissioning, as managers and specialists with higher education, and skilled employees according to the list of professions and headcount defined in investment contracts for the implementation of priority investment project.

The authorized body on employment on the basis of proposals of interested state or authorized bodies redistributes the approved quota between the regions, Astana and Almaty cities within the quota established by the Government of the Republic of Kazakhstan.

Foreign labor is attracted by employers to carry out labor activities in the Republic of Kazakhstan on the basis of permits for foreign labor attraction issued by the local executive body of the corresponding administrative division.

Receipt of necessary documents, as well as the issuance and (or) extension of permits to employers for foreign labor attraction are carried out by the local executive body in the manner determined by the authorized body for employment, including in electronic form through the information system of permits and notifications.

The level of education (professional training) and experience (employment period) in the practical work of foreign labor employed by employers to carry out labor activities in the Republic of Kazakhstan must meet the qualification requirements for the professions of workers and the positions of managers, specialists and employees, in accordance with professional standards, The Unified tariff and

qualification reference book of jobs and occupations of workers and the Qualification reference book of managerial positions, specialists and other employees, the typical qualification characteristics for managers, specialists and other officials of organizations.

BUSINESS START UP

As per the Republic of Kazakhstan legislation, business in Kazakhstan is conducted through legal entities of various forms of incorporation.

According to Article 42 of the Civil Code of the Republic of Kazakhstan, a legal entity is subject to compulsory state registration in the justice bodies and is deemed created from the moment of its receipt.

In order to open a legal entity in Kazakhstan, you need:

- choose the organizational and legal form of the newly created legal entity, depending on the type of activity;
- determine the category of business of the company;
- if a company is created by M & A or by purchasing a part of a block of shares in an operating legal entity of the Republic of Kazakhstan, it is necessary to find out whether it is necessary to obtain permission from the antimonopoly authority;
- If a legal entity provides financial services, it is also necessary to obtain a permit from the National Bank of the Republic of Kazakhstan.

Legal entity forms for foreign businesses

Commercial legal entities are formed only in the form of a government enterprise, business partnership, joint-stock company or production cooperative.

Limited Liability Partnership (LLP)¹⁰

LLP is a partnership established by one or more persons, the charter capital of which is divided into shares determined by constituent documents. LLP participants are not liable for its obligations and bear the risk of losses associated with the activities of the partnership to the extent of their contributions, except for the cases stipulated by the Republic of Kazakhstan legislative acts.

Joint Stock Company (JSC)¹¹

JSC is a legal entity that issues shares to raise funds for its activities. JSC has property separate from the property of its shareholders, and is not liable for their obligations. JSC is liable for its own obligations to the extent of its property.

JSC shareholders are not liable for JSC's obligations and bear the risk of losses associated with its activities, to the extent of shares owned by them, except for the cases stipulated by the Republic of Kazakhstan legislative acts.

Branches and representative offices¹²

A branch is a separate subdivision of a legal entity located outside of the legal entity's location and performing all or part of the legal entity's functions, including the function of representation.

A representative office is a separate subdivision of a legal entity located outside of the legal entity's location, which represents and protects interests of the legal entity, enters on behalf of the legal entity into transaction and performs other legal actions, except for the cases stipulated by the Republic of Kazakhstan legislative acts.

Branches and representative offices are not legal entities. They are endowed with property of the legal entity and act on the basis of approved by laws.

Registration of legal entities¹³

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_business/for_businessmen/passport/pass042_mu&lang=en)

1. Required documents for registration of medium-sized and large-sized business:

- an application in the prescribed form;
- a list of constituent and other documents, as per Regulation of legal entities, branches and representative offices state registration.

1.1. State registration of legal entity, which is a small-sized business subject can be done through electronic notification issue by means of its filling on “E-government” web portal. Chapters (regulations) of legal entities, which are small-sized business subjects, their branches

and representations within the state registration process are not presented.

1.2. For Registration of branch or representative office the following documents are submitted to registry agency:

- appropriate claim, signed by the authority person and stamped by legal entity.
- payment slip or another document, confirming registration fee payment into budget.

1.3. Registration of legal entities with foreign participation is performed in the procedure prescribed for the registration of Kazakhstan legal entities. The following documents shall be submitted in addition:

- a legalized extract from the trade register or other legalized document certifying that the founder – a foreign legal entity – is a legal entity under the laws of a foreign country, with a notarized translation into Kazakh and Russian languages;
- copy of the passport or other identity document of the founder – foreigner, with a notarized translation into Kazakh and Russian languages;

1.4. To open a branch or are presentative office of a foreign legal entity, the following documents with a notarized translation into Kazakh and Russian languages shall be submitted:

- documents in order, established by the Registration of branches (representative offices) legal entities in Republic of Kazakhstan;
- a legalized extract from the trade register, constituent documents or other legalized document of a foreign legal entity, confirming that this entity opening a branch (representative office) is a legal entity under foreign state legislation;
- a legalized document confirming the tax registration in the country of incorporation of a foreign legal entity, with the tax registration number (or equivalent).

¹¹ The Law of the Republic of Kazakhstan “About Joint Stock Companies” of May 13, 2003 No. 415

¹² The Civil Code of the Republic of Kazakhstan dated December 27, 1994 No. 268-XIII

¹³ “About state registration of legal entities and recording of branches and representation offices” Law of the Republic of Kazakhstan No. 2198 dated April 17, 1995

Business Categories

When creating a company, you need to provide data on the approximate average annual income and the number of employees of the company, including the staff of branches and representative offices. This will allow you to determine what measures of state support your company can plan depending on the size of its business.

There are following categories of business in Kazakhstan:

- Micro-business - up to 15 employees / income - up to 30 000 MCI;
- Small business - up to 100 employees / income - up to 300 000 MCI;
- Medium business - 100-250 employees / income - from 300 000 to 3 000 000 MCI;
- Large business - over 250 employees / income - over 3 000 000 MCI.

2. Opening a bank account:

A company which has obtained the state registration has the right to open a bank account.

Investors have the right to open bank accounts in the banks in the territory of Kazakhstan in national and (or) foreign currency in accordance with banking and currency laws of the Republic of Kazakhstan. Branches and representative offices have the right to work through foreign accounts.

OBTAINING LICENSES AND PERMITS¹⁴

According to the Law of the Republic of Kazakhstan "On Permits and Notifications" in Kazakhstan, there is a permissive or notification procedure for private entities and other persons to carry out certain types of activities or actions.

Permits of Category I – licenses, which are introduced for types (subtypes) of activities or actions (operations) with a high level of danger;

Permits of Category II – all permits, which are not licenses, that are introduced for types (subtypes) of

activities or actions (operations) with an average level of danger;

Notifications are introduced in relation to activities or actions with low risk of danger, which require providing governmental authorities with information on commencement or termination of such activities or actions.

**Activities or actions (operations) levels of danger are set on the basis of the regulatory impact analysis.*

1. Licensing

Areas of licensing

Licensing is required for certain types of activities and actions (operations) in the following areas: 1) TV and radio broadcasting; 2) protection and use of objects of historical and cultural heritage; 3) education; 4) architecture, urban planning and construction; 5) hydrocarbons ; 6) industry; 7) information and communication; 8) distribution of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors; 9) health care; 10) use of nuclear energy; 11) information security; 12) special technical facilities intended for special investigation activities; 13) trafficking in weapons, military equipment and certain types of weapons, explosives and articles with their application; 14) distribution of toxic substances; 15) manufacture of the Republic of Kazakhstan state symbols; 16) production and distribution of ethyl alcohol and alcoholic beverages and tobacco products; 17) commodity exchanges; 18) export and import; 19) financial sphere and activities related to concentration of financial resources; 20) use of cosmic space; 21) gambling; 22) veterinary medicine; 23) agriculture; 24) transport; 25) forensic activities; 26) services to legal entities and individuals.

Licenses issue

Licenses are issued at the location of a licensor, which is a local executive body or a territorial authority of the central government body.

Required documents** for obtaining a license:

- an application;
- for legal entities operating in the financial sphere

and performing activities related to concentration of financial resources, as well as activities related to trafficking in civilian and service weapons and ammunition, activities related to trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances, precursors, security activities, – a copy of the Charter (notarized copy, in case of absence of the original document for verification);

- a certificate of the legal entity state registration (re-registration) of an applicant – for legal entities;
- a copy of an identity document – for individuals;
- a copy of a document confirming the payment of the license fee for the right to engage in certain activities, except in the case of payment via the payment gateway of the “Electronic Government (www.egov.kz)” (see Section “Electronic services for business”);
- documents confirming compliance of the applicant with the qualification requirements in cases and in the order established by the Republic of Kazakhstan legislation.

*** If the applicant is a foreign legal entity, foreign national or a stateless person, in the absence of the documents referred to in subparagraphs 2), 3), 4) and 5), other documents containing similar information about the applicant shall be submitted.*

To obtain a supplement to a valid license under the activity or action (operation) for which a license has been issued, the following documents shall be required:

- 1) an application;
- 2) documents confirming the applicants compliance with the qualification requirements;
- 3) other documents to be submitted under the Republic of Kazakhstan laws.

2. Licensing procedure

Licensing requirements and a list of documents required for the issuance of Category II permits are determined by the RLA.

This list shall not contain documents, information of which can be derived from government information systems, and (or) from the form of information provided by the applicant in the cases provided for by

the Republic of Kazakhstan legislation.

Category II permit shall be terminated in the cases and in the manner determined by the RLA.

PURCHASE OF GROUND AREA¹⁵

The Resolution of the President of the Republic of Kazakhstan dated May 6, 2016 No.248 “About moratorium on application of land legislation certain norms”.

To establish a moratorium until December 31, 2021 on:

- application of the norms of the Law of the Republic of Kazakhstan of November 2, 2015 “About amendments and additions to the Land Code of the Republic of Kazakhstan”;
- granting to foreigners, stateless persons, foreign legal entities, as well as legal entities in whose authorized capital the share of foreigners, stateless persons, foreign legal entities is more than fifty percent, the rights for temporary land use on terms of renting agricultural ground areas;
- granting the right of private ownership of agricultural ground areas in state ownership, to individuals and legal entities.

General concepts

Land in Kazakhstan can be in public and private ownership.

Land use rights can be perpetual or temporary, alienable or inalienable, acquired for consideration or free.

Property right holders:

- 1) state property owner – the Republic of Kazakhstan;
- 2) private property owner – individuals and non-state legal entities.

Ownership of land occurs by:

- granting the ownership;
- transfer of ownership;
- transfer of ownership through universal legal succession (inheritance, reorganization of a legal entity).

¹⁴ “About permits and notifications” of the Law of the Republic of Kazakhstan dated May 16, 2014 No. 202-V of the legislation of the RK

Land use right holders:

Land holders are divided into:

- 1) public and private;
- 2) national and foreign;
- 3) individuals and legal entities;
- 4) permanent and temporary;
- 5) primary and secondary.

Non-state legal entities of Kazakhstan may privately own plots of land allocated for commercial agricultural production, forest planting, construction or built-up with production and non-production, including residential buildings (structures, facilities) and complexes, including lands designated for maintenance of buildings (structures, facilities) in accordance with their purpose.

Agricultural land, owned by the state, may be provided to individuals and legal entities on land use rights and (or) on the right of private property

Land shall be made available on the right of permanent land use to state land users as follows:

- 1) legal entities engaged in agricultural and forestry production, as well as for scientific research, experimental and educational purposes;
- 2) legal entities engaged in land use in specially protected natural areas;
- 3) in other cases stipulated by the Republic of Kazakhstan legislative acts.

The right of temporary paid (short term and long term) land use (lease) for plot of land can be granted to individuals, non-state legal entities, and international organizations.

Kazakhstan non-state legal entities may be granted the leasehold for commercial agricultural production for up to 49 years.

1. Provision of land to foreign citizens

Foreign nationals, stateless persons and foreign legal persons shall enjoy the rights and bear obligations in land relations on an equal basis with citizens and legal entities of Kazakhstan.

2. Provision of state-owned land ownership or land use

Authorities in charge of providing plots of land:

- Local executive bodies of regions, cities of republican significance, the capital city, districts, cities of regional significance, akimats of cities of regional significance, settlements, villages, rural districts (hereinafter – the local executive bodies).

Land provision procedure*:

**With the exception of land offered for auction (tender) and the following cases: provision of plots of land for construction of facilities and construction of a facility within the boundaries of an inhabited location, as well as areas not related to construction.*

- 1) acceptance of an application for granting of the relevant right to a plot of land;
- 2) determination of a possibility to use the plot of land requested for the declared purpose in accordance with the territorial zoning;
- 3) preliminary selection of a plot of land (in case of requesting a plot of land for construction of facilities, except for construction of facilities within the boundaries of an inhabited location);
- 4) preparation of the conclusion by the Land Committee;
- 5) development and approval of the land use project;
- 6) decision-making by a local executive body of a region, city of republican significance, the capital city, district, city of regional significance, Mayor of a town of the district significance, settlement, village, rural district, on provision of a land right;
- 7) conclusion of a sales or temporary (short-term, long-term) paid (free) land use contract;
- 8) establishment of land boundaries in-situ;
- 9) preparation and issuance of identification documents for a plot of land, with the exception of land intended for construction of facilities within the boundaries of an inhabited location.

Identification documents for the plot of land, issued by republican state enterprises that maintain the state land registry:

- for private ownership of the land – **the Act of the land private ownership**;
- for permanent land use – **the Act of the permanent land use**;
- for temporary paid land use (lease) – **the Act of the temporary paid (long-term, short-term) land use (lease)**;
- for temporary free use – **the Act of the temporary land use without charge**.

3. Acquisition of rights to land owned by the state, during tenders(auctions)

Provision of land or the right to lease land owned by the state and not allocated for land use, shall be carried out during tenders (auctions), except in cases where the land or the right to lease land is granted:

- 1) for implementation of investment projects;
- 2) to foreign states and international organizations in accordance with international treaties;
- 3) to the Republic of Kazakhstan state land users;
- 4) to persons who have won tenders (lots) for the construction of facilities, conducted by state authorities, and when such construction requires the provision of land directly to such persons;
- 5) to individuals and legal entities for the operation and maintenance of buildings owned by them and (or) belonging to them under other property rights, including for the expansion and renovation of buildings in the adjacent areas in accordance with the approved architectural and urban planning and (or) construction documentation;
- 6) condominium participants for use and service of condominium object;
- 7) for use of pastures and grass land in the purpose of population needs service under their farmsteads keeping, and also gardening;
- 8) for the subsoil use purposes on the basis of a contract or license;
- 9) as state grants in kind on the basis of an investment contract;
- 10) to SEZ or IZ members of republican or regional subordination, the management company of SEZ or IZ in accordance with the Republic of Kazakhstan laws on special economic and industrial zones;
- 10-1) from the water fund lands occupied by territorial waters, for the construction of man-made structures;
- 11) for the needs of rail, road, sea and inland waterway, air and pipeline transport, for the needs of communications and energy, and for the construction of other facilities of state significance;
- 12) shared facilities, intended for population need service (water pipeline, heating pipeline, purification facilities and other mechanical, electrical and plumbing systems), and also special significance objects in accordance with Land Code of the Republic of Kazakhstan;
- 13) for the zones establishment with special conditions of land use;
- 14) private subsidiary farm management, gardening, private housing service and dacha projects;
- 14-1) for private forest planting;
- 15) for the construction of facilities mentioned in the Republic of Kazakhstan State Planning System documents, investment projects that safeguard the public interests and ensure achievement of socially important objectives;
- 16) to research centers with international participation and to domestic enterprises;
- 17) to private partners for public private partnership in project implementation or to concessionaires for implementation of concession projects;
- 18) to social-entrepreneur corporations for implementation of investment and innovative projects;
- 19) to entities of industrial and innovative activities for the implementation of industrial and innovative projects.
- 20) to business partnership or production cooperative participants under their cessation of membership in accordance with item 3 , Article 101 of the Land Code of the Republic of Kazakhstan
- 21) to frontiersmen in designated regions by the Government of Republic of Kazakhstan, for objects construction within habitant settlements, excluding cities of regional subordination.

Agricultural land for which the term of temporary land use expires, shall be offered for tender (auctions) only in case of a rejection of a temporary land user to conclude a contract on temporary land use for a new term.

PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY

Intellectual property:

- 1) Results of intellectual creative activity:
 - works of science, literature and art;
 - performances, staging, phonograms and programs of on-air and cable broadcasting companies;
 - inventions, utility models, industrial designs;
 - selection achievements;
 - integrated circuit topographies;
 - undisclosed information, including trade secrets (know-how);
 - other results of intellectual creative activity in the cases stipulated by the Civil Code or other RLA.
- 2) Means of identification of participants of civil circulation, goods, works and services:
 - brand names;
 - trademarks (service marks);
 - appellations of origin (indication of origin) of goods;
 - other means of identification of participants of civil circulation, goods, works and services in the cases provided by the Code and legislative acts (logo, slogan).

1. Copyright¹⁶

Is applied to published and unpublished works that exist in any objective form:

- 1) written (manuscript, typewritten text, musical score, etc.);
- 2) oral (public recitation, public performance, etc);
- 3) audio or video records (mechanical, digital, magnetic, optical, etc.);

- 4) images (picture, sketch, painting, plan, drawing, film-, television-, video or photo frame, etc.);
- 5) three-dimensional (sculpture, model, mock-up, structure, etc.);
- 6) other forms.

Duration of copyright is throughout the author's life and 70 years after his/ her death.

2. Obtaining a patent for the protection of industrial property

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=en)

2.1 The rights for invention, utility model and industrial prototype are protected by a patent.

An invention that is granted by legal protection shall recognize a technical solution that is new, has an inventive step and is industrially applicable.

An utility model that is granted by legal protection recognizes a technical solution that is new and industrially applicable.

2.2 The industrial prototype, which is granted by legal protection, is admitted as the artistic and design solution of the product, which determines its appearance as new and original.

A patent is valid from the date of filing an application to expert organization and remains valid subject to compliance with the requirements established by the laws of the Republic of Kazakhstan:

- 1) a patent for an invention - for twenty years. Extension for no more than 5 years.
- 2) patent for an utility model - for five years. The validity term of a patent may be extended by an expert organization at the request of the patent holder, but not more than for three years;
- 3) a patent for an industrial prototype - for fifteen years. The validity period of a patent may be extended by an expert organization at the request of the patent holder, but not more than for five years.

2.3 Selection achievements¹⁷

A new plant variety, a new breed of animal resulting

¹⁶ The Law of the Republic of Kazakhstan "About copyright and allied rights" of June 10, 1996 No. 6

¹⁷ About protection of selection achievements" the Law of the Republic of Kazakhstan dated July 13, 1999 No. 422-I

from the creative activity of a person for whom a patent is granted.

The validity of a patent for plant varieties is 25 years, animal breeds - 30 years, for grape varieties, decorative wood, fruit and forest crops, including their stocks, is 35 years from the date of application to the expert organization.

The validity of a patent may be extended at the request of the patent holder, taking into account the payment made for each year of extension, but not more than ten years.

3. Trademarks, Service marks and Appellations of origin¹⁸

(http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_um_pri&lang=en)

3.1 Graphic, verbal, alphabetic, digital, three-dimensional and other designations or their combinations can be registered, allowing to distinguish goods and services of some persons from similar goods or services of other persons can be **registered as trademarks**.

3.2 Goods a modern or historical, official or unofficial, full or abbreviated name of a country, region, settlement, locality or other geographical object can be registered, as well as a designation derived from such a name, and their combination with the type name of the product can be **registered as an appellation of origin**.

Registration period of validity:

Trademark registration is valid for ten years from the filing date of the application. The validity of a trademark registration is extended every ten years at the request of the owner filed during the last year of its validity.

The right to use the name of origin place is valid for ten years from the date of application to the expert organization. The validity period of the right to use the name of origin place of goods is extended every ten years at the request of the owner filed during the last year of its validity, provided that the special properties of the goods in respect of which the appellation of origin of goods is registered are preserved.

Obtaining a patent, certificate of registration¹⁹

The organization in charge of issuing patents for invention, utility model, production model, selection achievement, certificates of registration, receiving and examining applications is the National Institute of Intellectual Property of the MJ of the Republic of Kazakhstan.

TAXATION²⁰

(<http://www.kgd.gov.kz/en>)

1. Corporate Income Tax (CIT)

CIT payers are legal entities

- Kazakhstan residents, except for government agencies, and non-resident legal entities operating in Kazakhstan through a permanent establishment or receiving income from resources in Kazakhstan.

CIT taxable items:

- 1) taxable income;
- 2) income taxed at source of payment;
- 3) net income of a non-resident legal entity doing business in Kazakhstan through a permanent establishment.

2. Personal Income Tax (PIT)

Individual income tax payers are individuals who have objects of taxation in the form of taxable income of an individual at the source of payment and with self-taxation.

The objects of individual income tax are:

- 1) taxable income of an individual at the source of payment;
- 2) taxable income of an individual with self-taxation.

Tax rates.

- 1) The income of a taxpayer, excepting of the income specified in clause 2 of the present article, is taxed at a rate of 10 percent.
- 2) Dividend incomes received from sources in the Republic of Kazakhstan are taxed at a rate of 5 percent.

¹⁸ "About trademarks, service marks and designation of origin of goods" the Law of the Republic of Kazakhstan of July 26, 1999 No. 456

¹⁹ Official Information Resource of the National Institute of Intellectual Property www.kazpatent.kz

²⁰ Code of the Republic of Kazakhstan on December 25, 2017 No. 121-VI "On taxes and other obligatory payments to the budget (Tax Code)

3. Value Added Tax (VAT)

VAT payers are:

- 1) persons who are registered for value added tax in the Republic of Kazakhstan:
 - individual entrepreneurs, persons engaged in private practice;
 - resident legal entities, with the exception of state institutions and state secondary educational institutions
 - non-residents operating in the Republic of Kazakhstan through structural divisions
- 2) persons importing goods into the territory of the Republic of Kazakhstan in accordance with the customs legislation of the Eurasian Economic Union and (or) the customs legislation of the Republic of Kazakhstan

VAT taxation objects are:

- taxable turnover;
- taxable import.

4. Excise

Excise payers are individuals and legal entities, which:

- produce and import excise goods in the territory of Kazakhstan;
- wholesale and retail gasoline (except for aviation fuel) and diesel fuel in the territory of Kazakhstan;
- carry out the sale of excisable goods specified in subparagraphs 5) - 7) of the first part of Article 462 of the Tax Code, and for which excise tax on the territory of the Republic of Kazakhstan was previously confiscated, ownerless, transferred by right of inheritance to the state and donated to the state in the territory of the Republic of Kazakhstan was not paid in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan of the Republic of Kazakhstan; sell the excise goods specified in the List, unless on such goods the excise in Kazakhstan has not been paid earlier in accordance with the Republic of Kazakhstan laws;
- sell the mass of excisable goods specified in Article 462 of the Tax Code, and for which the excise tax on the territory of the Republic of

Kazakhstan has not previously been paid in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan; carry out the assembly (completion) of excisable goods provided for by subparagraph 6) of the Article 462 first part of the Code.

The List of excise goods

- 1) all types of alcohol;
- 2) alcoholic products;
- 3) tobacco products (and articles with heated tobacco, fluid for use in electronic cigarettes);
- 4) gasoline (except for aviation fuel) and diesel fuel;
- 5) motor vehicles for transportation of 10 or more people with engine capacity of more than 3 thousand cm³, except for minivans, buses and trolleybuses;
- 6) motor cars and other motor vehicles principally designed for transportation of people with engine capacity of more than 3 thousand cm³ (excluding vehicles for disabled people);
- 7) motor vehicles on car chassis with a platform for cargo and a driver's cab separated from the cargo compartment with a stationary rigid wall, with engine capacity of more than 3 thousand cm³ (excluding vehicles for disabled people);
- 8) crude oil and gas condensate;
- 9) alcohol-containing medical products, registered as drugs.

The authorized body regulating commercial activities shall define an additional list of imported goods to be subject to excise duties according to the country of origin.

5. Rental Tax

Rental tax payers for export are individuals and legal entities selling for export:

- 1) Crude oil and crude oil products, excluding the volumes of export of crude oil and gas condensate produced:
 - by subsoil users under the contracts specified in paragraph 1 of Article 722 of the Tax Code
 - by subsoil users under contracts for the production or exploration and production of hydrocarbons on the continental shelf of the

Republic of Kazakhstan or deposits with a depth of the upper point of hydrocarbon deposits specified in a mining allotment or in a contract for production or exploration and production of hydrocarbons in the absence of a mining allotment, not higher than 4,500 meters and the lowest point of hydrocarbon deposits indicated in the mining allotment or in the contract for production or exploration and production of hydrocarbons in the absence of mining allotment, 5000 meters and below, which are payers of Alternative subsoil use tax.

2) coal.

Taxation object

Rent export tax object is a volume of crude oil and crude oil products and coal sold for export, with the exception of the volumes of minerals sold for export, transferred by a subsoil user in fulfillment of a tax obligation in kind and sold by the recipient on behalf of the state or by a person authorized by the recipient on behalf of the state for such sale..

6. Taxation of subsoil users

Special charges and taxes of subsoil users include:

- special payments of subsoil users:
- commercial discovery bonus;
- royalty
- alternative subsoil use tax
- the share of the Republic of Kazakhstan in the production division
- tax on extraction of mineral resources;
- excess profits tax.

6.1 Signature bonus

Signature bonus is a one-time fixed payment of a subsoil user for the acquisition of the subsoil use rights in the contract area, and in the expansion of the contract area.

6.2 Payment for reimbursement of historical costs

Payment for reimbursement of historical costs is a fixed payment of a subsoil user to reimburse the total

costs incurred by the government for geological study of the contract area and exploration before awarding subsoil use contracts.

6.3 Minerals extraction tax

Mineral extraction tax shall be paid by a subsoil user separately for each type of minerals, oil, underground water and therapeutic mud extracted in the territory of Kazakhstan.

6.4 Excess profits tax

Excess profits tax is calculated for the tax period for each individual subsoil use contract under which a subsoil user is a payer of the excess profits tax in accordance with Article 347-1 of the TC.

7. Social Tax

Social Tax payers are:

- 1) Individual entrepreneurs;
- 2) private notaries, private law enforcement officers, lawyers, professional mediators;
- 3) Kazakhstan resident legal entities;
- 4) non-resident legal entities operating in Kazakhstan through a permanent establishment;
- 5) non-resident legal entities operating through a structural unit that does not lead to the permanent establishment formation.

Tax rates

Unless otherwise provided by the Tax Code, social tax is calculated at the rate:

- Since January 1, 2018 - 9,5 percent;
- Since January 1, 2025 - 11 percent.

8. Land Tax

Land Tax payers are individuals and legal entities with objects of taxation:

- 1) fully owned by them;
- 2) owned on the right of a permanent land use;
- 3) owned on the right of a primary gratuitous temporary land use.

The object of taxation is a plot of land (in common ownership of land – a land share).

9. Tax on property of legal entities and individual entrepreneurs

Property tax payers are:

- 1) legal entities with the object of taxation beneficially owned by them or on the right of economic management or operational management in the territory of Kazakhstan;
- 2) individual entrepreneurs, with the object of taxation beneficially owned by them in the territory of Kazakhstan;
- 3) concessionaires with the right of ownership or use for the object of taxation, which is subject to concession in accordance with a concession agreement;
- 4) persons, stipulated in Article 518 of the Tax Code.

10. Taxation of an organization implementing an investment priority project

The organization that implements the priority investment project in order to create new industries and (or) to expand, upgrade existing industries:

- 1) reduces corporate income tax calculated in accordance with Article 302 of the Tax Code, on income received from the implementation of priority activities specified in the investment contract by 100%;
- 2) - within the calculation of land tax for the land plots used for the implementation of the priority investment project, the coefficient 0 is applied to the corresponding land tax rates;
- 3) for objects firstly put into operation on the Republic of Kazakhstan territory, it calculates property tax at a rate of 0 percent to the tax base.

11. VAT exemption for imported raw materials and (or) materials

Within the framework of an investment contract, it is carried out at the same time as the meeting the following conditions:

- raw materials and (or) materials are included in the list of raw materials and (or) materials, the import of which is exempted from value added

tax under the investment contract;

- the imported raw materials and (or) materials will be used by the payer of value added tax within the limitation period exclusively when carrying out activities under the investment contract.

Import tax exemption for raw materials and (or) materials under an investment contract is granted to legal entities of the Republic of Kazakhstan for a period of five consecutive years, starting from the 1st day of the month in which fixed assets set forth in the working program, which is Appendix to the investment contract concluded in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of entrepreneurship. If the working program provides for the commissioning of two or more fixed assets, the calculation of the VAT exemption period for the import of raw materials and (or) materials within the framework of the investment contract is carried out starting from the 1st day of the month in which the first fixed asset was put into operation under working program.

12. Taxation of organizations operating in the SEZ territory

An organization or individual entrepreneur operating in the territory of the SEZ, when determining the amount of land tax, property tax and fees for the use of land plots to be paid to the budget, for taxable items (taxable items) located in the territory of the special economic zone and used in the implementation priority activities, reduce the amount of calculated tax and (or) fees by 100 percent.

An organization operating in the territory of the SEZ, when determining the amount of corporate income tax payable to the budget, reduces the amount calculated in accordance with Article 302 of the Corporate Income Tax Code by 100 percent on incomes received from the sales of goods, work, services resulting from implementation of priority activities.

An individual entrepreneur operating in the territory of a special economic zone, the limits of which fully or partially coincide with the sections of the customs border of the Eurasian Economic Union, when determining the amount of individual income

tax payable to the budget, reduces the amount of the calculated individual income tax by 100 percent. The provision of this paragraph applies to individual entrepreneurs operating in the generally established order.

The income of an organization or individual entrepreneur, carrying out activities in the territory of a special economic zone, from the implementation of other types of activities that are not priority, shall be subject to corporate income tax or individual income tax in the generally established order.

Conditions for tax incentives:

- 1) registration as a tax payer in the SEZ territory;
- 2) registration as a SEZ member;
- 3) no structural departments outside the SEZ;
- 4) the implementation in the territory of SEZ of a priority type of activity corresponding to the goals of a special economic zone creation.

CUSTOMS LEGISLATION²¹

1. Customs duties and taxes

1.1 Customs duties and taxes include:

- 1) import duty;
- 2) export duty;
- 3) VAT levied on goods imported into the territory of Euro Asian economic union;
- 4) excise duty(s), charged (charged) on goods imported into the customs territory of Euro Asian economic union;
- 5) customs fees.

1.2 Types of custom duties rates

- 1) ad valorem – defined as a percentage of the customs value of goods;
- 2) specific—established depending on the physical characteristics in kind (quantity, mass, volume or other characteristics);
- 3) combinate – group kinds.

1.3 Customs duties

Customs duties - mandatory payments levied for

customs operations related to the release of goods, customs escort of vehicles, as well as for other actions established by the Customs Code (*hereinafter - CC*).

Types of customs charges:

- customs charges for customs declaration of goods
- customs charges for customs escort
- a fee for a preliminary ruling.

Rates of customs fees, charged by the public incomes bodies²²:

- 1) customs charges for customs declaration of goods - 20 000 tenge for goods declaration;
- 2) customs charges for customs escort:

To 50 km	4 000 tenge
50-100 km	6 000 tenge
100-200 km	9 000 tenge
200-400 km	45 000 tenge
400-600 km	76 000 tenge
600-800 km	116 000 tenge
800-1000 km	121 000 tenge
1000-1500 km	199 000 tenge
1500-2000 km	273 000 tenge
2000-2500 km	321 000 tenge

- 3) a fee for a preliminary ruling – 32 000 tenge.

1.4 Exemptions from payment of customs duties, taxes and tariff preferences

In the Customs Code, exemptions from payment of customs duties and taxes mean:

- 1) Import customs duty relief;
- 2) Export customs duty relief;
- 3) Tax relief;
- 4) Customs duties relief (for the goods customs declaration)

Tariff preferences are given in accordance with the Treaty of Unity and consider the appliance of free trade between international treaties of Euro Asian economic union and third party.

²¹ "On Customs Regulation in the Republic of Kazakhstan" Code of the Republic of Kazakhstan dated December 26, 2017 No. 123-VI 3R

²² "On approval of customs duty rates levied by state revenue authorities" Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated April 5, 2018 No. 171

2. Calculation of customs duties and taxes

Objects of customs duties and taxes are goods conveyed across the customs border of the Euro Asian economic union .

The basis for calculating customs duties depending on the type of goods and the types of rates used are the customs value of the goods and (or) their physical characteristics in kind (quantity, weight, including the primary packaging of the goods, which is inseparable from the goods before their consumption and (or) in which the goods are presented for retail sale, the volume or other characteristics of the goods), unless otherwise provided by this Code.

3. Import/export of currency, securities, promissory notes, checks²³:

- 1) Cash currency and (or) travel checks import by individuals in the territory, which is a part of the customs territory is carried out without restrictions as follows:
 - In case of one-time import of cash currency and (or) travel checks for a total amount, equal amount or not exceeding the equivalent of 10 000 USD, are not the subject to customs declaration in writing form.
 - In case of one-time import of cash currency and (or) travel checks for a total amount, equal amount or exceeding the equivalent of 10,000 USD, shall be subject to customs declaration in writing by filing a passenger customs declaration for the whole amount of imported or exported values.
- 2) Cash currency and (or) travel checks export by individuals in the territory, which is a part of the customs territory of the customs union is carried out without restrictions as follows:
 - In case of one-time export of cash currency and (or) travel checks for a total amount, equal amount or not exceeding the equivalent of 10,000 USD, are not the subject to customs declaration in writing form.
 - In case of one-time export of cash currency and (or) travel checks for a total amount, equal amount or exceeding the equivalent of 10,000 USD, shall be subject to customs declaration in writing by filing a passenger customs declaration for the whole amount of exported values.

For detailed information, please visit:

- www.keden.kz – Customs Control Committee of the MF of the Republic of Kazakhstan;
- www.customs.kz – Customs information portal;
- www.eaeunion.org – EAEU;
- eec.eaeunion.org – Eurasian Economic Commission.

4. Customs privileges for SEZ members²⁴

The territory of the SEZ is part of the customs territory of the customs union.

Goods imported into SEZ territory, where the customs procedure of the free customs zone is applied, and placed under the customs procedure of the free customs zone, are considered to be outside the customs territory of the customs union for the purpose of applying customs duties, taxes, and non-tariff regulation measures.

BANKING SYSTEM²⁵

Kazakhstan has a two-tier banking system.

The National Bank of the Republic of Kazakhstan is the central bank of the state and represents the upper (first) tier of the banking system.

All other banks represent the lower (second) tier of the banking system except for the Development Bank of Republic of Kazakhstan, which has a special legal status

1. The National Bank of the Republic of Kazakhstan (NB RK)

NB RK activity

The NB RK is a public authority representing the interests of Kazakhstan in relations with central banks and banks of other countries, international banks and other financial and credit institutions.

2. Second tier banks²⁶

Principal activities of second tier banks include attraction of deposits and provision of loans to individuals and legal entities.

²³ Decision of the Interstate Council of the Eurasian Economic Community "On the Agreement on the Procedure for the Transfer of Cash and (or) Cash Instruments by Individuals across the Customs Border of the Customs Union" dated July 5, 2010 No. 51

²⁴ "On Ratification of the Agreement on the Issues of Free (Special, Special) Economic Zones in the Customs Territory of the Customs Union and the Customs Procedure of the Free Customs Zone" Law of the Republic of Kazakhstan dated June 30, 2010 No. 312-IV

²⁵ "About banks and banking activity in the Republic of Kazakhstan" Law of the Republic of Kazakhstan dated August 31, 1995 No. 2444

²⁶ Official information resource of National Bank of Kazakhstan Republic www.nationalbank.kz

The structure of the banking sector

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
The number of second-tier banks, including	38	38	33	32	28	27
Banks with 100% state participation in the authorized capital	1	1	1	1	1	1
Second-tier banks with foreign participation	17	16	15	13	14	14
Subsidiary banks of the second level	14	14	11	11	12	12
<i>*по состоянию на 01.01.2020</i>						
Dynamics of macroeconomic indicators of the banking sector						
Indicators of second-tier banks, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Assets to gross domestic product	45,1	47,2	55,2	50,1	43,3	39,6
Loan portfolio to gross domestic product	38,9	36,7	33,5	28,1	23,6	21,8
Customer deposits to gross domestic product	28,7	29,4	36,7	34,5	29,3	26,6
<i>*по состоянию на 01.01.2020</i>						
Dynamics of banking sector concentration in Kazakhstan						
Share of the five largest banks, %	2014	2015	2016	2017	2018	2019
in the banking sector assets	55,4	52,4	59,2	57,5	62,4	63
in the aggregate loan portfolio	62,1	58,9	63,4	56,6	61,8	60,8
in the aggregate clients deposits	54,4	51,0	60,6	60,5	64,1	65,8
Assets and loan portfolio of Kazakhstan leading second-tier banks , bln. tenge						
Assets of second-tier banks	18 239	23 780,3	25 556,8	24 157,9	25 241,0	26 814,0
Loan portfolio	14 185	15 553,7	15 510,8	13 590,5	13 762,7	14 742,0
Loans to legal entities	7 017	7 307,2	6 553,5	4 195,1	3 928,0	4105,3
Loans to individuals	3 708	3 872,9	3 766,6	4 259,1	4 993,4	6329,5
Consumption loan	2 640	2 622,7	2 547,5	2 955,9	3 508,8	4366,5
Loans of SMB	2 342	4 242,2	5 002,0	4 664,5	4 567,1	3961,8

3. Development Bank of Kazakhstan (DBK)²⁷

DBK is a joint-stock company whose controlling stake is owned by Baiterek NMH and focused on the development of the non-resource sector of the economy.

DBK's key objectives:

- 1) financing of investment projects through the performance of operations provided for in Article 7 of the Republic of Kazakhstan Law "On the Development Bank of Kazakhstan" (including targeted loans to banks, credit lines), on medium and long-term basis, purchase of bonds by DBK, proceeds from the placement of which are allocated by an Issuer to investment projects, and bridge financing for the preparation and implementation of investment projects;
- 2) financing of export transactions;
- 3) mezzanine financing, project financing, syndicated loans, financing of current activities of borrowers under projects financed by DBK;
- 4) stimulation of business loans of the Republic of Kazakhstan by means of loan warranties issued by other credit institutions, and also co-financing and interbank lending, loans granting to leasing companies, also to organizations carrying out the separate kinds of bank activities;

²⁷ "About Development Bank of Kazakhstan" Law of the Republic of Kazakhstan dated April 25, 2001 No. 178

- 5) improvement of project financing mechanisms;
- 6) other objectives in accordance with legislation of the Republic of Kazakhstan.

ELECTRONIC SERVICES FOR BUSINESS

Every citizen and any company in Kazakhstan is available timely provision of public services “Electronic Government” using information and communication technologies.

1. “Electronic government” www.egov.kz

- Allows businesses to receive automated service on the state registration of legal entities, accounting registration of branches and representative offices, liquidation of business, and obtain information on legal entities and information to support business. A digital signature is required for some types of services, such as registration, certificates obtaining of the registered legal entity, registration of the termination of the legal entity, and many others.

2. “Electronic public procurements” www.goszakup.gov.kz

- Allows participating in public procurement as customer, organizer and supplier online.

3. “E-licensing” www.elicense.kz

- Allows receiving online licenses, including the duplicates, and permits for various activities. In addition, the portal provides a complete database of all licenses ever issued in Kazakhstan.

4. “E-notary” www.enis.kz

- Allows finding information on all notaries in the region, their addresses, contacts, and license information. The system guarantees the security in transactions, eliminating fraud and illegal activities. The portal also allows verifying the authenticity of documents.

5. “E-pay” www.epay.gov.kz

- The payment gateway of the electronic

government – an automated system of cashless online payment for the services rendered within the “electronic government” out of the funds of individuals and legal entities deposited on bank accounts.

Electronic digital signature (furthermore – EDS)

EDS allows receiving public and other services in the electronic form (online), being an electronic analog of a manual signature.

EDS can be obtained by submitting an online application form on the “Egov” Electronic government portal (www.egov.kz), in Section “EDS for individuals and legal entities” (<http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/getecp&lang=en>), and should be saved on the computer. In this case, it is necessary to contact the Public Service Center to confirm the application as filed.

MEASURES OF STATE SUPPORT OF BUSINESS

Along with investment preferences and benefits within SEZ and IZ, an integrated system of support for business has been established in Kazakhstan.

“BUSINESS ROAD MAP 2025” PROGRAM²⁸

<http://www.damu.kz/en>

State program for small and medium-sized businesses support in the Republic of Kazakhstan

The implementation of the program is carried out in four directions²⁹:

1. Support for new business initiatives of single-industry towns entrepreneurs, small towns and rural areas;

The first area of Program provides for the provision of entrepreneurs with the following financial support measures:

1. Subsidizing part of the interest rate on loans / financial leasing agreements of banks / development bank / leasing companies;

²⁸ “On approval of the State program for the support and development of business” Business Road map-2025 ” Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 24, 2019 No. 968

²⁹ “On some measures of private entrepreneurship state support” Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 31, 2019 No. 1060

2. Subsidizing part of the margin on the goods and part of the lease payment, which constitute the income of Islamic banks;
3. Partial guarantee on loans of banks / development bank.

Terms of subsidies for projects in single-industry towns, small towns and rural areas:

- 1) Subsidies are made only on loans / contracts of financial leasing with a nominal interest rate not exceeding the base rate of remuneration established by the National Bank of the Republic of Kazakhstan and increased by 5 (five) percentage points, of which 50% of the nominal rate will be subsidized by the state, and the difference paid by the entrepreneur.
- 2) The interest rate is subsidized for new loans / financial leasing agreements issued for the implementation of new effective investment projects, as well as projects aimed at modernization, expansion of production and a complex entrepreneurship license (franchising).
- 3) Loans amounting to 180,0 million tenge, which is 100% focused on the replenishment of fixed assets are subsidized, with the assurance of "Damu" Fund.
- 4) The maximum loan/leasing amount is not more than 750,0 million tenge.
- 5) For loans to 180,0 million tenge own participation of 10% of the cost of the project is not required.
- 6) The term of subsidies for loans / financial leases for investments is 5 (five) years without the right to extend the term of subsidies. The term for subsidizing loans aimed at replenishing working capital is 3 (three) years without the right to extend the term for subsidies. For projects approved before January 27, 2018, with a period of subsidy of three years, it is possible to make the prolongation for additional two years on the conditions in force on the date the financial agency approves the prolongation.
- 7) The requirement for issuance of refinanced loan/ lease is up to 4 years.

Special condition:

- support is made without sectoral limitations;
- under approved projects the bank/development bank/leasing company makes reimbursement

of fees, charges and/or other payments, withheld since the beginning of current year till the date of financial agency decision making within 3 (three) months of signed contract receipt from finance agency.

Mechanism of subsidies provision

1. The entrepreneur appeals to a bank/leasing company with application on funding
2. The bank/leasing company conducts a comprehensive assessment/examination of the financial and economic viability of the project, in case of a positive decision the bank/leasing company provides a written response to the entrepreneur with the notification of finance agency.
3. The entrepreneur contacts finance agency with the positive decision of bank/development bank/leasing company, application and a set of documents.
4. Decision on subsidizing is made by authority of finance agency within 5 working days since the date of documents and necessary data receipt.
5. Finance agency within 1 (one) working day after authority decision making sends the copy of record to bank/development bank/leasing company and entrepreneur. Validity period of finance agency authority positive decision is 6 months since the date of receipt by finance agency authority.
6. The bank/leasing company, entrepreneur and finance agency conclude a trilateral agreement on subsidizing of bank loan/financial leasing.

Subsidizing terms in Mechanism frames

Subsidizing is liable for new and active loans, issued (have been issuing) by banks for investments and for working capital financing (including on revolving base), in a frames of goods(services) list under projects:

- in processing of agro industrial complex;
- in production of agro industrial complex;
- in processing industry and services

Therefore, loan subsidizing on working capital financing is allowed, working capital amount shall not exceed 50% of loan amount in frame of one borrower project.

Under projects lending in processing industry and services, also in production and processing in agro industrial complex over 10 billion tenge it is necessary to have positive Decision of related sectoral central authority agency.

Subject of private entrepreneurship shall provide the following documents to the bank before stipulated Decision receipt:

- Passport of the project which is affirmed by the applicant;
- Business plan of the project which is affirmed by the applicant;
- Schedule of project implementation which is affirmed by the applicant.

Subsidizing is made on loans with nominal rate of return, not exceeding 15% per annum, 6% of which are paid by the private entrepreneurship subject, and margin is subsidized by the government. Loan is issued to the private entrepreneurship subject in national currency.

Subsidizing term under investment loans is not more than 10 years without the right of prolongation the period of subsidies.

Subsidizing term of loans, related to working capital financing is not more than 3 years without the right of subsidizing prolongation.

In case when under one project a few subsidizing contracts are concluded, then total subsidizing period is set since the date of first subsidizing contract signing by the financing agency.

2. Industry support for entrepreneurs in priority sectors of the economy

Second area of the Program provides entrepreneurs the following financial support measures:

- 1) subsidizing interest rates on loans / financial leasing agreements of banks / development bank / leasing companies;
- 2) subsidizing part of the margin on the goods and part of the lease payment, representing the income of Islamic banks;
- 3) subsidizing interest rates on loans issued in the framework of ensuring long-term tenge liquidity to solve the problem of affordable lending in the manufacturing industry and services, as well as processing in the agricultural sector;

- 4) subsidizing coupon interest rates on bonds issued by business entities;
- 5) partial guarantee on loans of banks / development bank;
- 6) partial guarantee on loans issued by banks in the framework of ensuring long-term tenge liquidity to solve the problem of affordable lending in the manufacturing industry and services, as well as processing in the agricultural sector;
- 7) state grants;
- 8) production (industrial) infrastructure development;
- 9) industrial zones creation.

Terms of subsidies for projects in priority sectors of the economy

- 1) Part of the interest rate is subsidized for new loans / financial leasing agreements issued for the implementation of new effective investment projects, as well as projects aimed at modernization, expansion of production and franchising.
- 2) In the priority sectors of the economy under the Program, subsidies are provided only for loans / financial leasing agreements with a nominal interest rate not exceeding the basic interest rate established by the National Bank of the Republic of Kazakhstan and increased by 5 (five) percentage points, of which 40% of the nominal rate is compensated the state, and the difference is paid by the entrepreneur.
- 3) Loans in the amount of up to 360.0 million tenge, 100% of which are directed to PIC - are subsidized, if there is a guarantee of Damu Fund.
- 4) Maximum loan/leasing amount is no more than 2.5 billion tenge.
- 5) For loans to 180.0 million tenge own participation of 10% of the cost of the project is not required.
- 6) The term of subsidization for loans / contracts of financial leasing aimed at investments is 5 (five) years without the right to prolong the period of subsidization. The term of subsidizing loans aimed at replenishing current assets is 3 (three) years without the right to prolong the period of subsidization. As per projects which were approved till January 27, 2018, with the subsidy period of three years the prolongation is possible up to additional two years on terms

which are valid at the moment of prolongation approval date by finance agency.

- 7) The requirement for issuance of refinanced loan/lease is up to 4 years.

Special condition:

- on RCC approved projects, the bank /leasing company shall reimburse the previously received commissions, fees and/or other payments, withholding since the beginning of the current fiscal year till the date of decision making by finance agency within 3 (three) months since signed contract receipt date from finance agency.

The mechanism of support on the development of production (industrial) infrastructure

- The development of productional (industrial) infrastructure is made for entrepreneurs operating in priority sectors of the economy, manufacturing industries and separate types of services, as well as entrepreneurs implementing projects in single-industry towns, small towns and rural settlements without sectoral restrictions and consideration of entrepreneur registration place;
- It is allowed to bring the missing infrastructure to the construction projects of modern retail facilities that meet the following criteria:
 - 1) with a trading area of at least 3 thousand square meters. meters in Astana, Almaty and Shymkent cities
 - 2) with a trading area of at least 1 thousand square meters. meters in regions.
- Bringing the missing infrastructure to the projects of small and medium-sized business and the industrial zone is carried out with co-financing from the local budget in the amount of at least 10% of the construction cost.

Criteria of delivery/reconstruction of infrastructure:

- project investment capital cannot be less than 200 mln.tenge;
- infrastructure construction(reconstruction) cost cannot be less than 5mln.tenge, while the maximal infrastructure construction(reconstruction) cost shall not increase 1,0 bln.tenge;

- infrastructure construction(reconstruction) cost shall not increase 50% of project value.

Delivery of infrastructure to small and medium-sized businesses subjects, which do not confirm the above criteria is made by means of municipal funds.

State support measures obtain stages:

- 1) The entrepreneur appeals to the regional coordinator of the Program with an application for financing the missing production (industrial) infrastructure, including the necessary base for bringing or improvement infrastructure to which the business plan is attached, the feasibility study of the project (with the exception of projects that do not require the development of a feasibility study), design and estimate documentation.
- 2) Project consideration on RCC.
- 3) Project consideration in state planning authority body.

In Program framework the following construction and reconstruction of infrastructure is made: water disposal, water supply (borehole drilling for water supply), gas supply, water pipeline, steam pipes, heat supply, railway siding, railroad sidetrack, phones, power stations, electric transmission lines, septic, steam and gas devices.

Delivery of missing infrastructure is made till the border of small and medium sized businesses area, however funding for infrastructure delivery inside of entrepreneur subject territory is not provided.

3. Reducing currency risk of entrepreneurs

The third area of Program is taking the following finance support measures to the entrepreneurs:

- 1) subsidizing of the nominal interest rate on the loan/finance lease contracts of banks/development bank/leasing companies;
- 2) subsidy of partial markup of goods and part of rental payment, consisting an income of Islamic banks.

Subsidy can be made under the loan/finance lease contracts, issued for purchase and/or modernization of fixed assets and/or production expansion and/or working capital financing and/or refinancing.

4. The provision of non-financial support measures for business

The forth area of Program include the provision of state non-financial support to private enterprises and the population with entrepreneurial initiative in the following functional areas:

- 1) information-analytical provision of entrepreneurship;
- 2) entrepreneurs skills development/industrial-innovative activity subjects;
- 3) increase of entrepreneurs' productivity/industrial-innovative activity subjects;
- 4) expansion of business connections.

A list of priority economics sectors for potential Program participants

CCEA Code	Name
Agro-industrial complex	
01	Growing of crops and farming of animals, hunting and services provision in these areas, except for 01.11 "Growing of cereals (except rice), bean cultures and oil seeds"
03	Fishing and aquaculture
10	Manufacture of food products
11.06	Malt production
11.07	Mineral waters and other beverages production
Mining	
08.12.1	Operation of gravel and sand pits
09	Technical services in mining industry
Textiles and manufacture of furniture	
13	Manufacture of textile products
14	Manufacture of dressing
15	Manufacture of leather clothes and related products
16	Manufacture of wood and cork products, except furniture; manufacture of straw and plaiting materials
17	Manufacture of paper and paper products
18	Printing and reproduction of recorded media
20	Manufacture of chemicals
21	Manufacture of basic pharmaceutical products
22	Manufacture of rubber and plastic products
31	Manufacture of furniture
Manufacture of construction materials and other non-metallic mineral products	
23	Manufacture of other non-metallic mineral products
Metallurgy, metal processing, machinery	
24	Metallurgy
25	Manufacture of basic metallic products, except machinery and equipment
26	Manufacture of computers, electrical and optical equipment
27	Manufacture of electrical equipment
28	Manufacture of machinery and equipment, not included in other categories
29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Manufacture of other transport equipment
33	Repair and installation of machinery and equipment

Other sectors of industry	
32	Manufacture of other ready products
35.11.4	Production of electricity by other power stations
35.11.2	Production of electricity by hydro power stations
38	Collection, recycling, removal and utilization of wastes
39	Re-cultivation and other services in waste removal
Transport and storage	
45.2	Technical service and repair of vehicles
49.3	Other land passenger transport
49.41	Freight land transport
50	Water transport
52	Storage and other supporting transport activity
53	Postal and courier activity other than national postal activity
Tourism	
55.10	Hotels service
55.20	Accommodation services over the weekend and other activities for temporary residence
55.30	Camping sites, recreation auto parks and trailer parks
Information and communication	
59.14	Show movies
61	Communication
62	Computer programming, consultation and other supportive services
Professional, scientific and technical activity	
69.2	Activities in the field of accounting and auditing, taxation consultation
71	Activities in the field of architecture, engineer design, technical tests and analysis
72	Research and development
74	Other professional, scientific and technical activity
75	Veterinary activity
81	Activity in sphere of service of buildings and areas
Education	
85	Education
Health and social services	
86	Health care
87	Social work activities with accommodation
88	Social work activities without accommodation
Art, spectacular and entertaining activities	
91	Activities of libraries, archives, museums and other similar institutions
93	Sport activities and recreation (except discos)
Providing of other services	
95	Computer repair, repair of household goods and personal appliances
96.01	Laundry and dry cleaning of textile and fur items

**STATE PROGRAM FOR AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX DEVELOPMENT
IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN FOR 2017-2021³⁰**

The goal is to increase of labor efficiency in AIC, export of processed agricultural products and competitiveness of a sector.

Tasks:

- 1) Food security;
- 2) Increasing the availability of financing for agribusiness entities and ensuring optimal taxation regimes for agribusiness entities;
- 3) Improving land resources use efficiency;
- 4) Improving water resources use efficiency;
- 5) Ensuring accessibility of markets and export development;
- 6) Ensuring the development of agricultural science, technology transfer and the level of competence for agribusiness entities;
- 7) Increasing the level of technical equipment and intensification of production in the agricultural sector;
- 8) Improving the quality of public services and ensuring the introduction of digital technologies in the agricultural sector;
- 9) Improving the level of satisfaction with the living conditions of rural areas population.

List of directions and regulations for subsidizing of livestock breeding development, increase of productivity and livestock products quality³¹

No	Subsidy directions	Measurement	Subsidy rates per 1 unit, tenge
Beef and meat -dairy cattle breeding			
1.	Selection and breeding work:		
1.1	Cattle stock	head/breeding season	10 000
1.2	Cattle breeding stock*		20 000
2.	Feeding of the breeding bull-producer of meat and meat-dairy breeds used for reproduction of the herd	head/breeding season	100 000
3.	Acquisition of domestic pedigree cattle	purchased head	150 000
4.	Acquisition of foreign breeding stock*		225 000
5.	Reducing the cost of bulls sold or transferred to feedlots with a capacity of at least 1000 heads at one time	live weight in kilo	200
6.	Reducing the cost of fattening bulls for feedlots with a capacity of at least 1000 heads at one time	gain weight in kilo	200
7.	Reducing the cost of beef procurement by meat processing enterprises engaged in slaughter and primary processing of cattle meat (valid since January 1, 2020)	produced beef in kilo	175
Dairy and dairy-meat cattle breeding			
1.	Acquisition of a breeding bul seed of dairy and dairy-meat breeds		
1.1	Same sexual	purchased dose	10 000
1.2	Bisexual		5 000
2.	Acquisition of cattle breeding stock:		
2.1	Domestic or foreign from the CIS countries	purchased head	150 000
2.2	From Australia, USA, Canada and Europe*		225 000

³⁰ "On approval of State program for the agro-industrial complex development in the Republic of Kazakhstan for 2017 - 2021" Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated July 12, 2018 No. 423

³¹ "On approval of Rules for subsidizing of livestock breeding development, improving the productivity and quality of livestock products" Order of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated March 15, 2019 No. 108

3.	Reducing cost of milk production:		
3.1	Farms with feed cows from 600 heads	sold or processed kilo	35
3.2	Farms with feed cows from 400 heads		20
3.3	Farms with feed cows from 50 heads		10
3.4	Agricultural cooperative		10
4.	Subsidizing services for artificial insemination of breeding stock of cattle farms and agricultural cooperatives	bred head/ breeding season	5 000
5.	Feeding of the breeding bull-producer of dairy and meat-dairy breeds used for reproduction of the herd	head/breeding season	100 000
6.	Subsidizing embryo transplant services	head	80 000
7.	Reducing feed costs for uterine and repair livestock of dairy and dairy-meat breeds */**	head	120 000
Meat poultry farming			
1.	Acquisition of pedigree daily young stock of parent / grandparent form	purchased head	600
2.	Reducing poultry production costs		
1)	Actual production from 15 000 tons	sold or processed kilo	80
2)	Actual production from 10 000 tons		70
3)	Actual production from 5 000 tons		60
4)	Actual production from 2 000 tons		50
3.	Reducing cost of turkey meat production		200
4.	Reducing cost of waterfowl meat production		40
Egg poultry			
1.	Acquisition of a daily young growth of the final form of the egg direction received from a breeding bird	purchased head	60
2.	Reducing cost of food eggs production		
1)	Actual production from 200 mln.pieces	sold piece	3
2)	Actual production from 150 mln.pieces		2,7
3)	Actual production from 100 mln.pieces		2,5
4)	Actual production from 50 mln.pieces		2,2
5)	Actual production from 20 mln.pieces		2
No	Subsidy directions	Measurement	Subsidy rates per 1 unit, tenge
Pig breeding			
1.	Acquisition of breeding pigs	purchased head	140 000
2.	Selection and breeding work with uterine and repair livestock of pigs *	head/breeding season	40 000
Sheep breeding			
1.	Subsidizing services for artificial insemination of sheep breeding stock in farms and agricultural cooperatives	bred head/ breeding season	1 000
2.	Selection and breeding work		
2.1	Sheep breeding stock	head/breeding season	2 500
2.2	Commercial sheep breeding stock		1 500

No	Subsidy directions	Measurement	Subsidy rates per 1 unit, tenge
3.	The acquisition of breeding sheep	purchased head	8 000
3.1	Acquisition of goats breeding stock		40 000
4.	Feeding of the breeding ram used for reproduction of commercial flock	head/breeding season	10 000
5.	Reducing cost of lambs sale	sold head	3 000
6.	Reducing the cost of fine and semi-fine wool		
6.1	Wool from quality of 60	sold or processed kilo	150
6.2	Wool from quality of 50		100
Horse breeding			
1.	Acquisition of pedigree stallions-producers of a productive direction	purchased head	100 000
2.	Reducing cost of production and processing of mare's milk	kilo	60
Camel breeding			
1.	Acquisition of breeding camels	purchased head	100 000
2.	Reducing the cost of production and processing of camel milk	kilo	55
Red deer breeding (deer breeding)			
1.	Selection and breeding work with the uterine livestock of red deer (deer)	head/breeding season	10 000
Bee farming			
1.	Selection and breeding work with bee colonies	bee family / season	5 000

Note:

* Within allocating of additional budgetary funds from the local budget and / or when redistributing from other budgetary programs, subsidy ratios may be increased up to 50% and feed subsidies up to 100% of the approved norm in agreement with the Ministry in accordance with paragraph 4 of the Rules;

** Within allocating of additional budgetary funds from the local budget.

The acquisition of breeding animals of all types, breeding daily young stock of the parent / grandparent form of meat direction of birds, daily young stock of the final form of egg direction received from breeding poultry is subsidized to the approved standard, but not more than 50% of the cost of acquisition.

The acquisition of domestic breeding stock of cattle and sheep is subsidized if there is a loan agreement with a financial institution, while the subsidies are transferred to a special account to pay off the loan.

Subsidy assistance provisions for reimbursement of the costs incurred by the of agricultural complex subject on investments³²

Investment subsidies are paid on Investor's investments for the purchase of new, previously unused equipment. Investment subsidies are provided for investment projects put into operation no earlier than two years before the year of filing an electronic / paper application. The following equipment and (or) technology are subsidized:

- 1) acquired not earlier than 24 (twenty four) months before the date of investment project commissioning;
- 2) issue year no earlier than 36 (thirty six) months before the date of investment project commissioning.

If the project passports require the purchase of only equipment and / or technologies, then equipment and (or) technologies subject to a subsidiary year of release no earlier than three years, acquired no earlier than two years before the year of application are subject to subsidization.

³² The order of the acting Of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated July 23, 2018 No. 317 "On approval of the Subsidy Rules for the reimbursement of part of the expenses incurred by the subject of the agro-industrial complex with investment investments"

Subsidized sectors

No	Priority sectors	Investment refund share,%
1.	Acquisition of agricultural machinery	25
2.	Acquisition of seed-breeding machinery and equipment	25
3.	Acquisition of seed cleaning and sorting equipment	25
4.	Creation of infrastructure for pasture irrigation and water supply for livestock farms (wells, bore holes)	80
5.	Creation of an artificial reservoir (basin) for melt water collection	25
6.	The acquisition of machinery and equipment for the cultivation of farm animals in the meat sector (beef cattle breeding, horse breeding, sheep breeding, camel breeding)	25
7.	Creation and expansion of cattle feed facilities	25
8.	Creation and expansion of facilities for fattening small cattle from 20,000 heads of one-time maintenance, creation of service and procurement platforms from 1,000 heads of small cattle of one-time maintenance	25
9.	Creation and expansion of a dairy farm from 50 heads of breeding stock	25
10.	Creation and expansion of facilities for raising cattle of the dairy direction with a capacity of 400 heads of breeding stock	25
11.	Creation and expansion of facilities for slaughtering livestock and meat processing	25
12.	Creation and expansion of a milk processing facility with a production capacity of 50 tons per day	25
13.	Creation of milk reception centers with a capacity of 1 ton of milk per day on the basis of milk processing enterprises and procurement organizations	25
14.	Purchase of a vehicle for the milk transportation by milk processing enterprises and procurement companies	25
15.	Purchase of equipment for a wool fabrication point	25
16.	Creation and expansion of irrigation and drip irrigation systems	50
17.	Construction and expansion of the greenhouse complex	25
18.	Planting of intensive apple garden from 5 hectares	25
19.	Planting of fruit crops and grapes from 5 hectares	25
20.	Creation and expansion of facilities for the production of poultry meat with a capacity of 20 thousand tons per year	25
21.	Creation and expansion of facilities for the production of turkey meat with a capacity of 20,000 tons per year	25
22.	Creation of a hybrid selection center with the production and cultivation capacity of 1200 hybrid sows	25
23.	Creation and expansion of facilities for raising pigs with a capacity of 50,000 heads per year	25
24.	Creation of a feed mill	25
25.	Acquisition of machinery and equipment for processing chicken manure, with a capacity of 150 tons / day	25

No	Priority sectors	Investment refund share, %
26.	Creation of pedigree reproducer in poultry farming	25
27.	Purchase of equipment and machinery for hatcheries with a capacity from 1 million yearlings	25
28.	Acquisition of equipment and machinery for a lake-fish farm with an area of at least 50 hectares	25
29.	Construction and expansion of granaries for oilseeds from 5,000 tons	25
30.	Construction, expansion of potato and vegetable storages from 1,000 tons	25
31.	Construction and expansion of fruit storages from 1,000 tons	25
32.	Creation and (or) expansion of existing fruit / vegetable processing enterprise with a capacity of 1 ton of raw material per hour	25
33.	Potato processing plant construction	25
34.	Creation and (or) expansion of an enterprise for oil and fat production	25
35.	Acquisition of equipment for the expansion of the enterprise for the production of deep processing products of grain crops with a processing capacity of 170 tons of raw materials per day	25
36.	Creation and (or) expansion of an existing enterprise for the production of cereals with a capacity of 2 tons of raw materials per hour	25
37.	Creation and (or) expansion of the existing enterprise for the production of pasta with a capacity of 1 ton of raw materials per hour	25
38.	Expansion of a sugar factory with a capacity of 1,600 tons of raw materials per day	25
39.	Acquisition of equipment for the expansion of a confectionery company with a capacity of 2,000 tons per year	25

The following support of agricultural producers in a field of plant farming is considered by the acting legislation of the Republic of Kazakhstan:

1. Subsidy of fertilizer cost³³.

Subsidies are paid to the agricultural producers or cooperatives for reimbursement on acquired fertilizers in current year and in 4 (fourth) quarter of previous year from seller.

Application filling – in electronic form, through “e -government” web site. Acceptance of applications is made under land lot location from February 1 to December 1 of related year.

Subsidies are estimated, based on stipulated kinds and volume of fertilizers by the agricultural producers (cooperatives) under the following formula:

$$S = Ra \times A \times Rs,$$

where:

S – subsidies sum payable, tenge

Ra – rate of fertilizer apply per 1 ha, including agrochemical soil property, placed in subsidizing information system for subsidy estimation. (tones/ha, kg/ha, l/ha in gross weight);

A – area of fertilizers apply, ha;

Rs – rate of subsidy per fertilizer.

³³ “On approval of the Rules for subsidizing the cost of fertilizers (excluding organic)” order of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated April 6, 2015 No. 4-4 / 305

2. Subsidy of cost for herbicides, biological agents (entomophage) and biological products, intended for crops in plants protection purpose³⁴.

Subsidies are paid:

- to agricultural producers (agricultural cooperatives) to reimburse the cost of plant protection products purchased in the current year and (or) in the 4th quarter of the previous year;
- agricultural producers to reimburse costs for the purchase of bioagents (entomophages) and biological products intended for the treatment of crops in order to protect plants from the supplier of bioagents (entomophages) and biological products;
- suppliers of bioagents (entomophages) and biological products for the production of bioagents (entomophages) and biological products, provided they are sold to agricultural producers at a reduced cost.

Subsidies are paid upon application to the department of agriculture of the district (city of regional significance).

Subsidies are calculated as:

- 1) based on the types and volumes of herbicides declared by the agricultural producer (including the scientifically substantiated application standards for the sown area indicated in the applications) and approved by the local executive body of the region, the city of republican significance, the capital of the types of herbicides and subsidy rates per 1 liter and t (k and l o g r a m m) herbicides.
- 2) based on the type and volume of bioagents (entomophages) declared and declared by the agricultural producer and biological products (scientifically based application standards for the sown area indicated in the applications) and approved by the local executive body of the region, city of republican significance, the capital of the types of bioagents (entomophages) and biological products and subsidy rates for 1 grams (pieces) of the acquired bioagents (entomophages) and processing agent.

In the percentage ratio of the subsidy rate per 1 liter (kilogram) of acquired herbicides should be:

- 1) up to 50% inclusive of the cost of purchased domestic herbicides
- 2) up to 30% inclusive of the value of the acquired herbicides of a foreign manufacture.

3. Subsidy of crop productivity and plants products quality increasing, cost of fuel products, necessary for spring field work and harvest work, by means of subsidy of priority cultures production³⁵.

Subsidies are allocated to agricultural producers and (or) agricultural cooperatives for partial reimbursement of production costs of corn for grain, rice, cotton and sugar beets incurred in the current year, as well as for sugar beets for partial reimbursement of costs for delivered products in December of the previous year.

Subsidies are paid for priority crops per 1 ton according to the norms of subsidies established by the resolution of the LEB.

Application filling – in electronic form, through “e-government” web site. Application consideration is made by LEB under industrial fields location from February 1 of related year, meanwhile application end way should be not at the earliest December 1 of related year.

Subsidies are estimated from agricultural producers and (or) cooperatives products output, issued for processing, which are object for subsidizing, and subsidy rates, stated by LEA under the following formula:

$$S = C \times R_s,$$

where

S – sum of subsidies due, tenge;

C – confirmed volume of products sold (delivered) for processing, ton;

R_s – subsidy rate without value added tax, tenge.

4. Seed development subsidies³⁶

Subsidies are intended for:

- 1) Full reimbursement of elite seed plants farming (seed plants farming, realizers) for actual sold elite seeds to agricultural producers (cooperative) and (or) first reproduction seeds under by standard;

³⁴ “On approval of the Rules for subsidizing the cost of herbicides, bioagents (entomophages) and biological products intended for processing crops for plant protection” Order of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated April 6, 2015 No. 4-4/306

³⁵ “On approval of the Rules for subsidizing increased crop yields and quality of crop products, the cost of fuels and lubricants and other inventory items necessary for spring field and harvesting, by subsidizing the production of priority crops” order of the acting Of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated February 27, 2015 No. 4-3/177

³⁶ “On approval of the Rules for subsidizing the development of seed production” Order of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan dated December 12, 2014 No. 4-2/664

Subsidy is estimated under each applied culture as follows:

$$S = R \times A \times P,$$

where:

S – the sum of subsidies due, tenge per kilogram;

R – rate approved by the resolution of akimat, kilogram per hectare

A – area of agricultural culture at the agricultural producer (cooperative), ha;

P – price of sold seeds, tenge per kg.

- 2) Partial (50%) reimbursement of agricultural producer (cooperatives) for actual purchased seeds-hybrids of first generation, and also elite rooting, purchased in 4 (fourth) quarter of previous year or current year.

Subsidies are estimated under the following formula:

$$S = SR \times A \times (P \times K),$$

where:

S – the sum of subsidies due, tenge per kilogram;

SR – seeding arate, kg (pcs) per ha;

A – area of agricultural culture at the agricultural producer (cooperative), ha;

P – price of purchased seeds-hybrids of first generation (cotton seeds, elite rooting), tenge per kg (pcs).

Application filling – in electronic form, through “e-government” web site. Acceptance of applications (transfer applications) is made under land lot location from February 1 to December 1 of related year.

“NATIONAL EXPORT STRATEGY” PROGRAM³⁷

Program is directed to creation of conditions for non-resource export increase and sales market diversification and export of goods and services.

The Program operator:

- “Kazakhstan Center of Industry and Export” JSV (kidi.gov.kz);

The Program includes the following areas:

1. Reinforcement of institutional frameworks of for investors support:

- Coordination improvement in a field of export promotion, including “one window” creation for exporters
- Provision of unified operator under export

promotion in regions of the Republic of Kazakhstan and abroad.

2. Financial and non-financial support measures for exporters

Financial measures for export promotion³⁸

Reimbursement of a part of the costs is provided to the subjects of industrial and innovative activity producing domestic processed goods (or to their subsidiaries that sell the manufactured products), on the basis of the list of domestic processed goods for which the costs of their promotion are partially reimbursed (hereinafter referred to as the list) and within the limits of funds, provided for these purposes by the republican budget for the current financial year.

Partial costs reimbursement of industrial-innovative subjects under goods promotion is made due to following kinds:

- 1) Costs, related to abroad advertising of goods;
- 2) Costs for direct participation in foreign fairs, exhibitions, festivals;
- 3) Costs related to development, translation into foreign languages and release of specialized catalog for their distribution abroad;
- 4) Costs related to representation office maintenance, shopping center and warehouse abroad;
- 5) Costs related to trade marks (brand) registration abroad, on electronic trading platforms;
- 6) costs of activities related to procedures for the compliance of goods with the requirements established by technical regulations, standards, including organization standards, or the terms of contracts or confirmation of the right to carry out activities for the sale of goods abroad (certificates, permits, registration certificates and other documents);
- 7) The costs associated with the delivery of goods by rail, air, road, sea transport and arrangement of transportation.

Stipulated and documented expenses indicated in paragraphs 1) - 6) are reimbursed in the following order:

³⁷ “On approval of the National Export Strategy” Program Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated August 26, 2017 No. 511

³⁸ Order of the Minister of Investment and Development of the Republic of Kazakhstan dated November 30, 2015 No. 1128 “On approval of the Rules for reimbursing part of the costs of subjects of industrial and innovative activity to promote domestic processed goods, a list of domestic processed goods, for which the costs of their promotion are partially reimbursed”

- 1) subjects of large business in the amount of 40% of the amount presented for reimbursement;
- 2) to medium-sized businesses in the amount of 50% of the amount presented for reimbursement;
- 3) to small businesses in the amount of 60% of the amount presented for reimbursement.

The maximum amount of reimbursement of a part of the costs, according to the types specified in paragraphs 1) - 6) may not exceed thirteen thousand monthly calculation indices per one subject of industrial and innovative activity in the current financial year.

The historical reimbursement period is 32 months prior to the application filing date.

For the delivery of goods by rail, road, air, sea and the organization of transportation, the cost recovery is 50% for large, medium and small businesses. The limit of reimbursement of a part of the costs for the delivery of goods by road is not more than 0.12 MCI per 1 kilometer. The historical compensation period after January 1, 2019, but no earlier than 12 months before the application filing date.

3. Eliminating barriers, preventing the export development.

- 1) Improvement of export procedures;
- 2) Transport-logistics and trade infrastructure development;
- 3) Provision of mutual admission of standards and requirements to products between Republic of Kazakhstan and countries of priority and high interest;
- 4) Improvement of conditions for export promotion to overseas market.

4. Improvement of conditions for services export development.

REGULATIONS OF STATE SUPPORT PROVISION OF INDUSTRIAL INNOVATIVE ACTIVITY, DIRECTED TO LABOR EFFICIENCY INCREASE AND DEVELOPMENT OF TERRITORIAL CLUSTERS³⁹

<http://kidi.gov.kz/>

The program is aimed at increasing the competitiveness of industrial enterprises in priority sectors of economy by increasing labor productivity and development of territorial clusters.

Participants: Existing enterprises operating at least 1 year in priority sectors of economy, according to Annex to the Program.

State support measures provision to subjects of industrial-innovative activity in area of labor efficiency increasing and territorial clusters development is made by the authority official as per state support measures of industrial-innovative activity, attracting national research institutions in sphere of industry development.

Financing conditions of support instruments

№	Name of state support measure	Size of state support	Maximum amount of state support
1	Payment for the design and/or expertise of the comprehensive investment project plan:		
1.1	Payment of expenses incurred in the development of the comprehensive investment project plan for a long-term lease financing	40 %	The amount to be refunded is determined on the basis of: 1) payment documents; 2) an act (acts) for the total amount of services rendered (performed), signed no earlier than twenty-four months before the date of receipt of the application at the national institute. The amount of compensation should not exceed sixty million tenge in a calendar year for this measure of state support.
1.2	Payment of expenses incurred in the development and /or examination of a feasibility study for projects of the Map	40 %	

³⁹ Order of the Minister of Investment and Development of the Republic of Kazakhstan dated December 9, 2015 No. 1194 "On approval of the Rules for the provision of state support to subjects of industrial and innovative activities aimed at increasing labor productivity and developing territorial clusters"

№	Name of state support measure	Size of state support	Maximum amount of state support
2	Reimbursement of costs to improve the competence of the enterprise:		
2.1	Professional training and / or retraining and / or advanced training of engineering and technical personnel, production personnel, including top managers, including abroad, on issues of increasing labor productivity and / or introducing technologies (elements) of Industry 4.0; the duration of professional training and / or retraining of engineering and technical personnel, production personnel, including top managers, including abroad, is no more than 1 (one) month, with advanced training of engineering and technical personnel, production personnel, in including top managers, including abroad, - no more than 3 (three) months *	40 %	The amount to be reimbursed for vocational training and / or retraining and / or advanced training of engineering and technical personnel, production personnel, including top managers, is determined on the basis of: 1) payment documents; 2) an act (acts) for the total amount of services rendered (work performed), signed no earlier than twenty-four months before the date of receipt of the application at the national institute. The amount of the applicant's expenses accepted for reimbursement of the costs of attracting a foreign employee is determined on the basis of payment documents, payroll, payroll (if any), other documents drawn up in the manner prescribed by law, confirming the payment of labor to the attracted foreign worker (if any)) The amount of compensation should not exceed thirty million tenge in a calendar year.
2.2	Attracting a foreign worker under an employment contract in order to improve the technological process and/or increase the efficiency of the organization of production and / or implementation of technologies (elements) of Industry 4.0.	40 %	The amount of compensation should not exceed thirty million tenge in a calendar year.
3	Reimbursement of expenses for the improvement of technological processes		
3.1	Optimization of the overall functioning of the enterprise: - conducting a technological audit, energy audit; - Attracting consulting in the field of information technology, including the formation of requirements for the functional characteristics of an automated system (software) and / or its implementation; - Attracting consulting to solve a set of problems associated with the formation, reorganization and functioning of the company management system;	40 %	The amount to be refunded is determined on the basis of: 1) payment documents; 2) an act (acts) for the total amount of services rendered (work performed), signed no earlier than twenty-four months before the date of receipt of the application at the national institute. The amount of compensation should not exceed sixty million tenge in a calendar year for this measure of state support.
3.2	Industrial design of produced goods development	40 %	
3.3.	Arrangement of engineering intent and solution, new constructions, technologies, equipment search, and their implementation methods on the production	40 %	

3.4.	Support, maintenance and management of production processes: - Installation of equipment and / or installation supervision of equipment; - Commissioning of equipment; virtual commissioning of equipment; - Engineering, design developments; - Digital and virtual engineering development; - Production of prototypes and / or digital modeling of objects; - Maintenance of equipment; conducting industrial testing of products; - Services for the implementation of augmented reality in production;	40 %	
4	Cost recovery to improve the efficiency of production organization		
4.1	carried out by developing documentation to improve the efficiency of production organization and / or the introduction of advanced management and production technologies (technologies that increase the efficiency of production organization, including automated control systems (software), energy-efficient and green technologies, project management standards, elements of lean manufacturing (Kaizen, TPM, Six Sigma, 5 S, Kanban and others), the introduction of technology (elements) of Industry 4.0.	40 %	The amount to be refunded is determined on the basis of: 1) payment documents; 2) an act (acts) for the total amount of services rendered (work performed), signed no earlier than twenty-four months before the date of receipt of the application at the national institute. The amount of compensation should not exceed sixty million tenge in a calendar year for this measure of state support.

A List of priority economy sectors for applicants

Code of general classificatory of economic activity	Name
Agro-industrial complex	
10	Manufacture of food products
11.07	Mineral waters and beverages production
Mining	
09	Support activities in mining industry
09.1	Support activities in oil and gas production
09.10	Support activities in oil and gas production
09.9	Technical support for other mining quarrying
Light and wood production	
13	Manufacture of textile products
14	Manufacture of dressing

Code of general classificatory of economic activity	Name
15	Manufacture of leather clothes
16	Manufacture of wood and manufacture of wood and cork articles; manufacture of straw and plaiting materials
17	Manufacture of paper and paper products
31	Manufacture of furniture
Chemical and pharmaceutical industry	
19.20	Manufacture of refined petroleum products
20	Manufacture of chemicals
21	Manufacture of basic pharmaceutical products and preparations
22	Manufacture of rubber and plastic items
Manufacture of construction materials and other non-metallic mineral products	
23	Manufacture of other non-metallic mineral products
Metal industry, metal processing, machine building	
24	Metal industry
25	Manufacture of metallic products except machinery and equipment
26	Manufacture of computers, electrical and optical equipment
27	Manufacture of electrical equipment
28	Manufacture of machinery and equipment, not included in other categories
29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30	Manufacture of other transport equipment
33	Repair and installation of machinery and equipment
33.1	Repair of metallic products, machinery and equipment
33.2	Installation of industrial machinery and equipment
Other sectors of industry	
32	Manufacture of other ready products
35.11	Production of electricity
38.21	Recycling and removal of non-dangerous wastes
38.32	Utilization of sorted materials
Transport and storage	
50	Water transport
51	Air transport
52	Storage and other supporting transport activity
Information and communication	
61	Communication
62	Computer programming, consultation and other supportive services

**“ENBEK” PROGRAM FOR DEVELOPMENT
OF PRODUCTIVE EMPLOYMENT AND MASS
ENTREPRENEURSHIP
FOR 2017-2021⁴⁰**

The program is aimed at promoting productive employment of the population and involving citizens in entrepreneurship.

Participants: unemployed and self-employed individuals, small and medium-sized businesses, entrepreneurs who open a business or want to expand the existing one

The program includes the following areas:

1) Training of Program participants with technical and professional education and short-term professional training

- training of personnel with technical and vocational education taking into account the needs of the labor market;
- short-term professional training of workers in the professions and skills in demand on the labor market;
- in project framework “Mangilik el zhastary – industriyaga!” (“Serpin”) staff training;
- retraining of labor resources and reduced workers.

2) Development of mass entrepreneurship:

- Training of Program participants with basics entrepreneurship under the “Bastau Business” project;
- expansion of microcrediting in rural settlements, small cities, cities and single-industry towns, including through the development of anchor cooperation and social entrepreneurship;
 - guarantee loans / microcredits in rural areas and small towns, cities and single-industry towns;
 - the provision of state grants for the implementation of new business ideas

Lending

Conditions for issuing loans / microloans to the participants of the “Enbek” program:

- 1) loan / microloan term - up to five years; loan / microloan term for livestock projects and creation of agricultural cooperatives - up to seven years;

2) maximum loan / microloan amount:

- in rural settlements (regardless of their administrative subordination) and small towns - up to 2.5 thousand MCI, for the development of anchor cooperation - up to 8.0 thousand MCI;
 - in cities, single-industry towns (except for the cities of Nur-Sultan, Almaty, Shymkent, Aktau, Atyrau) - up to 6.5 thousand MCI;
 - in the cities of Nur-Sultan, Almaty, Shymkent, Aktau, Atyrau - up to 8.0 thousand MCI.
- nominal interest rate - not more than 6% per annum;

Guarantee

The amount of guarantees for a beginner / beginner young entrepreneur may not exceed 85% of the loan / microloan amount, and for members of low-income and / or large families may not exceed 95% of the loan / microloan amount.

For existing entrepreneurs and participants of anchor cooperation, the period of state registration of which with the tax authorities in accordance with the tax legislation of the Republic of Kazakhstan is more than three years at the time of applying to the MFI / CT / STB for a loan / microloan, the guarantee amount cannot exceed 50% of the amount credit / microloan.

The amount of the loan / microloan subject to guarantee cannot exceed eight thousand MCI.

The nominal interest rate on loans / microloans of MFIs / CT / STBs for which the guarantee is carried out cannot be higher than 6%, and for members of low-income and / or large families not higher than 4%.

Granting

State grants are provided to participants of the Enbek program who are planning to realize the start-up business on a gratuitous and irrevocable basis. State grants for the implementation of new business ideas are provided in the amount of up to 200 times the monthly calculation indicator.

State grants are used to purchase the necessary equipment, tools, technological equipment, animals, livestock, and poultry.

⁴⁰ On approval of the State program “Enbek” for the development of productive employment and mass entrepreneurship for 2017 - 2021 Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated November 13, 2018 No. 746

Labor market development through the promotion of employment and labor mobility:

- Employment assistance;
- Increasing labor mobility;
- Development of a single digital employment platform.

Implementation of complex activities of the national project “Zhastar - el Tireg”:

- Training qualified personnel in popular specialties in the labor market as part of the Zhas Maman project on the principle of 100/200;
- Development of youth entrepreneurship in the framework of the project “Zhas kasipker”.

MEASURES OF STATE SUPPORT FOR RENEWABLE POWER SOURCES (RPS)⁴¹

State support includes:

- 1) Preferential fixed tariffs for electricity for RPS objects for a period of 15 years with annual inflation indexation.

Fixed tariffs, according to the Statement of the Government of the Republic of Kazakhstan dated June 12, 2014 No. 645 “On approval of fixed tariffs”

Item No.	Technology of renewable power sources, used for electricity getting	Tariff rate, tenge/ kW*h (without VAT)
1	For wind power stations except the fixed tariff for the project of wind power station “Astana EXPO-2017” with capacity of 100 MW to convert wind energy	22,68
1-1	Wind power station “Astana EXPO-2017” with capacity of 100 MW to convert wind energy	59,7
2	For photovoltaic solar energy converters except the fixed tariff for solar power plant projects using photovoltaic modules based on Kazakhstan silicon (Kaz PV), to convert solar radiation energy	34,61
3	Small hydropower stations	16,71
4	Biogas units	32,23

* With annual indexation of CPI

- 2) Sales support of electrical and/or heat energy produced using renewable energy sources;
- 3) Assistance in connection of RES objects to the networks of the energy or heat transmission organization.

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP⁴²

Kazakhstan is taking active steps to develop public-private partnerships (PPPs) to develop infrastructure by pooling the resources and experience of the state and the private sector in industries traditionally related to the state’s responsibility, on the basis of a balanced distribution of risks, benefits and costs, rights and obligations.

PPP applications:

Public-private partnerships are carried out in all areas of the economy. Moreover, objects whose list is determined by the Government of the Republic of Kazakhstan cannot be transferred for the implementation of public-private partnerships.

The total amount of co-financing of PPP projects and compensation of investment costs aimed at reimbursing the costs associated with the creation (reconstruction) of a PPP object cannot exceed the cost of creating and (or) reconstructing a PPP object.

⁴¹ “About support for renewable power sources appliance” Law of the Republic of Kazakhstan No. 165-IV dated July 4, 2009

⁴² “About public-private partnership” Law of the Republic of Kazakhstan No. 379-V of October 31, 2015

Types of public-private partnership

The public-private partnership in terms of implementation is divided into institutional and contractual.

Contract PPP is realized by means of the following contract types:

- concessions;
- trust management of state property;
- property leasing of state property;
- leasing;
- product engineering contracts for test model, industrial test and job production;
- lifecycle contracts;
- service contracts;
- other contracts, in accordance with public private partnership features.

Institutional Public-Private Partnership

Institutional public-private partnerships are implemented by a public-private partnership company in accordance with a public-private partnership agreement.

For the realization of Institutional Public-Private Partnership the state partner and private partner establish PPP as joint stock company or limited liability partnership, where the state partner and private partner together own one hundred percent of voting share/investment share in authorized capital

The designation of private partner is made one of the following ways:

- Tender, including two-stages procedures;
- Direct negotiations

The forms of participation of the quasi-public sector in PPP projects:

1) participation in the creation and (or) activity of legal entities or alienation (transfer) of shares (stakes in the authorized capital) of legal entities implementing public-private partnership projects;

2) participation in the creation and (or) activities of scientific and production zones, venture capital funds, research centers in order to implement a public-private partnership project;

3) transfer of property and property rights for the implementation of a public-private partnership project;

4) transfer of exclusive rights to intellectual property; attracting investment in public-private partnership projects;

5) investment attraction in public-private partnership projects

6) service support, including technology transfer services, innovation support, consulting, engineering, training and advanced training;

7) the provision of technology parks, business incubators, special economic and industrial zones;

8) export promotion;

9) construction, creation, modernization and (or) operation of public-private partnership facilities;

10) other forms that do not contradict the legislation of the Republic of Kazakhstan.

Institutions of PPP development in Kazakhstan

The activity of “Kazakhstan Center of Public Private Partnership” JSC is focused on doing researches, expertises, evaluating, realization and monitoring concession projects in the field of PPP, as well as forming scientific base and developing human resources. (www.kzppp.kz)

“Support Center for Public-Private Partnership Project” LLP acts as center of consulting support of republican and regional concession projects, assists on infrastructure projects in a field of PPP mechanism. (www.kppf.kz)

CONTACTS OF PUBLIC BODIES AND ORGANIZATIONS

PUBLIC BODIES AND ORGANIZATIONS RESPONSIBLE FOR ATTRACTION OF INVESTMENTS

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

(<http://mfa.gov.kz>)
31 Kunaev str.
Nur-Sultan city, 010000
Office: +7 (7172) 72 05 17;
E-mail: kezekshi@mfa.kz
"KAZAKH INVEST"

NATIONAL COMPANY" JSC

(<http://invest.gov.kz>)
2 Konaev str., 6th floor
Nur-Sultan city, 010000
Reception: +7 (7172) 620-500
Fax: +7 (7172) 620-600
E-mail: info@invest.gov.kz

LOCAL GOVERNMENTS OF ALMATY REGION:

MAYOR'S OFFICE IN ALMATY REGION

(<http://zhetysu.gov.kz>)
38 N.Nazarbaev ave.
Taldykorgan, 040000
Tel.: +7 (7282) 24-74-29
E-mail: akimat@zhetysu-gov.kz

ENTREPRENEURSHIP DEPARTMENT AND INDUSTRIAL-INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ALMATY REGION

(<http://industry.gov.kz>)
26 Kabanbai Batyr str.
Taldykorgan, 040000
Tel.: +7 (7282)32-95-58
Fax +7 (7282)32-95-61
E-mail: upiir@industry.gov.kz

INVESTORS SERVICE CENTER OF ALMATY REGION

"REGIONAL DEVELOPMENT CENTER OF ALMATY REGION" LLP

(<http://invest.almreg.kz>)

113 Ablai khan street, 1st floor, left wing
Taldykorgan, 040000
Tel.: +7 (7282) 40-04-94;+7 (7282)32-95-14;
+7 (7282)32-97-33;
E-mail: info@almreg.kz

112 Zheltoksan street, 2nd floor
050000, Almaty city,
Tel: +7 (727) 390-48-84

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ӨҢІРЛІК ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ
РЕГИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР РАЗВИТИЯ АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ
REGIONAL DEVELOPMENT CENTER OF ALMATY REGION

invest.almreg.kz